

Aan de gebruiker van dit handboek ...

Onze medewerkers feliciteren u met uw nieuwe camper. U heeft een hoogwaardig voertuig aangeschaft, waarvan u veel plezier zult hebben.

Gelijk bij de overname krijgt u van de Bürstner-dealer een gedetailleerde instructie voor alle belangrijke functies, zodat u uw camper altijd correct en vooral eenvoudig kunt bedienen en gebruiken.

Als permanente begeleider voor het beantwoorden van vragen over uw camper staan u dit handboek, de gebruiksaanwijzing van de fabrikant van het basisvoertuig en de gebruiksaanwijzingen van de fabrikanten van de apparatuur ter beschikking.

Voor het begin van de eerste rit

Gebruik dit handboek niet alleen als naslagwerk, maar maak u er grondig mee vertrouwd.

Vul de garantiekaarten voor de inbouwapparatuur en de speciale uitvoeringen in de afzonderlijke gebruiksaanwijzingen in en stuur de garantiekaarten op naar de fabrikanten van de apparatuur. Daarmee verzekert u zich van uw recht op garantie voor alle apparatuur.

1	Inleiding	7	4.7	Luchtvering (speciale uitvoering)	44
1.1	Algemeen	7	4.7.1	Algemene instructies	44
1.2	Milieu-instructies	8	4.7.2	Luchtvering achteras	44
2	Veiligheid	9	4.7.3	Luchtvering voor- en achteras	46
2.1	Brandveiligheid	9	4.8	Veiligheidsgordels	49
2.1.1	Voorkomen van brand	9	4.8.1	Veiligheidsgordel juist dragen	50
2.1.2	Brandbestrijding	9	4.9	Kinderzitjes	50
2.1.3	Bij brand	9	4.10	Pilotenstoel voor bestuurdersstoel en passagiersstoel	51
2.2	Algemeen	10	4.11	Stoelverwarming (speciale uitvoering)	52
2.3	Verkeersveiligheid	11	4.12	Hoofdsteunen	52
2.4	Gebruik van een aanhanger	12	4.13	Opstelling van de zitplaatsen	53
2.5	Gasinstallatie	12	4.14	Vouwverduistering in de bestuurderscabine	53
2.5.1	Algemene instructies	12	4.14.1	Vouwverduistering/vouwgordijn	53
2.5.2	Gasflessen	14	4.14.2	Vouwverduistering Remis (gedeeltelijk speciale uitvoering)	54
2.6	Elektrische installatie	14	4.15	Diesel tanken	54
2.7	Waterinstallatie	14	5	Camper opstellen	55
3	Voor het rijden	17	5.1	Handrem	55
3.1	Sleutels	17	5.2	Opstap	55
3.2	Kentekenbewijs	17	5.3	Oprijblokken	55
3.3	Bijlading	18	5.4	Wielkeggen	55
3.3.1	Begrippen	18	5.5	Steunen	56
3.3.2	Berekening van de bijlading	21	5.5.1	Algemene instructies	56
3.3.3	Voertuig juist beladen	22	5.5.2	Hefsteunen (SAWIKO) (speciale uitvoering)	56
3.3.4	Dakreling en ladder (gedeeltelijk speciale uitvoering)	23	5.5.3	Hefsteunen (AL-KO) (speciale uitvoering)	57
3.3.5	Garage/opbergruimte achter	25	5.5.4	Elektrische hefsteunen (AL-KO) (speciale uitvoering)	58
3.3.6	Fietsenrek (speciale uitvoering)	25	5.6	230-V-aansluiting	60
3.3.7	Fietsenrek Bike/E-Bike (speciale uitvoering)	27	5.7	Koelkast	60
3.3.8	Afneembare lastdrager AL-KO (speciale uitvoering)	29	5.8	Satellietinstallatie (speciale uitvoering)	60
3.3.9	Lastdrager SAWIKO (speciale uitvoering)	30	5.8.1	Installatie met automatische antenneafstelling (Alden)	60
3.4	Gebruik van een aanhanger	31	5.8.2	Installatie met automatische antenneafstelling (Oyster)	61
3.5	Aanhangerkoppeling (speciale uitvoering)	31	5.9	Markies (speciale uitvoering)	62
3.6	Elektrisch bedienbare opstap (gedeeltelijk speciale uitvoering)	32	6	Wonen	63
3.7	TV-installatie (speciale uitvoering)	33	6.1	Centrale vergrendeling (speciale uitvoering)	63
3.8	Afdekkingen van het aanrecht en de afdruipbak	34	6.2	Ingangsdeur	63
3.9	Aanbouwonderdelen vergrendelen	34	6.2.1	Ingangsdeur, buiten (Hartal M1)	64
3.10	Sneeuwkettingen (speciale uitvoering)	35	6.2.2	Ingangsdeur, binnen (Hartal M1)	64
3.11	Verkeersveiligheid	36	6.2.3	Ingangsdeur, buiten (Hartal Premium) (gedeeltelijk speciale uitvoering)	65
4	Tijdens de rit	39	6.2.4	Ingangsdeur, binnen (Hartal Premium) (gedeeltelijk speciale uitvoering)	65
4.1	Hoofdstukoverzicht	39	6.2.5	Ingangsdeur, buiten (Hartal)	66
4.2	Rijden met de camper	39	6.2.6	Ingangsdeur, binnen (Hartal)	66
4.3	Parkeerafstandscontrole Park Boy V (speciale uitvoering)	40	6.2.7	Raam ingangsdeur (gedeeltelijk speciale uitvoering)	67
4.4	Achteruitrijcamera (speciale uitvoering)	42			
4.5	Rijsnelheid	43			
4.6	Remmen	43			

Inhoudsopgave

6.2.8	Vouwbare hor aan de ingangsdeur (gedeeltelijk speciale uitvoering)	67	6.12.6	Hefbed, elektrisch bedienbaar (speciale uitvoering, Ixeo-modelserie).	100
6.3	Serviceluiken	68	6.13	Zitgroepen ombouwen om te slapen	103
6.3.1	Klepslot met greepkom	68	6.13.1	Middelste zitgroep klein	105
6.3.2	Klepslot met drukknop	69	6.13.2	Middelste zitgroep met bedverbreding.	106
6.3.3	Luik voor de 230-V-aansluiting, vierkant	69	6.13.3	Middelste zitbank met langszitbank (met bedverbreding).	107
6.3.4	Afsluitdeksel voor drinkwatervulopening	70	6.13.4	Middelste zitbank met langszitbank	108
6.4	Meubelluiken	70	6.13.5	Middelste zitbank met langszitbank (met bedverbreding).	109
6.4.1	Meubelluiken met drukknop	70	6.13.6	Middelste zitbank met langszitbank (Van).	110
6.4.2	Meubelluiken met ontgrendelingslijst	71	6.13.7	Middelste zitbank rechts met langszitbank links	111
6.4.3	Meubelluiken met greep en drukknop	71	6.13.8	L-zitbank met langszitbank	112
6.5	Lichtschakelaar	72	6.13.9	L-zitbank met langszitbank (met bedverbreding).	113
6.5.1	Ingangsbereik	72	6.13.10	L-zitbank met langszitbank	114
6.5.2	Binnen	72	6.13.11	L-zitbank rechts met langszitbank links	115
6.5.3	Kledingkastverlichting	73	6.13.12	L-zitbank met langszitbank (met schuine bedverbreding)	116
6.6	Spotlight	73	6.14	Doucheaansluiting voor buitendouche (speciale uitvoering).	117
6.7	Houder voor flatscreen	74	7	Gasinstallatie	119
6.7.1	Houder aan zuil	74	7.1	Algemeen	119
6.7.2	Houder met scharnierarm	75	7.2	Gasflessen	120
6.7.3	Houder in de TV-kast	75	7.3	Gasflessen vervangen	121
6.7.4	Houder in het TV-vak	76	7.4	Gasafsluitkranen.	122
6.8	Ventileren.	76	7.5	Externe gasaansluiting (speciale uitvoering).	122
6.9	Ramen	77	7.6	Omschakelinstallatie Crash-Protection-Unit (speciale uitvoering).	123
6.9.1	Uitzetbaar raam met draaibare uitzetters	77	8	Elektrische installatie	127
6.9.2	Uitzetbaar raam met automatische uitzetters	80	8.1	Algemene veiligheidsinstructies	127
6.9.3	Verduisteringsrollo en rolhor	82	8.2	Begrippen	128
6.9.4	Vouwverduistering en hor	82	8.3	USB-aansluiting	129
6.9.5	Vouwverduisteringen voor voorruit, bestuurdersraam en passagiersraam	83	8.4	12-V-boordnet.	129
6.10	Dakluiken	85	8.4.1	Radiokeuzeschakelaar (speciale uitvoering).	130
6.10.1	Heki-dakluik (mini en midi) (gedeeltelijk speciale uitvoering)	86	8.4.2	Startaccu	130
6.10.2	Draaidakluik (speciale uitvoering)	87	8.4.3	Woonruimteaccu.	132
6.10.3	Dakluik Omni-Vent met ventilator (speciale uitvoering).	88	8.5	Elektroblok (EBL 99).	133
6.10.4	Dakluik Skyroof (gedeeltelijk speciale uitvoering)	89	8.5.1	Accu-scheidingsschakelaar	135
6.11	Tafels	92	8.5.2	Accu-keuzeschakelaar	135
6.11.1	Vaste tafel	92	8.5.3	Accubewaking	135
6.11.2	Hangtafel	93	8.5.4	Acculading	135
6.11.3	Heftafel.	95	8.6	Paneel IT 96-2	136
6.12	Bedden.	96	8.6.1	Hoofdschakelaar 12 V	136
6.12.1	Vast bed (gasdrukveer)	96			
6.12.2	Vast bed (verstelbaar hoofddeel).	97			
6.12.3	Vast bed, elektrisch verstelbaar (speciale uitvoering).	97			
6.12.4	Stapelbed.	98			
6.12.5	Hefbed, handmatig bedienbaar (Ixeo-modelserie).	99			

8.6.2	Indicatie-instrument V/tank voor accuspanning en water- of afvalwaterhoeveelheid	136	9.5.2	Gasbakoven (Dometic) (speciale uitvoering)	180
8.6.3	Schakelaar voor waterpomp	138	9.5.3	Magnetron (speciale uitvoering)	182
8.6.4	Accu-alarm voor woonruimteaccu	138	9.5.4	Afzuigkap (speciale uitvoering)	183
8.6.5	12-V-controlelicht	139	9.6	Koelkast	183
8.6.6	230-V-controlelicht	139	9.6.1	Koelkast-ventilatioerooster	184
8.7	Brandstofcel (EFOY) (speciale uitvoering)	139	9.6.2	Gebruik (Dometic 8-serie met handmatig energiekeuze-systeem HES)	184
8.8	Zonnepanelen (speciale uitvoering)	142	9.6.3	Gebruik (Dometic RMD 8-serie met een automatisch energiekeuze-systeem en frameverwarming)	186
8.9	230-V-boordnet	143	9.6.4	Gebruik (Thetford met SES)	189
8.9.1	230-V-aansluiting	144	9.6.5	Vergrendeling van de koelkastdeur	192
8.9.2	230-V-voorziening aansluiten	144			
8.10	Zekeringen	145	10	Sanitaire inrichting	195
8.10.1	Zekeringen 12 V	146	10.1	Watervoorziening, algemeen	195
8.10.2	Zekering 230 V	150	10.2	Watertank	196
8.11	Buitencontactdoos (speciale uitvoering)	151	10.2.1	Vulhoeveelheden	196
8.12	Stroomschema's	152	10.2.2	Drinkwatervulopening met deksel	196
8.12.1	Stroomschema's binnen	152	10.2.3	Overloop sluiten/openen	197
8.12.2	Stroomschema buiten	154	10.2.4	Water vullen	197
			10.2.5	Water aftappen (draaigreep met overloop)	197
9	Inbouwapparatuur	155	10.3	Afvalwatertank	198
9.1	Algemeen	155	10.3.1	Afvalwater aftappen	198
9.2	Verwarming	156	10.3.2	Verwarming voor afvalwatertank en afvalwaterleidingen (speciale uitvoering)	199
9.2.1	Modeluitvoeringen met gasafvoerschousteen aan de rechter voertuigkant	156	10.3.3	Verwarming voor afvalwaterleidingen (speciale uitvoering)	199
9.2.2	Juist verwarmen	156	10.4	Waterinstallatie vullen	200
9.2.3	Heteluchtverwarming Truma Combi	157	10.5	Waterinstallatie leegmaken	202
9.2.4	Heteluchtverwarming Truma Combi D	159	10.6	Toiletruimte	203
9.2.5	Warmwaterverwarming Alde (speciale uitvoering Nexxo)	160	10.7	Toilet	203
9.2.6	Extra warmtewisselaar (gedeeltelijk speciale uitvoering)	166	10.7.1	Toilet voorbereiden	204
9.2.7	Elektrische vloerverwarming (speciale uitvoering)	167	10.7.2	Zwenkbaar toilet	205
9.2.8	Standverwarming (speciale uitvoering)	168	10.7.3	Toilet met vaste bank	206
9.3	Klimaatregeling (speciale uitvoering)	169	10.7.4	Toilet (Dometic)	206
9.3.1	Dometic	169	10.7.5	Fecaliëntank leegmaken	207
9.3.2	Telair	170			
9.4	Boiler	171	11	Verzorging	209
9.4.1	Modeluitvoeringen met gasafvoerschousteen aan de rechter voertuigkant	172	11.1	Uitwendige verzorging	209
9.4.2	Boiler Truma Combi	172	11.1.1	Algemeen	209
9.4.3	Boiler Truma Combi D	175	11.1.2	Wassen met hogedrukreiniger	209
9.4.4	Boiler Alde (speciale uitvoering Nexxo)	177	11.1.3	Voertuig wassen	210
9.5	Kookplaat	178	11.1.4	Vensterruiten uit plexiglas	210
9.5.1	Gaskooktoestel	178	11.1.5	Onderkant	211
			11.1.6	Opstap	211
			11.2	Luchtvering	211
			11.3	Inwendige verzorging	211
			11.4	Waterinstallatie	212
			11.4.1	Afvalwatertank reinigen	212
			11.4.2	Watertank reinigen	213
			11.4.3	Waterleidingen reinigen	213
			11.4.4	Waterinstallatie ontsmetten	214
			11.5	Afzuigkap	214

Inhoudsopgave

11.6	Klimaatregeling	214	13.6	Reservewielhouder (speciale uitvoering)	239
11.6.1	Dometic	214	13.7	Bandenspanning	239
11.6.2	Telair	214	14	Storingsopsporing	241
11.7	Winterverzorging	215	14.1	Reminstallatie	241
11.7.1	Vorbereidingen	215	14.2	Luchtvering	241
11.7.2	Wintergebruik	215	14.3	Elektrische installatie	242
11.7.3	Na het winterseizoen	216	14.4	Brandstofcel	244
11.8	Stilstand	216	14.5	Gasinstallatie	244
11.8.1	Tijdelijke stilstand	216	14.6	Verwarming/boiler	245
11.8.2	Stilstand in de winter	217	14.6.1	Verwarming/boiler Truma (gasverwarming)	245
11.8.3	Ingebruikname van het voertuig na tijdelijke stilstand of na stilstand in de winter	218	14.6.2	Verwarming/boiler Truma (dieselverwarming)	246
12	Onderhoud	221	14.6.3	Verwarming/boiler Alde	247
12.1	Inspectiewerkzaamheden	221	14.7	Klimaatregeling	248
12.2	Onderhoudswerkzaamheden	221	14.7.1	Dometic	248
12.3	Deuren	222	14.7.2	Telair	248
12.4	Woonruimteaccu	222	14.8	Kookplaat	249
12.5	Brandstofcel	222	14.8.1	Gaskooktoestel/gasbakoven	249
12.5.1	Tankpatroon vervangen	222	14.8.2	Magnetron	249
12.5.2	Onderhoudsvloeistof bijvullen	223	14.9	Koelkast	249
12.6	Warmwaterverwarming Alde	223	14.9.1	Dometic 8-serie	250
12.6.1	Vloeistofpeil controleren	224	14.9.2	Koelkast Thetford	251
12.6.2	Verwarmingsvloeistof bijvullen	224	14.10	Watervoorziening	252
12.6.3	Verwarmingsinstallatie ontluichten	225	14.11	Opbouw	253
12.7	Standverwarming	225	15	Speciale uitvoeringen	255
12.8	Vervangen van gloeilampen, buiten	225	15.1	Gewichten van speciale uitvoeringen	255
12.8.1	Verlichting front	226	16	Technische gegevens	259
12.8.2	Verlichting achter	226	16.1	Aanzicht plattegronden	259
12.8.3	Verlichting zijkant	227	16.2	Lengtemaattabel	264
12.8.4	Gloeilamptypen voor buitenverlichting	227	16.3	Stroomvoorziening	265
12.9	Vervangen van gloeilampen, binnen	228	17	Nuttige tips	267
12.9.1	Halogeen-inbouwlamp	228	17.1	Verkeersbepalingen in het buitenland	267
12.9.2	Halogeen-inbouwlamp (plat)	229	17.2	Hulp op de Europese wegen	267
12.9.3	Inbouwlamp met LED	229	17.3	Verkeersbepalingen voor campers	270
12.9.4	Halogeenspotlight (verschuifbaar)	230	17.4	Overnachten in het voertuig buiten campings	272
12.9.5	Halogeenspotlight (verschuifbaar)	230	17.5	Gasvoorziening in Europese landen	274
12.9.6	Garageverlichting	231	17.6	Bepalingen m.b.t. tol in Europese landen	274
12.10	Reserveonderdelen	231	17.7	Tips voor veilig overnachten onderweg	274
12.11	Typeplaatje	232	17.8	Tips voor winterkampeers	275
12.12	Waarschuings- en aanwijzingsstickers	232	17.9	Reischecklists	275
13	Wielen en banden	233	18	Inspectieschema	279
13.1	Algemeen	233			
13.2	Keuze van de banden	234			
13.3	Aanduidingen op de band	235			
13.4	Omgang met banden	235			
13.5	Wiel vervangen	236			
13.5.1	Algemene instructies	236			
13.5.2	Aandraaimoment	236			
13.5.3	Wiel vervangen	238			

Voor ingebruikname deze gebruiksaanwijzing volledig lezen!

De gebruiksaanwijzing altijd in het voertuig meenemen. Alle veiligheidsbepalingen ook meegeven aan andere gebruikers.

- ▶ Het niet inachtnemen van dit teken kan personen in gevaar brengen.

- ▷ Het niet inachtnemen van dit teken kan leiden tot beschadigingen aan het voertuig.

- ▷ Dit teken verwijst naar aanbevelingen of bijzonderheden.

- ▷ Dit teken verwijst naar milieubewust handelen.

Deze gebruiksaanwijzing bevat secties, waarin uitrustingen van een bepaald model of speciale uitvoeringen zijn beschreven. Deze secties zijn extra gekenmerkt. Het is mogelijk dat uw voertuig niet is uitgerust met deze speciale uitvoeringen. De uitrusting van uw voertuig kan daarom bij sommige afbeeldingen en beschrijvingen afwijken.

Anderzijds kan uw voertuig zijn uitgerust met andere speciale uitvoeringen, die niet worden beschreven in deze gebruiksaanwijzing.

De speciale uitvoeringen zijn alleen dan beschreven als hierbij een nadere uitleg nodig is.

De apart bijgevoegde gebruiksaanwijzingen in acht nemen.

- ▷ De aanwijzingen "rechts", "links", "voor", "achter" zijn gerelateerd aan de rijrichting.
- ▷ Alle maten en gewichten zijn "circa"-gegevens.

Loopt het voertuig schade op door het niet inachtnemen van de in deze gebruiksaanwijzing aangegeven instructies, dan komt uw recht op garantie te vervallen.

Onze voertuigen worden voortdurend verder ontwikkeld. Wij vragen om uw begrip dat wijzigingen in vorm, uitrusting en techniek zijn voorbehouden. Uit de inhoud van deze gebruiksaanwijzing kunnen om deze redenen geen claims door de fabrikant worden aanvaard. Beschreven zijn de uitrustingen die tot op het moment van in druk gegeven bekend zijn.

Overname, vertaling en verveelvoudiging, ook van uittreksels, is zonder schriftelijke toestemming van de fabrikant niet toegestaan.

1.1 Algemeen

Het voertuig is gebouwd volgens de stand der techniek en de erkende veiligheidstechnische regels. Desondanks kunnen personen letsel oplopen of het voertuig beschadigd worden, als de veiligheidsinstructies in deze gebruiksaanwijzing niet in acht genomen worden.

Het voertuig alleen in technisch onberispelijke staat gebruiken. De gebruiksaanwijzing in acht nemen.

Storingen, die de veiligheid van personen of van het voertuig aantasten, meteen door vaklieden laten verhelpen. Om verdere schade te voorkomen bij storingen de schademinimaliseringsplicht van de gebruiker in acht nemen.

De reminstallatie en gasinstallatie van het voertuig alleen door een geautoriseerde werkplaats laten controleren en repareren.

Veranderingen aan de opbouw mogen alleen worden aangebracht met toestemming van de fabrikant.

Het voertuig is uitsluitend bedoeld voor het transport van personen. Reisbagage en toebehoren mogen niet zwaarder zijn dan de technisch toegelaten totale massa.

Houdt u zich aan de door de fabrikant voorgeschreven termijnen voor keuring en inspectie.

1.2 Milieu-instructies

- ▷ Verstoor de rust in de natuur niet en houd de natuur schoon.
- ▷ In principe geldt: Afvalwater in iedere vorm en huisvuil horen niet thuis in de straatgoot of in de vrije natuur.
- ▷ Afvalwater aan boord alleen opvangen in de afvalwatertank of desnoods in andere daarvoor geschikte reservoirs.
- ▷ Afvalwatertank en toilet-cassette of fecaliëntank alleen leegmaken op daarvoor aangewezen sanitairstations op campings of staanplaatsen. Bij verblijf in steden en gemeentes de regelgeving bij de staanplaatsen in acht nemen of naar sanitairstations vragen.
- ▷ Maak de afvalwatertank zo vaak mogelijk leeg, ook wanneer deze nog niet helemaal vol zit (hygiëne).
Afvallwatertank en evt. aftapleiding zo mogelijk na het leegmaken met vers water uitspoelen.
- ▷ Toilet-cassette of fecaliëntank niet te vol laten raken. De toilet-cassette of de fecaliëntank onmiddellijk leegmaken wanneer de niveauaanduiding oplicht of eerder.
- ▷ Huisvuil ook op reis sorteren in glas, blik, plastic en groen afval. Bij de betreffende gastgemeente vragen naar de afvalverwerkingsmogelijkheden. Huisvuil mag niet worden gedeponeerd in de vuilnisbakken op parkeerplaatsen.
- ▷ De afvalbakken zo vaak mogelijk in de tonnen of containers leegmaken, die daarvoor zijn bedoeld. Zo kunnen onaangename luchtjes worden vermeden en blijft er niet te veel afval aan boord.
- ▷ Voertuigmotor bij stilstand niet onnodig laten draaien. Een koude motor stoot in stationaire gang zeer veel schadelijke stoffen uit. De bedrijfstemperatuur van de motor wordt het snelst bereikt door te rijden.
- ▷ Voor het toilet milieuvriendelijke en biologisch goed afbreekbare chemische producten gebruiken in geringe doseringen.
- ▷ Voor langere verblijven in steden en gemeentes parkeerplaatsen opzoeken die speciaal voor campers zijn aangewezen. Bij de betreffende stad of gemeente naar parkeermogelijkheden informeren.
- ▷ Staanplaatsen altijd in schone toestand achterlaten.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan belangrijke veiligheidsinstructies. De veiligheidsinstructies dienen ter bescherming van personen en voorwerpen.

De instructies hebben betrekking op:

- de brandveiligheid en het handelen bij brand
- de omgang met het voertuig in het algemeen
- de verkeersveiligheid van het voertuig
- het gebruik van een aanhanger
- de gasinstallatie van het voertuig
- de elektrische installatie van het voertuig
- de waterinstallatie van het voertuig

2.1 Brandveiligheid

2.1.1 Voorkomen van brand

- ▶ Kinderen nooit alleen in het voertuig laten.
- ▶ Brandbare materialen weg houden van verwarmings- en kookapparaten.
- ▶ Lampen kunnen zeer heet worden. Als de lamp is ingeschakeld, moet de veiligheidsafstand tot brandbare voorwerpen altijd 30 cm bedragen. Brandgevaar!
- ▶ Nooit draagbare verwarmings- of kookapparaten gebruiken.
- ▶ Alleen geautoriseerde vaklieden mogen de elektrische installatie, de gasinstallatie of de inbouwapparatuur wijzigen.

2.1.2 Brandbestrijding

- ▶ In het voertuig altijd een poederbrandblusser meenemen. De brandblusser moet toegelaten en gekeurd zijn en altijd voor het grijpen liggen.
- ▶ De brandblusser regelmatig door geautoriseerde vaklieden laten controleren. Keuringsdatum in acht nemen.
- ▶ Al naargelang de uitrusting is de brandblusser bij de levering inbegrepen.
- ▶ In de buurt van de kookplaat altijd een blusdeken klaar houden.

2.1.3 Bij brand

- ▶ Alle inzittenden evacueren.
- ▶ Elektrische voorziening uitschakelen en van het electriciteitsnet isoleren.
- ▶ Hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.
- ▶ Alarm slaan en brandweer roepen.
- ▶ Brand bestrijden, indien dit zonder risico mogelijk is.

- ▷ Van de plaats en de bediening van de nooduitgangen op de hoogte stellen.
- ▷ Vluchtwegen vrijhouden.
- ▷ Gebruiksaanwijzing van de brandblusser in acht nemen.

Als nooduitgangen gelden alle ramen en deuren, die voldoen aan de volgende criteria:

- Naar buiten openend of verschuivend in horizontale richting
- Openingshoek ten minste 70°
- Diameter van de kozijndagmaat ten minste 450 mm
- Afstand tot de voertuigbodem maximaal 950 mm

2.2 Algemeen

- ▶ De zuurstof binnen in het voertuig wordt door ademen of door het gebruik van op gas werkende inbouwapparaten verbruikt. Daarom moet de zuurstof voortdurend worden ververs. Met het oog hierop zijn in het voertuig kunstmatige ventilatieopeningen (bijv. dakluiken met kunstmatige ventilatie, paddestoeldakventilators of vloerventilators) ingebouwd. Kunstmatige ventilatieopeningen noch van binnen noch van buiten afdekken, bijv. met een wintermat, of dichtzetten. Kunstmatige ventilatieopeningen vrijhouden van sneeuw en bladeren. Er dreigt verstikkingsgevaar door een verhoogd CO₂-gehalte.
- ▶ Opbergruimten en garages achter mogen niet als slaappleatsen of als onderkomen voor personen of dieren gebruikt worden. Deze ruimten worden niet automatisch geventileerd. Er bestaat verstikkingsgevaar door te weinig zuurstof en afvoerlucht van de verwarming.
- ▶ Let op de doorgangshoogte van de deuren.

- ▷ Voor de inbouwapparatuur (verwarming, kookplaat, koelkast enz.) alsmede voor het basisvoertuig (motor, remmen enz.) zijn de betreffende gebruiksaanwijzingen en bedieningshandleidingen maatgevend. Absoluut in acht nemen.
- ▷ Als er toebehoren of speciale uitvoeringen worden aangebouwd, kunnen de afmetingen, het gewicht alsmede het rijgedrag van het voertuig veranderen. De aanbouwonderdelen moeten deels in de voertuigpapieren worden geregistreerd.
- ▷ Alleen velgen en banden gebruiken, die voor het voertuig zijn toegelaten. Informatie over de grootte van de toegelaten velgen en banden ontleen aan de voertuigpapieren of bij de geautoriseerde dealers en servicepunten opvragen.
- ▷ Bij het parkeren van het voertuig de handrem vast aantrekken.
- ▷ Als de technisch toegelaten totale massa van het voertuig meer dan 4 t bedraagt, moeten bij het parkeren op stijgende of dalende hellingen wielkeggen worden gebruikt. De wielkeggen worden standaard geleverd bij alle voertuigen met een totale massa van meer dan 4 t.

- ▷ Bij het verlaten van het voertuig absoluut alle deuren, serviceluiken en ramen sluiten.
- ▷ Gevarendriehoek, verbandtrommel en/of waarschuwingsknipperlicht meenemen als deze wettelijk zijn voorgeschreven.
- ▷ Met het voertuig pas op de openbare weg rijden, als de chauffeur een voor deze voertuigklasse geldig rijbewijs bezit.
- ▷ Bij de verkoop van het voertuig alle gebruiksaanwijzingen van het voertuig en de inbouwapparatuur meegeven aan de nieuwe eigenaar.

2.3 Verkeersveiligheid

- ▶ Voor het begin van de rit de werking van signalerings- en verlichtingsinrichting, de besturing en de remmen controleren.
- ▶ Na langere stilstand (ca. 10 maanden) reminstallatie en gasinstallatie door een geautoriseerde werkplaats laten controleren.
- ▶ Voor het begin van de rit en ook na korte ritonderbrekingen controleren of de opstap volledig is ingeklapt.
- ▶ Voor het begin van de rit het zwenkbare hefbed beveiligen.
- ▶ Voor het begin van de rit de verduisteringen aan de voorruit, het bestuurders- en passagiersraam openen en vastmaken.
- ▶ Voor het begin van de rit de televisie van de drager verwijderen en veilig opbergen.
- ▶ Voor het begin van de rit het flatscreen en de beeldschermhouder in de basispositie brengen en vergrendelen. Wanneer de beeldschermhouder in een TV-kast is ingebouwd: TV-kast sluiten.
- ▶ Voor het begin van de rit de losse afdekkingen van het aanrecht en van de afdruiptank afnemen en veilig opbergen in het keukenblok of in de kledingkast.
- ▶ Voor het begin van de rit verstelbare tafels vergrendelen.
- ▶ Voor het begin van de rit alle draaibare stoelen in de rijrichting draaien en vergrendelen. Tijdens de rit moeten de draaibare stoelen in de rijrichting vergrendeld blijven.
- ▶ Tijdens de rit mogen personen zich alleen ophouden op de toegelaten zitplaatsen (zie hoofdstuk 4). Het toegelaten aantal zitplaatsen kan worden afgeleid uit de voertuigpapieren.
- ▶ Op zitplaatsen geldt de verplichting tot het dragen van veiligheidsgordels.
- ▶ Voor de rit de gordels omdoen en tijdens de rit omlaten.
- ▶ Bij kinderen altijd gebruik maken van beveiligingen, die voor de betreffende lichaamslengte en het gewicht zijn voorgeschreven.
- ▶ Kinderzitjes alleen op zitplaatsen met in de fabriek gemonteerde driepuntsgordels aanbrengen.
- ▶ Het basisvoertuig betreft een kleine vrachtwagen. Rijstijl dienovereenkomstig aanpassen.
- ▶ Bij onderdoorgangen, tunnels e.d. rekening houden met de totale hoogte van het voertuig (inclusief daklasten).
- ▶ In de winter moet voor het begin van de rit het dak sneeuw- en ijsvrij zijn.
- ▶ Regelmatig voor het begin van de rit of iedere 2 weken de bandenspanning controleren. Een verkeerde bandenspanning veroorzaakt overmatige slijtage en kan de banden beschadigen of zelfs doen klappen. Het voertuig kan uit controle raken.
- ▶ De verwarming niet gebruiken op tankstations. Explosiegevaar!
- ▶ De verwarming niet gebruiken in gesloten ruimten. Verstikkingsgevaar!

- ▷ Voor het begin van de rit de bijlading in het voertuig gelijkmatig verdelen (zie hoofdstuk 3).
- ▷ Bij het beladen van het voertuig en bij ritonderbrekingen, als er bijv. bagage of levensmiddelen worden bijgeladen, rekening houden met de technisch toegelaten totale massa en de toelaatbare asbelastingen (zie voertuigpapieren).
- ▷ Voor het begin van de rit de kastdeuren, deur van toiletruimte, alle laden en luiken sluiten. De deurbeveiliging van de koelkast vergrendelen.
- ▷ Voor het begin van de rit ramen en dakluiken sluiten.
- ▷ Voor het begin van de rit alle serviceluiken sluiten en de sloten van de luiken vergrendelen.
- ▷ Voor het begin van de rit de externe steunen verwijderen en de aan het voertuig aangebouwde steunen inklappen.
- ▷ Voor het begin van de rit de antenne in de parkeerstand brengen.
- ▷ Bij de eerste rit en altijd na het vervangen van een wiel de wielschroeven/wielmoeren na 50 km aandraaien. Later van tijd tot tijd controleren op goed vastzitten. Aandraaimoment zie hoofdstuk 13.
- ▷ Banden mogen niet ouder zijn dan 6 jaar omdat het materiaal mettertijd broos wordt (zie hoofdstuk 13).
- ▷ Banden, wielophanging en besturing zijn blootgesteld aan een bijkomende belasting, als er sneeuwkettingen zijn gemonteerd. Met sneeuwkettingen langzaam (maximaal 50 km/u) en alleen over straten rijden die volledig met sneeuw zijn bedekt. Het voertuig kan anders beschadigd worden.

2.4 Gebruik van een aanhanger

- ▶ Bij het aan- of afkoppelen van een aanhanger is voorzichtigheid geboden. Ongeval- en verwondingsgevaar!
- ▶ Tijdens het rangeren voor het aan- of afkoppelen mag niemand zich tussen het trekvoertuig en de aanhanger bevinden.

2.5 Gasinstallatie

2.5.1 Algemene instructies

- ▶ Voor het begin van de rit, bij het verlaten van het voertuig of als de gas toestellen niet gebruikt worden, alle gasafsluitkranen en de hoofdafsluitkraan aan de gasfles sluiten.
- ▶ Bij het tanken, op veerponten of in de garage, mag geen apparaat (bijv. verwarming of koelkast) in werking zijn, wanneer het met open vlam wordt gebruikt. Explosiegevaar!
- ▶ Wanneer een apparaat met open vlam wordt gebruikt, het apparaat niet in gesloten ruimtes (bijv. garages) in gebruik nemen. Vergiftigings- en verstikkingsgevaar!
- ▶ De gasinstallatie alleen door een geautoriseerde werkplaats laten onderhouden, repareren of wijzigen.
- ▶ De gasinstallatie voor de ingebruikname en conform de nationale bepalingen door een geautoriseerde werkplaats laten controleren. Dit geldt ook voor niet aangemelde voertuigen. Bij wijzigingen aan de gasinstallatie de gasinstallatie meteen door een geautoriseerde werkplaats laten controleren.

- ▶ Ook de gasdrukregelaar en de gasafvoerbuizen moeten worden gecontroleerd. De gasdrukregelaar moet na 10 jaar worden vervangen. De eigenaar van het voertuig is verantwoordelijk voor het initiatief van de maatregel.
- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie (gaslucht, hoog gasverbruik) bestaat explosiegevaar! Onmiddellijk de hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten. Ramen en deuren openen en goed ventileren.
- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie: Niet roken, geen open vuur en geen elektrische apparaten (lichtschakelaar enz.) bedienen.
- ▶ Voor ingebruikname van de kookplaat voor een toereikende ventilatie zorgen. Raam of dakluik openen.
- ▶ Gaskooktoestel of gasbakoven niet gebruiken voor verwarmingsdoel-einden.
- ▶ Als er meerdere gastoestellen voorhanden zijn, dan is voor ieder apparaat een gasafsluitkraan vereist. Wanneer gastoestellen niet worden gebruikt, moet de betreffende gasafsluitkraan worden gesloten.
- ▶ Ontstekingsbeveiligingen moeten na uitgaan van de gasvlam binnen een minuut sluiten. Daarbij is een klik te horen. Werking zo nu en dan controleren.
- ▶ De ingebouwde gastoestellen zijn uitsluitend ontworpen voor gebruik met propaangas, butaangas of een mengsel van beide gassen. De gasdrukregelaar alsmede alle ingebouwde gastoestellen zijn ontworpen voor een bedrijfsdruk van 30 mbar.
- ▶ Propaangas is gasvormig tot -42 °C, butaangas daarentegen slechts tot 0 °C. Bij lagere temperaturen is er geen gasdruk meer aanwezig. Butaangas is niet geschikt voor gebruik in de winter.
- ▶ De gas slang op de aansluiting van de gasflessen regelmatig op dichtheid controleren. De gas slang mag geen scheurtjes vertonen en niet poreus zijn. De gas slang uiterlijk 10 jaar na productiedatum in een erkende werkplaats laten vervangen. De gebruiker van de gasinstallatie moet voor de vervanging zorgen.
- ▶ De gaskast is door zijn functie en constructie een ruimte met opening naar buiten. De standaard ingebouwde kunstmatige ventilatie nooit afdekken of dichtzetten. Ontsnappend gas kan anders niet naar buiten worden weggeleid.
- ▶ De gaskast niet als opbergruimte gebruiken, omdat er geen vocht kan binnendringen.
- ▶ De gaskast beveiligen tegen de toegang van onbevoegden. Daarvoor de toegang afsluiten.
- ▶ De hoofdafsluitkraan op de gasfles moet toegankelijk zijn.
- ▶ Alleen apparaten op gas (bijv. gasgrill) aansluiten die voor een gasdruk van 30 mbar zijn bedoeld.
- ▶ De gasafvoerbuiz moet aan de verwarming en aan de schoorsteen goed afsluiten en stevig vastzitten. De gasafvoerbuiz mag niet beschadigd zijn.
- ▶ De rookgassen moeten onbelemmerd naar buiten kunnen stromen en de verse lucht moet onbelemmerd toe kunnen treden. Daarom de gasafvoerschoorsteen en inlaatopeningen schoon houden en vrijhouden (bijv. van sneeuw en ijs). De onderrand van het voertuig mag niet met flappen of door sneeuwwallen worden afgesloten.

2.5.2 Gasflessen

- ▶ Gasflessen alleen in de gaskast meenemen.
- ▶ Gasflessen in de gaskast verticaal plaatsen.
- ▶ Gasflessen beveiligd tegen draaien en kantelen vastbinden.
- ▶ Als de gasflessen niet op de gas slang zijn aangesloten, altijd de beschermkap aanbrengen.
- ▶ Hoofdafsluitkraan aan de gasfles sluiten voordat de gasdrukregelaar of de gas slang van de gasfles wordt verwijderd.
- ▶ Gasdrukregelaar of gas slang op de gasfles alleen met de hand aansluiten. Geen gereedschap gebruiken.
- ▶ Voor het gebruik in voertuigen uitsluitend een speciale gasdrukregelaar met veiligheidsventiel gebruiken. Andere gasdrukregelaars zijn niet toegelaten en voldoen niet aan de hoge eisen.
- ▶ Bij temperaturen onder 5 °C ijsbestrijdingsinstallatie (Eis-Ex) voor gasdrukregelaar gebruiken.
- ▶ Alleen gasflessen van 11 kg of 5 kg gebruiken. Campinggasflessen met ingebouwd terugslagventiel (blauwe flessen met een inhoud van max. 2,5 resp. 3 kg) mogen in uitzonderingsgevallen met een veiligheidsventiel worden gebruikt.
- ▶ Voor buitengasflessen zo kort mogelijke slangen gebruiken (max. 150 cm).
- ▶ Blokkeer nooit de ventilatieopeningen in de vloer onder de gasflessen.

2.6 Elektrische installatie

- ▶ Alleen vaklieden aan de elektrische installatie laten werken.
- ▶ Voordat er werkzaamheden worden uitgevoerd aan de elektrische installatie, alle apparaten en lichten uitschakelen, de accu afklemmen en het voertuig van het net scheiden.
- ▶ Alleen originele zekeringen met juiste waarden gebruiken.
- ▶ Defecte zekeringen alleen vervangen, als de foutoorzaak bekend en verholpen is.
- ▶ Zekeringen nooit overbruggen of repareren.

2.7 Waterinstallatie

- ▶ Staand water in de watertank of in waterleidingen wordt na korte tijd ondrinkbaar. Daarom voor ieder gebruik van het voertuig de waterleidingen en de watertank grondig reinigen. Na ieder gebruik van het voertuig de watertank en alle waterleidingen volledig leegmaken.
- ▶ Bij stilstand van meer dan één week de waterinstallatie vóór het gebruik van het voertuig ontsmetten (zie hoofdstuk 11).

- ▷ Als het voertuig gedurende meerdere dagen niet wordt gebruikt of bij vorstgevaar niet wordt verwarmd, de totale waterinstallatie leegmaken. Ervoor zorgen dat de waterpomp op het paneel is uitgeschakeld. De waterpomp loopt anders warm en kan beschadigd worden. De waterkranen in de middelste stand geopend laten. Het veiligheids-/aftapventiel (indien aanwezig) en alle aftapkranen geopend laten. Zo kunnen vorstschade aan de inbouwapparatuur, vorstschade aan het voertuig en afzettingen in watervoerende componenten worden vermeden.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staat belangrijke informatie over wat u voor het begin van de rit in acht moet nemen en welke handelingen u voor de rit moet uitvoeren.

De instructies hebben betrekking op:

- de sleutels
- het kentekenbewijs
- de bijlading en de berekening hiervan
- de juiste belading van het voertuig en het fietsenrek
- de lastdrager
- het gebruik van een aanhanger
- het in- en uitklappen van de opstap
- het opbergen van de televisie
- het opbergen van de spoelbakafdekking
- het vergrendelen van aanbouwonderdelen
- het gebruik van sneeuwkettingen

Aan het einde van het hoofdstuk vindt u een checklist, waarin de belangrijkste punten nog eens zijn samengevat.

3.1 Sleutels

Bij het voertuig ontvangt u de volgende sleutels:

Twee sleutels voor

- het contactslot
- de bestuurders- en passagiersdeur
- de brandstoftank

Twee sleutels voor

- de ingangsdeur van de opbouw
- de drinkwatervulopening
- de serviceluisen

Altijd een reservesleutel bewaren buiten het voertuig. Het betreffende sleutelnummer noteren. Bij verlies kunnen onze geautoriseerde dealers en werkplaatsen u verder helpen.

3.2 Kentekenbewijs

Uw camper moet voorzien zijn van een kentekenbewijs. De nationale bepalingen met betrekking tot het kentekenbewijs in acht nemen.

Houd er rekening mee, dat in sommige landen naast het EU-nummerbord een aparte landensticker verplicht is.

3.3 Bijlading

- ▶ Het overladen van het voertuig en een verkeerde bandenspanning kunnen het klappen van de banden tot gevolg hebben. Het voertuig kan uit controle raken.
- ▶ In de voertuigpapieren is alleen de technisch toegelaten totale massa en de massa in rijklare toestand aangegeven, maar niet het daadwerkelijke gewicht van het voertuig. Voor uw eigen veiligheid raden wij aan het beladen voertuig (met alle voorwerpen en personen die op reis in het voertuig mee getransporteerd worden) voor het begin van de rit op een weegbrug te wegen.
- ▶ De snelheid aan de bijlading aanpassen. Bij zware bijlading wordt de remweg langer.

- ▷ De in de voertuigpapieren opgegeven technisch toegelaten totale massa door de bijlading niet overschrijden.
- ▷ Ingebouwd toebehoren en speciale uitvoeringen reduceren de belading.
- ▷ De in de voertuigpapieren opgegeven asbelastingen aanhouden.

Bij het beladen erop letten dat het zwaartepunt van de bijlading zich direct onder de bodem van het voertuig bevindt. De rij-eigenschappen van het voertuig kunnen anders wijzigen.

Maximaal toegelaten draaglasten

Naam	Belasting (kg)
Hefbed	200
Stapelbed	100
Daklast	200
Garage achter en opbergruimte achter	200
Fietsenrek	Voor 2 fietsen 60
	Voor 3 fietsen 60
Fietsenrek E-Bike	Voor 2 fietsen 100
Lastdrager (AL-KO)	150
Lastdrager (SAWIKO)	130

3.3.1 Begrippen

- ▷ In de techniek is het begrip "massa" tegenwoordig in de plaats van het begrip "gewicht" gekomen. In het algemene taalgebruik is "gewicht" echter nog het gangbare begrip. Voor een beter begrip wordt daarom in de volgende secties het begrip "massa" alleen in vaststaande formuleringen gebruikt.
- ▷ Alle gegevens conform EU-norm DIN EN 1646-2.

Technisch toegelaten totale massa in beladen toestand

De technisch toegelaten totale massa in beladen toestand is het gewicht dat een voertuig nooit mag overschrijden.

De technisch toegelaten totale masse in beladen toestand bestaat uit de **massa in rijklare toestand** en de **bijlading**.

De technisch toegelaten totale massa in de beladen toestand is door de fabrikant in de voertuigpapieren aangegeven.

Toegestane massa

De toegestane massa is het gewicht dat door de fabrikant voor het verlenen van de bedrijfsvergunning opgegeven wordt. De toegestane massa mag de technisch toegestane totale massa in beladen toestand nooit overschrijden.

Massa in rijklare toestand

De massa in rijklare toestand is het gewicht van het rijklare standaardvoertuig. De massa in rijklare toestand bestaat uit:

- Leeg gewicht (massa van het lege voertuig) met de in de fabriek ingebouwde standaarduitrusting
- Gewicht van de bestuurder
- Gewicht van de basisuitrusting

Tot het leeg gewicht behoren de ingegoten smeermiddelen als olie en koelvloeistof, het boordgereedschap, het reservewiel en een voor 90 % gevulde brandstoftank.

Als gewicht van de bestuurder wordt altijd 75 kg berekend, onafhankelijk van hoeveel de bestuurder feitelijk weegt.

De basisuitrusting bestaat uit alle uitrustingen en vloeistoffen die voor een veilig en reglementair gebruik van het voertuig noodzakelijk zijn. Het gewicht van de basisuitrusting bevat:

- Een voor 90 % gevuld watersysteem (watertank en leidingen)
- Voor 90 % gevulde gasflessen
- Een gevuld verwarmingssysteem
- De voedingskabels voor de 230-V-voorziening
- Een gevuld toiletspoelsysteem
- Het inbouwpakket voor een extra accu, als een extra accu mogelijk is

De afvalwatertank en de fecaliëntank zijn leeg.

Voorbeeld voor de berekening van de basisuitrusting

Watertank met 60 l (overloop open)	60 kg
Aluminium gasfles (11 kg _{gas} + 5,5 kg _{fles})	+ 16,5 kg
Boiler met 12 l	+ 12 kg
230-V-voedingskabel	+ 4 kg
Inbouwpakket extra accu	+ 20 kg
Totaal	= 112,5 kg

De massa in rijklare toestand is door de fabrikant in de voertuigpapieren aangegeven.

Bijlading

De bijlading bestaat uit:

- Conventionele belasting
- Bijkomende uitrusting
- Persoonlijke uitrusting

- ▷ De bijlading van het voertuig kan verhoogd worden door de massa in rijklare toestand te verminderen. Hiervoor is het bijvoorbeeld toegestaan om de vloeistofreservoirste legen of de gasflessen te verwijderen.

Verklaringen bij de afzonderlijke bestanddelen van de bijlading vindt u in de volgende tekst.

Conventionele belasting	<p>De conventionele belasting is het gewicht waarmee de fabrikant voor de passagiers rekening heeft gehouden.</p> <p>Conventionele belasting betekent: Voor iedere zitplaats waarin de fabrikant heeft voorzien, wordt 75 kg berekend, onafhankelijk van het feitelijke gewicht van de passagiers. De bestuurdersplaats is al in de massa in rijklare toestand opgenomen en mag niet worden meegerekend.</p> <p>Het aantal zitplaatsen is door de fabrikant in de voertuigpapieren aangegeven.</p>
Bijkomende uitrusting	<p>Tot de bijkomende uitrusting behoren toebehoren en speciale uitvoeringen. Voorbeelden voor bijkomende uitrusting zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Aanhangerkoppeling ● Dakreling ● Markies ● Fietsenrek of motorhouder ● Satellietinstallatie ● Magnetron <p>De gewichten van de verschillende speciale uitvoeringen zijn in hoofdstuk 15 aangegeven of kunnen bij de fabrikant worden opgevraagd.</p>
Persoonlijke uitrusting	<p>De persoonlijke uitrusting omvat alle in het voertuig meegenomen voorwerpen, die niet bij de conventionele belasting en de bijkomende uitrusting zijn inbegrepen. Bij de persoonlijke uitrusting worden bijvoorbeeld gerekend:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Levensmiddelen ● Servies ● Televisie ● Radio ● Kleding ● Beddengoed ● Speelgoed ● Boeken ● Toiletartikelen <p>Bovendien worden tot de persoonlijke uitrusting gerekend, onafhankelijk van de opbergplek:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Dieren ● Fietsen ● Boten ● Surfplanken ● Sportuitrustingen <p>Voor de persoonlijke uitrusting moet de fabrikant conform de geldende bepalingen met tenminste een gewicht rekening houden dat volgens de volgende formule wordt berekend:</p>
Formule	<p>Minimumgewicht M (kg) = $10 \times N + 10 \times L$</p>
Verklaring	<p>N = max. aantal personen inclusief bestuurder, zoals door de fabrikant opgegeven</p> <p>L = totale lengte van het voertuig in meters</p>

3.3.2 Berekening van de bijlading

- ▶ De berekening van de bijlading in de fabriek is gedeeltelijk gebaseerd op gemiddelde gewichten. De technisch toegelaten totale massa in de beladen toestand mag uit veiligheidsoverwegingen echter in geen geval worden overschreden.
- ▶ In de voertuigpapieren is alleen de technisch toegelaten totale massa en de massa in rijklare toestand aangegeven, maar niet het daadwerkelijke gewicht van het voertuig. Voor uw eigen veiligheid raden wij aan het beladen voertuig (met alle voorwerpen en personen die op reis in het voertuig mee getransporteerd worden) voor het begin van de rit op een weegbrug te wegen.

De bijlading (zie sectie 3.3.1) is het verschil in gewicht tussen

- De technisch toegelaten totale massa in beladen toestand en
- De massa van het voertuig in rijklare toestand.

Voorbeeld voor het bepalen van de bijlading

	Te berekenen massa in kg	Berekening
Technisch toegelaten totale massa volgens de voertuigpapieren	3500	
Massa in rijklare toestand inclusief basisuitrusting volgens de voertuigpapieren	- 3070	
Leverd als toegelaten bijlading op	430	
Conventionele belasting, bijv. 3 personen à 75 kg	- 225	
Bijkomende uitrusting	- 40	
Blijft over voor de persoonlijke uitrusting	= 165	

De berekening van de bijlading uit het verschil tussen de technisch toegelaten totale massa in beladen toestand en de door de fabrikant aangegeven massa in rijklare toestand is echter slechts een theoretische waarde.

Alleen als het voertuig met gevulde tanks (brandstof en water), gevulde gasflessen en complete bijkomende uitrusting op een weegbrug wordt gewogen, kan de feitelijke bijlading worden vastgesteld.

Daarbij als volgt te werk gaan:

- Het voertuig eerst alleen met de voorwielen op de weegbrug rijden en laten wegen.
- Het voertuig vervolgens met de achterwielen op de weegbrug rijden en laten wegen.

De afzonderlijke waarden geven de huidige asbelastingen aan. Deze zijn belangrijk voor de juiste belading van het voertuig (zie sectie 3.3.3). De som van de waarden is het huidige gewicht van het voertuig.

Het verschil tussen de technisch toegelaten totale massa in beladen toestand en het gewogen gewicht van het voertuig is de feitelijke bijlading.

Aan de hand daarvan kan weer worden bepaald welk gewicht voor de persoonlijke uitrusting resteert:

- Het gewicht van de meerrijdende personen bepalen en van de waarde voor de feitelijke bijlading aftrekken.

Het resultaat is het gewicht dat aan persoonlijke uitrusting daadwerkelijk kan worden bijgeladen.

3.3.3 Voertuig juist beladen

- ▶ De technisch toegelaten totale massa in beladen toestand uit veiligheidsoverwegingen nooit overschrijden.
- ▶ De lading gelijkmatig op de linker- en rechterzijde van het voertuig verdelen.
- ▶ De lading gelijkmatig over beide assen verdelen. Daarbij de asbelastingen in acht nemen die in de voertuigpapieren zijn aangegeven. Bovendien de toegelaten draagkracht van de banden in acht nemen (zie hoofdstuk 13).
- ▶ Zware lasten achter de achteras kunnen de vooras door hefboomwerking (↕) ontlasten. Dit geldt in het bijzonder bij een lange overhang achter, als een motor op de houder aan de achterkant wordt getransporteerd of als de opbergruimte achter zwaar is beladen. De ontlasting van de vooras heeft vooral een negatieve invloed op de rij-eigenschappen bij voertuigen met voorasaandrijving.
- ▶ Alle voorwerpen zo opbergen dat deze niet kunnen wegglijden.
- ▶ Zware voorwerpen (voortent, conserven e. d.) in de buurt van de as opbergen. Voor het opbergen van zware voorwerpen zijn vooral diepergelegen opbergruimten geschikt, waarvan de deuren niet in de rijrichting kunnen worden geopend.
- ▶ Lichtere voorwerpen (wasgoed) in de dakopbergkasten opbergen.
- ▶ Het fietsenrek alleen met fietsen (max. drie stuks) beladen.

Grote opbergruimtes zoals de garage achter bieden ook plaats aan zware voorwerpen (bijv. scooters). De asbelasting van de achteras wordt daardoor in sommige gevallen overschreden.

De afzonderlijke assen mogen echter onder geen beding te zwaar worden beladen. Daarom is het belangrijk op welke afstand tot de assen de lading wordt opgeborgen.

Om de lading juist te verdelen, zijn een weegbrug, een meetlint, een rekenapparaat en een beetje tijd nodig.

Met twee eenvoudige formules kan worden berekend wat voor effect het gewicht van de lading op de assen heeft:

Formules

$A \times G : R =$ gewicht op de achteras

Gewicht op de achteras – $G =$ gewicht op de vooras

Verklaring

A = afstand tussen opbergruimte en vooras in cm

G = gewicht van de lading in de opbergruimte in kg

R = wielbasis van het voertuig (afstand tussen de assen) in cm

- ▶ De afstanden buiten het voertuig horizontaal van het midden van het voorwiel naar het midden van de opbergruimte of het midden van het achterwiel meten.

Asbelastingen berekenen:

- De afstand tussen opbergruimte en vooras (A) met het gewicht van de lading in de opbergruimte (G) vermenigvuldigen en het resultaat door de wielbasis (R) delen. Daaruit volgt het gewicht waarmee de lading in de opbergruimte de achteras belast. Dit gewicht en de opbergruimte noteren.
- In een tweede stap het gewicht in de opbergruimte (G) van het zojuist berekende gewicht aftrekken. Als de uitkomst daarbij een **positieve** waarde is (voorbeeld 1), betekent dat dat de vooras met deze som **ontlast** wordt. Als de uitkomst een **negatieve** waarde is (voorbeeld 2), betekent dat dat de vooras **belast** wordt. Deze waarde eveneens noteren.
- Op deze manier alle opbergruimten van het voertuig berekenen.
- In een laatste stap alle voor de achteras berekende gewichten bij de achterasbelasting optellen en alle voor de vooras berekende gewichten bij de voorasbelasting optellen of ervan aftrekken.
Hoe achterasbelasting en voorasbelasting worden berekend, is in sectie 3.3.2 beschreven.

Als de berekende waarde de toegelaten asbelasting overschrijdt, moet de lading anders worden opgeborgen.

Als de vooras te sterk wordt ontlast, verslechtert de grip van de banden op de rijbaan (tractie), vooral bij voertuigen met voorasaandrijving. Ook in dit geval de lading anders opbergen.

Voorbeeld berekening

		Voorbeeld 1	Voorbeeld 2
Afstand naar de vooras	A	(A1) 450 (cm)	(A2) 250 (cm)
Gewicht in de opbergruimte	G	x 100 (kg)	x 50 (kg)
Wielbasis van het voertuig	R	÷ 325 (cm)	÷ 325 (cm)
Belasting op de achteras (bij de asbelasting optellen)		138,5 (kg)	38,5 (kg)
Gewicht in de opbergruimte		- 100 (kg)	- 50 (kg)
Ontlasting bij de vooras (van de asbelasting aftrekken)		38,5 (kg)	
Belasting van de vooras (bij de asbelasting optellen)			-11,5 (kg)

3.3.4 Dakreling en ladder (gedeeltelijk speciale uitvoering)

- ▶ Het dak alleen betreden als er een dakreling aangebouwd is. Alleen via een ladder het dak op gaan.
- ▶ Wees voorzichtig bij het betreden van de ladder. Er bestaat glijgevaar bij vochtige of bevroren ladder.
- ▶ Wees voorzichtig bij het betreden van het dak. Er bestaat glijgevaar bij vochtig of bevroren dak.
- ▶ Dak niet te zwaar beladen. Met toenemende daklast verslechteren het rijgedrag en het remgedrag.

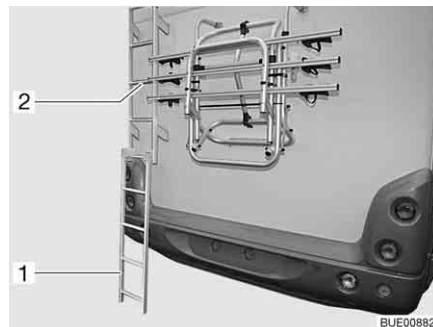
- ▷ Als het voertuig met een dakreling is uitgerust, kunnen aan de dakreling lastdragers voor daklasten worden bevestigd (bijv. voor surfplank, rubberboot of lichte kano's). Speciale dragersystemen zijn als toebehoren verkrijgbaar. De geautoriseerde dealer of het servicepunt adviseren u graag.
- ▷ De maximaal toelaatbare dakbelasting bedraagt 200 kg.

- ▷ De maximale puntbelasting bedraagt 90 kg/100 cm².
- ▷ Voor het betreden van het dak, het te betreden gedeelte ruim afdekken. Hiervoor zijn materialen geschikt met een glad of zacht oppervlak, zoals een dikke piepschuim-plaat.
- ▷ Daklasten veilig met spanriemen vastbinden. Geen rubberen expander gebruiken.
- ▷ Rekening houden met de totale hoogte van het voertuig bij beladen dakdrager.

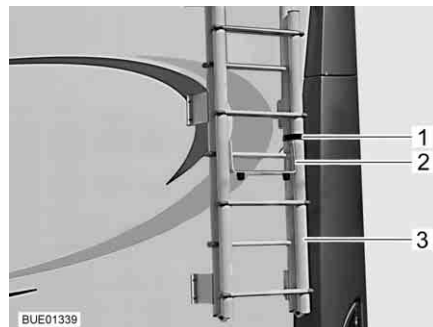
- ▷ In de bestuurderscabine goed zichtbaar een notitie met de totale hoogte aanbrengen. Bij bruggen en doorgangen hoeft dan niet meer gerekend te worden.

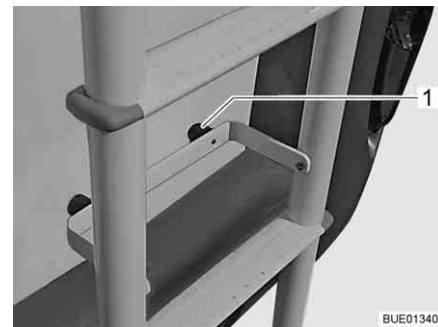
Afb. 1 Ladder achter

Dak opgaan (inhangladder):

- Het onderste deel van de ladder (Afb. 1,1) in het deel van de ladder (Afb. 1,2) hangen dat aan de achterkant is bevestigd en op de bodem neerzetten.
- Ladder voorzichtig opgaan.

Afb. 2 Opklapbare ladder, ladder naar boven geklapt

Afb. 3 Opklapbare ladder, ladder naar beneden geklapt

Dak opgaan (opklapbare ladder):

- Riem (Afb. 2,1) aan de ladder (Afb. 2,3) aan de achterkant van het voertuig openen.
- Beschermbegel (Afb. 2,2) uitklappen.
- Ladder naar beneden uitklappen.
- Beschermbegel met de rubberen noppen (Afb. 3,1) tegen de achterwand van het voertuig leggen.
- Ladder voorzichtig opgaan.

Dak opgaan (telescoopladder):

- Telescoopladder (speciale uitvoering) voorzichtig tegen de wand van het voertuig zetten.
- Ladder voorzichtig opgaan.

3.3.5 Garage/opbergruimte achter

- ▶ Opbergruimten en garages achter mogen niet als slaappleatsen of als onderkomen voor personen of dieren gebruikt worden. Deze ruimten worden niet automatisch geventileerd. Er bestaat verstikkingsgevaar door te weinig zuurstof en afvoerlucht van de verwarming.
- ▶ Bij het beladen van de garage/opbergruimte achter moet men rekening houden met de toelaatbare asbelastingen en de technisch toegelaten totale massa.
- ▶ De maximaal toegelaten belasting van de garage/opbergruimte achter bedraagt 200 kg. De toegestane achterasbelasting niet overschrijden.
- ▶ In acht nemen: Als de garage achter of (afhankelijk van het model) de opbergruimte achter maximaal **belast** wordt, dan wordt door de hefboomwerking de vooras **ontlast**. De rij-eigenschappen worden slechter.

- ▷ Afhankelijk van de uitrusting van het voertuig zijn in de garage achter resp. in de opbergruimte achter sjorrails met sjorogen gemonteerd. De lading altijd aan de sjorogen bevestigen. Voor het bevestigen spanriemen of evt. sjornetten maar nooit rubberen expanders gebruiken.
- ▷ Voor het vastbinden van de lading altijd het vastzitten van de sjorogen in de sjorrail controleren. Als het sjorrog niet vast in de sjorrail is verankerd, kan bij scherpe stuurbewegingen of bij remmen de lading wegglijden of losraken.
- ▷ Verdeel de lading gelijkmatig. Te zware geconcentreerde belastingen beschadigen de vloerbedekking.
- ▷ Het door uw handelaar aangeboden houdersysteem gebruiken als er twee-wielers in de garage achter worden meegenomen.

3.3.6 Fietsenrek (speciale uitvoering)

- ▶ Bij het beladen van het fietsenrek moet men rekening houden met de toelaatbare asbelastingen en de technisch toegelaten totale massa.
- ▶ Fietsen mogen aan de zijkant, gemeten vanaf de buitenranden van de achterlichten, maximaal 40 cm uitsteken. Een totale breedte van 2,50 m mag echter niet worden overschreden. De bevestigingen voor de fietsen instellen. Het uitstekende gedeelte aan de zijkant moet met een rode vlag worden gekenmerkt.
- ▶ Het fietsenrek alleen met fietsen (max. drie stuks) beladen.
- ▶ Fietsen met aanwezige riemen bevestigen en na een paar kilometer controleren of zij goed zijn bevestigd.
- ▶ De bevestiging van de fietsen op het fietsenrek na de eerste 10 km rijden en vervolgens bij iedere rustpauze controleren.
- ▶ Fietsenrek niet als bagagerek of als ladder gebruiken.

- ▷ Het fietsenrek dient uitsluitend voor het transporteren van fietsen.
- ▷ De door de fabrikant aangegeven totale massa mag niet worden overschreden.
- ▷ Het nummerbord en de achterlichten mogen niet worden afgedekt.
- ▷ De maximale draagkracht van het fietsenrek bedraagt 60 kg.

- ▷ Bij het beladen van het fietsenrek rekening houden met het zwaartepunt. Wanneer slechts **één** fiets op het fietsenrek wordt meegenomen, de fiets zo dicht mogelijk tegen de wand van het voertuig.
- ▷ Ritten met uitgeklapt fietsenrek zonder fietsen zijn niet toegestaan.
- ▷ Voor elke rit controleren:
Is het fietsenrek zonder fietsen correct ingeklapt?
Zijn de fietsen met het koord van het fietsenrek veilig aan het fietsenrek bevestigd?

Beladen van het fietsenrek met fietsen

Bij het beladen van het fietsenrek rekening houden met het zwaartepunt. Het zwaartepunt van de fietsen moet erg dicht in de buurt van de achterwand van het voertuig liggen. Het fietsenrek altijd van binnen naar buiten beladen.

Zo wordt het fietsenrek juist beladen:

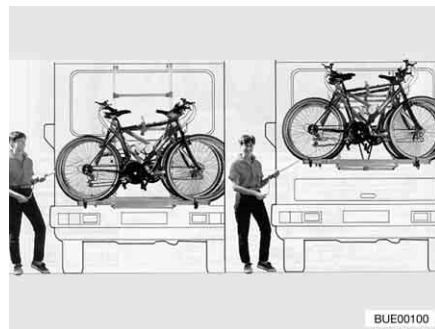
- Afhankelijk van het model fietsenrek naar beneden klappen of uittrekken.
- De zwaarste fiets direct tegen de achterwand plaatsen.
- De lichtere fietsen in het midden of aan de buitenkant van het fietsenrek plaatsen.
- Telkens het voorwiel en het achterwiel van een fiets met de houderlussen bevestigen die aan het fietsenrek zijn aangebracht.
- Bovendien de fiets aan de buitenkant aan de bevestigingsbeugel of bevestigingsarm bevestigen resp. met de afstandhouder bevestigen.

Wanneer slechts **één** fiets op het fietsenrek wordt meegenomen, de fiets zo dicht mogelijk tegen de achterwand.

Fietsenrek, neerlaatbaar

- ▷ Neem ook de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

Afb. 4 Fietsenrek, neerlaatbaar

Met het fietsenrek (Afb. 4) kunnen 2 fietsen eenvoudig worden vervoerd. Een uitbreiding naar 3 fietsen is mogelijk. Het fietsenrek kan door een liersysteem ca. 40 cm worden opgetild en neergelaten. Het liersysteem brengt de fietsen binnen enkele seconden op grijphoogte.

Fietsen bevestigen:

- Handslinger op het fietsenrek zetten en het fietsenrek tot op grijphoogte neerlaten.
- Fietsen plaatsen en met Quick-riem vastbinden.
- Afstandhouder Bike-Block aan het frame van de buitenste fiets bevestigen.
- Fietsen met handslinger weer optillen.

Fietsenrek, niet neerlaatbaar

- ▷ Neem ook de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

Afb. 5 Fietsenrek, niet neerlaatbaar

Met het fietsenrek (Afb. 5,2) kunnen 2 fietsen eenvoudig worden vervoerd. Een uitbreiding naar 3 fietsen is mogelijk.

Fietsen bevestigen:

- Telescoopzwenkbeugel (Afb. 5,4) naar beneden klappen.
- Fietsen plaatsen en met Quick-riem (Afb. 5,3) vastbinden.
- Afstandhouder (Afb. 5,1) aan het frame van de buitenste fiets bevestigen.

3.3.7 Fietsenrek Bike/E-Bike (speciale uitvoering)

- ▶ Bij het beladen van het fietsenrek moet men rekening houden met de toelaatbare asbelastingen en de technisch toegelaten totale massa.
- ▶ Fietsen mogen aan de zijkant, gemeten vanaf de buitenranden van de achterlichten, maximaal 40 cm uitsteken. Een totale breedte van 2,50 m mag echter niet worden overschreden. De bevestigingen voor de fietsen instellen. Het uitstekende gedeelte aan de zijkant moet met een rode vlag worden gekenmerkt.
- ▶ Het fietsenrek met maximaal 2 fietsen (ook E-Bikes, Pedelecs) beladen.
- ▶ Fietsenrek voor de rit in rijstand vergrendelen.
- ▶ Fietsen met aanwezige riemen bevestigen en na een paar kilometer controleren of zij goed zijn bevestigd.
- ▶ De bevestiging van de fietsen op het fietsenrek na de eerste 10 km rijden en vervolgens bij iedere rustpauze controleren.
- ▶ Fietsenrek niet als bagageriek of als ladder gebruiken.

- ▷ Het fietsenrek dient enkel voor het transport van fietsen en elektrisch ondersteunde fietsen (E-Bike, Pedelec).
- ▷ De door de fabrikant aangegeven totale massa mag niet worden overschreden.
- ▷ Het nummerbord en de achterlichten mogen niet worden afgedekt.
- ▷ De maximale draagkracht van het fietsenrek bedraagt 100 kg.
- ▷ Bij het beladen van het fietsenrek rekening houden met het zwaartepunt. Wanneer slechts één fiets op het fietsenrek wordt meegenomen, de fiets zo dicht mogelijk tegen de wand van het voertuig.

- ▷ Voor bevestiging van de fietsen controleren of de bevestigingsarmen en de wielhouders van het fietsenrek goed zijn afgesteld. Indien nodig de bevestigingsarm of wielhouder op de fiets afstellen.
- ▷ Ritten met uitgeklaapt fietsenrek zonder fietsen zijn niet toegestaan.
- ▷ Voor elke rit controleren:
 - Is het fietsenrek zonder fietsen correct ingeklapt?
 - Zijn de fietsen met het koord van het fietsenrek veilig aan het fietsenrek bevestigd?
- ▷ Als het fietsenrek met een laadeenheid is uitgerust:
 - Zijn de laadkabels correct bevestigd? De laadkabels kunnen anders losbreken.

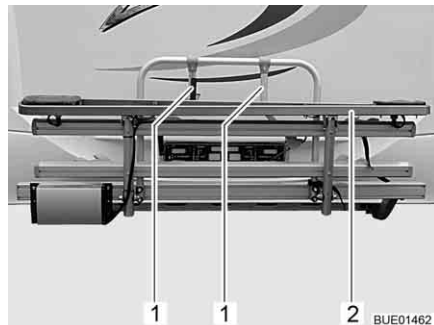
Beladen van het fietsenrek met fietsen

Bij het beladen van het fietsenrek rekening houden met het zwaartepunt. Het zwaartepunt van de fietsen moet erg dicht in de buurt van de achterwand van het voertuig liggen. Het fietsenrek altijd van binnen naar buiten beladen.

Zo wordt het fietsenrek juist beladen:

- De zwaarste fiets direct tegen de achterwand plaatsen.
- De lichtste fiets aan de buitenkant van het fietsenrek plaatsen.
- Telkens het voorwiel en het achterwiel van een fiets met de houderlussen bevestigen die aan het fietsenrek zijn aangebracht.
- Elke fiets aan de bevestigingsarm bevestigen.

Wanneer slechts **één** fiets op het fietsenrek wordt meegenomen, de fiets zo dicht mogelijk tegen de achterwand.

Afb. 6 Fietsenrek E-Bike

Afb. 7 Bevestiging E-Bikes

- Riemen losmaken en fietsenrek E-Bike (Afb. 6,2) naar beneden klappen.
- Eerste E-Bike op het fietsenrek tillen en in de wielhouders plaatsen (voorwiel wijst naar links).
- Korte bevestigingsarm (Afb. 6,1) naar buiten klappen en voorste framebuis (Afb. 7,1) van de E-Bike met riem bevestigen.
- Beide wielen met riemen aan de wielhouders bevestigen.
- Tweede E-Bike op het fietsenrek tillen en in de wielhouders plaatsen (voorwiel wijst naar rechts).
- Lange bevestigingsarm (Afb. 6,1) naar buiten klappen en voorste framebuis (Afb. 7,1) van de E-Bike met riem bevestigen.
- Beide wielen met riemen aan de wielhouders bevestigen.
- Veilige bevestiging van beide E-Bikes controleren.

- ▷ Het fietsenrek E-Bike is met een laadstation voor E-Bikes van het merk Ansmann uitgerust.

Accu's (Ansmann) opladen:

- Laadkabel van de accu's op het laadstation aansluiten. De accu's worden tijdens het rijden automatische opgeladen.

3.3.8 Afneembare lastdrager AL-KO (speciale uitvoering)

- ▶ De achterasbelasting niet overschrijden.
- ▶ Zware lasten achter de achteras kunnen de vooras door hefboomwerking ($\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$) ontlasten. Dit geldt in het bijzonder bij een lange overhang achter, als een motor op de houder aan de achterkant wordt getransporteerd of als de opbergruimte achter zwaar is beladen. De ontlasting van de vooras heeft vooral een negatieve invloed op de rij-eigenschappen bij voertuigen met voorsaanrijving.
- ▶ De lading altijd verkeersveilig opbergen en tegen afvallen beveiligen.
- ▶ De lading mag niet over de maximale breedte van het voertuig uitsteken. De verlichting en het kenteken op de lastdrager mogen niet door de lading aan het zicht worden onttrokken.

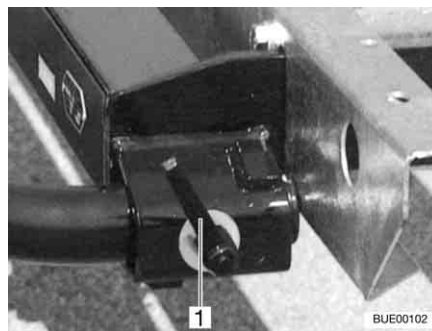

- ▷ Lastdrager en aanhangerkoppeling mogen niet tegelijkertijd worden gebruikt.

- ▷ Voor de lastdrager is een EG-vergunning verleend.
- ▷ Lastdrager door uw dealer of uw servicepunt laten monteren.
- ▷ Landspecifieke voorschriften in acht nemen.
- ▷ Neem ook de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

De lastdrager maakt het meenemen van een last (bijv. motor of scooter) met een gewicht tot 150 kg mogelijk. Na gebruik de lastdrager altijd demonteren.

Afb. 8 Snelsluiting

Plaatsen:

- Handrem aantrekken.
- Draggers links en rechts in de houders op het frame steken en elk met een snelsluiting (Afb. 8,1) vastmaken.
- Elektrische verbinding tussen lastdrager en voertuig tot stand brengen.

- Demonteren:*
- Handrem aantrekken.
 - Elektrische verbinding tussen lastdrager en voertuig scheiden.
 - Snelsluiting (Afb. 8,1) losmaken en dragers uit de houders op het frame trekken.

3.3.9 Lastdrager SAWIKO (speciale uitvoering)

- ▶ De achterasbelasting niet overschrijden.
- ▶ Zware lasten achter de achteras kunnen de vooras door hefboomwerking (↕) ontlasten. Dit geldt in het bijzonder bij een lange overhang achter, als een motor op de houder aan de achterkant wordt getransporteerd of als de opbergruimte achter zwaar is beladen. De ontlasting van de vooras heeft vooral een negatieve invloed op de rij-eigenschappen bij voertuigen met voorasaandrijving.
- ▶ De lading altijd verkeersveilig opbergen en tegen afvallen beveiligen.
- ▶ De lading mag niet over de maximale breedte van het voertuig uitsteken. De verlichting en het kenteken op de lastdrager mogen niet door de lading aan het zicht worden onttrokken.

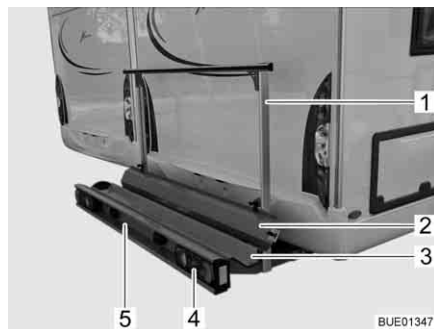

- ▷ Lastdrager en aanhangerkoppeling mogen niet tegelijkertijd worden gebruikt.

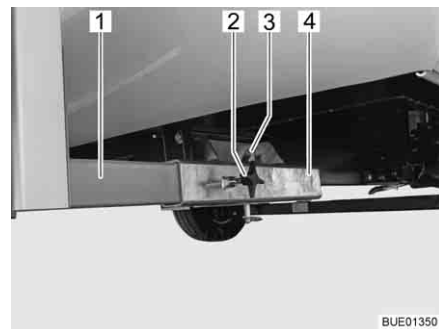

- ▷ Voor de inbouw van een lastdrager is een registratie in de voertuigpapieren vereist. De benodigde documenten worden bij de lastdrager geleverd.
- ▷ Lastdrager door uw dealer of uw servicepunt laten monteren.
- ▷ Landspecifieke voorschriften in acht nemen.
- ▷ Neem ook de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

De lastdrager maakt het mogelijk een last met een gewicht tot 130 kg mee te nemen. Voor het transport van de last zijn speciale houders verkrijgbaar. Dit zijn bijv. fietshouders of een transportbox. Onze geautoriseerde dealers en servicepunten adviseren u graag.

Afb. 9 Lastdrager

Afb. 10 Bevestiging aan het voertuig

De lastdrager (Afb. 9) maakt het meenemen van een motor of scooter met een gewicht tot 130 kg mogelijk.

Leveringsomvang

Bij de levering zijn de volgende onderdelen inbegrepen:

- Draagbak (Afb. 9,3) en bevestigingsbeugel (Afb. 9,1) met bevestiging aan het voertuig (Afb. 10)
- Achterlichten (Afb. 9,4)
- Kentekenverlichting (Afb. 9,5)
- 13-polige Jäger-systeem-stekker
- Oprijrail (Afb. 9,2)

Bevestiging aan het voertuig

De beide langsdragers (Afb. 10,1) van de lastdrager zijn met knevelschroeven (Afb. 10,2) in de rechthoekige houders (Afb. 10,4) aan de onderkant van het voertuig bevestigd. De lastdrager is vergrendeld met een bout (Afb. 10,3) en borging.

Registratie in de voertuigpapieren

Aanbouw door uw dealer of uw servicepunt laten monteren. Deze regelen ook alle formaliteiten voor u.

3.4 Gebruik van een aanhanger

- ▶ Bij het aan- of afkoppelen van een aanhanger is voorzichtigheid geboden. Ongeval- en verwondingsgevaar!
- ▶ Tijdens het rangeren voor het aan- of afkoppelen mag niemand zich tussen het trekvoertuig en de aanhanger bevinden.
- ▶ Rekening houden met de toelaatbare oplegdruk en achterasbelasting van het trekvoertuig. Oplegdruk en achterasbelasting mogen niet worden overschreden. Voor de waarden van de steun- en achterasbelasting zie het kentekenbewijs van het voertuig en de papieren van de aanhangerkoppeling.

- ▷ Aanhanger met oplooprem: Aanhanger niet met opgelopen rem aan- of afkoppelen.
- ▷ Aanhangerkoppeling met afneembare trekhaak: Als de trekhaak verkeerd gemonteerd is, kan de aanhanger losbreken. Gebruiksaanwijzing van de aanhangerkoppeling in acht nemen.

3.5 Aanhangerkoppeling (speciale uitvoering)

- ▶ Bij het aanbouwen van een aanhangerkoppeling de maximale steunbelasting en het aanhangwagengewicht afleiden uit de voertuigpapieren.
- ▶ Na 1.000 bedrijfsuren de bevestigingsschroeven van de aanhangerkoppeling aandraaien.

- ▷ Lastdrager en aanhangerkoppeling mogen niet tegelijkertijd worden gebruikt.

- ▷ Voor de inbouw van een aanhangerkoppeling is een registratie in de voertuigpapieren vereist. De benodigde documenten worden bij de aanhangerkoppeling geleverd.
- ▷ Neem ook de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

Afb. 11 Aanhangerkoppeling

Registratie in de voertuigpapieren

Aanbouw door uw dealer of uw servicepunt laten monteren. Deze regelen ook alle formaliteiten voor u.

3.6 Elektrisch bedienbare opstap (gedeeltelijk speciale uitvoering)

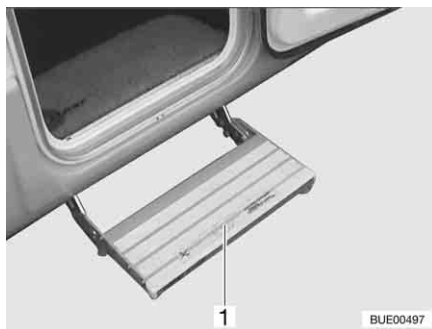
- ▶ Voor het begin van de rit en ook na korte ritonderbrekingen controleren of de opstap volledig is ingeklapt.
- ▶ Houd afstand tijdens het inklappen of uitklappen van de opstap.
- ▶ De opstap pas betreden, als deze volledig is uitgeklaapt. Verwondingsgevaar!
- ▶ Nooit personen of lasten met de opstap optillen of neerlaten.

- ▷ Let op het verschil in hoogte van de treden en zorg bij het opstappen voor een vaste en effen ondergrond.
- ▷ De lagers en scharnieren van de opstap niet invetten of oliën (zie hoofdstuk 11).

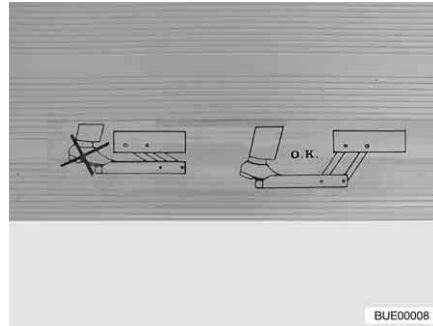

- ▷ De knop voor het bedienen van de opstap is binnen in het voertuig nabij de ingangsdeur geplaatst.
- ▷ Als de opstap niet naar behoren ingeklapt en vergrendeld is en het contact wordt ingeschakeld, licht een rood controlelicht op het dashboard op.
- ▷ De waarschuwing op de opstap in acht nemen.

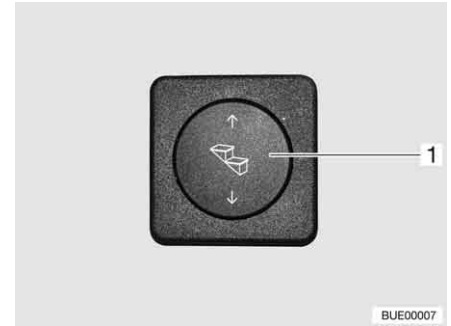

Afb. 12 Opstap

De voertuigen zijn voorzien van een elektrisch uitklapbare opstap met één trede (Afb. 12,1).

Afb. 13 Waarschuwing opstap

Afb. 14 Bedieningsknop opstap

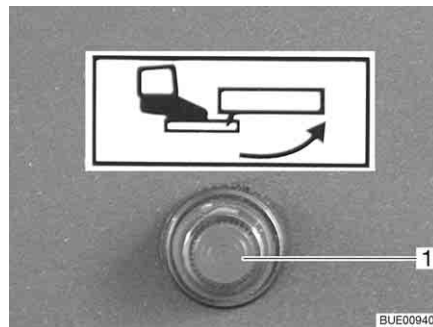
De opstap voor het betreden helemaal uitklappen (Afb. 13).

Uitklappen:

- Wipknop (Afb. 14,1) onderaan indrukken (minstens 3 seconden), tot de opstap helemaal uitgeklaapt is.

Inklappen:

- Wipknop (Afb. 14,1) bovenaan indrukken tot de opstap helemaal ingeklapt is.

Afb. 15 Controlelicht

Als het contact wordt ingeschakeld terwijl de opstap is uitgeklaapt, brandt er een controlelicht (Afb. 15,1) op het dashboard.

3.7 TV-installatie (speciale uitvoering)

- ▶ Voor het begin van de rit het flatscreen en de beeldschermhouder in de basispositie brengen en vergrendelen. Wanneer de beeldschermhouder in een TV-kast is ingebouwd: TV-kast sluiten.
- ▶ Voor het begin van iedere rit controleren of de antenne zich in de parkeerstand bevindt. Gevaar voor ongevallen! Parkeerstand betekent: De antenne wijst naar achteren, is volledig neergelaten en is in deze positie vergrendeld.

- ▷ Bij vorstgevaar de flatscreen-televisie uit het voertuig verwijderen.

- ▷ Verdere informatie over het positioneren van het flatscreen zie hoofdstuk 6.

3.8 Afdekkingen van het aanrecht en de afdruiptak

- ▶ Bij een ongeval of bij een noodstop kunnen de losse afdekkingen van het aanrecht (Afb. 16, 1) en de afdruiptak de inzittenden van het voertuig verwonden. Voor het begin van de rit de losse afdekkingen verwijderen en veilig in het keukenblok of in de kledingkast opbergen.

Afb. 16 Spoelafdekking (voorbeeld)

3.9 Aanbouwonderdelen vergrendelen

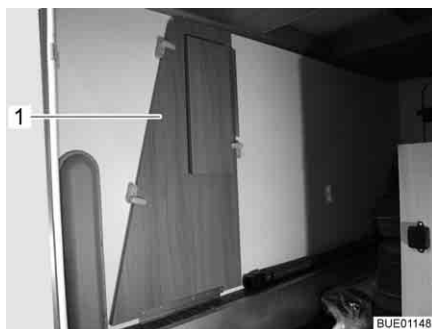
- ▶ Bij een ongeval of noodstop kunnen de losse aanbouwonderdelen de inzittenden van het voertuig verwonden. Voor de rit losse aanbouwonderdelen in de daarvoor bestemde houders vergrendelen of op een veilige plek in het voertuig opbergen.

- ▷ Niet vergrendelde luiken en deuren kunnen tijdens het rijden openklappen en onderdelen van de binneninrichting beschadigen. Voor de rit alle luiken en deuren vergrendelen.

Aanbouwonderdelen

Aanbouwonderdelen zijn bijvoorbeeld bedverbreidingen, ladders of tafelbladverlengingen.

Afb. 17 Bedverbreiding in garage achter

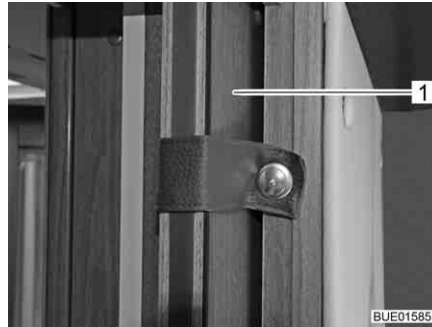
Afb. 18 Bedladder in kledingkast

Aanbouwonderdelen vergrendelen:

- Aanbouwonderdelen (Afb. 17, 1 en Afb. 18, 1) in de daarvoor bestemde houders plaatsen en vastzetten met de aanwezige bevestigingsmiddelen.
- Wanneer er geen houder voor het aanbouwonderdeel nodig is, het aanbouwonderdeel in de opbergruimte onderbrengen, waarvan de deuren niet in de rijrichting kunnen worden geopend (bijvoorbeeld kledingkast of opbergruimte achter).

Deuren en luiken

Deuren zijn bijvoorbeeld binnendeuren of scheidingswanden. Meubelluiken zie sectie 6.4.

Afb. 19 Schuifdeur

Afb. 20 Douchescheidingswand

Deuren vergrendelen:

- Deuren (Afb. 19,1) of scheidingswanden (Afb. 20,1) met de aanwezige vergrendelingen of bevestigingsmiddelen vergrendelen.

3.10 Sneeuwkettingen (speciale uitvoering)

- ▷ Sneeuwkettingen alleen monteren, als de afstand tussen banden en voertuigcarrosserie ten minste 50 mm bedraagt.
- ▷ Banden, wielophanging en besturing zijn blootgesteld aan een bijkomende belasting, als er sneeuwkettingen zijn gemonteerd. Met sneeuwkettingen langzaam (maximaal 50 km/u) en alleen over straten rijden die volledig met sneeuw zijn bedekt. Het voertuig kan anders beschadigd worden.
- ▷ Montagevoorschrift van de producent van de sneeuwkettingen in acht nemen.
- ▷ Geen sneeuwkettingen op aluminiumvelgen aanbrengen.

Alleen de juiste sneeuwkettingen gebruiken:

Bandenmaat	Maat sneeuwkettingen
215/70 R 15 C	230
225/75 R 16 C	245

Het gebruik van sneeuwkettingen is onderworpen aan de bepalingen van de afzonderlijke landen.

- Sneeuwkettingen altijd rond de aandrijfwielen aanbrengen.
- De spanning van de sneeuwkettingen controleren na enige meters te hebben gereden.

3.11 Verkeersveiligheid

- Regelmatig voor het begin van de rit of iedere 2 weken de bandenspanning controleren. Een verkeerde bandenspanning veroorzaakt overmatige slijtage en kan de banden beschadigen of zelfs doen klappen. Het voertuig kan uit controle raken.

Voor het begin van de rit de checklist doornemen:

Basisvoertuig

Nr.	Controles	Gecontroleerd
1	Alle voertuigpapieren zijn aan boord	
2	Banden in reglementaire staat	
3	Voertuigverlichting, rem- en achteruitrijlichten functioneren	
4	Oliepeil van motor, transmissie en servostuur gecontroleerd	
5	Koelvloeistof en ruitenwisservloeistof gevuld	
6	Remmen functioneren	
7	Remmen reageren gelijkmatig	
8	Voertuig blijft tijdens het remmen in het spoor	

Woonopbouw buiten

9	Markies volledig opgerold	
10	Dak sneeuw- en ijsvrij (in de winter)	
11	Buitenaansluitingen afgekoppeld en leidingen opgeborgen	
12	Externe steunen verwijderd	
13	Aangebouwde steunen ingeklapt en bevestigd	
14	Wielkeggen verwijderd en opgeborgen	
15	Opstap veilig opgeborgen of ingeklapt	
16	Service luiken gesloten en vergrendeld	
17	Ingang deur gesloten	
18	Totale hoogte van het voertuig, incl. beladen dakdrager vastgesteld en genoteerd. Informatie m.b.t. de hoogte in de bestuurderscabine binnen handbereik bewaren	

Woonopbouw binnen

19	Ramen en dakluiken gesloten en vergrendeld	
20	Televisie veilig opgeborgen	
21	Flatscreen vergrendeld	
22	TV-antenne ingetrokken (voorzover ingebouwd)	
23	Losse onderdelen en aanbouwonderdelen opgeborgen of bevestigd	
24	Open tableaux afgeruimd	
25	In de dakkast van de voortentverlichting geen gaspatronen of andere licht ontvlambare materialen opgeslagen	
26	Afdekkingen voor het aanrecht en de afdruiptank veilig opgeborgen	
27	Koelkastdeur vergrendeld	
28	Koelkast omgeschakeld op 12-V-gebruik	

Nr.	Controles	Gecontroleerd
29	Alle schuiflades en luiken gesloten	
30	Alle deuren vergrendeld	
31	Neerlaatbaar hefbed vergrendeld	
32	Kinderzitjes gemonteerd op zitplaatsen met driepuntsgordels	
33	Draaistoelvergrendeling voor bestuurdersstoel en passagiersstoel vergrendeld	
34	Verduisteringen in de bestuurderscabine geopend en vergrendeld	

Gasinstallatie

35	Gasflessen in de gaskast tegen verdraaien vastbinden	
36	Als de gasflessen niet op de gaslang zijn aangesloten, altijd de beschermkap aanbrengen	
37	Als geen Crash-Protection-Unit aanwezig is: Hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkranen gesloten	

Elektrische installatie

38	<p>Accuspanning van de start- en woonruimteaccu (zie hoofdstuk 8) controleren. Wordt er op het paneel een te lage accuspanning getoond, dan moet de betreffende accu worden bijgeladen. Let op de instructies in hoofdstuk 8</p> <p> ▷ Begin de reis met volledig opgeladen startaccu en woonruimteaccu.</p>	
----	---	--

4.1 Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor het rijden met de camper.

De instructies hebben betrekking op:

- de parkeerafstandscontrole
- de achteruitrijcamera met LCD-monitor
- de rijsnelheid
- de remmen
- de luchtvering
- de veiligheidsgordels
- de kinderzitjes
- de stoelen inclusief hoofdsteunen
- de opstelling van de zitplaatsen
- de vouwverduisteringen in de bestuurderscabine
- het tanken

4.2 Rijden met de camper

- ▶ Het basisvoertuig betreft een kleine vrachtwagen. Rijstijl dienovereenkomstig aanpassen.
- ▶ Voor het begin van de rit en ook na korte ritonderbrekingen controleren of de opstap volledig is ingeklapt.
- ▶ Aan de zitplaatsen waarvoor gebruik tijdens de rit is toegelaten, is een veiligheidsgordel gemonteerd. De veiligheidsgordel tijdens de rit altijd dragen.
- ▶ Nooit tijdens de rit de veiligheidsgordel losmaken.
- ▶ Meerrijdende personen moeten op hun plaatsen blijven zitten.
- ▶ De deurvergrendeling mag niet geopend worden.
- ▶ Remmen met schokken vermijden.
- ▶ Bij gebruik van een navigatietoestel het reisdoel alleen wijzigen als het voertuig staat. Daarom een parkeerplaats of een veilige stopplaats opzoeken, als het reisdoel moet worden gewijzigd.
- ▶ Tijdens de rit via de monitor van het navigatietoestel geen DVD afspelen.

- ▷ Op slechte wegen langzaam rijden.
- ▷ Voorzichtig rijden bij het oprijden op veerboten, bij het oversteken van oneffenheden en bij het achteruitrijden. Grotere voertuigen kunnen omwille van hun relatief lange overhang uitzwenken en onder ongunstige omstandigheden "aan de grond zitten". Daarbij kunnen de onderkant of delen die daar zijn aangebouwd, beschadigd worden.

- ▷ Als deze aanwijzingen niet opgevolgd worden en daardoor een ongeluk of schade ontstaat, aanvaardt de fabrikant geen aansprakelijkheid.
- ▷ De in hoofdstuk 2 beschreven veiligheidsinstructies moeten worden nageleefd.
- ▷ Als in het voertuig een achteruitrijcamera is ingebouwd, schakelt de camera bij het schakelen in de achteruitversnelling automatisch aan.

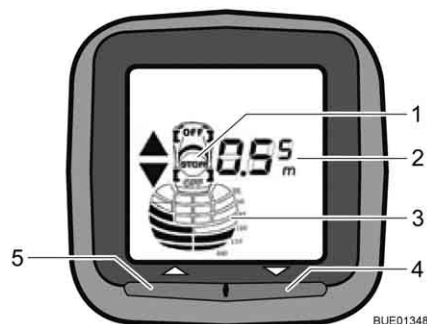
4.3 Parkeerafstandscontrole Park Boy V (speciale uitvoering)

- ▶ Bij het achteruitrijden is bijzondere voorzichtigheid geboden. Ongeval- en verwondingsgevaar.
- ▶ De parkeerafstandscontrole is slechts een hulpmiddel en herkent mogelijk-erwijze niet alle hindernissen. De verantwoordelijkheid voor de veiligheid ligt bij de chauffeur. Als het apparaat faalt of als er een storing is en er beschadigingen ontstaan, kunnen daaruit geen aanspraken aan de fabrikant van het voertuig geldend worden gemaakt.
- ▶ Vuilafzettingen, ijs, sneeuw en uitlaatgasontwikkeling kunnen de werking van de parkeerhulp negatief beïnvloeden.
- ▶ Alleen bij langzaam rijden (manoeuvresnelheid) vindt een tijdige waarschuwing plaats.
- ▶ Hindernissen boven of onder het meetbereik van de sensoren worden niet geregistreerd (bijv. uitstekende laadplaat).
- ▶ Schuin aflopende hellingen of schuin aflopende rijbaanbegrenzingsen (bijv. kadewand) worden niet geregistreerd.

- ▷ Reflecties van de rijbaan (verandering van rijbaanoppervlak, oneffenheden) kunnen onder bepaalde omstandigheden tot incorrecte meldingen leiden. Dit is geen storing van de parkeerhulp.

- 1 STOP-symbool
- 2 Afstandsweergave in cm (in stappen van 5 cm)
- 3 Afstand tot hindernis (grafische weergave)
- 4 Toets Aan/Uit voor de sensoren aan de achterkant van het voertuig
- 5 Zonder functie

Afb. 21 Weergave-eenheid Park Boy V

Korte beschrijving

De parkeerafstandscontrole dient als hulp bij het in- en uitparkeren. De afstand tot eventuele hindernissen wordt via de ultrasone-echolood-methode gemeten. Hierbij zenden vier sensoren aan de achterkant van het voertuig ultrasone signalen uit. Via de looptijd van de reflecterende ultrasone signalen wordt de afstand tot de hindernissen bepaald.

In de passagiersruimte geeft een weergave-eenheid met display (Afb. 21) de afstand tot de hindernis aan. Tegelijkertijd klinkt er een akoestisch signaal als waarschuwing.

De sensoren en de weergave-eenheid staan via radiosignalen met elkaar in verbinding.

- ▷ Bij het inschakelen van het contact voert de parkeerhulp een zelftest uit. Als een sensor defect is, wordt de sensorpositie op het display door snel knipperen aangeduid. De parkeerhulp werkt verder zonder de defecte sensor.

Een storing in de radioverbinding wordt op het display aangeduid met een zendmastsymbool. Er is geen afstandsmeting meer mogelijk.

Bij het schakelen uit de achteruitversnelling wordt het zendmastsymbool eveneens kort aangeduid.

Activeren door het schakelen in de achteruitversnelling:

- Contact inschakelen en motor starten.
- In achteruitversnelling schakelen. Het display wordt verlicht en het voertuigsymbool verschijnt op het display. De parkeerafstandscontrole is meetklaar.

Activeren door het indrukken van de toets Aan/Uit op de weergave-eenheid:

- Toets Aan/Uit (Afb. 21,4) indrukken. Het display wordt verlicht en het voertuigsymbool verschijnt op het display. De parkeerafstandscontrole is meetklaar.

Uitschakelen:

- Toets Aan/Uit (Afb. 21,4) indrukken. De parkeerafstandscontrole kan onafhankelijk van de gekozen inschakelmethode met de toets Aan/Uit op elk moment worden uitgeschakeld.

Afstandsindicatie

De afstand tussen het voertuig en de hindernis wordt op drie manieren weergegeven:

Het display (Afb. 21) geeft de afstand in stappen van 5 cm aan. Aangegeven wordt altijd de kleinste door een sensor gemeten afstand.

Bovendien duiden zwarte meetveldblokken in de grafische afstandswaarschuiging het naderen van een hindernis aan.

Naast de optische indicaties weerklinkt er een akoestisch signaal (toonvolgorde) dat afhankelijk van de afstand verandert. Als de afstand tussen voertuig en hindernis kleiner wordt, wordt ook de tijdsduur tussen de tonen tot de permanente toon korter.

- ▷ Verdere informatie ontlenu aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant van de apparatuur.

4.4 Achteruitrijcamera (speciale uitvoering)

- ▷ Afhankelijk van het model zijn in het voertuig verschillende systemen ingebouwd. De basisfunctie van de achteruitrijcamera is bij alle systemen identiek.

Afb. 22 Achteruitrijcamera met infraroodverlichting (Waeco)

Afb. 23 Achteruitrijcamera (Pioneer)

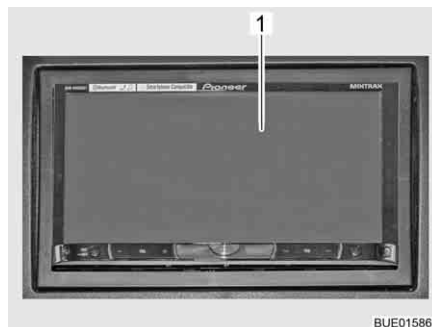
Al naargelang de uitrusting is in het voertuig een achteruitrijcamera (Afb. 22,1 of Afb. 23,1) met LCD-monitor ingebouwd.

Als het donker is, wordt het zichtveld van de achteruitrijcamera door infrarood-LED's verlicht (Afb. 22,1).

Afb. 24 LCD-monitor voor achteruitrijcamera (Waeco)

Als het voertuig met een Waeco-systeem uitgerust is, dan is er een afzonderlijke LCD-monitor (Afb. 24) voor de achteruitrijcamera aanwezig.

Afb. 25 LCD-monitor (Pioneer)

Afb. 26 LCD-monitor (Zenec)

Als het voertuig met een Pioneer- of Zenec-systeem is uitgerust, wordt het beeld van de achteruitrijcamera naar het centrale multimedia-/navigatiesysteem geleid en op de aanwezige LCD-monitor (Afb. 25,1 of Afb. 26) weergegeven.

Als de voertuigmotor draait of de ontsteking is ingeschakeld schakelen de achteruitrijcamera en LCD-monitor automatisch in op het moment dat in de achteruitversnelling wordt geschakeld.

Als de voertuigmotor draait of de ontsteking is ingeschakeld kunnen de achteruitrijcamera en de LCD-monitor met een bedieningstoets of met een knop op het display met de hand worden ingeschakeld.

Met een bedieningstoets of de knop "OFF" op het display kan het systeem worden uitgeschakeld.

- ▷ Verdere informatie ontlene aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

4.5 Rijsnelheid

- ▶ Het voertuig is met een krachtige motor uitgerust. Zo staan in moeilijke verkeerssituaties voldoende reserves ter beschikking. Het hoge vermogen maakt een hoge eindsnelheid mogelijk en vereist zeer goede rijcapaciteiten.
- ▶ Het voertuig is zeer gevoelig voor wind. Bijzonder gevaar levert plotseling optredende zijwind.
- ▶ Ongelijkmatige of eenzijdige belading verandert het rijgedrag.
- ▶ Op onbekende wegen kunnen moeilijke verhoudingen van de rijbanen heersen en verrassende verkeerssituaties optreden. Pas daarom voor uw eigen veiligheid de rijsnelheid telkens aan de verkeerssituatie en de omgeving aan.
- ▶ De nationale wettelijke snelheidsbeperkingen aanhouden.

4.6 Remmen

- ▶ Gebreken aan de reminstallatie meteen laten verhelpen door een geautoriseerde werkplaats.

- ▷ Hard remmen vermijden. Bij hard remmen, waarbij de wielen blokkeren, slijten de banden sneller en onregelmatig. Dit vermindert het rijcomfort. De banden kunnen zelfs onbruikbaar worden.

Voor het begin van iedere rit

Voor iedere rit door test-remmen controleren:

- Functioneren de remmen?
- Reageren de remmen gelijkmatig?
- Blijft het voertuig tijdens het remmen in het spoor?

4.7 Luchtvering (speciale uitvoering)

4.7.1 Algemene instructies

- ▶ Bij luchtvering met een automatisch nivelleersysteem is overlading van het voertuig optisch niet te zien.
De asbelasting en technisch toegelaten totale massa nooit overschrijden.
- ▶ De luchtvering nooit gebruiken om het voertuig hoger te zetten bij een onderhoudsbeurt (bijv. bij vervangen van de banden).
- ▶ Het voertuig alleen bij stilstand of bij een snelheid tot 25 km/u hoger of lager zetten.
- ▶ De afstandsbediening alleen gebruiken als zich geen personen of voorwerpen in het hefbereik onder het voertuig bevinden.
- ▶ Kinderen niet met de installatie laten spelen.
- ▶ Bij storingen aan de luchtvering alleen nog met aangepaste, lage snelheid rijden en de storing onmiddellijk door een geautoriseerde werkplaats laten verhelpen.

- ▷ Tijdens het hoger of lager zetten het rempedaal niet intrappen. Zo kan spanning op het chassis worden vermeden.
- ▷ Bij langere stilstand kan het voertuigniveau geleidelijk aan dalen. Hierdoor kunnen de luchtbalgen beschadigd worden. Daarom bij langere stilstand de volgende maatregelen treffen:
 - Hefsteunen gebruiken.
 - Eenmaal per week de luchtbalgen met perslucht vullen.

Luchtvering houdt het voertuig in elke beladingstoestand op gelijk rijniveau. Daarnaast kunnen verschillende functies handmatig worden uitgevoerd. Een verhoging van het voertuig vergemakkelijkt bijv. het oprijden van veerboten (grotere "taludhoek").

4.7.2 Luchtvering achteras

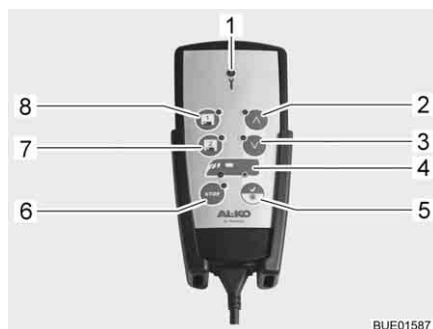

- ▶ In de volgende gevallen niet sneller dan 25 km/u rijden:
 - Tijdens het hoger zetten van het voertuig.
 - Tijdens het lager zetten van het voertuig.
 - Wanneer het voertuigniveau hoger of lager wordt gezet.
- Pas met hogere snelheid rijden wanneer het rijniveau is ingesteld.

De verschillende functies van de luchtvering kunnen via de toetsen van de afstandsbediening handmatig worden ingesteld.

- ▷ Wanneer het voertuig stilstaat, zijn de toetsfuncties alleen beschikbaar als het contact ingeschakeld is.
Tijdens de rit zijn de toetsfuncties alleen bij snelheden onder 25 km/u beschikbaar.
- ▷ Wanneer de snelheid 25 km/u overschrijdt, wordt het rijniveau automatisch aangestuurd.

- 1 Controlelicht
- 2 Niveau hoger zetten
- 3 Niveau lager zetten
- 4 Asindicatie
- 5 Rijniveau
- 6 Stoptoets
- 7 Geheugen 2
- 8 Geheugen 1

Afb. 27 Afstandsbediening

Met de toetsen kunnen de volgende functies worden gekozen:

Functie	Toets	Indicatie	Betekenis
Systeem starten (contact inschakelen)		LED brandt één seconde	Systeem gereed
		LED brandt	Voertuig in rijniveau
Rijniveau instellen	 Kort indrukken	LED brandt	Voertuig wordt op rijniveau ingesteld
Voertuig hoger zetten	 Indrukken tot het gewenste niveau is bereikt	Toets knippert	Voertuig wordt hoger gezet
	Loslaten	Toets brandt	Niveau bereikt
	 Kort indrukken	Toets knippert	Voertuig wordt hoger gezet
		Toets brandt	Hoogste niveau bereikt
Voertuig lager zetten	 Indrukken tot het gewenste niveau is bereikt	Toets knippert	Voertuig wordt lager gezet
	Loslaten	Toets brandt	Niveau bereikt
	 Kort indrukken	Toets knippert	Voertuig wordt lager gezet
		Toets brandt	Laagste niveau bereikt
Niveau opslaan	 of Indrukken	-	Niveau instellen
	 of Indrukken	Signaal klinkt	Instelling opgeslagen

Functie	Toets	Indicatie	Betekenis
Opgeslagen niveau opzoeken	 of Kort indrukken	Toets knippert	Niveau wordt ingesteld
		Toets brandt	Niveau bereikt
Noodstop	 1 x indrukken (tijdens doorlopen van functies)	-	Alle functies worden onmiddellijk onderbroken
	 2 x indrukken	-	Systeem wordt weer geactiveerd
Systeem uitschakelen	 1 x indrukken	Toets brandt	Systeem uitgeschakeld
Servicemodus in-/uitschakelen (voertuig geparkeerd, maar contact nog ingeschakeld)	 Kort indrukken	Toets brandt	Servicemodus ingeschakeld
	 Nogmaals indrukken	Toets gaat uit	Servicemodus uitgeschakeld

- ▷ Verdere informatie ontlenen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

4.7.3 Luchtvering voor- en achteras

- ▶ Wanneer het niveau van het voertuig wordt gewijzigd of wanneer het voertuig **niet** op rijniveau is ingesteld, de grenssnelheid niet overschrijden. Pas wanneer het voertuig op rijniveau is ingesteld, mag met hogere snelheid worden gereden.

De verschillende functies van de luchtvering kunnen via de toetsen van de afstandsbediening handmatig worden ingesteld.

- ▷ Wanneer het voertuig stilstaat, zijn de toetsfuncties alleen beschikbaar als het contact ingeschakeld is. Tijdens de rit zijn de toetsfuncties alleen tot een bepaalde grenssnelheid beschikbaar.
- ▷ Wanneer de grenssnelheid wordt overschreden, wordt het rijniveau automatisch aangestuurd.

Afb. 28 Afstandsbediening

Toets	Naam	Grenssnelheid
1	Controlelicht	-
2	Offroad-stand	Tot 25 km/u
3	Parkeerstand	Tot 25 km/u
4	Niveau hoger zetten	Tot 5 km/u
5	Niveau lager zetten	Tot 5 km/u
6	Asindicatie	Tot 5 km/u
7	Rijniveau	Tot 25 km/u
	Handmatige bediening	Tot 5 km/u
8	Stoptoets	Tot 25 km/u
9	Auto-level	-
10	Zijhelling	Tot 5 km/u
11	Voor lager zetten	Tot 25 km/u
12	Achter lager zetten	Tot 25 km/u

Met de toetsen kunnen de volgende functies worden gekozen:

Functie	Toets	Indicatie	Betekenis
Systeem starten (contact inschakelen)		LED brandt één seconde lang	Systeem gereed
		2 LED's branden	Voertuig in rijniveau
Rijniveau instellen	 Kort indrukken	Beide LED's branden	Voertuig wordt op rijniveau ingesteld
Auto-level ¹⁾	 Indrukken	Toets knippert	Voertuig wordt waterpas afgesteld
		Toets brandt 10 seconden lang	Best mogelijke positie bereikt
	 Kort indrukken	-	Functie stoppen Voertuig wordt op rijniveau teruggezet

Functie	Toets	Indicatie	Betekenis
As kiezen voor handmatige bediening	 Meermaals lang indrukken (ca. 3 seconden) tot gewenste as geselecteerd is	 LED van de as brandt	As geselecteerd
Voertuig hoger zetten (as geselecteerd)	 Indrukken tot het gewenste niveau is bereikt	Toets knippert	Voertuig wordt hoger gezet
	Loslaten	Toets brandt	Niveau bereikt
	 Kort indrukken	Toets knippert Toets brandt	Voertuig wordt hoger gezet Hoogste niveau bereikt
Voertuig lager zetten (as geselecteerd)	 Indrukken tot het gewenste niveau is bereikt	Toets knippert	Voertuig wordt lager gezet
	Loslaten	Toets brandt	Niveau bereikt
	 Kort indrukken	Toets knippert Toets brandt	Voertuig wordt bereikt Laagste niveau bereikt
Offroad-stand (hoge rijstand)	 Kort indrukken	Toets knippert	Voertuig wordt hoger gezet
		Toets brandt	Niveau bereikt
Parkeerstand (lage rijstand)	 Kort indrukken	Toets knippert Pieptoon, zolang functie actief is	Voertuig wordt lager gezet
		Toets brandt	Niveau bereikt
Achter lager zetten (gemakkelijker beladen)	 Kort indrukken	Toets knippert	Voertuig wordt achter lager gezet
		Toets brandt	Laagste niveau bereikt
Voor lager zetten (veel ruimte aan de achterkant)	 Kort indrukken	Toets knippert	Voertuig wordt voor lager gezet
		Toets brandt	Laagste niveau bereikt

Functie	Toets	Indicatie	Betekenis
Zijhelling (leegmaken van de tank)	 Indrukken tot de gewenste helling is bereikt	Toets knippert	Voertuig helt
	Loslaten	Toets brandt	Maximale hellingshoek bereikt
	 Kort indrukken	-	Functie stoppen Voertuig wordt op rijniveau teruggezet
Noodstop	 1 x indrukken (tijdens doorlopen van functies)	-	Alle functies worden onmiddellijk onderbroken
	 2 x indrukken	-	Systeem wordt weer geactiveerd
Systeem uitschakelen	 1 x indrukken	Toets brandt	Systeem uitgeschakeld
Servicemodus in-/uitschakelen (voertuig geparkeerd, maar contact nog ingeschakeld)	 Kort indrukken	Toets brandt	Servicemodus ingeschakeld
	 Nogmaals indrukken	Toets gaat uit	Servicemodus uitgeschakeld

1) Deze functie is na het uitschakelen van het contact nog 6 minuten lang beschikbaar

- ▷ Verdere informatie ontlene aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

4.8 Veiligheidsgordels

Het voertuig is in de woonruimte bij de zitplaatsen, waar volgens de wet een veiligheidsgordel is voorgeschreven, met veiligheidsgordels uitgerust. Voor het dragen van gordels gelden de van toepassing zijn de nationale bepalingen.

- ▶ Voor de rit de gordels omdoen en tijdens de rit omlaten.
- ▶ Gordels niet beschadigen of klemmen. Laat beschadigde veiligheidsgordels vervangen door een geautoriseerde werkplaats.
- ▶ De gordelbevestigingen, het oprolautomatisme en de gordel sloten niet wijzigen.
- ▶ Schroefverbinding van de veiligheidsgordels van tijd tot tijd controleren op vastzitten.
- ▶ Iedere veiligheidsgordel alleen gebruiken voor **een** volwassen persoon.
- ▶ Voorwerpen niet samen met een persoon vastbinden.

- ▶ Veiligheidsgordels zijn niet toereikend voor personen met een lichaamslengte van minder dan 150 cm. In dat geval extra voorzieningen gebruiken. Letten op keuringscertificaat.
- ▶ Kinderzitjes alleen op zitplaatsen met in de fabriek gemonteerde driepuntsgordels aanbrengen.
- ▶ Gebruikte veiligheidsgordels na een ongeluk (laten) vervangen.
- ▶ Tijdens de rit de rugleuning van de stoel niet al te ver naar achter leunen. De werking van de veiligheidsgordel is anders niet meer gegarandeerd.

4.8.1 Veiligheidsgordel juist dragen

- ▶ De gordel niet verdraaien. De gordel moet plat tegen het lichaam liggen.
- ▶ Voor het dragen van de veiligheidsgordel een correcte zithouding aannemen.

De veiligheidsgordel wordt juist gedragen, wanneer de heupgordel onder de buik en over het heupgewricht loopt. De schoudergordel moet over de borst en de schouder (niet over de hals) lopen. De gordel moet hierbij altijd strak tegen het lichaam liggen. Kleding met een dikke voering moet daarom voor het rijden worden uitgetrokken.

4.9 Kinderzitjes

- ▶ Kinderen onder de 13 jaar, die kleiner zijn dan 150 cm, tijdens de rit met een geschikt en officieel goedgekeurd kinderzitje beveiligen.
- ▶ Kinderzitjes alleen op zitplaatsen met in de fabriek gemonteerde driepuntsgordels aanbrengen.
- ▶ Kinderen voor het begin van de rit vastmaken en erop letten dat de kinderen tijdens de rit vastgemaakt blijven.
- ▶ Op de passagiersstoel alleen een naar achteren gericht kinderzitje ("Reboard-systeem") gebruiken, wanneer de voor- en zij-airbag zijn uitgeschakeld. De afzonderlijke gebruiksaanwijzing van de chassisfabrikant en de waarschuwingsbordjes in het voertuig in acht nemen. Wanneer het naar achteren gerichte kinderzitje niet meer wordt gebruikt, de airbags weer inschakelen.

De kinderzitjes zijn ingedeeld in vijf klassen:

Klasse	Lichaamsgewicht	Leeftijd (ongeveer)
0	Tot 10 kg	Tot 9 maanden
0+	Tot 13 kg	Tot 18 maanden
I	9 kg tot 18 kg	9 maanden tot 4 jaar
II	15 kg tot 25 kg	3 jaar tot 7 ½ jaar
III	22 kg tot 36 kg	6 jaar tot 12 jaar

De volgende tabel laat zien welke kinderzitjes op welke zitplaatsen kunnen worden gebruikt.

Stoelen	Leeftijdsgroepen			
	< 10 kg (0-9 maanden)	< 13 kg (0-24 maanden)	9-18 kg (9-48 maanden)	15-36 kg (4-12 jaar)
Voorste passagiersstoel	X	U ¹⁾	U ¹⁾	U ¹⁾
Tweede en derde zitrij	U ²⁾	U	U	U
daarbij betekent:				
U:	Geschikt voor "universele" kinderzitjes, die voor deze leeftijdsgroep zijn goedgekeurd.			
UV:	Geschikt voor naar voren gerichte "universele" kinderzitjes, die voor deze leeftijdsgroep zijn goedgekeurd.			
X:	Zitplaats is niet geschikt voor kinderen in deze leeftijdsgroep.			

1) Geldt alleen zonder airbag of bij gedeactiveerde airbag.

2) Alleen mogelijk op de desbetreffende zitplaats wanneer de afstand tot de tafel groot genoeg is of de tafel verwijderd is.

4.10 Pilotenstoel voor bestuurdersstoel en passagiersstoel

- ▶ Voor het begin van de rit alle draaibare stoelen in de rijrichting draaien en vergrendelen.
- ▶ De stoelen tijdens de rit in de rijrichting vergrendeld laten en niet verdraaien.

- ▷ Voor het draaien van de stoelen in een opgesteld voertuig altijd de handrem trekken.

- ▷ De bestuurdersstoel en passagiersstoel zijn bestanddeel van het basisvoertuig. Het instellen van de stoelen is in de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig beschreven.
- ▷ Afhankelijk van model en uitvoeringsvariant verschillen de mogelijkheden voor stoelverstelling.

4.11 Stoelverwarming (speciale uitvoering)

- ▷ De stoelverwarming werkt alleen, wanneer het contact is ingeschakeld.

Afhankelijk van de uitvoering kunnen de bestuurders- en passagiersstoel worden verwarmd door stoelverwarming met twee standen.

Afb. 29 Schakelaar voor stoelverwarming

Stoelverwarming inschakelen:

- Schakelaar (Afb. 29,1) linksachter op de stoelconsole indrukken.
 - Voor geringe verwarmingscapaciteit: Schakelaar naar beneden drukken.
 - Voor hoge verwarmingscapaciteit: Schakelaar naar boven drukken.
- Wanneer de stoelverwarming werkt, brandt de LED (Afb. 29,2).

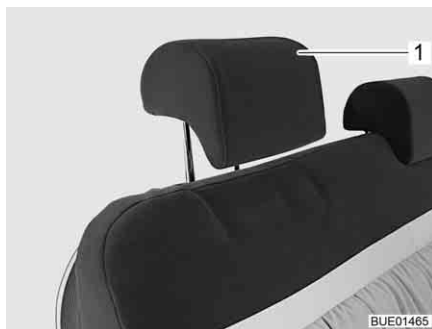
Stoelverwarming uitschakelen:

- Schakelaar (Afb. 29,1) in de middelste stand zetten. De LED gaat uit.

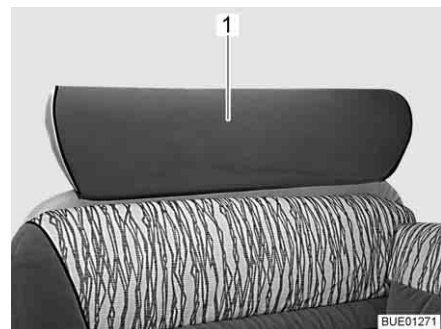
4.12 Hoofdsteunen

- ▷ De hoofdsteunen zijn niet bij alle modellen instelbaar.

Afb. 30 Hoofdsteen zitbank

Afb. 31 Hoofdsteen zitbank (alternatief)

Hoofdsteunen (Afb. 30,1) of hoofdsteen (Afb. 31,1) voor het begin van de rit zo instellen, dat het achterhoofd ongeveer op oorhoogte wordt ondersteund. De hoofdsteunen met de hand naar boven trekken of naar beneden drukken.

4.13 Opstelling van de zitplaatsen

- ▶ Tijdens de rit mogen personen zich alleen ophouden op de toegelaten zitplaatsen. Het toegelaten aantal zitplaatsen kan worden afgeleid uit de voertuigpapieren.
- ▶ Tijdens het rijden is het verboden op de langzitbanken te zitten.
- ▶ Op zitplaatsen geldt de verplichting tot het dragen van veiligheidsgordels.

Afb. 32 Symbool Zitplaats

Zitplaatsen die tijdens de rit kunnen worden gebruikt, zijn voorzien van een sticker (Afb. 32).

4.14 Vouwverduistering in de bestuurderscabine

4.14.1 Vouwverduistering/vouwgordijn

- ▶ Tijdens de rit moeten de vouwverduisteringen voor de voorruit, het bestuurders- en passagiersraam geheel verwijderd zijn.

Afb. 33 Vouwverduistering/vouwgordijn

Vouwgordijn verwijderen:

- Drukknoppen (Afb. 33,1) losmaken, magneetstrips losmaken en vouwgordijn van het raam afnemen (hier weergegeven voor passagiersraam).
- Vouwgordijnen in woonruimte opbergen.

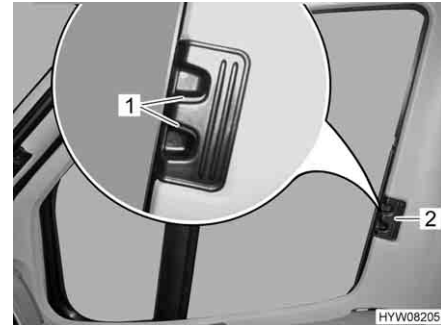
4.14.2 Vouwverduistering Remis (gedeeltelijk speciale uitvoering)

- ▶ Tijdens de rit moeten de vouwverduisteringen voor de voorruit, het bestuurders- en passagiersraam geopend, vergrendeld en geborgd zijn.

Afb. 34 Vouwverduistering voor de voorruit

Afb. 35 Vouwverduistering voor bestuurders-/passagiersraam

Vergrendelen:

- De beide helften van de vouwverduistering voor de voorruit bij de greep (Afb. 34,2) tot de aanslag naar buiten schuiven. Daarbij de greep horizontaal in de richting van de vergrendelingsuitsparing bewegen.
- De ontgrendelingsgrepen (Afb. 34,1) laten vastklikken.
- De vouwverduisteringen voor het bestuurdersraam en het passagiersraam aan de greep (Afb. 35,2) tot aan de aanslag inschuiven.
- De ontgrendelingsgrepen (Afb. 35,1) laten vastklikken.

4.15 Diesel tanken

- ▶ Bij het tanken, op veerponten of in de garage, mag geen apparaat (bijv. verwarming of koelkast) in werking zijn, wanneer het met open vlam wordt gebruikt. Explosiegevaar!

- ▷ De brandstofvulopening is bestanddeel van het basisvoertuig.
- ▷ De brandstofvulopening is gekenmerkt met het opschrift "Diesel".

De positie van de brandstofvulopening is te vinden in de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor het opstellen van het voertuig. De instructies hebben betrekking op:

- de handrem
- de opstap
- de oprijblokken
- de wielkeggen
- de bediening van de steunen
- de 230-V-aansluiting
- de koelkast
- het afstellen van de antenne
- het op- en uitrollen van de markies

- ▷ Het voertuig zo horizontaal mogelijk neerzetten. Indien nodig oprijblokken gebruiken. Het water uit de douchebak kan anders niet goed weglopen.
- ▷ Het voertuig beveiligen tegen wegrollen.
- ▷ Dieren (vooral muizen) kunnen binnen in de wagen aanzienlijke schade veroorzaken. Om dit te vermijden, het voertuig na het opstellen regelmatig op schade of sporen van dieren inspecteren.

5.1 Handrem

Bij het parkeren van het voertuig de handrem vast aantrekken.

5.2 Opstap

- ▷ Let op de instructies in sectie 3.6.

Voor het uitstappen uit het voertuig de elektrisch bedienbare opstap helemaal uitklappen. Het controlelicht op het dashboard in de gaten houden.

5.3 Oprijblokken

- ▷ Oprijblokken zijn niet bij de levering inbegrepen. De toebehorenhandel biedt verschillende modellen aan.

Met behulp van oprijblokken kan het voertuig horizontaal geparkeerd worden bij een hoogteverschil op stijgende hellingen en oneffen staanplaatsen.

5.4 Wielkeggen

Bij het parkeren van het voertuig op stijgende of dalende hellingen wielkeggen gebruiken.

Als de technisch toegelaten totale massa van het voertuig meer dan 4 t bedraagt, moeten bij het parkeren op stijgende of dalende hellingen wielkeggen worden gebruikt. De wielkeggen worden standaard geleverd bij alle voertuigen met een totale massa van meer dan 4 t.

5.5 Steunen

5.5.1 Algemene instructies

- ▶ De hefsteunen mogen niet worden gebruikt als wagenkrik voor werkzaamheden onder het voertuig (zoals het vervangen van een wiel of onderhoudswerkzaamheden).
- ▶ Er mogen geen personen onder het opgetilde voertuig gaan liggen.

- ▷ De handrem aantrekken alvorens de hefsteunen uit te klappen.
- ▷ De aangebouwde steunen niet als wagenkrik gebruiken. De steunen dienen alleen voor de stabilisatie van het geparkeerde voertuig tegen het inveren van de achteras.
- ▷ Bij het neerzetten van het voertuig erop letten dat de steunen gelijkmatig worden belast.
- ▷ De steunen voor het weggrijden tot de aanslag naar boven draaien, volledig inklappen en vergrendelen.

- ▷ Bij een zachte of doorbuigende ondergrond een grote plaat onder de steunen leggen om te voorkomen dat ze in de grond wegzakken.
- ▷ Het voertuig zo horizontaal mogelijk neerzetten. Het water uit de douchebak kan anders niet goed weglopen.

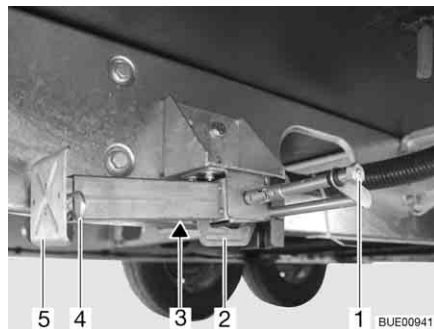
5.5.2 Hefsteunen (SAWIKO) (speciale uitvoering)

- ▷ Al naargelang het model beschikt de zeskant over een gewricht waarmee de steeksleutel vanuit een betere positie gedraaid kan worden.

Opdat een foutloze werking is gegarandeerd, de binnenbuizen van de hefsteunen regelmatig reinigen en invetten.

Afhankelijk van het model zijn de hefsteunen in de lengte verstelbaar.

Afb. 36 Hefsteun

Uitklappen:

- De steeksleutel op de zeskant (Afb. 36,1) plaatsen en draaien tot de hefsteun loodrecht naar beneden staat.
- Wanneer de hefsteun verstelbaar in lengte is, de splitpen (Afb. 36,4) uit de steunvoetverlenging (Afb. 36,5) trekken.
- Steunvoetverlenging tot de gewenste lengte uittrekken.
- Splitpen in de voetverlenging steken.
- Aan de zeskant draaien, tot de hefsteun helemaal op de grond rust en het voertuig horizontaal staat.

- Inklappen:*
- De steeksleutel op de zeskant (Afb. 36,1) plaatsen en draaien tot de hefsteun weer los komt van de grond.
 - Wanneer de hefsteun verstelbaar in lengte is, de splitpen (Afb. 36,4) uit de steunvoetverlenging (Afb. 36,5) trekken.
 - Steunvoetverlenging (Afb. 36,5) helemaal inschuiven en splitpen (Afb. 36,4) in het gat in de steunvoetverlenging steken.
 - Op de zeskant (Afb. 36,1) draaien tot de hefsteun naar boven gedraaid is en de geleiding (Afb. 36,2) zich helemaal aan het uiteinde van de sleuf (Afb. 36,3) bevindt.

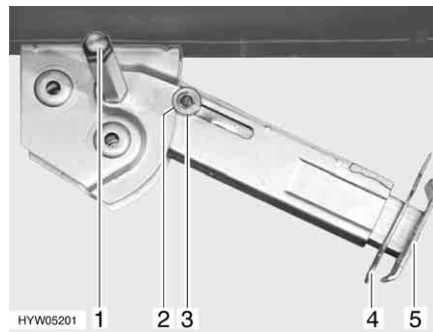

- ▷ Voor het begin van de rit het volgende in acht nemen: Zijn alle hefsteunen volledig ingeschoven, alle steunvoetverlengingen helemaal ingeschoven en met de splitpen vergrendeld?

5.5.3 Hefsteunen (AL-KO) (speciale uitvoering)

Opdat een foutloze werking is gegarandeerd, de binnenbuizen van de hefsteunen regelmatig reinigen en invetten.

Afhankelijk van het model zijn de hefsteunen in de lengte verstelbaar.

Afb. 37 Hefsteun

- Uitklappen:*
- De steeksleutel op de zeskant (Afb. 37,1) plaatsen en draaien tot de hefsteun loodrecht naar beneden staat.
 - Splitpen (Afb. 37,4) uit de steunvoetverlenging (Afb. 37,5) trekken.
 - Het steunvoetverlenging tot de gewenste lengte uitschuiven.
 - Splitpen in de voetverlenging steken.
 - Aan de zeskant draaien, tot de hefsteun helemaal op de grond rust en het voertuig horizontaal staat.

- Inklappen:*
- De steeksleutel op de zeskant (Afb. 37,1) plaatsen en draaien tot de hefsteun weer los komt van de grond.
 - Splitpen (Afb. 37,4) uit de steunvoetverlenging (Afb. 37,5) trekken.
 - Steunvoetverlenging (Afb. 37,5) helemaal inschuiven en splitpen (Afb. 37,4) in het gat in de steunvoetverlenging steken.
 - De steeksleutel op de zeskant (Afb. 37,1) zetten en draaien tot de hefsteun naar boven gedraaid is en de geleideschijf (Afb. 37,3) in de uitsparing (Afb. 37,2) geschoven is.

- ▷ Voor het begin van de rit het volgende in acht nemen: Zijn alle hefsteunen volledig ingeschoven, alle steunvoetverlengingen helemaal ingeschoven en met de splitpen vergrendeld?

5.5.4 Elektrische hefsteunen (AL-KO) (speciale uitvoering)

- ▶ Elektrische hefsteunen bij het uit- en inschuiven altijd in de gaten houden.
- ▶ Bij het uit- of inschuiven van de hefsteunen is het niet toegestaan in het voertuig te verblijven. Verwondingsgevaar door onverwachte schommelbewegingen.

- ▷ Hefsteunen nooit zodanig ver uitschuiven dat de banden geen contact meer met de grond hebben. Hierdoor kunnen de constructie en het chassis namelijk beschadigd raken en de remmen hun werking verliezen.
- ▷ De hefsteunen zijn enkel voor het ondersteunen en niet voor het nivelleren van het voertuig ontworpen.
- ▷ Hefsteunen hebben altijd zoveel ruimte nodig, dat ze verticaal uitgeklapt kunnen worden.
- ▷ Als het voertuig met luchtvering is uitgerust, moeten de instructies voor het uit- en inschuiven in acht genomen worden. De motor van de hefsteunen kan anders overbelast raken.

- ▷ De elektrische hefsteunen kunnen alleen worden bediend wanneer het contact is uitgeschakeld.
- ▷ Als de afstandsbediening na activeren van de besturing 2 minuten lang niet wordt bediend, wordt de besturing automatisch uitgeschakeld.
- ▷ Als er een toets van de afstandsbediening wordt ingedrukt, knippert het controlelicht.
- ▷ Als de hefsteunen zijn uitgeklapt en het contact wordt ingeschakeld, klinkt een pulserende waarschuwingston. De waarschuwingston gaat uit na het uitschakelen van het contact.

Afb. 38 Afstandsbediening voor elektrische hefsteunen

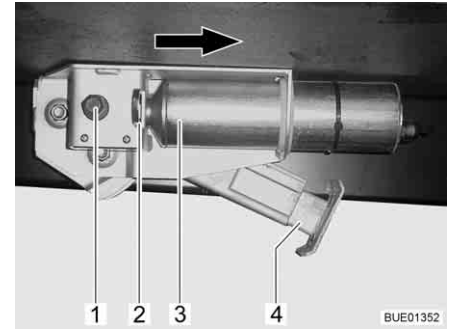
Toetsfuncties

- Voorselectie: Hefsteun links (Afb. 38,4)
- Voorselectie: Hefsteun rechts (Afb. 38,2)
- Hefsteun inschuiven (Afb. 38,1)
- Hefsteun uitschuiven (Afb. 38,3)
- Controle-LED (Afb. 38,5)

Elke keer als er een toets wordt ingedrukt, knippert de controle-LED (Afb. 38,5).

Afb. 39 Drukknop voor het activeren van de afstandsbediening

Afb. 40 Elektrische hefsteun aan het voertuig

- ▷ Hefsteun niet tot de aanslag uitschuiven, zonder dat deze contact met de grond heeft.

Uitklappen:

- Als het voertuig met luchtvering is uitgerust: Luchtvering neerlaten (zie sectie 4.7.2 en 4.7.3) en dan pas de hefsteunen uitschuiven.
- Drukknop (Afb. 39,1) op het dashboard ca. 2 seconden indrukken tot er een kort signaal klinkt. De hefsteunbesturing is nu geactiveerd.
- Voorselectietoets voor de hefsteunzijde (Afb. 38,2 of 4) ca. 1 seconde indrukken.
- Binnen 2 seconden de toets "Hefsteun uitschuiven" (Afb. 38,3) indrukken en zo lang ingedrukt houden tot de steunpoot (Afb. 40,4) op de grond rust.
- Voorselectietoets voor de andere hefsteunzijde indrukken en de procedure herhalen.

Inklappen:

- Als het voertuig met luchtvering is uitgerust: Druk in de luchtvering opbouwen (zie de gebruiksaanwijzing van de fabrikant) en vervolgens pas de hefsteunen inschuiven.
- Drukknop (Afb. 39,1) op het dashboard ca. 2 seconden indrukken tot er een kort signaal klinkt. De hefsteunbesturing is nu geactiveerd.
- Voorselectietoets voor de hefsteunzijde (Afb. 38,2 of 4) ca. 1 seconde indrukken.
- Binnen 2 seconden de toets "Hefsteun inschuiven" (Afb. 38,1) indrukken en zo lang ingedrukt houden tot de steunpoot (Afb. 40,4) volledig ingeschoven is. Wanneer de hefsteun volledig ingeschoven is, klinkt er een controlesignaal.
- Voorselectietoets voor de andere hefsteunzijde indrukken en de procedure herhalen.

Batterij van de afstandsbediening vervangen:

- Achterste deel van behuizing verwijderen.
- Batterij (CR2032) vervangen. Op batterijpolen letten ("+" naar buiten).
- ▷ De batterij moet vervangen worden, wanneer de knipperfrequentie van de controle-LED langzamer wordt of de controle-LED niet meer werkt.

Noodbediening Als de elektrische aandrijving uitvalt, kan elke hefsteun met een handslinger worden bediend.

Uitklappen/inklappen:

- Veiligheidsbeugel (Afb. 40,2) naar binnen drukken.
- Motor (Afb. 40,3) tot de aanslag in de richting van de pijl verschuiven.
- De hefsteun als een mechanische hefsteun met de zeskant (Afb. 40,1) in- of uitklappen.

Als de storing is verholpen: Motor tegen de richting van de pijl in in de uitgangspositie schuiven. De veiligheidsbeugel (Afb. 40,2) eruit trekken tot hij vergrendelt.

- ▷ Verdere informatie ontlenu aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

5.6 230-V-aansluiting

Het voertuig kan op een 230-V-voorziening worden aangesloten (zie hoofdstuk 8).

5.7 Koelkast

- ▶ Als de koelkast op 12-V-gebruik is gezet, verbruikt hij continu stroom. Daarom op gasgebruik instellen, als de voertuigmotor **niet** draait en het voertuig **niet** aan de 230-V-voorziening is aangesloten.

Bij apparaten met automatische energiekeuze werkt het 12-V-gebruik van de koelkast bij automatisch gebruik alleen als de voertuigmotor draait. Als de voertuigmotor is uitgeschakeld, de koelkast op 230-V-gebruik of gasgebruik omstellen.

5.8 Satellietinstallatie (speciale uitvoering)

- ▶ Voor het begin van iedere rit controleren of de antenne zich in de parkeerstand bevindt. Gevaar voor ongevallen!

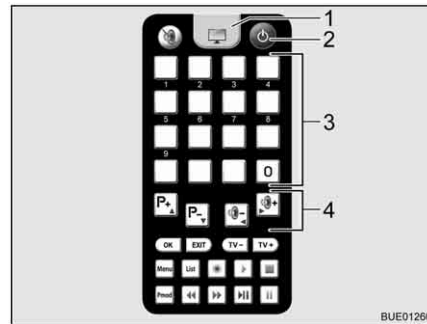
- ▷ Het voertuig moet bij het zoeken naar de satelliet rustig staan. Niet in het voertuig heen en weer lopen.
- ▷ Satellietontvangst is alleen mogelijk, als de antenne in directe kijkrichting op de gewenste satelliet is gericht en het zicht niet door hindernissen wordt geblokkeerd.
- ▷ Verdere informatie ontlenu aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant van de apparatuur.

5.8.1 Installatie met automatische antenneafstelling (Alden)

De satellietinstallatie is met een automatische positioneervoorziening uitgerust. De automatische positioneervoorziening zorgt voor de exacte afstelling van de antenne.

In het flatscreen is een digitale receiver geïntegreerd.

De satellietinstallatie wordt met een afstandsbediening bediend.

- 1 TV-toets
- 2 Toets Aan/Uit
- 3 Geheugentoetsen
- 4 Functietoetsen

Afb. 41 Afstandsbediening

Installatie afstellen:

- Televisie en receiver inschakelen.
- Op de afstandsbediening de toets "⏻" (Afb. 41,2) indrukken. De satellietantenne richt zich uit de parkeerstand op en schakelt in de laatst gebruikte positie. Zodra de installatie de satelliet heeft gevonden, klinken er twee signalen.
- Met de geheugentoetsen (Afb. 41,3) of de functietoetsen (Afb. 41,4) de gewenste zender instellen.

5.8.2 Installatie met automatische antenneafstelling (Oyster)

- ▶ Voor het begin van iedere rit controleren of de antenne zich in de parkeerstand bevindt. Gevaar voor ongevallen!

- ▷ Het voertuig moet bij het zoeken naar de satelliet rustig staan. Niet in het voertuig heen en weer lopen.
- ▷ Satellietontvangst is alleen mogelijk, als de antenne in directe kijkrichting op de gewenste satelliet is gericht en het zicht niet door hindernissen wordt geblokkeerd.
- ▷ Neem ook de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

De satellietinstallatie is met een automatische positioneervoorziening uitgerust. De automatische positioneervoorziening zorgt voor de exacte afstelling van de antenne op de gewenste satelliet.

De bediening gebeurt via een menu (op het beeldscherm van de TV) met de afstandsbediening.

Installatie afstellen:

- De televisie inschakelen.
- De receiver met de netschakelaar inschakelen. Als de groene LED op de infrarood ontvanger van de receiver brandt, dan is de receiver gebruiksklaar.
- De receiver met de afstandsbediening inschakelen. De satellietantenne richt zich uit de parkeerstand op en schakelt in de zoekmodus.

Als de installatie de satelliet heeft gevonden, dan verschijnt automatisch het gekozen TV-programma.

5.9 Markies (speciale uitvoering)

- ▷ Bij harde wind, hevige regen of sneeuw de markies inrollen.
- ▷ Bij lichte regen een van de steunpoten verkorten, zodat het water kan weglopen.
- ▷ De markies alleen oprollen als het doek droog is. Als de markies met nat doek moet worden opgerold: De markies zo snel mogelijk weer uitrollen om het doek te laten drogen.
- ▷ Verwijder loof en grof vuil van de markies, voordat deze gesloten wordt.

- ▷ Markies alleen als bescherming tegen de zon gebruiken.
- ▷ Neem ook de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

Voordelen van de markies

De voordelen van een markies zijn:

- De markies zorgt voor schaduw.
- Met de markies wordt een overdekte ruimte voor de camper gecreëerd en het ruimteaanbod vergroot.
- Het voertuig wordt gerieflijker vormgegeven.

Afb. 42 Markies

Markies opstellen:

- Markies (Afb. 42,1) met de handlier uitdraaien.
- Bij de geopende markies de steunen (Afb. 42,2) opstellen.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor het wonen in het voertuig.

De instructies hebben betrekking op:

- het openen en sluiten van deuren en luiken
- de lichtsakelaars
- het instellen van de spotlights
- het positioneren van de televisie
- het ventileren van het voertuig
- het openen en sluiten van ramen en rolgordijnen
- het openen en sluiten van de vouwverduisteringen in de bestuurderscabine
- het openen en sluiten van de dakluiken
- het veranderen van de tafelbladen
- het ombouwen van tafels
- het gebruik van de bedden
- het gebruik van de buitendouche

6.1 Centrale vergrendeling (speciale uitvoering)

- ▷ De centrale vergrendeling vergrendelt de bestuurdersdeur, de passagiersdeur en de ingangsdeur van de opbouw.
- ▷ De centrale vergrendeling is buiten werking als de accu-scheidingschakelaar aan het elektroblok is uitgeschakeld.
- ▷ Wanneer binnen 40 seconden na het indrukken van de ontgrendelingsknop geen deur wordt geopend, worden de deuren automatisch opnieuw door de centrale vergrendeling vergrendeld.

Afb. 43 Afstandsbediening centrale vergrendeling

Ontgrendelen:

- Toets (Afb. 43,1) eenmaal kort indrukken. De deursloten zijn ontgrendeld.

Vergrendelen:

- Toets (Afb. 43,2) eenmaal kort indrukken. De deursloten zijn vergrendeld.

6.2 Ingangsdeur

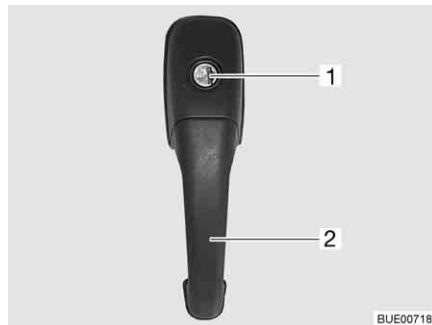

- ▶ Alleen met vergrendelde deuren rijden.

- ▷ Het vergrendelen van de deuren kan verhinderen, dat de deuren vanzelf open gaan, bijv. bij een ongeval.
- ▷ Vergrendelde deuren verhinderen tevens het ongewenste binnendringen van buitenaf, bijv. als u voor een verkeerslicht stopt. Door vergrendelde deuren kunnen echter hulpverleners in noodgeval het interieur van het voertuig moeilijk bereiken.
- ▷ Bij het verlaten van het voertuig altijd de deuren vergrendelen.

6.2.1 Ingangsdeur, buiten (Hartal M1)

Afb. 44 Deurslot ingangsdeur, buiten

- Openen:**
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 44,1) steken en draaien, totdat het deurslot is ontgrendeld.
 - Sleutel in middelste stand terugdraaien en uittrekken.
 - Aan de deurgreep (Afb. 44,2) trekken. De deur is geopend.

- Vergrendelen:**
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 44,1) steken en draaien, totdat het deurslot is vergrendeld.
 - Sleutel in middelste stand terugdraaien en uittrekken.

6.2.2 Ingangsdeur, binnen (Hartal M1)

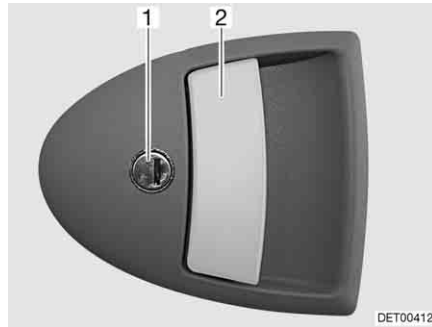

Afb. 45 Deurslot ingangsdeur, binnen, vergrendeld

- Openen:**
- De hendel (Afb. 45,2) drukken.

- Vergrendelen:**
- De schuif (Afb. 45,1) naar beneden drukken.

6.2.3 Ingangsdeur, buiten (Hartal Premium) (gedeeltelijk speciale uitvoering)

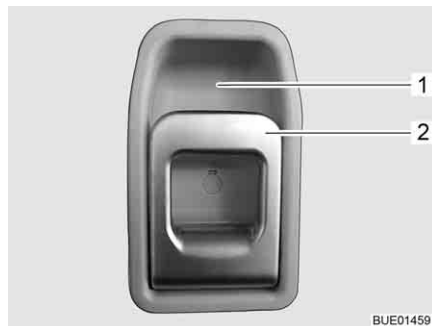

Afb. 46 Deurslot ingangsdeur, buiten

- Openen:*
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 46,1) steken en draaien, totdat het deurslot is ontgrendeld.
 - Sleutel in middelste stand teruggedraaien en uittrekken.
 - Aan de deurgreep (Afb. 46,2) trekken. De deur is geopend.

- Vergrendelen:*
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 46,1) steken en draaien, totdat het deurslot is vergrendeld.
 - Sleutel in middelste stand teruggedraaien en uittrekken.

6.2.4 Ingangsdeur, binnen (Hartal Premium) (gedeeltelijk speciale uitvoering)

Afb. 47 Deurslot ingangsdeur, binnen

- Openen:*
- Aan de greep (Afb. 47,2) trekken. Het deurslot wordt ontgrendeld.

- Vergrendelen:*
- De greep (Afb. 47,2) boven in de richting van de greepkom (Afb. 47,1) drukken.

6.2.5 Ingangsdeur, buiten (Hartal)

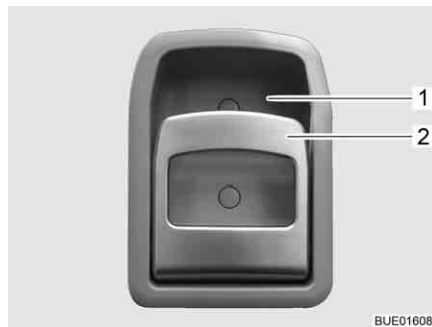

Afb. 48 Deurslot ingangsdeur, buiten

- Openen:*
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 48,1) steken en draaien, totdat het deurslot is ontgrendeld.
 - Sleutel in middelste stand terugdraaien en uittrekken.
 - Aan de deurgreep (Afb. 48,2) trekken. De deur is geopend.

- Vergrendelen:*
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 48,1) steken en draaien, totdat het deurslot is vergrendeld.
 - Sleutel in middelste stand terugdraaien en uittrekken.

6.2.6 Ingangsdeur, binnen (Hartal)

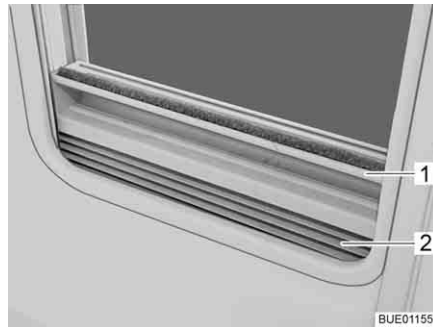
Afb. 49 Deurslot ingangsdeur, binnen

- Openen:*
- Aan de greep (Afb. 49,2) trekken. Het deurslot wordt ontgrendeld of geopend.

- Vergrendelen:*
- De greep (Afb. 49,2) boven in de richting van de greepkom (Afb. 49,1) drukken. Het deurslot wordt vergrendeld.

6.2.7 Raam ingangsdeur (gedeeltelijk speciale uitvoering)

In de ingangsdeur is een raam met een vouwverduistering geïntegreerd.

Afb. 50 Vouwverduistering

- Sluiten:**
- De vouwverduistering (Afb. 50,2) in het midden van de greeplijst (Afb. 50,1) vastpakken, van onder naar boven trekken en op de gewenste hoogte loslaten. De vouwverduistering blijft in deze hoogte staan.
- Openen:**
- De vouwverduistering in het midden van de greeplijst vasthouden en naar beneden schuiven.

6.2.8 Vouwbare hor aan de ingangsdeur (gedeeltelijk speciale uitvoering)

- ▷ De hor helemaal openen voordat de ingangsdeur wordt gesloten.

Afb. 51 Hor

- Sluiten:**
- Hor aan de lijst (Afb. 51,1) volledig eruit trekken.
- Openen:**
- Hor aan de lijst (Afb. 51,1) in de uitgangspositie terugschuiven.

6.3 Serviceluiken

- ▷ Voor het begin van de rit alle serviceluiken sluiten en de sloten van de luiken vergrendelen.
- ▷ Voor het openen en sluiten van het serviceluik alle sloten openen of sluiten die aan het serviceluik zijn aangebouwd.

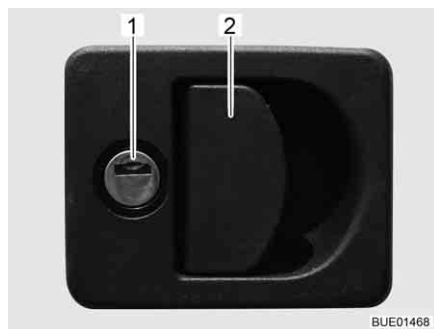
- ▷ Bij het verlaten van het voertuig alle serviceluiken sluiten.

De op het voertuig aangebrachte serviceluiken zijn met uniforme cilindersloten uitgevoerd. Daarom kunnen met één sleutel alle sloten worden geopend.

6.3.1 Klepslot met greepkom

- ▷ Voor het openen van het serviceluik alle slotgrepen tegelijk uittrekken die aan het serviceluik zijn aangebouwd.

Afb. 52 Klepslot met greepkom

- Openen:**
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 52,1) steken en een kwartslag draaien. Het klepslot is ontgrendeld.
 - De sleutel eruit trekken.
 - Aan de slotgreep (Afb. 52,2) trekken. Het serviceluik is geopend.
- Sluiten:**
- Serviceluik volledig sluiten.
 - Sleutel in cilinderslot steken en een kwartslag draaien. Het klepslot is vergrendeld.
 - De sleutel eruit trekken.

6.3.2 Klepslot met drukknop

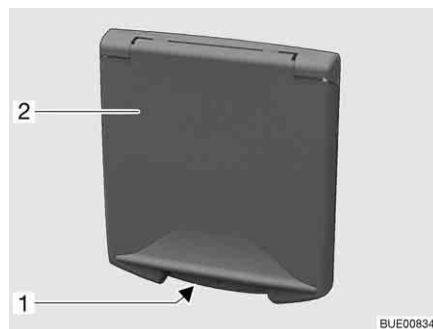
Al naar gelang de grootte van het luik is het serviceluik voorzien van een of twee afsluitbare druksloten.

Afb. 53 Drukslot serviceluik

- Openen:**
- Sleutel in cilinderslot van het afsluitbare drukslot (Afb. 53,1) steken en een kwartslag draaien. Het drukslot is ontgrendeld.
 - De sleutel eruit trekken.
 - Evt. ook het tweede afsluitbare drukslot ontgrendelen.
 - Beide drukknoppen van de druksloten gelijktijdig met de duimen indrukken en het serviceluik openen.
- Sluiten:**
- Serviceluik sluiten en dichtdrukken. De druksloten zijn nu vastgeklikt, maar nog niet vergendeld.
 - Sleutel in cilinderslot van het afsluitbare drukslot (Afb. 53,1) steken en een kwartslag draaien. Het drukslot is vergendeld.
 - De sleutel eruit trekken.
 - Evt. ook het tweede afsluitbare drukslot vergendelen.

6.3.3 Luik voor de 230-V-aansluiting, vierkant

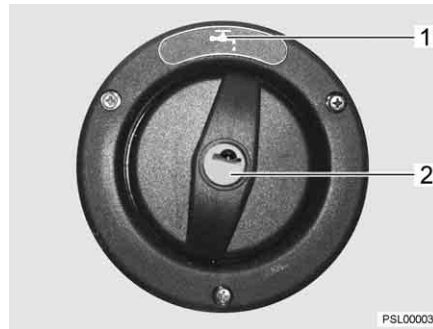

- 1 Greepopening
- 2 Serviceluik

Afb. 54 Luik voor de 230-V-aansluiting

- Openen:**
- In greepopening (Afb. 54,1) bij het serviceluik (Afb. 54,2) grijpen en het serviceluik naar boven draaien.
- Sluiten:**
- Het serviceluik naar beneden draaien en dichtdrukken.

6.3.4 Afsluitdeksel voor drinkwatervulopening

Afb. 55 Afsluitdeksel voor drinkwatervulopening

▷ De drinkwatervulopening is gekenmerkt met het symbool "☰" (Afb. 55,1).

Openen:

- Sleutel in cilinderslot (Afb. 55,2) steken en tegen de klok in draaien.
- Afsluitdeksel verwijderen.

Sluiten:

- Afsluitdeksel in de drinkwatervulopening plaatsen.
- Sleutel met de klok mee draaien.
- De sleutel eruit trekken.

6.4 Meubelluiken

▷ Voor het begin van de rit alle meubelluiken en binnendeuren sluiten en vergrendelen.

▷ De in deze sectie afgebeelde meubelluiken zijn voorbeelden. Al naar gelang het model kunnen de sloten en grepen van de meubelluiken afwijken van de hier weergegeven vorm.

6.4.1 Meubelluiken met drukknop

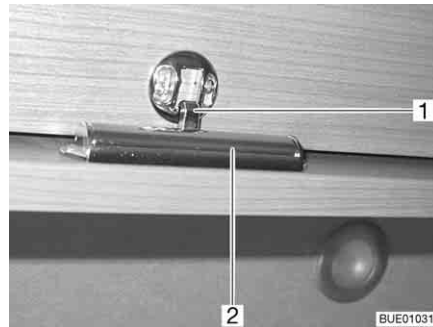
Afb. 56 Meubelluik met drukknop

Openen:

- Binnenste deel van het slot indrukken. De drukknop springt naar buiten (Afb. 56).
- Drukknop vastpakken en meubelluik openen.

- Sluiten:*
- Meubelluik sluiten.
 - Drukknop indrukken, tot deze vastklikt. Na het vastklikken is het meubelluik goed gesloten.

6.4.2 Meubelluiken met ontgrendelingslijst

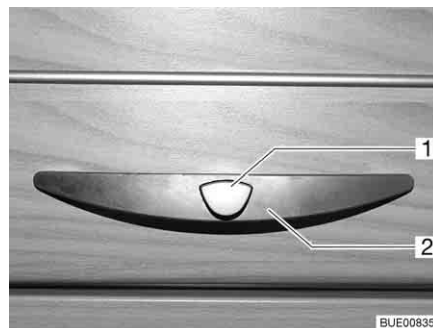
- 1 Vergrendeling
- 2 Ontgrendelingslijst

Afb. 57 Meubelluik met ontgrendelingslijst

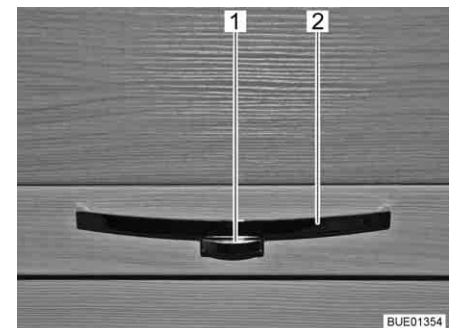
- Openen:*
- Ontgrendelingslijst (Afb. 57,2) op de binnenkant van het meubelluik drukken en ingedrukt houden.
 - Luik openen.

- Sluiten:*
- Meubelluik naar beneden drukken, tot de vergrendeling (Afb. 57,1) hoorbaar vastklikt.

6.4.3 Meubelluiken met greep en drukknop

Afb. 58 Meubelluik met greep (voorbeeld)

Afb. 59 Meubelluik met greep (voorbeeld)

- Openen:*
- De ontgrendelingsknop (Afb. 58,1 of Afb. 59,1) aan de greep (Afb. 58,2 of Afb. 59,2) indrukken en ingedrukt houden.
 - Aan de greep trekken, tot het meubelluik open is.

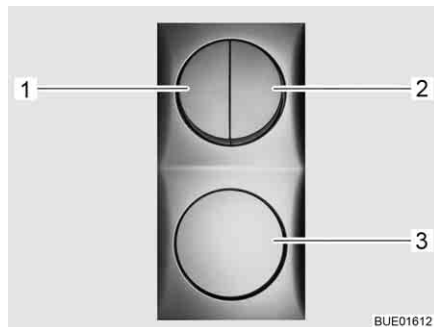
- Sluiten:*
- Het meubelluik omlaagdrukken tot het luik merkbaar sluit en de vergrendeling hoorbaar vastklikt.

6.5 Lichtschakelaar

6.5.1 Ingangsbereik

- ▷ De in deze sectie afgebeelde lichtschakelaars zijn voorbeelden. Al naar gelang het model kunnen het type en de toekenning van de lichtschakelaars afwijken van de hier weergegeven vorm.

Afb. 60 Lichtschakelaar

Afb. 61 Voortentverlichting

In het ingangsbereik bevinden zich de lichtschakelaars (Afb. 60,1-3) voor de volgende lampen:

- Verlichting ingang
- Verlichting voortent
- Verlichting woonruimte

6.5.2 Binnen

- ▷ De in deze sectie afgebeelde lampen zijn voorbeelden. Niet alle in het voertuig gebruikte lampen zijn weergegeven. Aan de hand van de voorbeelden wordt de mogelijke inbouwplaats van lichtschakelaars verduidelijkt. Het type en uiterlijk van de lichtschakelaars kan van de hier weergegeven vorm afwijken.

Afb. 62 Spotlight, lichtschakelaar direct bij de lamp (voorbeeld)

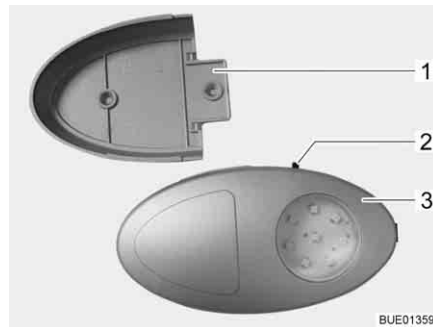
Afb. 63 Schakelaar, gescheiden van de lamp (voorbeeld)

De lichtschakelaars in het binnenbereik bevinden zich direct bij de betreffende lamp (Afb. 62,1) of in de buurt van de lamp (Afb. 63,1).

6.5.3 Kledingkastverlichting

- ▷ De kledingkastverlichting kan uit de vastgeschroefde houder (Afb. 64,1) getrokken worden en als zaklamp gebruikt worden.
- ▷ Wanneer de kledingkastdeur gesloten wordt, wordt de kledingkastverlichting automatisch uitgeschakeld.
- ▷ Een lichtsensor zorgt ervoor dat de kledingkastverlichting alleen brandt indien het donker is. Zo wordt voorkomen dat de kledingkastverlichting per ongeluk bij daglicht ingeschakeld wordt en de batterijen voortijdig leegraken.

Afb. 64 Kledingkastverlichting

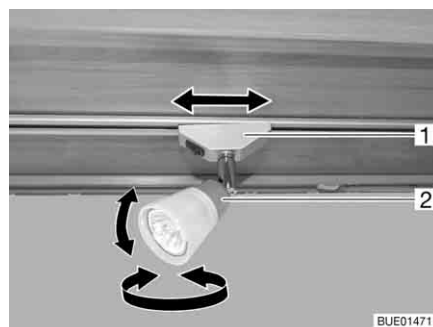
De schakelaar voor het in- en uitschakelen (Afb. 64,2) is direct bij de kledingkastverlichting (Afb. 64,3) aangebracht.

6.6 Spotlight

- ▶ Gloeilampen en lamphouders kunnen erg warm worden.
- ▶ De gloeilampen en lamphouders eerst laten koelen voor u ze aanraakt.
- ▶ Als de lamp ingeschakeld of nog heet is, moet de veiligheidsafstand tot brandbare voorwerpen zoals stores of gordijnen tenminste 30 cm bedragen. Brandgevaar!

De spotlight kan gedraaid, verschoven en verwijderd worden.

Afb. 65 Spotlight

Draaien: ■ De behuizing (Afb. 65,2) vastpakken en draaien.

De behuizing kan in verschillende richtingen worden gedraaid:

- Naar links of naar rechts
- Naar boven of beneden

- Verschuiven:*
- Houder (Afb. 65,1) vastpakken en ca 45° draaien.
 - Spotlight willekeurig langs het railsysteem verschuiven.

- Verwijderen:*
- Houder (Afb. 65,1) vastpakken en 90° draaien.
 - Spotlight uit de rail nemen.

De spotlight kan in op iedere willekeurige positie op de rails worden aangebracht.

6.7 Houder voor flatscreen

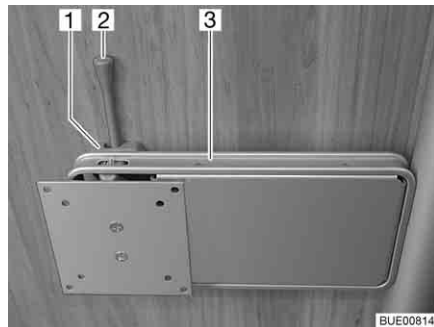
- ▶ Voor het begin van de rit het flatscreen en de beeldschermhouder in de basispositie brengen en vergrendelen. Wanneer de beeldschermhouder in een TV-kast is ingebouwd: TV-kast sluiten.

- ▷ Bij vorstgevaar de flatscreen-televisie uit het voertuig verwijderen.

6.7.1 Houder aan zuil

De houder voor het flatscreen is bevestigd aan een zuil.

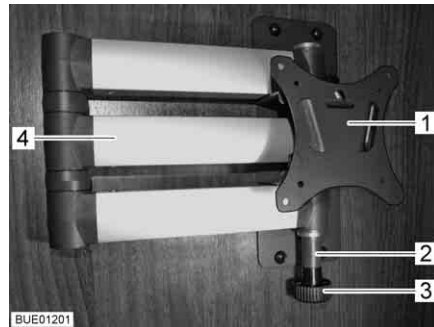

Afb. 66 Houder aan zuil

- Positioneren:*
- De ontgrendelingsgreep (Afb. 66,2) opzij duwen en de houder (Afb. 66,3) met het flatscreen in de gewenste positie draaien.
 - Flatscreen lichtjes naar boven drukken en in de gewenste positie zwenken. Er zijn drie verschillende standen mogelijk.
- Opbergen:*
- Flatscreen terugdraaien tot de houder (Afb. 66,3) in de vergrendeling (Afb. 66,1) klikt.

6.7.2 Houder met scharnierarm

De flatscreen is aan een scharnierarm bevestigd.

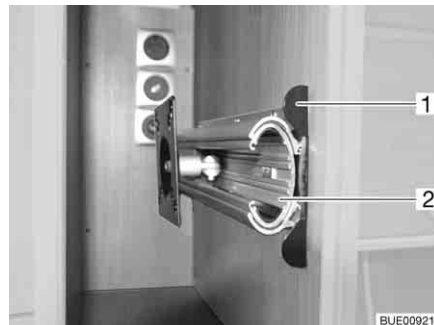

Afb. 67 Houder met scharnierarm

- Positioneren:*
- Aan de ontgrendelingsknop (Afb. 67,3) trekken. De scharnierarm (Afb. 67,4) is ontgrendeld.
 - Flatscreen in de gewenste positie zwenken.
 - Flatscreen met beide handen bij de bovenste en onderste rand vastpakken en de gewenste hellingshoek instellen.
- Opbergen:*
- Flatscreen terugdraaien in de uitgangspositie, totdat de houder (Afb. 67,1) in de vergrendeling (Afb. 67,2) vastklikt.

6.7.3 Houder in de TV-kast

De flatscreen is in de TV-kast aan een uitschuifdeel bevestigd.

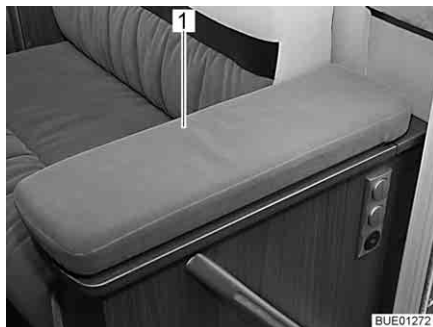

Afb. 68 Houder in de TV-kast

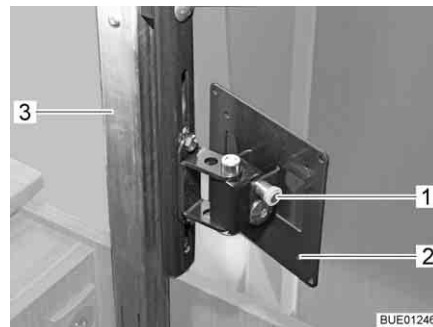
- Positioneren:*
- Ontgrendelingslijst (Afb. 68,1) indrukken.
 - Schuifblad (Afb. 68,2) tot de aanslag uittrekken.
 - Flatscreen in de gewenste positie zwenken.
- Opbergen:*
- Flatscreen terugdraaien naar de uitgangspositie.
 - Schuifblad (Afb. 68,2) inschuiven, tot de ontgrendelingslijst (Afb. 68,1) vastklikt.

6.7.4 Houder in het TV-vak

Het flatscreen is in het TV-vak aan een hefmechanisme bevestigd.

Afb. 69 TV-vak

Afb. 70 Hefmechanisme

Positioneren:

- Afdekking (Afb. 69,1) van het TV-vak in het midden licht naar beneden duwen. De uitschuifbare kolom (Afb. 70,3) wordt ontgrendeld en schuift naar boven.
- Aan de ontgrendelingsknop (Afb. 70,1) trekken en de houder (Afb. 70,2) met flatscreen in de gewenste positie draaien.

Opbergen:

- Flatscreen terugdraaien in de uitgangspositie, totdat houder (Afb. 70,2) in de vergrendeling vastklikt.
- Afdekking (Afb. 69,1) in het midden tegen de weerstand van de uitschuifbare kolom (Afb. 70,3) naar beneden duwen totdat de vergrendeling vastklikt.

6.8 Ventileren

- ▶ De zuurstof binnen in het voertuig wordt door ademen of door het gebruik van op gas werkende inbouwapparaten verbruikt. Daarom moet de zuurstof voortdurend worden verversd. Met het oog hierop zijn in het voertuig kunstmatige ventilatieopeningen (bijv. dakluiken met kunstmatige ventilatie, paddestoeldakventilatoren of vloerventilatoren) ingebouwd. Kunstmatige ventilatieopeningen noch van binnen noch van buiten afdekken, bijv. met een wintermat, of dichtzetten. Kunstmatige ventilatieopeningen vrijhouden van sneeuw en bladeren. Er dreigt verstikkingsgevaar door een verhoogd CO₂-gehalte.

- ▷ Bij bepaalde weersomstandigheden kan ondanks toereikende ventilatie condenswater ontstaan aan metalen voorwerpen (bijv. schroefverbindingen aan de bodem van het voertuig).
- ▷ Bij opengewerkte plaatsen (bijv. paddestoeldakventilatoren, dakluikranden, contactdozen, vulopeningen, luiken enz.) kunnen bijkomende koudebruggen ontstaan.

Condenswater

Door regelmatig en doelgericht ventileren voor een continue luchtverversing zorgen. Alleen op deze manier wordt verhinderd, dat zich bij koeler weer condenswater en als gevolg daarvan schimmel vormt. Als verwarming, luchtverdeling en ventilatie op elkaar zijn afgestemd, kan in koele seizoenen een aangenaam woonklimaat worden gecreëerd. Om tocht te vermijden de luchtuitstroomopeningen op het dashboard sluiten en de luchtverdeling van het basisvoertuig op circulatielucht zetten.

Het voertuig bij langere stilstand af en toe goed doorluchten, met name in de zomer, omdat er warmteophoping mogelijk is. Daarbij niet alleen het interieur, maar ook de van buitenaf toegankelijke opbergruimten ventileren. Wanneer het voertuig in een gesloten ruimte is ondergebracht (bijv. garage), ook de staanplaats ventileren. Optredend condenswater kan schimmelvorming tot gevolg hebben.

6.9 Ramen

- ▷ De ramen zijn uitgerust met verduisteringsrollo of vouwverduistering en met rolhor of vouwbare hor. Verduisteringsrollo's en rolhorren springen na het losmaken van de vergrendeling door trekkracht automatisch terug in de uitgangspositie. Om het trekmechanisme niet te beschadigen het verduisteringsrollo of rolhor vasthouden en langzaam in de uitgangspositie terugbrengen. De vouwverduistering en de vouwbare hor bestaan uit dun weefsel. Om de vouwverduistering of de hor niet te beschadigen, de vouwverduistering of de hor voorzichtig aan de greep in de uitgangspositie terugbrengen.
- ▷ Rolgordijnen niet gedurende langere tijd gesloten houden, anders kan er materiaalvermoeidheid optreden.
- ▷ Als het verduisteringsrollo of de vouwverduistering helemaal is gesloten, kan er bij sterke zonnestraling warmteophoping tussen het verduisteringsrollo/de vouwverduistering en het raam optreden. Het raam kan beschadigd worden.
Als de verduistering in de onderste rolgordijnbehuizing ingebouwd is, de verduistering bij sterke zonnestraling daarom slechts voor 2/3 sluiten. Zo kan de warmte tussen raam en verduistering ontsnappen.
Als de verduistering in de onderste rolgordijnbehuizing ingebouwd is, de verduistering helemaal sluiten en regelmatig openen.
Daarnaast het raam in de stand "continue ventilatie" brengen.
- ▷ Voor het begin van de rit de ramen sluiten.
- ▷ Al naargelang het weer de ramen zo ver sluiten, dat er geen vocht kan binnendringen.
- ▷ Voor het openen en sluiten van de ramen dienen alle vergrendelingshendels die aan de ramen zijn gemonteerd geopend of gesloten te worden.

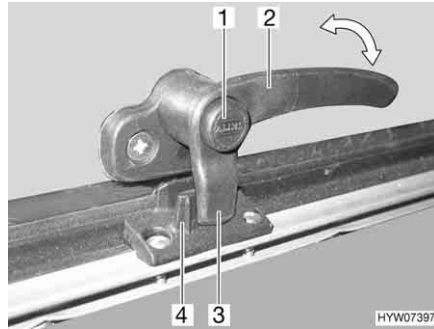

- ▷ Bij het verlaten van het voertuig altijd de ramen sluiten.
- ▷ Binnen in het dubbele plexiglasraam kan zich bij sterke temperatuurverschillen of extreme weersomstandigheden een lichte aanslag van condenswater vormen. Het raam is zo geconstrueerd dat condenswater bij een stijgende buitentemperatuur gemakkelijk kan verdampen. Voor beschadiging van het dubbele plexiglasraam door condenswater hoeft men niet te vrezen.

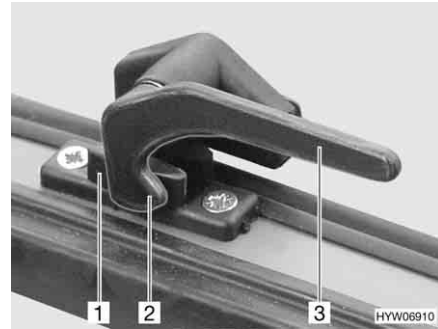
6.9.1 Uitzetbaar raam met draaibare uitzetters

- ▷ Bij het openzetten van de uitzetbare ramen erop letten dat er geen vervormingen optreden. Uitzetbare ramen gelijkmatig openen en sluiten.
- ▷ Als de vergrendelingshendel met een vergrendelingsknop uitgerust is, bij elke bediening van de vergrendelingshendel de vergrendelingsknop indrukken.

Afb. 71 Vergrendelingshendel met vergrendelingsknop in stand "gesloten"

Afb. 72 Vergrendelingshendel in stand "gesloten"

- Openen:*
- Indien aanwezig, de vergrendelingsknop (Afb. 71,1) indrukken en ingedrukt houden.
 - De vergrendelingshendel (Afb. 71,2 of Afb. 72,3) een kwartslag naar het midden van het raam draaien.

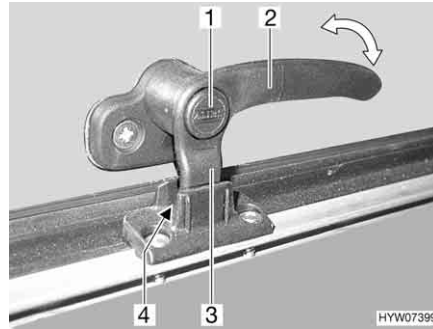

Afb. 73 Uitzetbaar raam met draaibare uitzetters

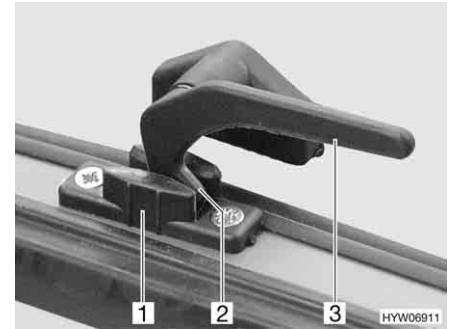
- Het uitzetbaar raam tot de gewenste stand openen en met kartelknop (Afb. 73,1) vastzetten.

Het uitzetbaar raam blijft vergrendeld in de gewenste stand.

- Sluiten:*
- Kartelknop (Afb. 73,1) draaien tot de bevestiging los is.
 - Het uitzetbaar raam sluiten.
 - Indien aanwezig, de vergrendelingsknop (Afb. 71,1) indrukken en ingedrukt houden.
 - De vergrendelingshendel (Afb. 71,2 of Afb. 72,3) een kwartslag naar het raamkozijn draaien. De vergrendelingsneus (Afb. 71,3 of Afb. 72,2) van de vergrendelingshendel ligt geheel aan de binnenzijde van de raamvergrendeling (Afb. 71,4 of Afb. 72,1).

Afb. 74 Vergrendelingshendel met vergrendelingsknop in stand "continue ventilatie"

Afb. 75 Vergrendelingshendel in stand "continue ventilatie"

Continue ventilatie

Met de vergrendelingshendel kan het uitzetbaar raam in twee verschillende standen worden gezet:

- In stand "continue ventilatie" (Afb. 74 en Afb. 75)
- In stand "vast afgesloten" (Afb. 71 en Afb. 72)

Om het uitzetbaar raam in de stand "continue ventilatie" te brengen:

- Indien aanwezig, de vergrendelingsknop (Afb. 74,1) indrukken en ingedrukt houden.
- De vergrendelingshendel (Afb. 74,2 of Afb. 75,3) een kwartslag naar het midden van het raam draaien.
- Het uitzetbaar raam licht naar buiten duwen.
- De vergrendelingshendel weer terugdraaien. De vergrendelingsneus (Afb. 74,3 of Afb. 75,2) van de vergrendelingshendel daarbij in de uitsparing van de raamvergrendeling (Afb. 74,4 of Afb. 75,1) schuiven.
- Indien aanwezig, de vergrendelingsknop (Afb. 74,1) loslaten.
- Zorg ervoor, dat de vergrendelingsknop niet is ingedrukt, maar de vergrendelingshendel borgt.

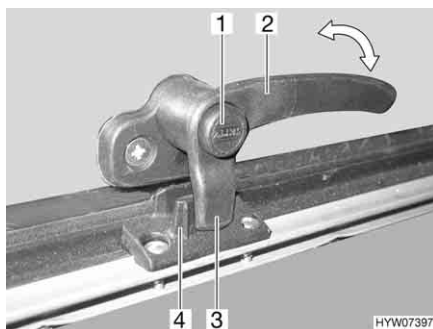
Het uitzetbare raam mag tijdens de rit niet in de stand "continue ventilatie" staan.

Bij regen kan er spatwater in de woonruimte binnendringen, als het uitzetbare raam in de stand "continue ventilatie" staat. Daarom de uitzetbare ramen volledig sluiten.

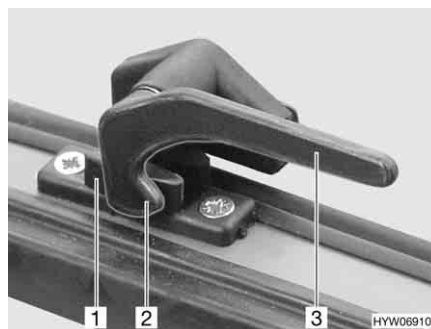
6.9.2 Uitzetbaar raam met automatische uitzetters

- ▷ Het raam helemaal openen om de vergrendeling op te heffen. Als de vergrendeling niet opgeheven en het raam toch gesloten wordt, kan het raam wegens de grote tegendruk breken.
- ▷ Bij het openzetten van de uitzetbare ramen erop letten dat er geen vervormingen optreden. Uitzetbare ramen gelijkmatig openen en sluiten.
- ▷ Als de vergrendelingshendel met een vergrendelingsknop uitgerust is, bij elke bediening van de vergrendelingshendel de vergrendelingsknop indrukken.

Afb. 76 Vergrendelingshendel met vergrendelingsknop in stand "gesloten"

Afb. 77 Vergrendelingshendel in stand "gesloten"

- Openen:*
- Indien aanwezig, de vergrendelingsknop (Afb. 76,1) indrukken en ingedrukt houden.
 - De vergrendelingshendel (Afb. 76,2 of Afb. 77,3) een kwartslag naar het midden van het raam draaien.

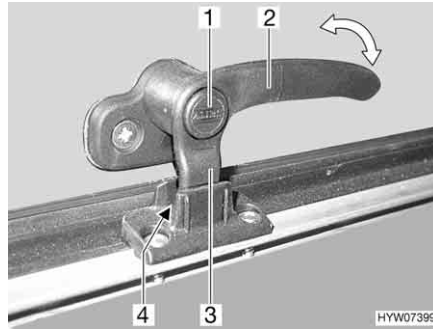

Afb. 78 Uitzetbaar raam met automatische uitzetters

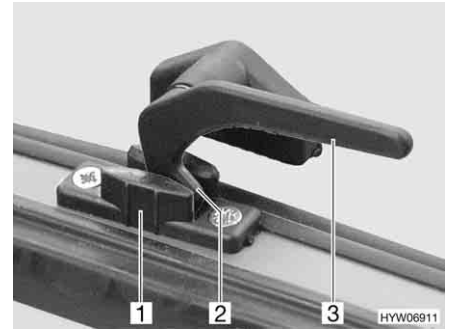
- Het uitzetbaar raam tot de gewenste vergrendelstand openen. De automatische uitzetter (Afb. 78,1) vergrendelt automatisch.

Het uitzetbaar raam blijft vergrendeld in de gewenste stand.

- Sluiten:*
- Het uitzetbaar raam zover openen, tot de vergrendeling is opgeheven.
 - Het uitzetbaar raam sluiten.
 - Indien aanwezig, de vergrendelingsknop (Afb. 76,1) indrukken en ingedrukt houden.
 - De vergrendelingshendel (Afb. 76,2 of Afb. 77,3) een kwartslag naar het raamkozijn draaien. De vergrendelingsneus (Afb. 76,3 of Afb. 77,2) van de vergrendelingshendel ligt geheel aan de binnenzijde van de raamvergrendeling (Afb. 76,4 of Afb. 77,1).

Afb. 79 Vergrendelingshendel met vergrendelingsknop in stand "continue ventilatie"

Afb. 80 Vergrendelingshendel in stand "continue ventilatie"

Continue ventilatie

Met de vergrendelingshendel kan het uitzetbaar raam in twee verschillende standen worden gezet:

- In stand "continue ventilatie" (Afb. 79 en Afb. 80)
- In stand "vast afgesloten" (Afb. 76 en Afb. 77)

Om het uitzetbaar raam in de stand "continue ventilatie" te brengen:

- Indien aanwezig, de vergrendelingsknop (Afb. 79,1) indrukken en ingedrukt houden.
- De vergrendelingshendel (Afb. 79,2 of Afb. 80,3) een kwartslag naar het midden van het raam draaien.
- Het uitzetbaar raam licht naar buiten duwen.
- De vergrendelingshendel weer terugdraaien. De vergrendelingsneus (Afb. 79,3 of Afb. 80,2) van de vergrendelingshendel daarbij in de uitsparing van de raamvergrendeling (Afb. 79,4 of Afb. 80,1) schuiven.
- Indien aanwezig, de vergrendelingsknop (Afb. 79,1) loslaten.
- Zorg ervoor, dat de vergrendelingsknop niet is ingedrukt, maar de vergrendelingshendel borgt.

Het uitzetbare raam mag tijdens de rit niet in de stand "continue ventilatie" staan.

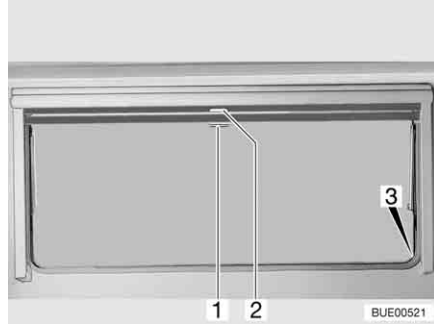
Bij regen kan er spatwater in de woonruimte binnendringen, als het uitzetbare raam in de stand "continue ventilatie" staat. Daarom de uitzetbare ramen volledig sluiten.

6.9.3 Verduisteringsrollo en rolhor

- ▷ De rolgordijnen voor het begin van de rit openen. Als de rolgordijnen gesloten zijn, kan de veeras door de schokken worden beschadigd.

De ramen zijn uitgerust met verduisteringsrollo en rolhor. Verduisteringsrollo en rolhor zijn los van elkaar bedienbaar.

Afb. 81 Uitzetbaar raam

Verduisteringsrollo Het verduisteringsrollo bevindt zich in de rolgordijnbehuizing bovenaan.

- Sluiten:*
- Verduisteringsrollo aan de greep (Afb. 81,2) naar beneden trekken. Als het verduisteringsrollo helemaal wordt gesloten, het verduisteringsrollo aan beide kanten aan het raamkozijn in de vergrendeling (Afb. 81,3) hangen.

- Openen:*
- Als het verduisteringsrollo helemaal is gesloten: De greep (Afb. 81,2) naar beneden drukken en de greep daarbij licht naar binnen trekken. Het verduisteringsrollo uit de vergrendeling links en rechts aan het raamkozijn nemen.
 - Als het verduisteringsrollo zich in een tussenstand bevindt: De greep (Afb. 81,2) lichtjes naar beneden trekken tot het rolgordijn uit de vergrendeling komt.
 - Verduisteringsrollo aan de greep langzaam terug laten lopen.

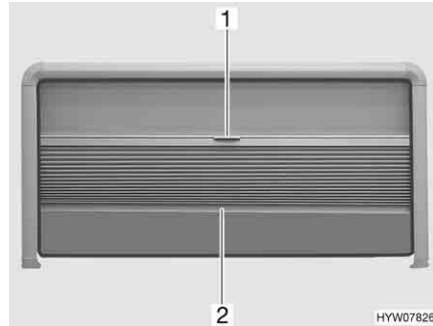
Rolhor De rolhor bevindt zich in de rolgordijnbehuizing bovenaan.

- Sluiten:*
- Rolhor aan de greep (Afb. 81,1) naar beneden trekken en aan beide zijden van het raamkozijn in de vergrendeling (Afb. 81,3) hangen.

- Openen:*
- Greep (Afb. 81,1) naar beneden drukken en de greep daarbij licht naar binnen trekken. De rolhor uit de vergrendelingen links en rechts aan het raamkozijn nemen.
 - Rolhor met de greep langzaam terugschuiven.

6.9.4 Vouwverduistering en hor

De ramen zijn uitgerust met vouwverduistering en hor. Vouwverduistering en hor zijn vast met elkaar verbonden.

Afb. 82 Uitzetbaar raam

Vouwverduistering

De vouwverduistering bevindt zich in het raamkozijn bovenaan.

Sluiten:

- De vouwverduistering in het midden van de afsluitstaaf (Afb. 82,2) vastpakken en voorzichtig naar beneden trekken.
- De vouwverduistering op de gewenste positie loslaten. De vouwverduistering blijft in deze positie staan.

Openen:

- De afsluitstaaf (Afb. 82,2) van de vouwverduistering in het midden vasthouden en de vouwverduistering voorzichtig naar boven schuiven.

Hor

De hor bevindt zich in het raamkozijn bovenaan.

Sluiten:

- De hor aan de greep (Afb. 82,1) voorzichtig naar beneden trekken.
- De hor traploos verschuiven.

Wanneer de hor niet helemaal omlaag wordt getrokken, kan de vouwverduistering tot het einde van het raamkozijn aan de zijkant worden uitgetrokken.

Openen:

- De hor aan de afsluitstaaf van de vouwverduistering (Afb. 82,2) langzaam helemaal naar boven schuiven.

6.9.5 Vouwverduisteringen voor voorruit, bestuurdersraam en passagiersraam

Afhankelijk van het model wordt de bestuurderscabine met vouwgordijnen of vouwverduisteringen Remis (speciale uitvoering) verduisterd.

Vouwgordijn

De vouwgordijnen worden bij het voertuig geleverd.

Afb. 83 Vouwgordijn aan passagiersraam

Afb. 84 Bevestiging vouwgordijn

De vouwgordijnen (Afb. 83,2) worden met drukknoppen (Afb. 83,1 en Afb. 84,1) bevestigd.

Vouwverduistering Remis (speciale uitvoering)

De vouwverduisteringen worden met magneetstroken bevestigd en zijn in het kozijn vast aan het voertuig gemonteerd.

Als volgt te werk gaan om de vast gemonteerde vouwverduistering te sluiten of te openen.

Voorraut

Afb. 85 Vouwverduistering voor de voorruit

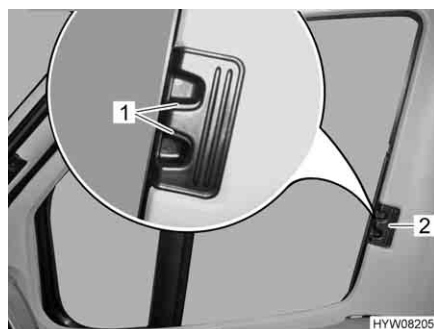
Verduisteren:

- Ontgrendelingsgrepen (Afb. 85,1) indrukken en ingedrukt houden.
- De vouwverduistering voor de voorruit bij de greep (Afb. 85,2) naar het midden van het raam trekken.
- De tweede vouwverduistering voor de voorruit op dezelfde wijze sluiten. Een magneetsluiting houdt de beide delen van de vouwverduistering in het midden samen.

Vouwverduistering openen:

- Ontgrendelingsgrepen (Afb. 85,1) indrukken en ingedrukt houden.
- De beide helften van de vouwverduistering voor de voorruit bij de greep (Afb. 85,2) tot de aanslag naar buiten schuiven. Greep daarbij tot de hoogte van de vergrendelingsuitsparing optillen.
- Ontgrendelingsgrepen (Afb. 85,1) loslaten en laten vastklikken.

Bestuurdersraam en passagiersraam

Afb. 86 Vouwverduistering voor bestuurders-/passagiersraam

Verduisteren:

- Ontgrendelingsgrepen (Afb. 86,1) indrukken en ingedrukt houden.
- De vouwverduisteringen voor het bestuurdersraam en het passagiersraam aan de greep (Afb. 86,2) naar de andere raamzijde trekken en met de magneetstrips vastzetten.

Vouwverduistering openen:

- Ontgrendelingsgrepen (Afb. 86,1) indrukken en ingedrukt houden.
- De vouwverduisteringen voor het bestuurdersraam en het passagiersraam aan de greep (Afb. 86,2) tot aan de aanslag inschuiven.
- Ontgrendelingsgrepen (Afb. 86,1) loslaten en laten vastklikken.

6.10 Dakluiken

Afhankelijk van het model zijn in het voertuig dakluiken met of zonder kunstmatige ventilatie ingebouwd. Als er een dakluik zonder kunstmatige ventilatie is ingebouwd, vindt de ventilatie plaats met de paddestoeldakventilatoren.

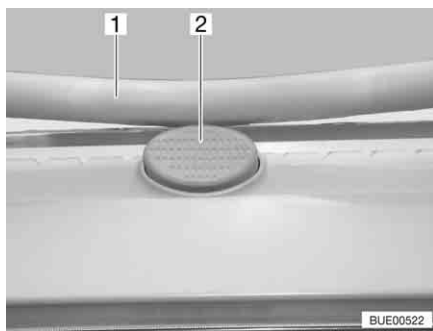
- ▶ De ventilatieopeningen van de kunstmatige ventilatie altijd open houden. Kunstmatige ventilatieopeningen nooit afdekken, bijv. met een wintermat, of dichtzetten. Kunstmatige ventilatieopeningen vrijhouden van sneeuw en bladeren.

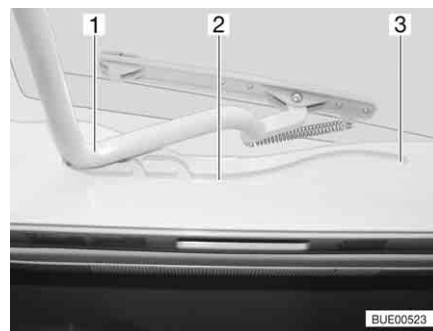
- ▷ De dakluiken zijn uitgerust met verduisteringsrollo of vouwverduistering en met rolhor of vouwbare hor. Verduisteringsrollo en rolhor springen na het losmaken van de vergrendeling door trekkracht automatisch terug in de uitgangspositie. Om het trekmechanisme niet te beschadigen het verduisteringsrollo of rolhor vasthouden en langzaam in de uitgangspositie terugbrengen. De vouwverduistering en de vouwbare hor bestaan uit dun weefsel. Om de vouwverduistering of de hor niet te beschadigen, de vouwverduistering of de hor voorzichtig aan de greep in de uitgangspositie terugbrengen.
- ▷ Rolgordijnen niet gedurende langere tijd gesloten houden, anders kan er materiaalvermoeidheid optreden.
- ▷ Als het verduisteringsrollo resp. de vouwverduistering helemaal is gesloten, kan er bij sterke zonnestraling warmteopbouw tussen het verduisteringsrollo/de vouwverduistering en het dakluik optreden. Het dakluik kan beschadigd worden. Daarom bij sterke zonnestraling het verduisteringsrollo/de vouwverduistering maar voor 2/3 sluiten. Het dakluik iets openen of in ventilatiestand brengen.
- ▷ Al naargelang het weer de dakluiken zo ver sluiten, dat er geen vocht kan binnendringen.
- ▷ Niet op de dakluiken gaan staan.
- ▷ Voor het begin van de rit de dakluiken sluiten.
- ▷ Voor het begin van de rit de vergrendeling van de dakluiken controleren.
- ▷ Bij het verlaten van het voertuig altijd de dakluiken sluiten.

6.10.1 Heki-dakluik (mini en midi) (gedeeltelijk speciale uitvoering)

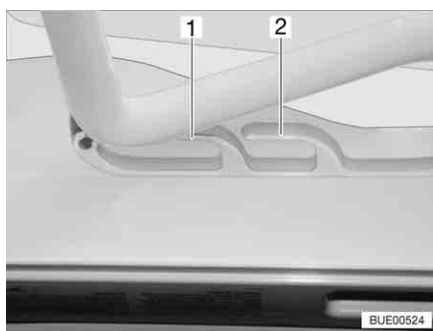
Afb. 87 Vergrendelingsknop aan het Heki-dakluik

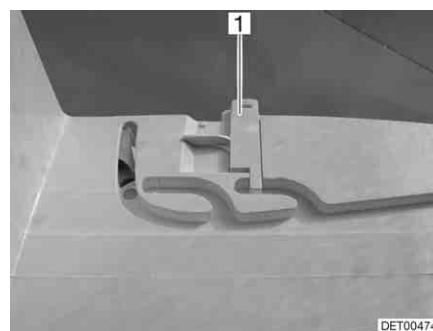
Afb. 88 Heki-dakluik, geleiding

Het Heki-dakluik wordt aan één kant omhoog gezet.

- Openen:**
- De vergrendelingsknop (Afb. 87,2) indrukken en de beugel (Afb. 87,1) met beide handen naar beneden trekken.
 - De beugel (Afb. 88,1) in de geleidingen (Afb. 88,2) tot in de achterste positie (Afb. 88,3) trekken.
- Sluiten:**
- De beugel (Afb. 88,1) met beide handen licht naar boven drukken.
 - De beugel in de geleidingen terugschuiven.
 - De beugel met beide handen naar boven drukken, tot de beugel boven de vergrendelingsknop (Afb. 87,2) ligt.

Afb. 89 Heki-dakluik in ventilatiestand

Afb. 90 Vergrendeling ventilatiestand

Ventilatiestand

Het Heki-dakluik kan in twee ventilatiestanden worden gezet: Stand voor slecht weer (Afb. 89,1) en middelste stand (Afb. 89,2). Afhankelijk van het model kan het dakluik in de middelste stand met de beide grendels (Afb. 90,1) links en rechts aan het frame van het dakluik worden vergrendeld.

- De vergrendelingsknop (Afb. 87,2) indrukken en de beugel (Afb. 87,1) met beide handen naar beneden trekken.
- De beugel in de geleidingen (Afb. 88,2) tot de gewenste stand trekken.
- De beugel licht naar boven drukken en in de gekozen geleiding (Afb. 89,1 of 2) schuiven en evt. vergrendelen.

Vouwverduistering

Om de vouwverduistering te sluiten en te openen:

- Sluiten:**
- De vouwverduistering aan de greep uittrekken en in gewenste stand loslaten. De vouwverduistering blijft in deze positie staan.

Openen: ■ De vouwverduistering aan de greep langzaam in uitgangspositie schuiven.

Hor Om de hor te sluiten en te openen:

Sluiten: ■ De hor met de greep naar de tegenoverliggende greep van de vouwverduistering trekken.

Openen: ■ De greep aan de hor achteraan indrukken. De vergrendeling wordt ontgrendeld.
 ■ De hor met de greep langzaam terugschuiven.

6.10.2 Draaidakluik (speciale uitvoering)

Afb. 91 Draaidakluik

Het draaidakluik kan met de handslinger worden geopend.

Openen: ■ De handslinger (Afb. 91,2) draaien, tot er weerstand merkbaar is.

Sluiten: ■ De handslinger draaien, tot het draaidakluik is gesloten. Na nog twee of drie omwentelingen kan het draaidakluik worden vergrendeld.
 ■ De vergrendeling controleren. Daarvoor met de hand tegen het plexiglas drukken.

Vouwverduistering De vouwverduistering kan op een willekeurige hoogte worden gesloten. Als de vouwverduistering met de hor is vergrendeld, wordt bij het sluiten van de vouwverduistering de hor meegeleid.

Sluiten: ■ De vouwverduistering aan de greep (Afb. 91,3) trekken en in gewenste stand loslaten. De vouwverduistering blijft in deze positie staan.

Openen: ■ De vouwverduistering aan de greep langzaam in uitgangspositie schuiven.

Hor Als de hor met de vouwverduistering is vergrendeld, wordt bij het sluiten van de hor de vouwverduistering meegeleid.

Sluiten: ■ De hor bij de greep (Afb. 91,1) naar de tegenoverliggende greep van de vouwverduistering (Afb. 91,3) trekken en vergrendelen.

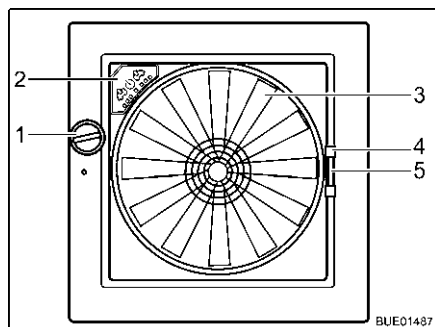
Openen: ■ De greep van de hor (Afb. 91,1) achteraan naar boven drukken en de hor van de vouwverduistering (Afb. 91,3) losmaken.
 ■ De hor aan de greep langzaam in uitgangspositie schuiven.

6.10.3 Dakluik Omni-Vent met ventilator (speciale uitvoering)

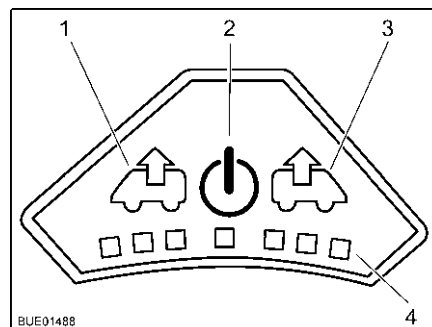

- ▷ Ter bescherming van de accu schakelt de ventilator na één uur van stand 6 terug naar stand 1.

Het dakluik is met rolhor, verduisteringsrollo en een instelbare ventilator voor ventilatie en ontluchting uitgerust.

Afb. 92 Dakluik Omni-Vent

Afb. 93 Bedieningsveld van de ventilator

Openen: ■ Draaiknop (Afb. 92,1) draaien tot de gewenste openingshoek is bereikt.

Sluiten: ■ Draaiknop (Afb. 92,1) draaien tot het dakluik helemaal is gesloten.

Hor Om de hor te sluiten en te openen:

Sluiten: ■ Rolhor aan de greep (Afb. 92,4) naar de tegenoverliggende kant van het raam trekken.

Openen: ■ Greep aan rolhor samendrukken. De vergrendeling wordt ontgrendeld.
■ Hor met de greep langzaam terugschuiven.

Verduistering Om de verduistering te sluiten en te openen:

Sluiten: ■ Greep (Afb. 92,5) van de verduistering samendrukken.
■ Verduistering tot de gewenste positie uittrekken en loslaten. De verduistering blijft in deze positie staan.

Openen: ■ Greep van de verduistering samendrukken.
■ Verduistering langzaam in uitgangspositie schuiven.

Ventilator Wanneer het dakluik is geopend, kan het interieur met behulp van de ventilator met 6 standen (Afb. 92,3) worden ontlicht. De ventilator wordt via het bedieningsveld (Afb. 92,2) bediend.

Inschakelen: ■ Toets Aan/Uit (Afb. 93,2) indrukken. De ventilator loopt in comfortmodus (ontluchten op laagste ventilatortoerental).

Ontluchten: ■ Het ventilatortoerental verhogen: Toets voor ontlichten (Afb. 93,1) indrukken. Het ventilatortoerental gaat één stand hoger voor ontlichten. LED's (Afb. 93,4) geven de standen weer.
■ Het ventilatortoerental verlagen: Toets voor ventileren (Afb. 93,3) indrukken. Het ventilatortoerental gaat één stand lager.

- Ventileren:*
- Het ventilatortoerental verhogen: Toets voor ventileren (Afb. 93,3) indrukken. Het ventilatortoerental gaat één stand hoger voor ventilatie. LED's (Afb. 93,4) geven de standen weer.
 - Het ventilatortoerental verlagen: Toets voor ontlichten (Afb. 93,1) indrukken. Het ventilatortoerental gaat één stand lager.

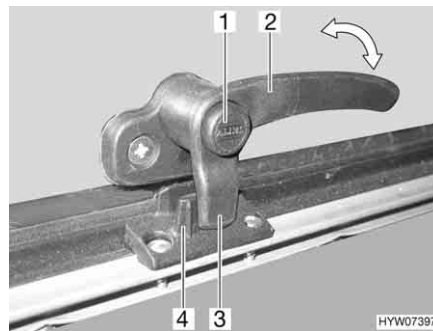
- Boost-functie:*
- Toets voor ventileren ongeveer 3 seconden ingedrukt houden. De ventilator wordt in de hoogste ventilatiestand gezet en vervolgens na ongeveer 5 minuten automatisch teruggezet in de stand die daarvoor was ingesteld.
 - Toets voor ontlichten ongeveer 3 seconden ingedrukt houden. De ventilator wordt in de hoogste ontlichtingsstand gezet en vervolgens na ongeveer 5 minuten automatisch teruggezet in de stand die daarvoor was ingesteld.

- Uitschakelen:*
- Toets Aan/Uit (Afb. 93,2) indrukken. De ventilator stopt. De LED's gaan uit.

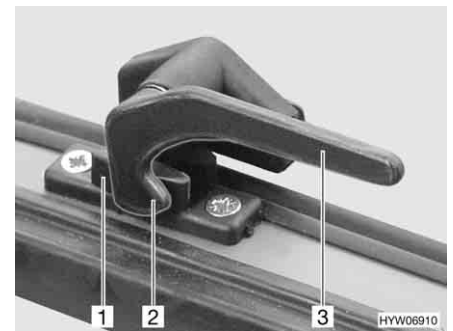
6.10.4 Dakluik Skyroof (gedeeltelijk speciale uitvoering)

- ▷ Bij het openzetten van het dakluik erop letten dat er geen vervormingen optreden. Dakluik gelijkmatig openen en sluiten.
- ▷ Als de vergrendelingshendel met een vergrendelingsknop uitgerust is, bij elke bediening van de vergrendelingshendel de vergrendelingsknop indrukken.

Afb. 94 Vergrendelingshendel met vergrendelingsknop in stand "gesloten"

Afb. 95 Vergrendelingshendel in stand "gesloten"

- Openen:*
- Indien aanwezig, de vergrendelingsknop (Afb. 94,1) indrukken en ingedrukt houden.
 - Alle vergrendelingshendels (Afb. 94,2 of Afb. 95,3) een kwartslag naar het midden van het dakluik draaien.
 - Indien aanwezig, de vergrendelingsknop loslaten.

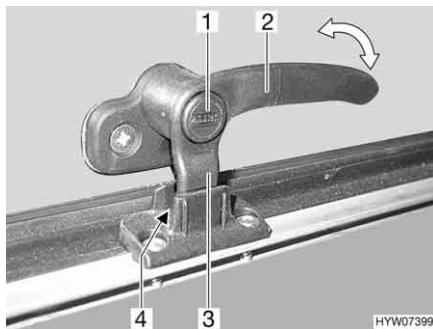
Afb. 96 Dakluik met draaibare uitzetters, geopend

- Dakluik tot de gewenste stand openen en met kartelknop (Afb. 96,1) vastzetten.

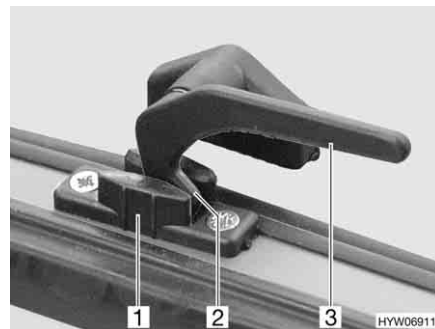
Dakluik blijft vergrendeld in de gewenste stand.

Sluiten:

- Kartelknop (Afb. 96,1) draaien tot bevestiging los is.
- Dakluik sluiten.
- Indien aanwezig, de vergrendelingsknop (Afb. 94,1) indrukken en ingedrukt houden.
- Alle vergrendelingshendels (Afb. 94,2 of Afb. 95,3) een kwartslag naar het frame draaien. De vergrendelingsneus (Afb. 94,3 of Afb. 95,2) ligt aan de binnenzijde van de luikvergrendeling (Afb. 94,4 of Afb. 95,1).
- Indien aanwezig, de vergrendelingsknop loslaten.

Afb. 97 Vergrendelingshendel met vergrendelingsknop in stand "continue ventilatie"

Afb. 98 Vergrendelingshendel in stand "continue ventilatie"

Continue ventilatie

Met de vergrendelingshendels kan het dakluik in twee verschillende standen worden gezet:

- In stand "continue ventilatie" (Afb. 97 en Afb. 98)
- In stand "vast afgesloten" (Afb. 94 en Afb. 95)

Om het dakluik in de stand "continue ventilatie" te brengen:

- Indien aanwezig, de vergrendelingsknop (Afb. 97,1) indrukken en ingedrukt houden.
- Alle vergrendelingshendels (Afb. 97,2 of Afb. 98,3) een kwartslag naar het midden van het dakluik draaien.
- Dakluik licht naar buiten duwen.

- Alle vergrendelingshendels weer terugdraaien. De vergrendelingsneus (Afb. 97,3 of Afb. 98,2) daarbij in de uitsparing van de luikvergrendeling (Afb. 97,4 of Afb. 98,1) schuiven.
- Indien aanwezig, de vergrendelingsknop loslaten.

Het dakluik mag tijdens de rit niet in de stand "continue ventilatie" staan.

Bij regen kan spatwater in de woonruimte binnendringen, als het dakluik in de stand "continue ventilatie" staat. Daarom het dakluik volledig sluiten.

Afb. 99 Dakluik Skyroof

Vouwverduistering De vouwverduistering is onderaan in de kozijn aangebracht.

- Sluiten:*
- De vouwverduistering in het midden van de afsluitstaaf vastpakken en voorzichtig naar boven trekken.
 - De vouwverduistering op de gewenste positie loslaten. De vouwverduistering blijft in deze positie staan.

- Openen:*
- De vouwverduistering aan de afsluitstaaf voorzichtig omlaag tot aan de aanslag van het kozijn terug laten lopen.

Hor De hor is bovenaan in het kozijn verzonken.

- Sluiten:*
- De hor in het midden van de afsluitstaaf vastpakken en voorzichtig naar beneden trekken.
 - Hor traploos door het verschuiven van de afsluitstaaf verstellen.

- Openen:*
- De vouwverduistering aan de afsluitstaaf voorzichtig omhoog tot aan de aanslag van het kozijn terug laten lopen.

6.11 Tafels

Afhankelijk van het model en de uitrusting zijn verschillende tafels ingebouwd. Onderscheid tussen de tafels kan gemaakt worden aan de hand van de volgende kenmerken:

	Tafelpoot	Tafelblad	Ombouw tot bed-onderstel
Vaste tafel	Aan de vloer vastgeschroefd	<ul style="list-style-type: none"> ● Verschuifbaar ● Draaibaar 	Niet mogelijk
Hangtafel	<ul style="list-style-type: none"> ● Verwisselbaar ● Klapbaar ● Inklapbaar 	<ul style="list-style-type: none"> ● Verlengbaar 	Tafelblad vanuit bovenste in onderste houderrail hangen <ul style="list-style-type: none"> ● Tafelpoot naar beneden klappen ● Tafelpoot verwisselen ● Tafelvoet inklappen
Heftafel	Hefmechanisme	<ul style="list-style-type: none"> ● Verschuifbaar ● Draaibaar 	Tafel lager zetten

▷ De tafels beschikken al naargelang het model over afzonderlijke of meerdere van de hierboven genoemde verstelmogelijkheden en kenmerken.

Hierna wordt de basisbediening van de tafels beschreven. Het type en de positie van de bedieningselementen kunnen in enkele gevallen iets afwijken.

6.11.1 Vaste tafel

Tafelpoot De tafelpoot is aan de vloer vastgeschroefd.
Een vaste tafel kan niet als bed-onderstel worden gebruikt.

Tafelblad Het tafelblad kan al naargelang de uitvoering verschoven of gedraaid worden.

Tafelblad verstellen Het tafelblad kan al naargelang het model gedraaid, in één richting of in zowel lengte- als dwarsrichting verschoven worden.

Afb. 100 Ontgrendeling tafelblad

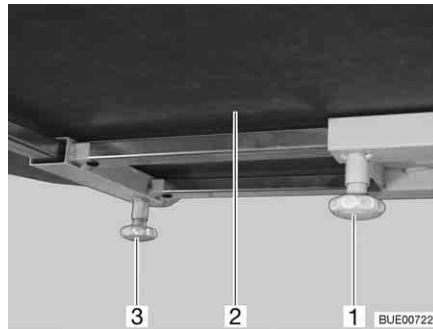
Afb. 101 Ontgrendeling tafelpoot

Tafelblad verschuiven:

- Vergrendelingshendel (Afb. 100,1) naar beneden klappen.
- Tafelblad in gewenste stand schuiven.
- Vergrendelingshendel weer naar boven klappen.

Tafelblad draaien:

- Ontgrendelingsknop (Afb. 101,1) met de voet bedienen.
- Tafelblad over de tafelpoot in gewenste stand draaien (vergrendeling afhankelijk van het model).
- Ontgrendelingsknop laten vastklikken.

Afb. 102 Tafelblad verschuiven (alternatief)

In de lengte verschuiven:

- Kartelschroef (Afb. 102,1) losdraaien.
- Tafelblad (Afb. 102,2) in gewenste stand schuiven.
- Kartelschroef vastdraaien.

In de breedte verschuiven:

- Kartelschroef (Afb. 102,3) losdraaien.
- Tafelblad (Afb. 102,2) in gewenste stand schuiven.
- Kartelschroef vastdraaien.

6.11.2 Hangtafel

Tafelpoot

De tafelpoot kan op twee verschillende hoogtes worden ingesteld:

- Normale tafelhoogte
- Verlaagde tafelhoogte (bij de ombouw tot bed-onderstel)

Om de tafel lager te zetten, zijn (al naargelang het model) de volgende mogelijkheden beschikbaar:

- Lange tafelpoot door korte tafelpoot vervangen
- Een deel van de tafelpoot inklappen
- Een deel van de tafelpoot verwijderen

Tafelblad Het tafelblad kan al naargelang de uitvoering vergroot worden.

**Naar buiten draaibare
tafelbladverlenging**

Het tafelblad kan door het naar buiten draaien van een tafelbladverlenging worden vergroot.

Afb. 103 Naar buiten draaibare tafelbladverlenging

Tafel vergroten:

- Knop (Afb. 103,3) van de vergrendeling naar beneden trekken en tafelbladverlenging (Afb. 103,2) naar buiten klappen.

Tafel verkleinen:

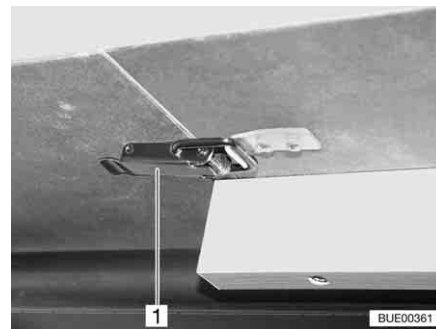
- Tafelbladverlenging (Afb. 103,2) onder het tafelblad (Afb. 103,1) draaien tot de vergrendeling hoorbaar vastklikt.

**Inlegbare
tafelbladverlenging**

Het tafelblad van de hangtafel kan door het inleggen van een tafelbladverlenging worden vergroot.

Afb. 104 Inlegbare tafelbladverlenging

Afb. 105 Sluiting

Tafel vergroten:

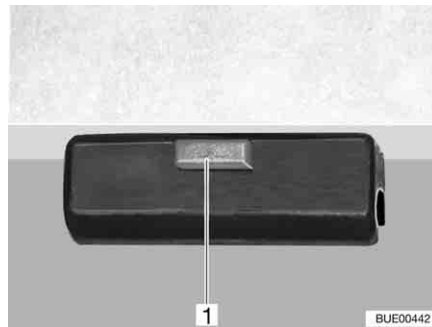
- Sluitingen (Afb. 105,1) openen.
- Het tafelblad (Afb. 104,2) vooraan licht optillen en tot de aanslag uittrekken.
- Tafel neerzetten.
- Tafelbladverlenging (Afb. 104,1) inleggen en met sluiting (Afb. 105,1) vergrendelen.
- Tafelblad vooraan licht optillen en tot aan de aanslag terugschuiven.
- Tafelblad met sluitingen vergrendelen.

Tafel verkleinen:

- Sluitingen (Afb. 105,1) openen.
- Het tafelblad vooraan licht optillen en uittrekken.
- Tafelbladverlenging (Afb. 104,1) afnemen en terzijde leggen.
- Tafelblad vooraan licht optillen en tot aan de aanslag terugschuiven.
- Tafel neerzetten.
- Tafelblad met sluitingen vergrendelen.

- ▷ Het uitschuifbaar frame onder het tafelblad is met de houderrail vergrendeld. Voor het optillen van het tafelblad de vergrendeling losmaken.

Afb. 106 Vergrendeling

Ombouw tot bed-onderstel:

- Tafelblad vooraan ca. 45° optillen.
- Tafelpoot al naargelang de uitvoering tot ombouwhoogte verkorten.
- Vergrendeling (Afb. 106,1) aan het tafelblad losmaken.
- Tafelblad uit de bovenste houderrail nemen.
- Het tafelblad in de 45°-hoek met de houders in de onderste houder hangen en met de verkorte tafelpoot op de grond zetten.
- Tafelblad vergrendelen.

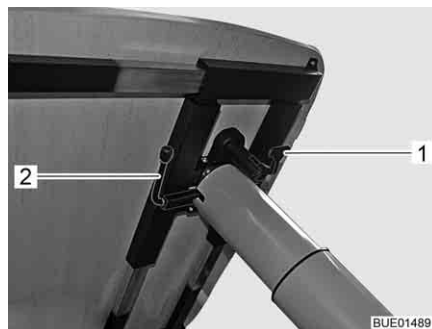
6.11.3 Heftafel

Tafelpoot

De tafelpoot is aan de vloer vastgeschroefd, de tafel kan met behulp van een hefmechanisme lager gezet worden tot bed-onderstel.

Tafelblad verstellen

Het tafelblad kan al naargelang het model gedraaid, in één richting of in zowel lengte- als dwarsrichting verschoven worden.

Afb. 107 Verstelling heftafel

In de lengte verschuiven:

- Vergrendelingshendel (Afb. 107,1) naar beneden klappen.
- Tafelblad in gewenste stand schuiven.
- Vergrendelingshendel weer naar boven klappen.

In de breedte verschuiven:

- Vergrendelingshendel (Afb. 107,1) naar beneden klappen.
- Tafelblad in gewenste stand schuiven.
- Vergrendelingshendel weer naar boven klappen.

Afb. 108 Tafelblad draaien

Tafelblad draaien:

- Ontgrendelingsknop (Afb. 108,1) met de voet bedienen.
- Tafelblad over de tafelpoot in gewenste stand draaien (vergrendeling afhankelijk van het model).
- Ontgrendelingsknop laten vastklikken.

- ▷ Voor het laten zakken van het tafelblad de kussens van de banken verwijderen of het tafelblad al naargelang de inbouwverhoudingen verschuiven.

Ombouw tot bed-onderstel:

- De hendel (Afb. 107,2) onder het tafelblad 180° tegen de klok in draaien. Het hefmechanisme in de tafelpoot wordt ontgrendeld.
- Tafelblad tot de aanslag naar beneden drukken en in deze positie houden. Hierbij in het midden van het tafelblad drukken.
- De hendel 180° met de klok mee terugdraaien. Het tafelblad blijft in de laagste positie staan.

Tafelblad naar boven plaatsen:

- De hendel (Afb. 107,2) onder het tafelblad 180° tegen de klok in draaien. Het tafelblad komt automatisch tot de aanslag naar boven.
- De hendel 180° met de klok mee terugdraaien. Het tafelblad blijft in de hoogste positie staan.

6.12 Bedden

6.12.1 Vast bed (gasdrukveer)

Afb. 109 Vast bed

Onder het bed bevindt zich een opbergruimte. Voor het inruimen of uitruimen van de opbergruimte van binnen in het voertuig de lattenbodem naar boven klappen.

- Openen:*
- Matras voor optillen.
 - Lattenbodem optillen. De gasdrukveren (Afb. 109,1) houden de lattenbodem in de geopende stand.
- Sluiten:*
- Lattenbodem tegen de weerstand van de gasdrukveren naar beneden duwen.

6.12.2 Vast bed (verstelbaar hoofddeel)

► Lattenbodem bij het sluiten niet naar beneden laten vallen!

Afb. 110 Verstelbaar hoofddeel

Afhankelijk van uitrusting is het hoofddeel van de lattenbodem in meerdere trappen verstelbaar.

- Hoofddeel optillen:*
- Hoofddeel (Afb. 110,2) van de lattenbodem tot de gewenste stand optillen. De opsteller (Afb. 110,1) vergrendelt automatisch.

Het hoofddeel blijft vergrendeld in de gewenste stand.

- Hoofddeel neerlaten:*
- Hoofddeel (Afb. 110,2) van de lattenbodem zover optillen, totdat de vergrendeling los komt.
 - Hoofddeel langzaam naar beneden laten komen.

6.12.3 Vast bed, elektrisch verstelbaar (speciale uitvoering)

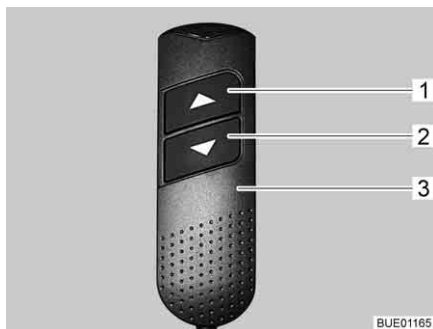

Afb. 111 Vast bed, uitgeklappt

Afb. 112 Vast bed, ingeklapt

Het vaste bed (Afb. 111) kan via een handbedieningsdeel in de lengte worden versteld. Dit vereenvoudigt de doorgang om het bed. Wanneer het voetdeel van het bed wordt verkort, worden tegelijkertijd de hoofd delen omhoog gezet (Afb. 112).

Afb. 113 Handbedieningsdeel

Inklappen:

- Op het handbedieningsdeel (Afb. 113,3) toets "▼" (Afb. 113,2) indrukken en ingedrukt houden. Het voetdeel klapt in. De hoofddelen worden opgetild.

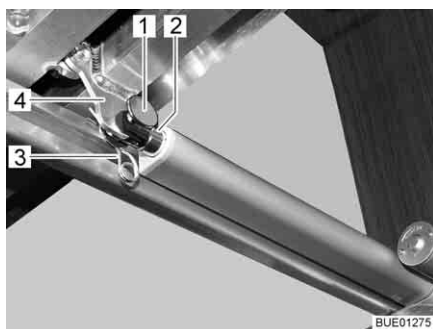
Uitklappen:

- Op het handbedieningsdeel (Afb. 113,3) de toets "▲" (Afb. 113,1) indrukken en ingedrukt houden. Het voetdeel klapt uit. De hoofddelen worden neergelaten.

Hoofddeel instellen:

- Op het handbedieningsdeel (Afb. 113,3) de toetsen "▼" (Afb. 113,2) of "▲" (Afb. 113,1) zolang indrukken, totdat de gewenste stand is bereikt.

De hoofddelen blijven in de gewenste stand staan.

Afb. 114 Aandrijving

Noodbedrijf Wanneer het bed niet meer met het handbedieningsdeel kan worden versteld, als volgt te werk gaan:

- Verbinding (bijv. stift en veerstekker (Afb. 114,1 en 3)) tussen schuifstang (Afb. 114,2) en lattenbodem (Afb. 114,4) loskoppelen.
- Lattenbodem langzaam helemaal naar voren schuiven. Daarbij de hoofddelen van de lattenbodem tegenhouden.
- Klantenservice opzoeken.

6.12.4 Stapelbed

- ▶ Het bovenste stapelbed alleen gebruiken als de valbeveiliging is aangebracht.
- ▶ Het stapelbed met maximaal 100 kg belasten.
- ▶ Het bovenste stapelbed niet gebruiken voor kinderen onder de 6 jaar.
- ▶ Kleine kinderen nooit zonder toezicht in het stapelbed laten.

- ▶ Met name bij kleine kinderen onder de 6 jaar altijd erop letten dat ze niet van het stapelbed kunnen vallen.
- ▶ Voor kinderen passende, afzonderlijke kinderbedden of reiswiegen gebruiken.

Al naargelang het model is het voertuig van een stapelbed voorzien. Het stapelbed kan zonder extra montage onmiddellijk worden gebruikt.

Altijd het bovenste bed opgaan met de standaard aanwezige bedladder.

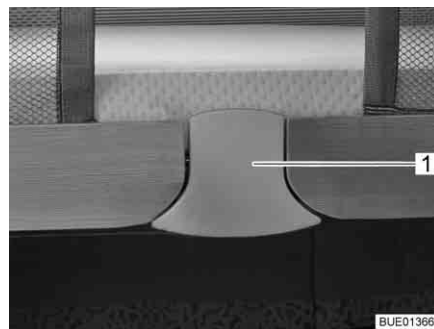
6.12.5 Hefbed, handmatig bedienbaar (Ixeo-modelserie)

- ▶ De leeslampen in het hefbed uitschakelen, als het hefbed naar boven wordt geschoven. Brandgevaar!
- ▶ De leeslampen aan de onderkant van het hefbed uitschakelen, als het hefbed wordt neergelaten. Brandgevaar!
- ▶ Het hefbed met maximaal 200 kg belasten.
- ▶ Voor begin van de rit het hefbed beveiligen. Hiervoor het hefbed vergrendelen.
- ▶ Hefbed voor gebruik in de onderste eindpositie trekken. Ervoor zorgen dat het hefbed niet op hindernissen zoals hoofdsteunen, kussens of dergelijke ligt.
- ▶ Het hefbed alleen gebruiken als het veiligheidsnet is gespannen.
- ▶ Kleine kinderen nooit zonder toezicht in het hefbed laten.
- ▶ Met name bij kleine kinderen onder de 6 jaar altijd erop letten dat ze niet uit het hefbed kunnen vallen.
- ▶ Voor kinderen passende, afzonderlijke kinderbedden of reiswiegen gebruiken.

- ▷ Het hefbed moet zonder veel kracht gesloten kunnen worden, zodat het in de vergrendelstand vrij van spanningen is. Voorwerpen op het hefbed kunnen aan het hefmechanisme aan één kant tot spanningen leiden en beschadigingen veroorzaken.

Afb. 115 Ontgrendeling

Afb. 116 Hefbed met gespannen veiligheidsnet

Het hefbed bevindt zich boven de voorste zitgroep.

Het hefbed heeft in de bovenste positie twee vergrendelstanden. In beide vergrendelstanden is het hefbed veilig vergrendeld.

- Hefbed neerlaten:*
- Hindernissen in het uitschuifbereik van het hefbed verwijderen (bijv. stoelen naar voren schuiven en draaien, kussens verwijderen of omklappen).
 - Lampen onder het hefbed uitschakelen.
 - Ontgrendelingsvlak (Afb. 115,1) aan de onderzijde uittrekken. De vergrendeling is ontgrendeld.
 - Het hefbed met beide handen tot de aanslag naar beneden trekken.
 - Indien het hefbed zich in de bovenste vergrendelstand bevond: Ontgrendelingsvlak voor het overwinnen van de tweede vergrendelstand opnieuw aan de onderzijde uittrekken. Het hefbed met beide handen verder tot de aanslag naar beneden trekken.
 - Ervoor zorgen dat het hefbed in de onderste eindpositie getrokken is en niet op hindernissen zoals hoofdsteunen, kussens of dergelijke ligt.
- ▷ Bij het sluiten van het hefbed de stofbanen aan de zijkant naar binnen trekken. Zo wordt verhinderd dat de stof in de vergrendeling van het hefbed vast komt te zitten.

- Hefbed optillen:*
- Leeslampen in hefbed uitschakelen.
 - Hefbed met beide handen tot de eerste vergrendelstand naar boven drukken. Indien gewenst het hefbed tot de bovenste vergrendelstand naar boven drukken. Daarbij erop letten, dat de kliksluiting in de vergrendelingsbeugel hoorbaar vastklikt.
 - Controleren of het hefbed veilig is vergrendeld. Daarvoor het hefbed omlaag trekken.

Veiligheidsnet Het veiligheidsnet (Afb. 116,2) met de veiligheidsriemen ligt in het hefbed onder de matras. Het veiligheidsnet pas opspannen, als er zich reeds personen in het hefbed bevinden.

Opspannen: ■ De veiligheidsriemen (Afb. 116,1) in de haken aan het plafond hangen.

Bedladder Het hefbed uitsluitend opgaan met de meegeleverde bedladder (Afb. 116,5).

Vasthaken: ■ Bedladder (Afb. 116,5) met de beide beugels (Afb. 116,4) in de greeplijst (Afb. 116,3) aan het hefbed vasthaken.

Opbergen: ■ Bedladder (Afb. 116,5) uit de greeplijst (Afb. 116,3) aan het hefbed uithaken.
■ Bedladder veilig opbergen.

6.12.6 Hefbed, elektrisch bedienbaar (speciale uitvoering, Ixeo-modelserie)

- ▶ De leeslampen in het hefbed uitschakelen, als het hefbed naar boven wordt geschoven. Brandgevaar!
- ▶ De leeslampen aan de onderkant van het hefbed uitschakelen, als het hefbed wordt neergelaten. Brandgevaar!
- ▶ Het hefbed met maximaal 200 kg belasten.
- ▶ Bij het neerlaten of optillen niet tussen bed en zijwand grijpen. Beknelingsgevaar!
- ▶ Het bed uitsluitend neerlaten of heffen als er zich geen personen in het hefbed bevinden.

- ▶ Het bed alleen neerlaten als het neerlaatbereik vrij is.
- ▶ Hefbed voor gebruik in de onderste eindpositie schuiven. Ervoor zorgen dat het hefbed niet op hindernissen zoals hoofdsteunen, kussens of dergelijke ligt.
- ▶ Kinderen niet met het hefbed laten spelen.
- ▶ De afstandsbediening ontoegankelijk voor kinderen bewaren.
- ▶ Het hefbed alleen gebruiken als het veiligheidsnet is gespannen.
- ▶ Voor kinderen passende, afzonderlijke kinderbedden of reiswiegen gebruiken.
- ▶ Kleine kinderen nooit zonder toezicht in het hefbed laten.
- ▶ Met name bij kleine kinderen onder de 6 jaar altijd erop letten dat ze niet uit het hefbed kunnen vallen.

- ▷ Het hefbed alleen optillen of neerlaten als het met maximaal met 15 kg belast is. Bij deze maximale belasting wordt ook de inhoud van de hangkasten onder aan het hefbed geteld. Als het hefbed overbelast is, schakelt de overbelastingsbeveiliging de hefmotor uit. Het hefmechanisme kan desondanks beschadigd raken.
- ▷ Voor het begin van de rit moet het hefbed in de bovenste eindpositie geschoven zijn. Er mogen geen voorwerpen tussen dak en hefbed klemmen.

- ▷ Om een foutloze werking van het hefbed te garanderen, moet de woonruimtetemperatuur ten minste 5 °C zijn.

Afb. 117 Handbedieningsdeel

Afb. 118 Hefbed met gespannen veiligheidsnet

- ▶ Bij het realiseren van de gebruiksklare toestand is de overbelastingsbeveiliging buiten werking.

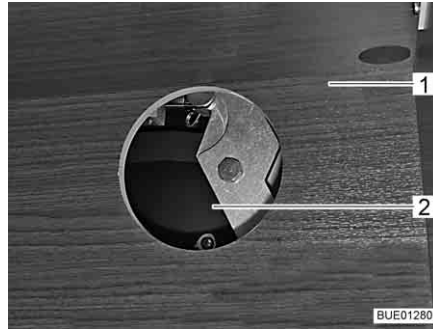
Gebruiksklare toestand realiseren

Na iedere spanningonderbreking (bijvoorbeeld stilstand tijdens de winter) moet de gebruiksklare toestand van de elektrische aandrijving weer opnieuw worden gerealiseerd. Hiertoe een referentieprocedure uitvoeren.

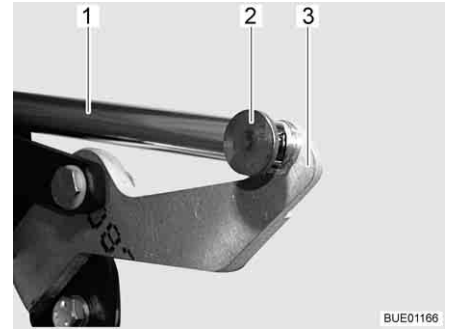

- ▷ Als tijdens de referentieprocedure een scheefstand van het hefbed optreedt: Referentieprocedure onmiddellijk stoppen. Te werk gaan zoals onder "Noodbedrijf" wordt beschreven (zie hieronder).

- Referentieprocedure uitvoeren:*
- Hefbed met de pijltjestoets (Afb. 117,3) op het handbedieningsdeel helemaal naar beneden of in een willekeurige tussenstand schuiven.
 - Toets "R" (Afb. 117,2) binnen 10 seconden vijfmaal na elkaar indrukken.
 - Vervolgens hefbed met de pijltjestoets (Afb. 117,4) naar boven schuiven en in de bovenste positie pijltjestoets 2 seconden ingedrukt houden.
 - Wanneer de eindpositie bereikt is, klint er een pieptoon. De pijltjestoets loslaten.
- Hefbed neerlaten:*
- Hindernissen in het uitschuifbereik van het hefbed verwijderen (bijv. stoelen naar voren schuiven en draaien, kussens verwijderen of omklappen).
 - Lampen onder het hefbed uitschakelen.
 - Op het handbedieningsdeel (Afb. 117,1) de pijltjestoets (Afb. 117,3) indrukken en zolang ingedrukt houden, totdat het hefbed in de eindpositie naar beneden is geschoven.
 - Ervoor zorgen dat het hefbed in de onderste eindpositie geschoven is en niet op hindernissen zoals hoofdsteunen, kussens of dergelijke ligt.
- Hefbed optillen:*
- Leeslampen in hefbed uitschakelen.
 - Op het handbedieningsdeel (Afb. 117,1) de pijltjestoets (Afb. 117,4) indrukken en zolang ingedrukt houden, totdat het hefbed in de eindstand naar boven is geschoven.
 - Ervoor zorgen dat geen voorwerpen tussen dak en hefbed klemmen.
- Overbelastingsbeveiliging** Wanneer het hefbed bij het openen of sluiten een hindernis (bijvoorbeeld een persoon of een hoofdsteun) raakt, stopt de overbelastingsbeveiliging de beweging. Ter ontlasting het hefbed met de pijltjestoets in de tegengestelde richting bewegen.
- Veiligheidsnet** Het veiligheidsnet (Afb. 118,2) met de veiligheidsriemen ligt in het hefbed onder de matras. Het veiligheidsnet pas opspannen, als er zich reeds personen in het hefbed bevinden.
- Opspannen:*
- De veiligheidsriemen (Afb. 118,1) in de haken aan het plafond hangen.
- Bedladder** Het hefbed uitsluitend opgaan met de meegeleverde bedladder.
- Vasthaken:*
- Bedladder (Afb. 118,5) met de beide beugels (Afb. 118,4) in de greeplijst (Afb. 118,3) aan het hefbed vasthaken.
- Opbergen:*
- Bedladder (Afb. 118,5) uit de greeplijst (Afb. 118,3) aan het hefbed uithaken.
 - Bedladder veilig opbergen.

Afb. 119 Toegang tot de aandrijving

Afb. 120 Aandrijving

Noodbedrijf

Wanneer het hefbed met het handbedieningsdeel niet meer kan worden bewogen (bijv oorbeeld door het uitvallen van de boordnetspanning of door scheefstand van het hefbed) moet het hefbed met de hand worden bediend. Daarvoor als volgt te werk gaan:

- Afhankelijk van het model de klep aan de hangkast (Afb. 119,1) openen en deksel van toegangsopening (Afb. 119,2) trekken.
- Matras van het hefbed verwijderen en inhoud van de opbergkasten zoveel mogelijk verminderen (om omlaagzwaaien van het hefbed te voorkomen).
- Verbinding (bijvoorbeeld stift en veerstekker) (Afb. 120,2) tussen schuifstang (Afb. 120,1) en hendel (Afb. 120,3) verwijderen.
- Hefbed met de hand naar de bovenste parkeerstand bewegen en provisorisch vastzetten.
- Klantenservice opzoeken.

6.13 Zitgroepen ombouwen om te slapen

De zitgroepen die in de voertuigen zijn ingebouwd kunnen in drie groepen worden ingedeeld:

- Aparte zitbanken, die tot noodbed kunnen worden omgebouwd.
- Zitgroepen met aparte zijzitting of zitbank aan zijkant, die tot dwarsbed kunnen worden omgebouwd.
- Zitgroepen met bedverbreding die tot langsbed kunnen worden omgebouwd.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de zitgroepen die in de afzonderlijke modellen zijn ingebouwd en vermeldt de paragraaf waarin het ombouwen tot bed beschreven is.

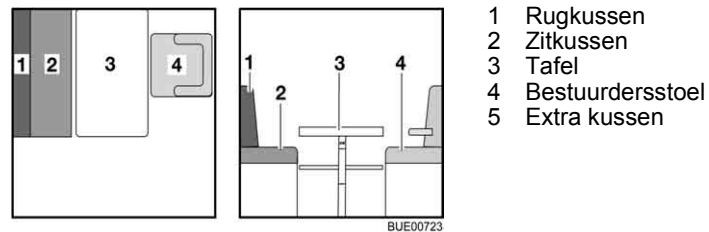
▷ In hoofdstuk 16 zijn de plattegronden van de verschillende modellen afgebeeld.

Model	Zitgroep	Tafelvorm	Bed	Sectie
T 569	Apart zitbank	Hangtafel met draaiplaat	Noodbed	6.13.1
T 571 G	Aparte zitbank met zijzitting	Hangtafel met verlenging	Dwarsbed (éénpersoonsbed)	6.13.6
T 620 G	Aparte zitbank met zijzitting	Hangtafel met verlenging	Dwarsbed (éénpersoonsbed)	6.13.6

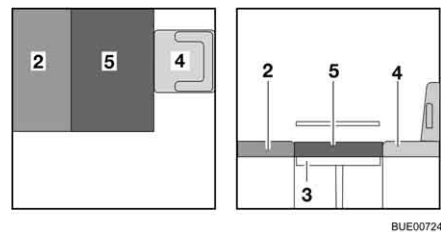
Model	Zitgroep	Tafelvorm	Bed	Sectie
T 660	Aparte zitbank met zitbank aan zijkant	Hangtafel met draaiplaat	Dwarsbed	6.13.5
T 660	L-zitgroep met zitbank aan zijkant	Heftafel	Dwarsbed	6.13.9
T 685	Aparte zitbank met zijzitting	Hangtafel met draaiplaat	Dwarsbed	6.13.6
T 685	L-zitgroep met zijzitting	Heftafel	Dwarsbed	6.13.6
T 690 G	Apart zitbank	Hangtafel met draaiplaat	Noodbed	6.13.1
T 690 G	L-zitgroep	Heftafel	Noodbed	6.13.1
T 720	Aparte zitbank met zitbank aan zijkant	Hangtafel met draaiplaat	Dwarsbed	6.13.5
T 720	L-zitgroep met zitbank aan zijkant	Heftafel	Dwarsbed	6.13.9
T 728 G	Aparte zitbank met zijzitting	Hangtafel met draaiplaat	Dwarsbed	6.13.3
T 728 G	L-zitgroep met zijzitting	Heftafel	Dwarsbed	6.13.10
T 729	Aparte zitbank met zijzitting	Hangtafel met draaiplaat	Dwarsbed	6.13.3
T 729	L-zitgroep met zijzitting	Heftafel	Dwarsbed	6.13.10
T 740	L-zitgroep met zijzitting	Heftafel	Dwarsbed	6.13.10
IT 586	L-zitgroep met zitbank aan zijkant	Heftafel	Dwarsbed	6.13.8
IT 590	L-zitgroep met zitbank aan zijkant	Heftafel	Dwarsbed	6.13.8
IT 650	Tegenoverliggende zitgroep	Hangtafel	Langsbed met bedverbreding	6.13.2
IT 664	Aparte zitbank met zitbank aan zijkant	Hangtafel met draaiplaat	Dwarsbed	6.13.4
IT 695	L-zitgroep met zitbank aan zijkant	Vaste tafel	-	-
IT 700	L-zitgroep met zitbank aan zijkant	Vaste tafel	-	-
IT 710 G	Aparte zitbank met zitbank aan zijkant	Hangtafel met draaiplaat	Dwarsbed (éénpersoonsbed)	6.13.4
IT 710 G	L-zitgroep met zitbank aan zijkant	Heftafel	Dwarsbed (éénpersoonsbed)	6.13.10
IT 726 G	Aparte zitbank met zitbank aan zijkant	Hangtafel met draaiplaat	Dwarsbed (éénpersoonsbed)	6.13.4
IT 726 G	L-zitgroep met zitbank aan zijkant	Heftafel	Dwarsbed (éénpersoonsbed)	6.13.10

Model	Zitgroep	Tafelvorm	Bed	Sectie
IT 734	L-zitgroep met zijzitting	Heftafel	Dwarsbed	6.13.12
IT 735	Aparte zitbank met zijzitting	Hangtafel met draaiplaat	Dwarsbed	6.13.3
IT 735	L-zitgroep met zijzitting	Heftafel	Dwarsbed	6.13.12
IT 740	Aparte zitbank met zitbank aan zijkant	Hangtafel met draaiplaat	Dwarsbed	6.13.4
IT 740	L-zitgroep met zitbank aan zijkant	Heftafel	Dwarsbed	6.13.10
IT 745	Aparte zitbank met zitbank aan zijkant	Hangtafel	Dwarsbed	6.13.7
IT 745	L-zitgroep met zitbank aan zijkant	Heftafel	Dwarsbed	6.13.11

6.13.1 Middelste zitgroep klein

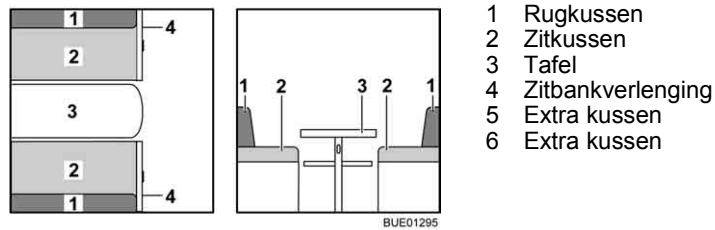
Afb. 121 Voor de ombouw

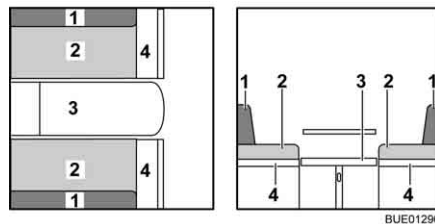
Afb. 122 Na de ombouw

- De bestuurdersstoel (Afb. 121,4) draaien en volledig naar voren schuiven.
- De tafel (Afb. 121,3) in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 6.11).
- Het rugkussen (Afb. 121,1) terzijde leggen.
- Het extra kussen (Afb. 122,5) op de tafel leggen.
- De bestuurdersstoel (Afb. 122,4) eventueel weer naar achter schuiven.

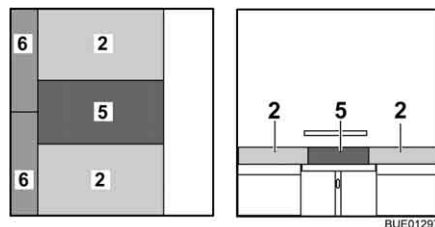
6.13.2 Middelste zitgroep met bedverbreding

Afb. 123 Voor de ombouw

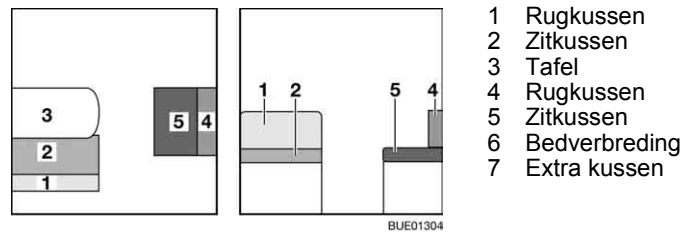
Afb. 124 Tijdens de ombouw

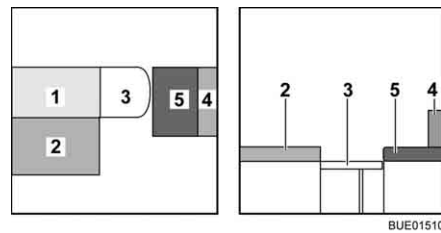
Afb. 125 Na de ombouw

- Tafel (Afb. 123,3) vergroten en tot bed-onderstel ombouwen (zie sectie 6.11).
- Zitbank verbreden (Afb. 124,4).
- De rugkussens (Afb. 124,1) verwijderen en terzijde leggen.
- De zitkussens (Afb. 124,2) naar het midden trekken.
- Het extra kussen (Afb. 125,5) tussen de zitkussens op de tafel leggen.
- De extra kussens (Afb. 125,6) tussen de zitkussens en de wand leggen.

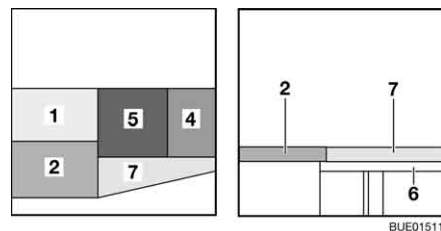
6.13.3 Middelste zitbank met langszitbank (met bedverbreding)

Afb. 126 Voor de ombouw

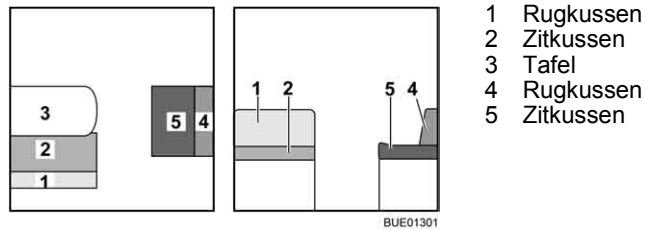
Afb. 127 Tijdens de ombouw

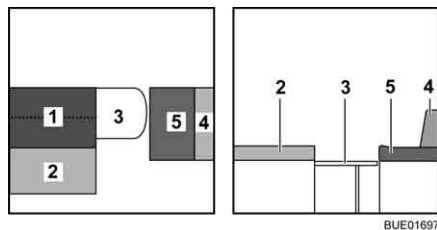
Afb. 128 Na de ombouw

- Tafel (Afb. 126,3) in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 6.11).
- Het rugkussen (Afb. 126,1) verwijderen en op de tafel leggen.
- Het zitkussen (Afb. 128,5) in het midden leggen.
- Het rugkussen (Afb. 128,4) tussen het zitkussen en de wand leggen.
- De bedverbreding (Afb. 128,6) in de houders van de zitkisten hangen.
- Het extra kussen (Afb. 128,7) op de bedverbreding leggen.

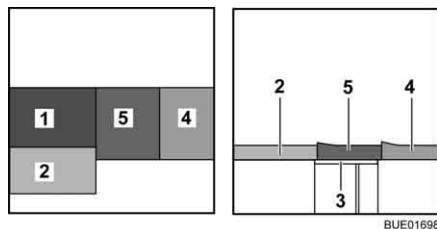
6.13.4 Middelste zitbank met langzitbank

Afb. 129 Voor de ombouw

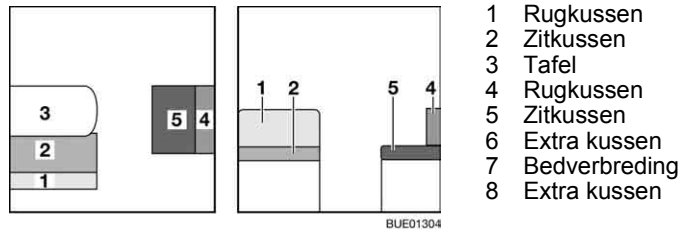
Afb. 130 Tijdens de ombouw

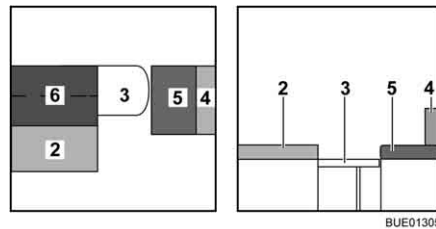
Afb. 131 Na de ombouw

- Tafel (Afb. 129,3) in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 6.11).
- Het rugkussen (Afb. 129,1) verwijderen en terzijde leggen.
- Het rugkussen (Afb. 130,1) op de tafel leggen.
- Het zitkussen (Afb. 131,5) in het midden leggen.
- Het rugkussen (Afb. 131,4) tussen het zitkussen en de wand leggen.

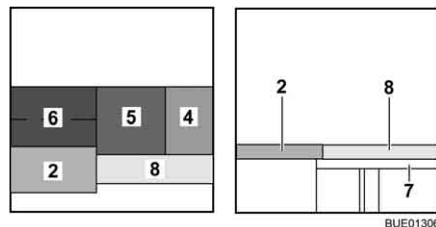
6.13.5 Middelste zitbank met langszitbank (met bedverbreding)

Afb. 132 Voor de ombouw

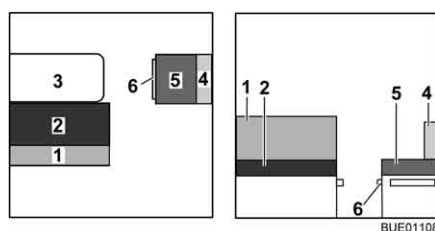
Afb. 133 Tijdens de ombouw

Afb. 134 Na de ombouw

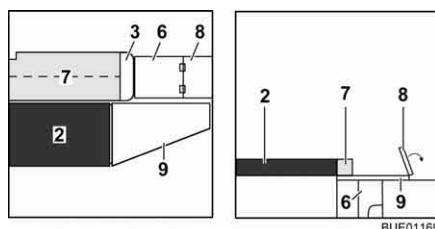
- Tafel (Afb. 132,3) in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 6.11).
- Het rugkussen (Afb. 132,1) verwijderen en terzijde leggen.
- Het extra kussen (Afb. 133,6) opklappen en op de tafel leggen.
- Het zitkussen (Afb. 134,5) in het midden leggen.
- Het rugkussen (Afb. 134,4) tussen het zitkussen en de wand leggen.
- De bedverbreding (Afb. 134,7) in de houders van de zitkisten hangen.
- Het extra kussen (Afb. 134,8) op de bedverbreding leggen.

6.13.6 Middelste zitbank met langzitbank (Van)

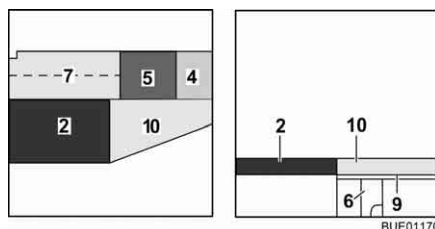

Afb. 135 Voor de ombouw

- 1 Rugkussen
- 2 Zitkussen
- 3 Tafel
- 4 Rugkussen
- 5 Zitkussen
- 6 Bedkast-verlenging
- 7 Extra kussen (klapbaar)
- 8 Verlenging zitplaat
- 9 Bedverbreding
- 10 Extra kussen

Afb. 136 Tijdens de ombouw

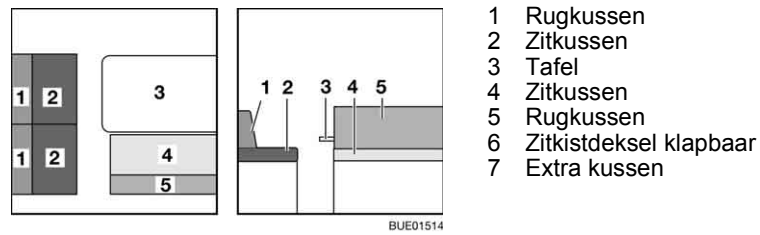
Afb. 137 Na de ombouw

- Tafel (Afb. 135,3) in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 6.11).
- Het rugkussen (Afb. 135,1) verwijderen en terzijde leggen.
- ▷ Afhankelijk van het model kan het rugkussen (Afb. 135,1) in plaats van het extra kussen (Afb. 136,7) gebruikt worden.

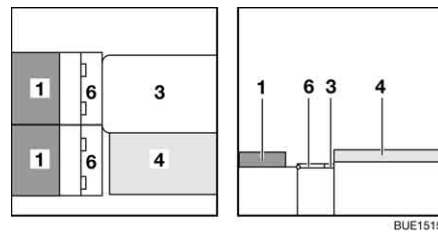

- Het rugkussen (Afb. 135,4) en het zitkussen (Afb. 135,5) verwijderen en terzijde leggen.
- Bedkast-verlenging (Afb. 136,6) uittrekken.
- De verlenging van de zitplaat (Afb. 136,8) naar buiten omklappen.
- Het extra kussen (Afb. 136,7) opklappen en op de tafel leggen.
- Het zitkussen (Afb. 137,5) in het midden leggen.
- Het rugkussen (Afb. 137,4) tussen het zitkussen en de wand leggen.
- De bedverbreding (Afb. 136,9) in de houders van de zitkisten hangen.
- Het extra kussen (Afb. 137,10) op de bedverbreding leggen.

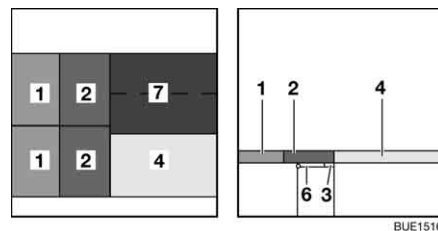
6.13.7 Middelste zitbank rechts met langszitbank links

Afb. 138 Voor de ombouw

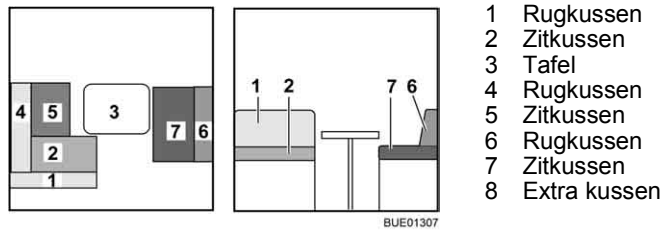
Afb. 139 Tijdens de ombouw

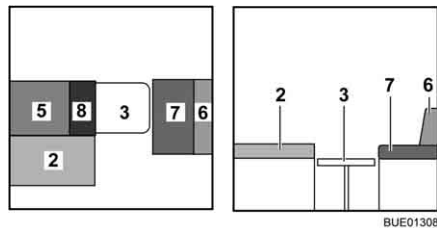
Afb. 140 Na de ombouw

- Tafel (Afb. 138,3) in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 6.11).
- De rugkussens (Afb. 138,1 en Afb. 138,5) en de zitkussens (Afb. 138,2) verwijderen en terzijde leggen.
- Beide zitkistdeksels (Afb. 139,6) openklappen en op de tafel en dragers aan de zitbank leggen.
- De rugkussens (Afb. 139,1) op de zitkist leggen.
- De zitkussens (Afb. 140,2) op de opengeklapte zitkistdeksels leggen.
- Het extra kussen (Afb. 140,7) opklappen en voor het zitkussen (Afb. 140,4) op de tafel leggen.

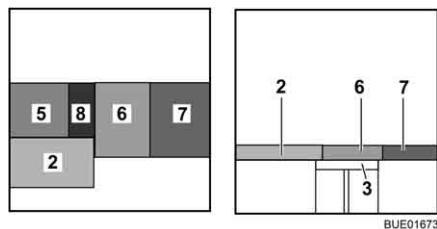
6.13.8 L-zitbank met langzitbank

Afb. 141 Voor de ombouw

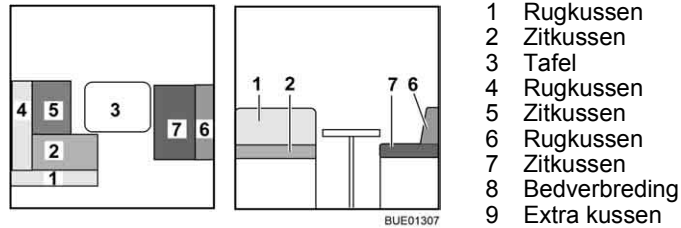
Afb. 142 Tijdens de ombouw

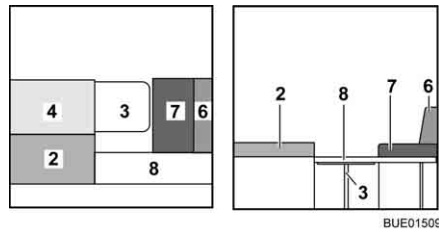
Afb. 143 Na de ombouw

- Tafel (Afb. 141,3) in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 6.11).
- De rugkussens (Afb. 141,1 en 4) verwijderen en terzijde leggen.
- Het extra kussen (Afb. 142,8) op de tafel leggen.
- Het zitkussen (Afb. 143,7) in het midden leggen.
- Het rugkussen (Afb. 143,6) tussen het zitkussen en de wand leggen.

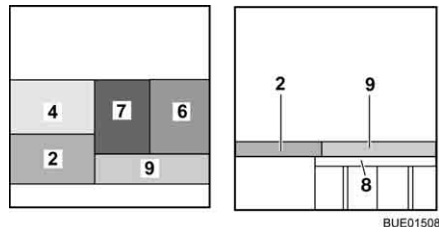
6.13.9 L-zitbank met langzitbank (met bedverbreding)

Afb. 144 Voor de ombouw

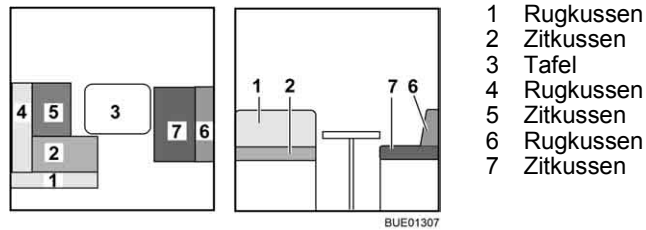
Afb. 145 Tijdens de ombouw

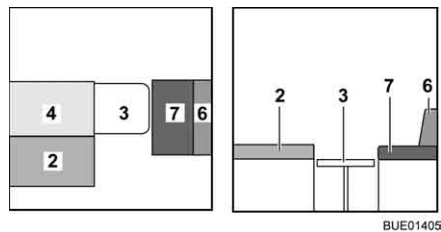
Afb. 146 Na de ombouw

- Tafel (Afb. 144,3) in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 6.11).
- Het rugkussen (Afb. 144,1) verwijderen en terzijde leggen.
- Het rugkussen (Afb. 145,4) naast het zitkussen (Afb. 145,2) leggen.
- De steun van de bedverbreding (Afb. 145,8) opklappen en de bedverbreding in de houders aan de zitkussen hangen.
- Het zitkussen (Afb. 146,7) in het midden leggen.
- Het rugkussen (Afb. 146,6) tussen het zitkussen (Afb. 146,7) en de wand leggen.
- Het extra kussen (Afb. 146,9) op de bedverbreding leggen.

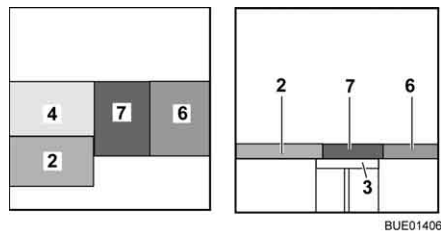
6.13.10 L-zitbank met langzitbank

Afb. 147 Voor de ombouw

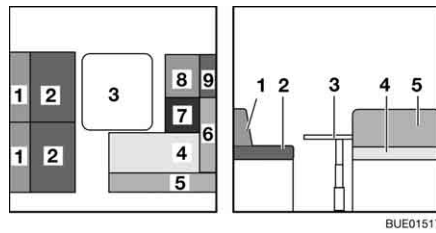
Afb. 148 Tijdens de ombouw

Afb. 149 Na de ombouw

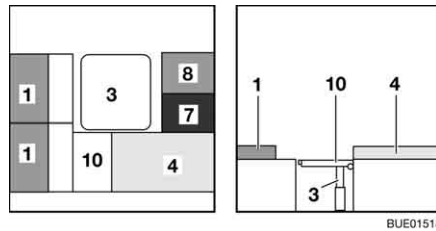
- Tafel (Afb. 144,3) in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 6.11).
- Het rugkussen (Afb. 144,1) verwijderen en terzijde leggen.
- Het rugkussen (Afb. 145,4) naast het zitkussen (Afb. 145,2) leggen.
- Het zitkussen (Afb. 146,7) in het midden leggen.
- Het rugkussen (Afb. 146,6) tussen het zitkussen en de wand leggen.

6.13.11 L-zitbank rechts met langszitbank links

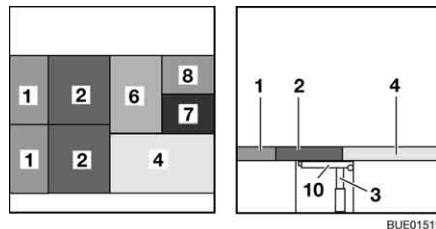

- 1 Rugkussen
- 2 Zitkussen
- 3 Tafel
- 4 Zitkussen
- 5 Rugkussen
- 6 Rugkussen
- 7 Zitkussen
- 8 Zitkussen
- 9 Rugkussen
- 10 Zittingkastverlenging

Afb. 150 Voor de ombouw

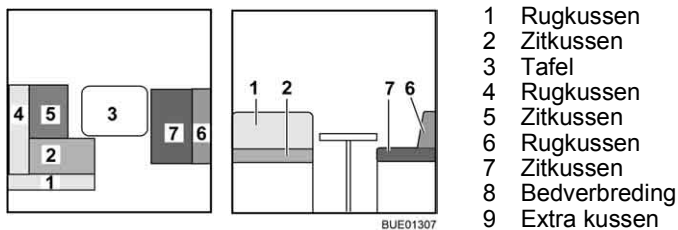
Afb. 151 Tijdens de ombouw

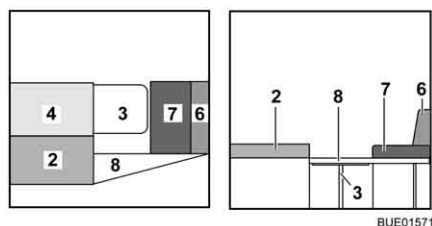
Afb. 152 Na de ombouw

- Tafel (Afb. 150,3) in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 6.11).
- De rugkussens (Afb. 150,5, 6 en 9) verwijderen en terzijde leggen.
- De zitkussens (Afb. 150,2) verwijderen, de zittingkastverlenging (Afb. 151,10) naar buiten klappen en in de houder leggen.
- De rugkussens (Afb. 151,1) op de langszitbank leggen.
- De zitkussens (Afb. 152,2) op de tafel en de zittingkastverlenging leggen.
- Het rugkussen (Afb. 152,6) op de tafel leggen.

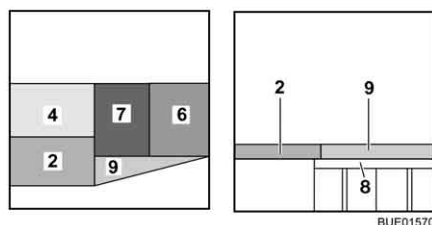
6.13.12 L-zitbank met langzitbank (met schuine bedverbreding)

Afb. 153 Voor de ombouw

Afb. 154 Tijdens de ombouw

Afb. 155 Na de ombouw

- Tafel (Afb. 153,3) in bed-onderstel ombouwen (zie sectie 6.11).
- Het rugkussen (Afb. 153,1) verwijderen en terzijde leggen.
- Het rugkussen (Afb. 154,4) naast het zitkussen (Afb. 154,2) leggen.
- De steun van de bedverbreding (Afb. 154,8) opklappen en de bedverbreding in de houders aan de zitkussen hangen.
- Het zitkussen (Afb. 155,7) in het midden leggen.
- Het rugkussen (Afb. 155,6) tussen het zitkussen (Afb. 155,7) en de wand leggen.
- Het extra kussen (Afb. 155,9) op de bedverbreding leggen.

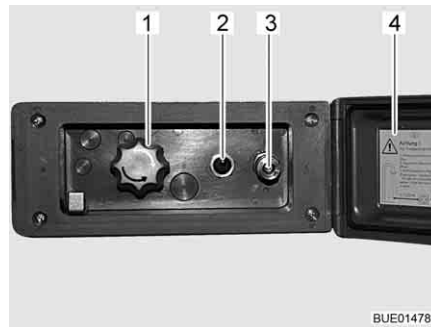
6.14 Doucheaansluiting voor buitendouche (speciale uitvoering)

- ▶ De buitendouche alleen gebruiken, wanneer de afstand tot de dichtstbijzijnde elektrische apparaten of aansluitingen ten minste 1,20 m bedraagt. Gevaar van elektrische schok!

- ▷ Bij langere stilstand en vorstgevaar de waterinstallatie leegmaken.

Afb. 156 Doucheaansluiting buiten

Buitendouche aansluiten:

- Deksel (Afb. 156,4) ontgrendelen en openen.
- Slang van de buitendouche op snelsluiting (Afb. 156,3) aansluiten.

Douche gebruiken:

- Waterpomp met schakelaar (Afb. 156,2) inschakelen.
- Watertemperatuur met draaiknop (Afb. 156,1) naar wens instellen.
- Waterpomp met schakelaar (Afb. 156,2) uitschakelen.

Doucheaansluiting sluiten:

- Waterpomp met schakelaar (Afb. 156,2) uitschakelen.
- Slang van snelsluiting loskoppelen. De snelsluiting is voorzien van een terugslagventiel, zodat er geen water meer naar buiten kan komen.
- Deksel (Afb. 156,4) sluiten en met sleutel vergrendelen.

Leegmaken:

- Slang van de buitendouche op snelsluiting aansluiten. Het terugslagventiel wordt geopend en de toevoerleidingen kunnen leeglopen.
- Draaiknop (Afb. 156,1) in de middelste stand zetten.
- Waterinstallatie leegmaken (zie sectie 10.5).

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de gasinstallatie van het voertuig. De instructies hebben betrekking op:

- de veiligheid
- het wisselen van gasflessen
- de gasafsluitkranen
- de externe gasaansluiting
- de automatische omschakelinstallatie

De bediening van de op gas werkende apparaten van het voertuig is in hoofdstuk 9 beschreven.

7.1 Algemeen

- ▶ Voor het begin van de rit, bij het verlaten van het voertuig of als de gastoestellen niet gebruikt worden, alle gasafsluitkranen en de hoofdafsluitkraan aan de gasfles sluiten.
- ▶ Bij het tanken, op veerponten of in de garage, mag geen apparaat (bijv. verwarming of koelkast) in werking zijn, wanneer het met open vlam wordt gebruikt. Explosiegevaar!
- ▶ Wanneer een apparaat met open vlam wordt gebruikt, het apparaat niet in gesloten ruimtes (bijv. garages) in gebruik nemen. Vergiftigings- en verstikkingsgevaar!
- ▶ De gasinstallatie alleen door een geautoriseerde werkplaats laten onderhouden, repareren of wijzigen.
- ▶ De gasinstallatie voor de ingebruikname en conform de nationale bepalingen door een geautoriseerde werkplaats laten controleren. Dit geldt ook voor niet aangemelde voertuigen. Bij wijzigingen aan de gasinstallatie de gasinstallatie meteen door een geautoriseerde werkplaats laten controleren.
- ▶ Ook de gasdrukregelaar en de gasafvoerbuizen moeten worden gecontroleerd. De gasdrukregelaar moet na 10 jaar worden vervangen. De eigenaar van het voertuig is verantwoordelijk voor het initiatief van de maatregel.
- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie (gaslucht, hoog gasverbruik) bestaat explosiegevaar! Onmiddellijk de hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten. Ramen en deuren openen en goed ventileren.
- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie: Niet roken, geen open vuur en geen elektrische apparaten (lichtschakelaar enz.) bedienen.
- ▶ Voor ingebruikname van de kookplaat voor een toereikende ventilatie zorgen. Raam of dakluik openen.
- ▶ Gaskooktoestel of gasbakoven niet gebruiken voor verwarmingsdoeleinden.
- ▶ Als er meerdere gastoestellen voorhanden zijn, dan is voor ieder apparaat een gasafsluitkraan vereist. Wanneer gastoestellen niet worden gebruikt, moet de betreffende gasafsluitkraan worden gesloten.
- ▶ Ontstekingsbeveiligingen moeten na uitgaan van de gasvlam binnen een minuut sluiten. Daarbij is een klik te horen. Werking zo nu en dan controleren.

- ▶ De ingebouwde gastoestellen zijn uitsluitend ontworpen voor gebruik met propaangas, butaangas of een mengsel van beide gassen. De gasdrukregelaar alsmede alle ingebouwde gastoestellen zijn ontworpen voor een bedrijfsdruk van 30 mbar.
- ▶ Propaangas is gasvormig tot -42 °C, butaangas daarentegen slechts tot 0 °C. Bij lagere temperaturen is er geen gasdruk meer aanwezig. Butaangas is niet geschikt voor gebruik in de winter.
- ▶ De gas slang op de aansluiting van de gasflessen regelmatig op dichtheid controleren. De gas slang mag geen scheurtjes vertonen en niet poreus zijn. De gas slang uiterlijk 10 jaar na productiedatum in een erkende werkplaats laten vervangen. De gebruiker van de gasinstallatie moet voor de vervanging zorgen.
- ▶ De gaskast is door zijn functie en constructie een ruimte met opening naar buiten. De standaard ingebouwde kunstmatige ventilatie nooit afdekken of dichtzetten. Ontsnappend gas kan anders niet naar buiten worden weggeleid.
- ▶ De gaskast niet als opbergruimte gebruiken, omdat er geen vocht kan binnendringen.
- ▶ De gaskast beveiligen tegen de toegang van onbevoegden. Daarvoor de toegang afsluiten.
- ▶ De hoofdafsluitkraan op de gas fles moet toegankelijk zijn.
- ▶ Alleen apparaten op gas (bijv. gasgrill) aansluiten die voor een gasdruk van 30 mbar zijn bedoeld.
- ▶ De gasafvoerbuis moet aan de verwarming en aan de schoorsteen goed afsluiten en stevig vastzitten. De gasafvoerbuis mag niet beschadigd zijn.
- ▶ De rookgassen moeten onbelemmerd naar buiten kunnen stromen en de verse lucht moet onbelemmerd toe kunnen treden. Daarom de gasafvoerschoorsteen en inlaatopeningen schoon houden en vrijhouden (bijv. van sneeuw en ijs). De onderrand van het voertuig mag niet met flappen of door sneeuwwallen worden afgesloten.

7.2 Gasflessen

- ▶ Gasflessen alleen in de gaskast meenemen.
- ▶ Gasflessen in de gaskast verticaal plaatsen.
- ▶ Gasflessen beveiligd tegen draaien en kantelen vastbinden.
- ▶ Als de gasflessen niet op de gas slang zijn aangesloten, altijd de beschermkap aanbrengen.
- ▶ Hoofdafsluitkraan aan de gas fles sluiten voordat de gasdrukregelaar of de gas slang van de gas fles wordt verwijderd.
- ▶ Gasdrukregelaar of gas slang op de gas fles alleen met de hand aansluiten. Geen gereedschap gebruiken.
- ▶ Voor het gebruik in voertuigen uitsluitend een speciale gasdrukregelaar met veiligheidsventiel gebruiken. Andere gasdrukregelaars zijn niet toegelaten en voldoen niet aan de hoge eisen.
- ▶ Bij temperaturen onder 5 °C ijsbestrijdingsinstallatie (Eis-Ex) voor gasdrukregelaar gebruiken.

- ▶ Alleen gasflessen van 11 kg of 5 kg gebruiken. Campinggasflessen met ingebouwd terugslagventiel (blauwe flessen met een inhoud van max. 2,5 resp. 3 kg) mogen in uitzonderingsgevallen met een veiligheidsventiel worden gebruikt.
- ▶ Voor buitengasflessen zo kort mogelijke slangen gebruiken (max. 150 cm).
- ▶ Blokkeer nooit de ventilatieopeningen in de vloer onder de gasflessen.

- ▷ Bij een aantal modellen bevindt de gaskast zich direct naast de ingang deur. Bij deze modellen de gaskast alleen openen als de ingang deur gesloten is. Gevaar voor beschadiging.

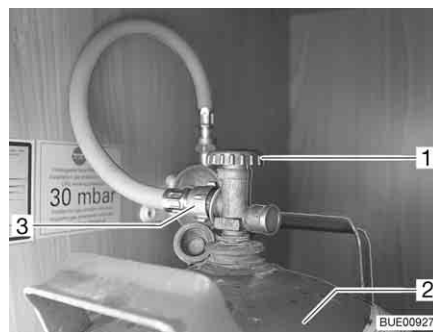

- ▷ Schroefverbindingen van de gasdrukregelaar hebben linkse schroefdraad.
- ▷ Voor apparaten op gas moet de gasdruk tot 30 mbar worden gereduceerd.
- ▷ De niet-verstelbare gasdrukregelaar direct op het flesventiel aansluiten met veiligheidsventiel.
De gasdrukregelaar reduceert de gasdruk van de gasfles tot de bedrijfsdruk van de gastoestellen.
- ▷ Voor het vullen en aansluiten van de gasflessen in Europa levert de toeberehandel de betreffende Euro-vulsets c.q. Euro-flessensets.
- ▷ Informatie bij de handelspartners of het servicepunt.
- ▷ Informatie over de gasvoorziening in Europa vindt u in hoofdstuk 17.

7.3 Gasflessen vervangen

- ▶ Bij het vervangen van de gasflessen niet roken en geen open vuur ontsteken.
- ▶ Na het vervangen van gasflessen controleren of er bij de aansluitpunten geen gas uitloopt. Daarvoor de aansluiting met lekzoek-spray inspuiten. De toeberehandel biedt deze middelen aan.

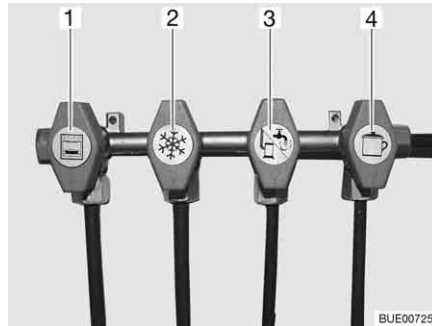

Afb. 157 Gaskast

- Servicelukkig voor gaskast openen (zie hoofdstuk 6).
- Hoofdafsluitkraan (Afb. 157,1) op de gasfles (Afb. 157,2) sluiten. Let op de richting van de pijl.
- Gas slang (Afb. 157,3) met de hand van de gasfles schroeven (linkse schroefdraad).
- Bevestigingsriemen losmaken en gasfles uitnemen.
- Gevulde gasfles in de gaskast zetten.

- Gasfles met de bevestigingsriemen bevestigen.
- Gasslang met de hand op de gasfles schroeven (linkse schroefdraad).

7.4 Gasafsluitkranen

- 1 Bakoven
- 2 Koelkast
- 3 Verwarming/boiler
- 4 Kookplaat

Afb. 158 Symbolen van de gasafsluitkranen

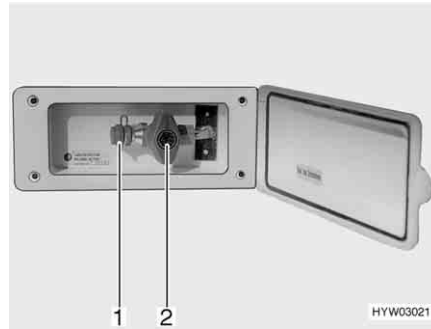
In het voertuig is voor ieder gastoestel een gasafsluitkraan (Afb. 158) ingebouwd.

De gasafsluitkranen bevinden zich in het voertuig op verschillende plaatsen en kunnen ook afzonderlijk zijn ingebouwd.

7.5 Externe gasaansluiting (speciale uitvoering)

- ▶ Als de externe gasaansluiting niet wordt gebruikt, altijd de gasafsluitkraan sluiten.
- ▶ Op de externe gasaansluiting alleen gasverbruikers aansluiten die de passende adapter hebben.
- ▶ Alleen externe gasverbruikers aansluiten die zijn ontworpen voor een bedrijfsdruk van 30 mbar.
- ▶ Erop letten dat na het aansluiten en na het openen van de gasafsluitkraan geen gas uit het aansluitpunt ontsnapt. Als de externe gasaansluiting niet dicht is, stroomt gas in de open lucht. Onmiddellijk de gasafsluitkraan en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten. De externe gasaansluiting door een geautoriseerde werkplaats laten nakijken.
- ▶ Tijdens het aansluiten van een externe gasverbruiker mag er zich geen open vuur in de buurt van de externe gasaansluiting bevinden.
- ▶ De externe gasaansluiting niet voor het bijvullen van de gasflessen gebruiken. De aanwijzingsstickers op de externe gasaansluiting in acht nemen.

Afb. 159 Externe gasaansluiting, gasafsluitkraan gesloten

De externe gasaansluiting (Afb. 159) bevindt zich, afhankelijk van het model, aan de achterkant of aan de linker of rechter zijde van het voertuig.

- Extern gastoestel op het aansluitpunt (Afb. 159,1) aansluiten.
- De gasafsluitkraan (Afb. 159,2) openen.

7.6 Omschakelinstallatie Crash-Protection-Unit (speciale uitvoering)

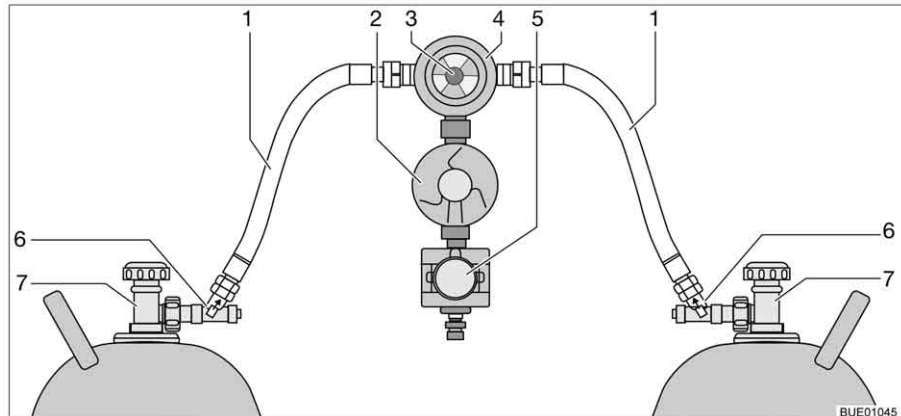

- ▶ De omschakelinstallatie niet gebruiken in gesloten ruimtes.

- ▷ Wanneer het voertuig is uitgerust met de Crash-Protection-Unit, mag tijdens de rit de woonruimteverwarming worden gebruikt.
- ▷ Wanneer het voertuig is uitgerust met een paneel uit de DT-serie en de bediening van de omschakelinstallatie via dit paneel plaatsvindt, vervalt het bedieningspaneel.
- ▷ Neem ook de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

De Crash-Protection-Unit is een automatische omschakelinstallatie met bedieningspaneel voor een tweeflessen-gasinstallatie. De omschakelinstallatie schakelt automatisch de gastoevoer om van de bedrijfsfles naar de reservefles, als de bedrijfsfles leeg of niet meer bedrijfsklaar is. Daarbij kunnen de gasverbruikers aanblijven. De omschakelinstallatie is geschikt voor alle in de handel verkrijgbare gasflessen van 3 kg tot 33 kg. Bij een ongeval of bij te sterk hellen van het voertuig wordt de gasvoorziening automatisch onderbroken.

Afb. 160 Omschakelinstallatie Crash-Protection-Unit

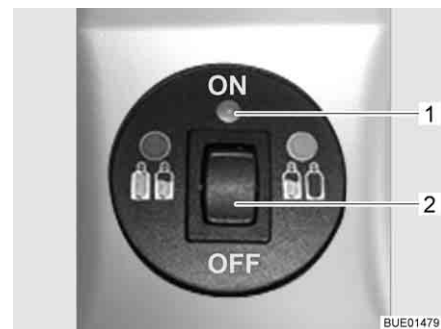
Constructie van de installatie

De Crash-Protection-Unit bestaat uit twee doorstromingsbegrenzers met handmatige ontgrendeling (Afb. 160,6), een omschakelventiel (Afb. 160,4) met drukregelaar (Afb. 160,2), een elektroventiel (Afb. 160,5) en het bedieningspaneel met driekleurige LED. Het omschakelventiel is tussen de beide gaslangen (Afb. 160,1) gemonteerd.

Met de draaiknop (Afb. 160,3) op het omschakelventiel kan worden bepaald welke gasfles als bedrijfsfles en welke gasfles als reservefles wordt gebruikt.

Afb. 161 Bedieningspaneel

Afb. 162 Bedieningspaneel met afstandsindicatie

Aan het bedieningspaneel (Afb. 161) kunnen alleen de elektrische functies worden geschakeld. De hoofdafsluitkranen van de gasflessen (Afb. 160,7) en de ontgrendelingen (Afb. 160,6) moeten handmatig worden geopend.

Het omschakelventiel waarborgt een constante gasdruk, om het even welke gasfles gas levert. De indicatie in het omschakelventiel geeft het peil van de bedrijfsfles aan. Wanneer de indicatie groen is, vindt de gasvoorziening plaats via de bedrijfsfles. Wanneer de indicatie rood is, is de gasfles leeg. De gasvoorziening vindt dan plaats via de reservefles.

Zonder afstandsindicatie

Het controlelicht op het bedieningspaneel geeft de toestand van de gasinstallatie aan. Wanneer het controlelicht (Afb. 161,1) groen oplicht, is de installatie in orde. Wanneer het controlelicht rood knippert of oplicht, is er een storing. De gasvoorziening is onderbroken.

Met afstandsindicatie Het controlelicht op het bedieningspaneel (Afb. 162,1) geeft de toestand van de gasinstallatie aan:

Controlelicht	Betekenis
Uit	Systeem uitgeschakeld, gastoevoer uitgeschakeld
Groen	Systeem ingeschakeld, gastoevoer ingeschakeld
Rood	Gastoevoer uitgeschakeld, schuine stand of te veel acceleratie heeft activering veroorzaakt, bijv. bij een ongeval
Geel	Systeem ingeschakeld, gastoevoer ingeschakeld, bedrijfsfles leeg
Knippert geel	Zelfcontrole, ca. 2 seconden lang na het inschakelen
Knippert eenmaal rood	Ventiel niet aangesloten op besturingsapparaat of interne fout
Knippert tweemaal rood	Overspanning geconstateerd, gastoevoer onderbroken
Knippert driemaal rood	Onderspanning geconstateerd, gastoevoer onderbroken

In gebruik nemen:

- Hoofdafsluitkranen van de gasflessen (Afb. 160,7) openen.
- Ontgrendelingen (Afb. 160,6) na elkaar 10 seconden lang ingedrukt houden.
- Met de draaiknop (Afb. 160,3) op het omschakelventiel (Afb. 160,4) de gasfles kiezen waaruit als eerste gas genomen moet worden (bedrijfsfles). Draaiknop altijd tot aanslag draaien.
- Omschakelinstallatie op het bedieningspaneel inschakelen. Daarvoor de wipschakelaar (Afb. 161,2 of Afb. 162,2) op "ON" zetten. Het omschakelventiel is nu ontvlucht. Het controlelicht (Afb. 161,1 of Afb. 162,1) knippert geel (systeemtest) en licht daarna groen op.

Uitschakelen:

- De wipschakelaar (Afb. 161,2 of Afb. 162,2) op "OFF" zetten. Het controlelicht (Afb. 161,1 of Afb. 162,1) gaat uit.
- Hoofdafsluitkranen van de gasflessen (Afb. 160,7) sluiten.

- ▶ Bij het vervangen van de gasflessen niet roken en geen open vuur ontsteken.

Gasflessen vervangen:

- Draaiknop op het omschakelventiel omzetten. De indicatie wordt weer groen. Wanneer de indicatie rood blijft, is ook de reservefles leeg en moet deze worden vervangen.
- Hoofdafsluitkraan op de lege gasfles sluiten.
- Gasslang van de gasfles schroeven.
- Bevestigingsriemen losmaken en gasfles uitnemen.
- Nieuwe gasfles in de gaskast zetten.
- Gasfles met de bevestigingsriemen bevestigen.
- Volle gasfles aan de gasslang aansluiten.
- Hoofdafsluitkraan op de gasfles openen.
- Ontgrendeling 10 seconden lang ingedrukt houden.

- Draaiknop op het omschakelventiel instellen op de vervangen fles. Wanneer de indicatie groen is, is de ontgrendeling geopend.
- Draaiknop op het omschakelventiel met een halve slag zo instellen, dat de zojuist vervangen gasfles als reservefles dient.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de elektrische installatie van het voertuig.

De instructies hebben betrekking op:

- de veiligheid
- verklaringen van begrippen met betrekking tot de accu
- de USB-aansluiting
- het 12-V-boordnet
- de radiokeuzeschakelaar
- de startaccu
- de woonruimteaccu
- het elektroblok
- het paneel
- de brandstofcel
- de zonnepanelen
- het 230-V-boordnet
- de aansluiting op de 230-V-voorziening
- de zekeringenindeling
- de buitencontactdoos
- het verloop van de leidingen

De bediening van de op elektriciteit werkende apparaten van de woonopbouw is in hoofdstuk 9 beschreven.

8.1 Algemene veiligheidsinstructies

- ▶ Alleen vaklieden aan de elektrische installatie laten werken.
- ▶ Alle elektrische apparaten (bijv. mobiele telefoons, zend-ontvangapparaten, televisies of DVD-spelers), die naderhand in de camper zijn ingebouwd en tijdens de rit in gebruik zijn, moeten bepaalde kenmerken hebben: Dit zijn het CE-kenmerk, de EMC-keuring (elektromagnetische compatibiliteit) en de e-keuring.

Alleen zo is een goed functioneren van het voertuig tijdens de rit gegarandeerd. Anders is het mogelijk, dat de airbag wordt geactiveerd of de boordelektronica wordt gestoord.

- ▷ Er kunnen vertragingen optreden bij de uitgifte of het verder leiden van elektrische impulsen na de start van het voertuig.
De besturing van het basisvoertuig geeft het signaal D+ pas af wanneer de motor zijn volledige vermogen heeft bereikt. Dit kan (bijvoorbeeld bij een koude start in de winter) tot 15 seconden duren.
Om deze reden worden waarschuwingssignalen (zoals "opstap uitgekapt") onder omstandigheden met vertraging afgegeven.
Ook het automatisch inklappen van een SAT-antenne kan worden vertraagd.
- ▷ Tijdens onweer voor de zekerheid de 230-V-aansluiting ontkoppelen en de antennes induwen ter bescherming van de elektrische apparaten.

8.2 Begrippen

Rustspanning

De rustspanning is de spanning van de accu in rusttoestand, d.w.z. er wordt geen stroom opgenomen en de accu niet geladen.

- ▷ Voor de meting moet de batterij tot rust zijn gekomen. Daarom: Nadat deze voor het laatst is opgeladen of na de laatste stroomontname door verbruikers circa 2 uur wachten, totdat de rustspanning wordt gemeten.

Ruststroom

Sommige elektrische verbruikers, zoals bijv. klok en controlelichten hebben continu elektrische stroom nodig; deze worden daarom ook wel als stille verbruikers aangeduid. Deze ruststroom stroomt ook bij uitgeschakeld apparaat.

Diepontlading

Diepontlading van de accu dreigt wanneer een accu door ingeschakelde verbruikers en door ruststroom volledig wordt ontladen en de rustspanning onder 12 V daalt.

- ▷ Diepontlading is schadelijk voor de accu.

Capaciteit

Als capaciteit wordt de hoeveelheid elektriciteit aangeduid, die een accu kan opnemen.

De capaciteit van een accu wordt in ampère-uren (Ah) aangegeven. In de regel wordt daarbij de zogenaamde K20-waarde gebruikt.

De K20-waarde geeft aan, hoeveel stroom een accu over een periode van 20 uur kan afgeven, zonder dat deze wordt beschadigd, of hoeveel stroom er nodig is, om een lege accu binnen 20 uur te laden.

Wanneer een accu bijv. 20 uur lang 4 ampère kan afgeven, heeft deze een capaciteit van $4 \text{ A} \times 20 \text{ h} = 80 \text{ Ah}$.

Wanneer er meer stroom stroomt, verlaagt de capaciteit van de accu evenredig.

Externe invloeden zoals temperatuur en leeftijd veranderen het opnamevermogen van de accu. Capaciteitsgegevens hebben betrekking op nieuwe, bij ruimtetemperatuur gebruikte accu's.

- ▷ Capaciteitsgegevens hebben afhankelijk van de accutechnologie een omrekeningsfactor van 1,3 tot 1,7, die de daadwerkelijke capaciteit met deze waarde laat dalen.

8.3 USB-aansluiting

- ▷ De laadstroom bedraagt maximaal 1 ampère.

Het voertuig heeft in het voorste gedeelte van de woonruimte een laadstation met USB-aansluiting.

Op deze aansluiting kunnen alle USB-apparaten worden aangesloten en opgeladen.

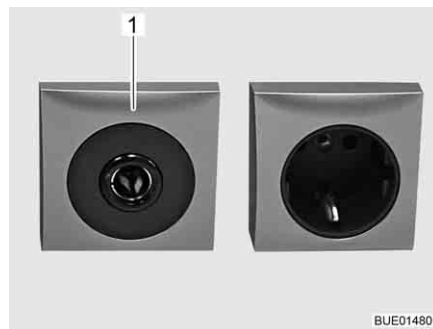

Afb. 163 USB-aansluiting

8.4 12-V-boordnet

- ▷ Aan de contactdozen (Afb. 164,1) van het 12-V-boordnet alleen apparaten met maximaal 10 A aansluiten.

Afb. 164 Contactdoos 12 V/10 A

8.4.1 Radiokeuzeschakelaar (speciale uitvoering)

- ▷ Afhankelijk van de uitvoering is een radio met een geïntegreerd navigatie-toestel of een multimediatation beschikbaar (hierna simpelweg radio genoemd).

Afb. 165 Keuzeschakelaar voor bedrijfsmodus

Radio samen met contact in- en uitschakelen:

- Keuzeschakelaar in stand "0" schakelen. De radio wordt samen met het contact in- en uitgeschakeld.

Radio gebruiken via woonruimteaccu:

- Keuzeschakelaar in stand "1" schakelen. De radio wordt voortdurend door de woonruimteaccu gevoed.

8.4.2 Startaccu

De startaccu dient voor het starten van de motor en voedt de elektrische verbruikers van het basisvoertuig alsmede extra apparaten zoals radio, navigatietoestel of centrale vergrendeling met spanning. De inbouwplaats van de startaccu is te vinden in de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig.

- ▷ De radio in de bestuurderscabine is aangesloten op de woonruimteaccu.

Ontlading

In deze sectie vindt u instructies voor de ontlading van de startaccu.

- ▷ Diepontlading is schadelijk voor de accu.
- ▷ Wanneer een accu met zuurvulling leeg is, kan deze bij minustemperaturen invriezen. Daarbij wordt de accu vernietigd.
- ▷ Accu tijdig opladen.

De startaccu wordt door ruststroom (stille verbruikers) langdurig diepontladen. Stille verbruikers zijn bijvoorbeeld extra apparaten zoals radio, alarminstallatie, navigatietoestel of centrale vergrendeling. Stille verbruikers ontladen de startaccu, als de voertuigmotor is uitgeschakeld.

Bij lage buitentemperaturen verlaagt de beschikbare capaciteit.

Laden In deze sectie vindt u instructies voor het laden van de startaccu.

- ▶ Accuzuur in de accu is giftig en bijtend. Ieder contact met de huid of de ogen vermijden.
- ▶ Bij het laden met een extern laadapparaat bestaat explosiegevaar. Bij het plaatsen van de poolklemmen kunnen vonken ontstaan. Accu alleen in goed geventileerde ruimtes en ver verwijderd van open vuur of mogelijke vonkbronnen laden. Accu's kunnen bij het laden gas ontwikkelen en afgeven.

- ▷ Voor een tijdelijke stilstand de accu volledig opladen.
- ▷ Accukabels niet op de verkeerde polen aansluiten.
- ▷ Het contact niet bedienen als de startaccu of de woonruimteaccu losgekoppeld zijn. Kortsluitingsgevaar door open kabeleinden!
- ▷ Voor het los- en vastklemmen van de accu de voertuigmotor uitschakelen, de 230-V- en de 12-V-voorziening alsmede alle verbruikers uitschakelen. Kortsluitingsgevaar!
- ▷ De gebruiksaanwijzingen van het basisvoertuig en het laadapparaat in acht nemen.

De startaccu kan alleen met een extern laadapparaat vol geladen worden. Als het voertuig op de 230-V-voorziening is aangesloten, krijgt de startaccu van het elektroblok alleen een druppellading. Ook tijdens het rijden is een volledig laden van de startaccu door de voertuigdynamo slechts beperkt mogelijk.

Bij het laden van de startaccu met een extern laadapparaat als volgt te werk gaan:

- Voertuigmotor afzetten.
- De 12-V-voorziening op het paneel uitschakelen. De controlelichten of de indicaties op het paneel gaan uit.
- Alle gasverbruikers uitschakelen, alle gasafsluitkranen en de hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.
- De elektrische verbinding tussen startaccu en voertuig scheiden (bijv. poolklemmen verwijderen). Bij het afklemmen van de accupolen bestaat kortsluitingsgevaar. Daarom van de startaccu eerst de minpool en vervolgens de pluspool afklemmen.
- Controleren, of het externe laadapparaat is uitgeschakeld.
- Het externe laadapparaat aansluiten op de startaccu. Letten op de poling: Eerst de pooltang "+" aan de pluspool van de startaccu klemmen, vervolgens de pooltang "-" aan de minpool van de startaccu klemmen.
- Extern laadapparaat inschakelen.
- Informatie over de laadduur van de accu ontleen aan de gebruiksaanwijzing van het aangebrachte laadapparaat.
- Informatie over de sterkte van de accu vindt u op de accu.
- Laadapparaat in omgekeerde volgorde losklemmen (eerst de minpool).
- Accupolen weer opklemmen (eerst de pluspool).

8.4.3 Woonruimteaccu

- ▷ Voor het laden van de woonruimteaccu alleen het ingebouwde elektroblok gebruiken.
- ▷ Na de reis de woonruimteaccu volledig opladen.
- ▷ Voor een tijdelijke stilstand de accu volledig opladen.
- ▷ Bij het vervangen van de woonruimteaccu alleen accu's van dezelfde bouwwijze en dezelfde capaciteit gebruiken.
- ▷ Wanneer meerdere woonruimteaccu's aanwezig zijn, altijd alle accu's samen vervangen. De accu's moeten **altijd** dezelfde leeftijd en dezelfde capaciteit hebben.
- ▷ Bij het vervangen van de woonruimteaccu alleen accu's gebruiken die overeenkomen met de minimale capaciteit van het laadapparaat. De afzonderlijke gebruiksaanwijzing van het laadapparaat in acht nemen. Accu's met te geringe capaciteit verhitten bij het laden te sterk. Explosiegevaar!
- ▷ Wanneer de woonruimteaccu wordt vervangen en het laadapparaat niet ten minste 10 % van de nominale capaciteit van de nieuwe accu als laadstroom levert, een extra laadapparaat monteren. Voorbeeld: Bij een accu-capaciteit van 80 Ah moet het laadapparaat ten minste 8 A laadstroom leveren.
- ▷ Voor het los- en vastklemmen van de accu de voertuigmotor uitschakelen, de 230-V- en de 12-V-voorziening alsmede alle verbruikers uitschakelen. Kortsluitingsgevaar!
- ▷ Het contact niet bedienen als de startaccu of de woonruimteaccu losgekoppeld zijn. Kortsluitingsgevaar door open kabeleinden!

- ▷ Indien mogelijk aan de reis beginnen met een volledig opgeladen woonruimteaccu. Daarom de woonruimteaccu voor het begin van de reis opladen.
- ▷ Tijdens de reis iedere gelegenheid benutten om de woonruimteaccu op te laden.
- ▷ De radio in de bestuurderscabine is aangesloten op de woonruimteaccu.

Als het voertuig niet op de 230-V-voorziening is aangesloten of als de 230-V-voorziening is uitgeschakeld, voedt de woonruimteaccu de woonruimte met 12 V gelijkspanning. De woonruimteaccu heeft slechts een begrensd energievoorraad. Daarom elektrische verbruikers zoals bijvoorbeeld radio of lampen niet gedurende een langere periode zonder 230-V-voorziening gebruiken.

Inbouwplaats Zie hoofdstuk. 16

Ontlading

Door de ruststroom, die sommige elektrische verbruikers permanent verbruiken, wordt de woonruimteaccu ontladen.

- ▷ Diepontlading is schadelijk voor de accu.
- ▷ Accu tijdig opladen.

Ook een vol geladen woonruimteaccu wordt na langere tijd door ruststroom (stille verbruikers) diepontladen.

Bij lage buitentemperaturen verlaagt de beschikbare capaciteit.

De zelfontlading van de accu is eveneens afhankelijk van de temperatuur. Bij 20 tot 25 °C bedraagt het zelfontladingspercentage ca. 3 % van de capaciteit/maand. Bij stijgende temperaturen neemt het zelfontladingspercentage toe: Bij 35 °C bedraagt het zelfontladingspercentage ca. 20 % van de capaciteit/maand.

Een oude accu beschikt niet meer over de volle capaciteit.

Hoe meer elektrische verbruikers ingeschakeld zijn, des te sneller is de energievoorraad van de woonruimteaccu verbruikt.

Laden

De woonruimteaccu alleen met het elektroblok laden. Het voertuig daarvoor zo vaak mogelijk op een 230-V-voorziening aansluiten.

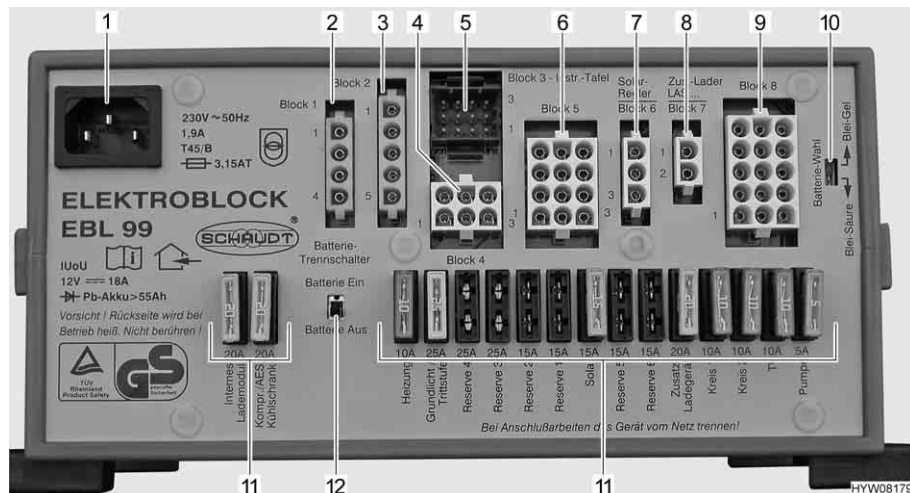
- ▷ Na een diepontlading de accu tenminste 48 uur laden.

8.5 Elektroblok (EBL 99)

- ▷ Ventilatiesleuven niet afdekken. Gevaar voor oververhitting!

- ▷ Afhankelijk van het model zijn niet altijd alle stekkerplaatsen voor zekeringen uitgerust.
- ▷ Wanneer meerdere woonruimteaccu's aanwezig zijn, een extra laadapparaat gebruiken.
- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

Afb. 166 Elektroblok (EBL 99)

- 1 Netaansluitdoos 230 V~
- 2 Blok 1: Uitgang koelkast (D+, verwarmingspatroon)
- 3 Blok 2: Ingang koelkast uit startaccu, dynamo D+
- 4 Blok 4: Uitgang verwarming, basisverlichting (verlichting in het ingangsbereik), opstap
- 5 Blok 3: Uitgang paneel
- 6 Blok 5: Uitgang reserve 2, reserve 3, reserve 4, verbruikers met continu plus (bijv. satellietinstallatie, ijs-ex)
- 7 Blok 6: Ingang zonneregelaar (voor zover aanwezig)
- 8 Blok 7: Ingang extra laadapparaat, brandstofcel
- 9 Blok 8: Uitgang verbruikerscircuit 1, verbruikerscircuit 2, tv, waterpomp, reserve 1, reserve 5, reserve 6
- 10 Schakelaar accukeuze ("Blei-Säure/Blei-Gel" (lood-zuur/lood-gel))
- 11 Zekeringen
- 12 Accu-scheidingschakelaar ("Batterie Ein/Aus" (accu Aan/Uit))

Taken Het elektroblok heeft de volgende taken:

- Het elektroblok laadt de woonruimteaccu. De startaccu krijgt via het elektroblok alleen een druppellading.
- Het elektroblok bewaakt de spanning van de woonruimteaccu.
- Het elektroblok verdeelt de stroom naar de 12-V-stroomcircuits en beveiligd deze. Aan de contactdozen kunnen apparaten met maximaal 10 A worden aangesloten.
- Het elektroblok biedt aansluitingen voor een zonneregelaar, een extra laadapparaat evenals verdere besturings- en bewakingsfuncties.
- Het elektroblok scheidt de startaccu elektrisch van de woonruimteaccu als de voertuigmotor is uitgeschakeld. Zo kunnen de 12-V-verbruikers van de woonruimte de startaccu niet ontladen.
- De accu-scheidingschakelaar in het elektroblok scheidt alle verbruikers van de woonruimteaccu.

Het elektroblok functioneert alleen in combinatie met een paneel.

De stroom, die op het elektroblok beschikbaar is (> 18 A), is verdeeld in laadstroom en verbruikersstroom. De laadstroom is daarbij altijd slechts het aandeel, dat de verbruikers op dat moment niet nodig hebben. Wanneer de verbruikersstroom hoger is dan de beschikbare stroom, wordt de woonruimteaccu ontladen.

Inbouwplaats Zie hoofdstuk 16.

8.5.1 Accu-scheidingsschakelaar

De accu-scheidingsschakelaar schakelt **alle** verbruikers van de woonruimte uit, ook stille verbruikers. Zelfs verbruikers als opstap, basisverlichting of koelkast werken dan niet meer. Daardoor wordt een langzame ontlading van de woonruimteaccu vermeden als het voertuig gedurende langere tijd niet wordt gebruikt (bijv. tijdelijke stilstand).

Wanneer het voertuig is aangesloten op de 230-V-voorziening, kunnen de accu's verder door het elektroblok worden geladen, ook als de accu-scheidingsschakelaar is uitgeschakeld.

Hetzelfde geldt ook bij het laden via zonnepanelen of brandstofcel.

8.5.2 Accu-keuzeschakelaar

- ▶ Als de accu-keuzeschakelaar verkeerd is ingesteld, kan zich knalgas vormen. Explosiegevaar!

- ▷ Door een verkeerde stand van de accu-keuzeschakelaar kan de woonruimteaccu beschadigd worden.
- ▷ De fabrieksinstelling van de accu-keuzeschakelaar niet veranderen.

8.5.3 Accubewaking

- ▷ Een ontladen woonruimteaccu zo snel mogelijk weer volledig laden.

De accubewaking in het elektroblok bewaakt de spanning in de woonruimteaccu.

Als de accuspanning onder 10,5 V daalt, schakelt de accubewaking in het elektroblok alle 12-V-verbruikers uit.

Maatregelen:

- Alle elektrische verbruikers die niet strikt noodzakelijk zijn met hun schakelaar uitschakelen.
- Indien nodig met de hoofdschakelaar 12 V de 12-V-voorziening voor kortstondig bedrijf inschakelen. Dit is echter alleen mogelijk, wanneer de accuspanning boven 11 V ligt. Ligt de spanning daaronder, kan de 12-V-voorziening pas weer worden ingeschakeld als de woonruimteaccu werd opgeladen.

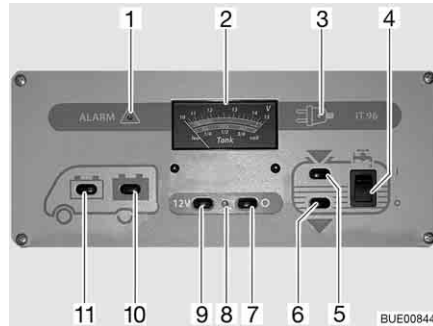
8.5.4 Acculading

Als de voertuigmotor draait, worden de woonruimteaccu en de startaccu door een relais in het elektroblok aaneengeschakeld en de voertuigdynamo bijgeladen. Als de voertuigmotor is uitgeschakeld, worden de accu's automatisch door het elektroblok weer van elkaar gescheiden. Daardoor wordt voorkomen dat de startaccu door elektrische verbruikers in de woonruimte wordt ontladen. Daardoor ontstaan er geen problemen bij het starten van het voertuig. De poolspanning van de woonruimteaccu, resp. de startaccu kan op het paneel worden afgelezen.

Als het voertuig op de 230-V-voorziening is aangesloten, worden de woonruimteaccu en de startaccu via de laadmodule in het elektroblok bijgeladen. De startaccu wordt hierbij alleen met een druppellading geladen. De laadstroom wordt aan de laadtoestand van de accu aangepast. Daardoor is overladen niet mogelijk.

Om de volle capaciteit van de laadmodule in het elektroblok te gebruiken, dienen alle elektrische verbruikers tijdens het laden uitgeschakeld te worden.

8.6 Paneel IT 96-2

Afb. 167 Paneel IT 96-2

- 1 Waarschuwinglicht "ALARM" voor woonruimteaccu
- 2 Indicatie-instrument V/tank
- 3 230-V-controlelicht
- 4 Wipschakelaar voor waterpomp Aan/Uit
- 5 Schakelaar voor opvragen van het peil in de watertank
- 6 Schakelaar voor opvragen van het peil in de afvalwatertank
- 7 Hoofdschakelaar 12 V UIT
- 8 12-V-controlelicht
- 9 Hoofdschakelaar 12 V AAN
- 10 Schakelaar voor opvragen van de accuspanning van de woonruimteaccu
- 11 Schakelaar voor opvragen van de accuspanning van de startaccu

8.6.1 Hoofdschakelaar 12 V

De hoofdschakelaar 12 V (Afb. 167,7 en 9) schakelt het paneel en de 12-V-voorziening van de woonruimte aan en uit.

Uitzondering: Afhankelijk van het model blijven verwarming, basisverlichting (verlichting in het ingangsbereik), opstap en reserve 4 en een koelkast met automatisch energiekeuze-systeem (AES) bedrijfsklaar.

Inschakelen: ■ Schakelaar (Afb. 167,9) indrukken "12 V": De 12-V-voorziening van de woonruimte is ingeschakeld. Het controlelicht (Afb. 167,8) licht groen op.

Uitschakelen: ■ Schakelaar (Afb. 167,7) indrukken "O": De 12-V-voorziening van de woonruimte is uitgeschakeld. Het controlelicht (Afb. 167,8) gaat uit.

▷ Bij het verlaten van het voertuig de 12-V-voorziening via het paneel uitschakelen. Zo kan een onnodige ontlading van de woonruimteaccu worden vermeden.

▷ Verbruikers als regelapparaten (bijv. zonneregelaar, ijs-ex of paneel) of inbouwapparatuur (bijv. verwarming, koelkast of opstap) halen verder stroom van de accucapaciteit, ook wanneer de 12-V-voorziening op het paneel is uitgeschakeld. Daarom de woonruimteaccu met de schakelaar op het elektroblok loskoppelen van het 12-V-boordnet, als het voertuig langere tijd niet wordt gebruikt.

8.6.2 Indicatie-instrument V/tank voor accuspanning en water- of afvalwaterhoeveelheid

Accuspanning Met het indicatie-instrument V/tank kan de accuspanning van de startaccu of de woonruimteaccu worden getoond.

Bij het indicatie-instrument V/tank (Afb. 167,2) letten op de bovenste schaalverdeling. Het indicatie-instrument wordt automatisch verlicht, zodra een schakelaar wordt ingedrukt.

Indicaties:

- Schakelaar (Afb. 167,11) indrukken : De accuspanning van de startaccu wordt getoond.
- Schakelaar (Afb. 167,10) indrukken : De accuspanning van de woonruimteaccu wordt getoond.

De volgende tabellen helpen u de op paneel IT 96 getoonde accuspanning van de woonruimteaccu juist te interpreteren.

**Diepontlading dreigt
(accu-alarm)**

Accuspanning (waarden bij lopende werking)	Rijden (voertuig rijdt, geen 230-V-aansluiting)	Accugebruik (voertuig staat stil, geen 230-V-aansluiting)	Netgebruik (voertuig staat stil, 230-V-aansluiting)
11 V of minder ¹⁾	12-V-boordnet overbelast	Indien verbruikers uitgeschakeld: Accu leeg	12-V-boordnet overbelast
	Accu wordt door de dynamo niet geladen, regelaar van de dynamo defect	Indien verbruikers ingeschakeld: Accu overbelast	Accu wordt door het elektroblok niet geladen, elektroblok defect
11,5 V tot 13,2 V	12-V-boordnet overbelast ²⁾	Normaal bereik	12-V-boordnet overbelast ²⁾
	Accu wordt door de dynamo niet geladen, regelaar van de dynamo defect		Accu wordt door het elektroblok niet geladen, elektroblok defect
13,3 V tot 13,7 V	Accu wordt geladen (hoofdlading)	Treedt slechts kortdurend na het laden op	Accu wordt geladen (hoofdlading)
13,8 V tot 14,4 V	Accu wordt geladen (druppellading)	–	Accu wordt geladen (druppellading)
Meer dan 14,5 V	Accu wordt overladen, regelaar van de dynamo defect	–	Accu wordt overladen, elektroblok defect

¹⁾ Accubewaking schakelt alle verbruikers uit (bij 10,5 V).

²⁾ Indien de spanning dit bereik meerdere uren niet overschrijdt.

Waarden voor rustspanning	Laadtoestand van de accu
Minder dan 11 V	Diepontladen
12,0 V	0 %
12,2 V	25 %
12,3 V	50 %
12,5 V	75 %
Meer dan 12,8 V	100 %

- ▷ Langere diepontlading beschadigt de accu onherstelbaar.

- ▷ De rustspanning het beste meerdere uren na de laatste lading (bijv. 's ochtends) en niet direct na het stroomverbruik meten.

Waterhoeveelheid/ afvalwaterhoeveelheid

Met het indicatie-instrument V/tank kan de waterhoeveelheid of de afvalwaterhoeveelheid worden getoond.

Bij het indicatie-instrument V/tank (Afb. 167,2) letten op de onderste schaalverdeling. Het indicatie-instrument wordt automatisch verlicht, zodra een schakelaar wordt ingedrukt.

Indicaties:

- Schakelaar (Afb. 167,5) indrukken "": De waterhoeveelheid wordt getoond.
- Schakelaar (Afb. 167,6) indrukken "": De afvalwaterhoeveelheid wordt getoond.

- ▷ Tankpeil slechts kort aflezen. Als de indicatie langere tijd ingeschakeld blijft, kunnen de meetvoelers beschadigd raken.

8.6.3 Schakelaar voor waterpomp

Inschakelen:

- Wipschakelaar (Afb. 167,4) boven indrukken "I": De watervoorziening is ingeschakeld.

Uitschakelen:

- Wipschakelaar (Afb. 167,4) beneden indrukken "O": De watervoorziening is uitgeschakeld.

- ▷ Als het voertuig niet op de 230-V-voorziening is aangesloten en de waterpomp langere tijd niet wordt gebruikt: Stroomvoorziening van de waterpomp uitschakelen. Het pomprelais verbruikt per dag ongeveer 4 Ah stroom.

8.6.4 Accu-alarm voor woonruimteaccu

Het rode waarschuwingslicht "ALARM" (Afb. 167,1) knippert zodra de spanning van de woonruimteaccu (meting bij lopende werking) minder dan 11 V bedraagt en daardoor diepontlading dreigt op te treden.

- ▷ Diepontlading is schadelijk voor de accu.

- ▷ Als de accuspanning onder 10,5 V daalt, schakelt de accubewaking in het elektroblok alle 12-V-verbruikers uit. De accu-scheidingsschakelaar activeert.

Maatregelen:

- Bij accu-alarm verbruikers uitschakelen en woonruimteaccu laden, ofwel door te rijden of door aansluiting op een 230-V-voorziening.

8.6.5 12-V-controlelicht

Het 12-V-controlelicht (Afb. 167,8) licht op, als de hoofdschakelaar 12 V (Afb. 167,9) is ingeschakeld.

8.6.6 230-V-controlelicht

Het gele 230-V-controlelicht (Afb. 167,3) licht op, als aan de ingang van het elektroblok netspanning aanwezig is.

- ▷ Verdere informatie ontlene aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

8.7 Brandstofcel (EFOY) (speciale uitvoering)

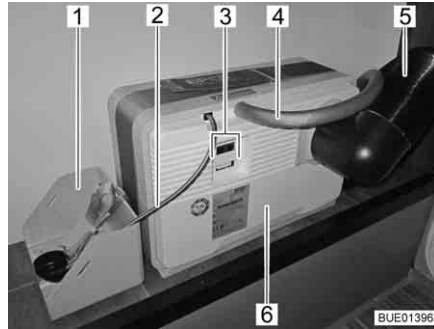
- ▶ Methanol is giftig. Inademen, inslikken en ieder contact met de huid of de ogen vermijden.
- ▶ Als er methanol is ontsnapt, bestaat brandgevaar. Ontstekingsbronnen uit de buurt houden en goed ventileren. De methanol verdampt zonder reststoffen.
- ▶ Altijd het veiligheidsgegevensblad van de fabrikant lezen.
- ▶ De brandstofcel mag niet geopend worden.
- ▶ De tankpatroon mag niet met geweld geopend of bijgevuld worden.
- ▶ Brandstofcel en tankpatronen – ook lege of gedeeltelijk lege tankpatronen – bij kinderen vandaan houden.
- ▶ Bij het gebruik in voertuigen moeten de brandstofcel en de tankpatronen zodanig bevestigd worden dat ongevallen voorkomen worden.

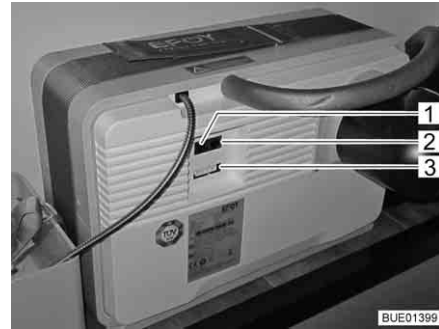
- ▷ De brandstofcel niet bij temperaturen boven 45 °C of onder 1 °C opbergen.
- ▷ De brandstofcel niet bij temperaturen boven 40 °C of onder -20 °C gebruiken.
- ▷ Als het apparaat aan een intacte accu is aangesloten, schakelt bij omgevingstemperaturen onder 3 °C automatisch de vorstbeveiliging in, ook als de brandstofcel is uitgeschakeld. Daarom bij opslag onder 3 °C altijd een voldoende gevulde tankpatroon en een voldoende geladen accu aansluiten.
- ▷ Als de brandstofcel ondanks alle voorzichtigheid is bevroren, het apparaat meer dan 24 uur in uitgeschakelde toestand bij ruimtetemperatuur langzaam laten ontdooien. Pas daarna weer in gebruik nemen.
- ▷ De ventilatieopeningen van de brandstofcel niet afdekken. Gevaar voor oververhitting!
- ▷ De brandstofcel is niet waterdicht. Behuizing alleen met een lichtvochtige doek reinigen en voorkomen dat er water in het apparaat dringt.

- ▷ De minimale looptijd van de brandstofcel bedraagt 30 minuten. Als tijdens deze tijd de toets Aan/Uit ingedrukt wordt, schakelt de brandstofcel pas na afloop van de minimale looptijd uit. De LEDs branden tijdens deze tijd verder.
- ▷ Verdere informatie ontlene aan de aparte gebruiksaanwijzing van de brandstofcel.

Afb. 168 Brandstofcel met tankpatroon

Afb. 169 Aansluitveld brandstofcel

De brandstofcel bestaat uit meerdere componenten die in de opbergruimte achter zijn ingebouwd (Afb. 168), evenals uit een bedieningspaneel (Afb. 170) in de woonruimte.

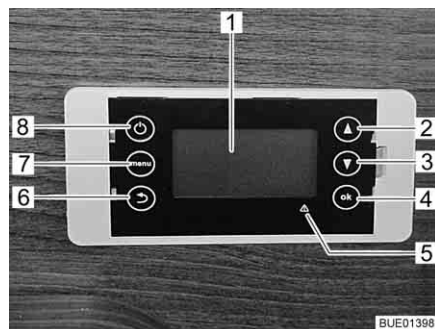
Aan de brandstofcel (Afb. 168,6) bevinden zich:

- de aansluiting voor de uitlaatslang (Afb. 168,4) resp. de invoeropening voor de onderhoudsvloeistof
- de warmteafvoerleiding (Afb. 168,5)
- elektrische aansluitingen (Afb. 168,3) met gegevensinterface (Afb. 169,2), apparaataansluiting (Afb. 169,3) en aansluiting voor het bedieningspaneel (Afb. 169,1)

Bij de brandstofcel hoort een tankpatroon die via de tankaansluiting (Afb. 168,2) met de brandstofcel (Afb. 168,6) is verbonden.

De tankpatroon is in de tankpatroonhouder (Afb. 168,1) vastgesjord.

De brandstofcel laadt automatisch de woonruimteaccu's, als de spanning van de woonruimteaccu's onder 12,3 V daalt en de brandstofcel met de toets Aan/Uit (Afb. 170,8) is ingeschakeld.

Afb. 170 Bedieningspaneel brandstofcel

- 1 Display
- 2 Menunavigatie naar boven bladeren
- 3 Menunavigatie naar beneden bladeren
- 4 Bevestiging/OK
- 5 Storingsindicatie (rode LED)
- 6 Terug
- 7 Menu
- 8 Aan/Uit

Bedieningspaneel

Het display (Afb. 170,1) van het bedieningspaneel is vierregelig.

De eerste regel duidt de ingestelde bedrijfsmodus aan:

- Automatisch
- Aan
- Uit

De tweede regel duidt de actuele bedrijfstoestand aan:

- Stand-by
- Oplaad modus
- Uitschakelproces
- Batterijbescherming
- Antivries

In de beide andere regels wordt informatie zoals accuspanning, laadstroom en peil van de tankpatroon aangeduid.

Met de menu-toets (Afb. 170,7) kan het hoofdmenu worden opgevraagd:

- Bedrijfsmodus
- Tankpatroon
- Systeeminformatie
- Taal
- Systeemreset

Bij storingen brandt de rode storingsindicatie (Afb. 170,5) en verschijnt er een melding op het display. De melding bestaat uit een storingscode en aanwijzingen over hoe de storing verholpen kan worden.

Na het verhelpen van de storing een systeemreset uitvoeren.

Wanneer de tankpatroon vervangen of onderhoudsvloeistof bijgevuld moet worden, wordt dit eveneens gemeld.

- Inschakelen:*
- Toets Aan/Uit indrukken.
 - Gewenste bedrijfsmodus selecteren en met "OK" bevestigen.

- Uitschakelen:*
- Toets Aan/Uit indrukken.
 - Bedrijfsmodus "Handmatig uit" selecteren en met "OK" bevestigen. De brandstofcel wordt gecontroleerd uitgeschakeld. Deze procedure kan enige tijd in beslag nemen. Op het display wordt "Uitschakelproces" aangeduid.

Automatisch gebruik

Zodra het apparaat op het boordnet aangesloten is, wordt het automatische gebruik gestart. De accuspanning wordt door het apparaat zelf bewaakt.

De brandstofcel wordt automatisch ingeschakeld, wanneer de accuspanning afneemt tot minder dan 12,3 V. De accu wordt vervolgens geladen tot de drempelwaarde voor uitschakelen (14,2 V) is bereikt.

Bij het starten doorloopt het apparaat een startfase van maximaal 20 minuten. Hierna wordt pas het volledige nominale vermogen bereikt.

Accubeveiliging

Deze functie voorkomt diepontladen van de accu als de bedrijfsmodus "Uit" werd ingesteld.

De accubeveiliging wordt automatisch geactiveerd als de accuspanning langer dan 15 minuten lager is dan 11,2 V. De laadmodus "Batterijbescherming" wordt beëindigd als er een spanning van 12,8 V is bereikt.

Vorstbeveiliging

Deze modus wordt automatisch ingeschakeld zodra de temperatuur lager is dan 3 °C. Op deze manier wordt bevroering van het apparaat voorkomen.

- ▶ Veiligheidsinstructies m.b.t. methanol in acht nemen.

Tankpatroon vervangen:

- Tankpatroonaansluiting van de lege tankpatroon afschroeven.
- Sjorriem aan de tankpatroon losmaken.
- Lege tankpatroon uit de tankpatroonhouder verwijderen.
- Tankpatroon na gebruik correct met de afsluitkap afsluiten.
- Nieuwe originele tankpatroon afgesloten in de tankpatroonhouder aanbrengen.

- Tankpatroon correct met sjerriem bevestigen.
- Afsluitkap openen en bewaren.
- Tankpatroonaansluiting op de nieuwe tankpatroon schroeven.
- In het menu "Hoofdmenu > tankpatroon" de grootte van de aangebrachte tankpatroon aangeven en met "OK" bevestigen.

8.8 Zonnepanelen (speciale uitvoering)

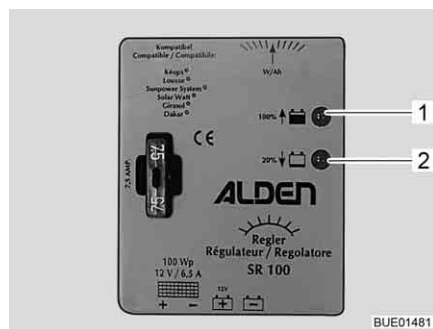
- ▷ De zonnecollectors (zonnecelmodule) beschermen tegen mechanische belasting.

- ▷ De zonnepanelen leveren bij maximale zoninstraling de hoogste stroom.
- ▷ Zorg ervoor dat de zonnecollectors (zonnecelmodule) direct zonlicht kunnen ontvangen.
- ▷ Onder bomen en bruggen is de zoninstraling geringer dan op een open plek.
- ▷ Dekzeilen belemmeren de zoninstraling.
- ▷ Collectoroppervlakken altijd vrijhouden van vuil.
- ▷ Neem ook de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

De zonnepanelen dienen voor milieuvriendelijke en net-onafhankelijke spanningsvoeding. Zij zetten energie uit de zoninstraling om in elektrische spanning. De zonnepanelen leveren stroom, waarmee de accu extra kan worden geladen en de verbruikers kunnen worden verzorgd.

In de zonneregelaar is een beveiliging tegen overlading en een keerstroomblokkering geïntegreerd. De laadstroom wordt automatisch gereduceerd of de zonnecollectors (zonnecelmodule) worden bij niet toereikende zonne-energie (bijv. 's nachts) uitgeschakeld.

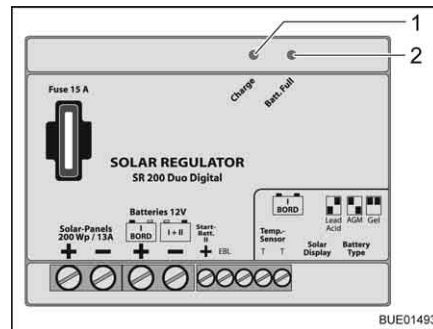

Afb. 171 Zonneregelaar 100 W

Zonnepanelen 100 W

Twee LED's (Afb. 171,1 en 2) geven middels hun helderheid de actuele bedrijfstoestand aan. Hoe voller de accu is, hoe feller de LED "100 % ↑" (Afb. 171,1) brandt en hoe zwakker de LED "20 % ↓" (Afb. 171,2) brandt.

LED	Toestand	Betekenis
100 % ↑	Uit	Zonne-energie is niet toereikend
20 % ↓	Uit	
100 % ↑	Brandt	Accu wordt geladen
20 % ↓	Brandt	
100 % ↑	Brandt fel	Laadstroom beperkt tot druppelladerstroom
20 % ↓	Brandt zwak	

Afb. 172 Zonneregelaar 200 W

Zonnepanelen 200 W

Twee LED's (Afb. 172,1 en 2) geven middels hun helderheid de actuele bedrijfstoestand aan. Hoe voller de accu is, hoe feller de LED "Batt. Full" (Afb. 172,2) brandt en hoe zwakker de LED "Charge" (Afb. 172,1) brandt.

LED	Toestand	Betekenis
Batt. Full	Uit	Zonne-energie is niet toereikend
Charge	Uit	
Batt. Full	Brandt	Accu wordt geladen
Charge	Brandt	
Batt. Full	Brandt fel	Laadstroom beperkt tot druppelladerstroom
Charge	Brandt zwak	

8.9 230-V-boordnet

- ▶ Alleen vaklieden aan de elektrische installatie laten werken.
- ▶ De elektrische installatie van het voertuig elke drie jaar door een geautoriseerde vakman laten controleren. Bij veelvuldig gebruik van het voertuig wordt een jaarlijkse controle aanbevolen.

Het 230-V-boordnet verzorgt:

- de contactdozen met randaarde voor apparaten met maximaal 16 A
- de koelkast
- het elektroblok
- het extra laadapparaat
- de klimaatregeling

De elektrische verbruikers, die op het 12-V-boordnet van de woonruimte aangesloten zijn, worden door de woonruimteaccu van spanning voorzien.

Het voertuig zo vaak mogelijk op een externe 230-V-voorziening aansluiten. Daarbij laadt de laadmodule in het elektroblok automatisch de woonruimteaccu. Bovendien wordt de startaccu met een druppellading van ca. 2 A geladen.

Al naargelang de uitrusting zijn de klimaatregeling en andere extra apparaten beveiligd door een eigen beveiligingsautomaat (16 A).

8.9.1 230-V-aansluiting

- ▷ Overspanning kan de aangesloten apparaten beschadigen. Oorzaken van overspanning kunnen zijn blikseminslag, onregelmatige spanningsbronnen (bijv. benzinegeneratoren) of stroomaansluitingen op veerboten.

Eisen m.b.t. de 230-V-aansluiting

- De aansluitkabel, de stekkerverbindingen aan de voorzieningsplaats en de stekkerverbinding aan het voertuig moeten voldoen aan IEC 60309. De in de handel gebruikelijke benaming voor de stekkerverbindingen is "CEE blauw".
- Snoer met rubber mantel H07RN-F met een leidingsdiameter van tenminste 2,5 mm² en een lengte van maximaal 25 m gebruiken.
- Stekkerverbindingen met randaarde (Schuko) zijn niet toegestaan. Het tussenschakelen van CEE/randaarde-adapters is eveneens niet toegestaan.

8.9.2 230-V-voorziening aansluiten

- ▶ De externe 230-V-voorziening moet beveiligd zijn met een aardlekschakelaar (FI-schakelaar, 30 mA).
- ▶ De kabel moet volledig van de kabelhaspel afgewikkeld zijn om oververhitting te voorkomen.
- ▶ Bij twijfel of indien de 230-V-voorziening niet beschikbaar of defect is, contact opnemen met de gebruiker van de voorzieningsinstallatie.

- ▷ De 230-V-aansluiting is in het voertuig met een aardlekschakelaar (FI-schakelaar) uitgerust.
- ▷ Voor de aansluitpunten op campings (campingverdelers) zijn aardlekschakelaars (FI-schakelaars, 30 mA) voorgeschreven.

Het voertuig kan op een externe 230-V-voorziening worden aangesloten.

Afb. 173 230-V-zekeringenkast met beveiligingsautomaat en FI-schakelaar

Afb. 174 230-V-aansluiting op het voertuig

Voertuig aansluiten:

- Controleren of het stroomvoorzieningsapparaat met betrekking tot de aansluiting, spanning, frequentie en stroom geschikt is.
- Controleren of de kabels en aansluitingen geschikt zijn.
- Stekkerverbindingen en kabels op zichtbare beschadigingen controleren.
- Beveiligingsautomaat (Afb. 173,1 en 2) in de zekeringenkast (Afb. 173,3) uitschakelen.
- Afdekking van de 230-V-aansluiting op het voertuig openen (Afb. 174) en steekverbinding aansluiten. Controleren of de vergrendelnok van de veergespannen klapdeksel vergrendeld is.
- Stekker van de aansluitkabel in de contactdoos van het stroomvoorzieningsapparaat steken. Controleren of de vergrendelnok van de veergespannen klapdeksel vergrendeld is.
- Beveiligingsautomaat in de zekeringenkast inschakelen.

Aardlekschakelaar controleren:

- Als het voertuig op de 230-V-voorziening aangesloten is, dan moet de testknop (Afb. 173,5) van de aardlekschakelaar (FI-schakelaar) (Afb. 173,4) in de zekeringenkast (Afb. 173,3) worden ingedrukt. De aardlekschakelaar moet activeren.
- De aardlekschakelaar weer inschakelen.

Verbinding loskoppelen:

- De beveiligingsautomaten (Afb. 173,1 en 2) in de zekeringenkast (Afb. 173,3) uitschakelen.
- De vergrendelnok aan het stroomvoorzieningsapparaat losmaken en de stekker van de aansluitkabel uit de contactdoos trekken.
- De vergrendelnok aan het voertuig losmaken, de steekverbinding los-trekken en de afdekking van de 230-V-aansluiting sluiten.

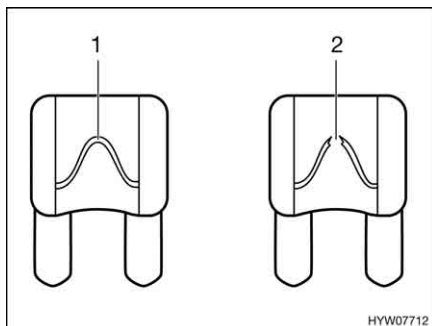
8.10 Zekeringen

- ▶ Defecte zekeringen alleen vervangen, als de foutoorzaak bekend en verholpen is.
- ▶ Defecte zekeringen alleen vervangen als de stroomvoorziening is uitgeschakeld.
- ▶ Zekeringen nooit overbruggen of repareren.
- ▶ Defecte zekeringen altijd vervangen door een nieuwe zekering met dezelfde zekeringswaarden.

8.10.1 Zekeringen 12 V

De verbruikers die in de woonruimte op de 12-V-voorziening zijn aangesloten, zijn beveiligd door aparte zekeringen. De zekeringen zijn toegankelijk in de bestuurderscabine, bij de accu's, op of bij het elektroblok en aan de inbouwapparatuur.

- 1 Onbeschadigd zekeringselement
- 2 Onderbroken zekeringselement

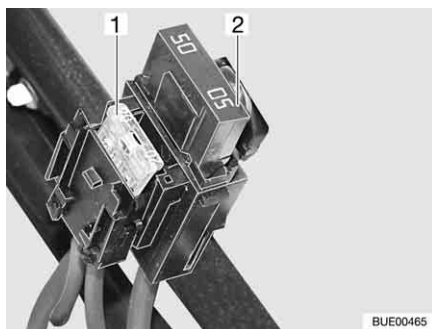
Afb. 175 Zekering 12 V

Een intacte 12-V-zekering is aan het onbeschadigde zekeringselement (Afb. 175,1) zichtbaar. Als het zekeringselement onderbroken is (Afb. 175,2) de zekering vervangen.

Om de zekeringen te vervangen werking, waarde en kleur van de betreffende zekeringen ontlenen aan de navolgende gegevens. Bij vervangen van de zekeringen uitsluitend platte zekeringen met de waarden gebruiken die hierna staan vermeld.

Zekeringen aan de startaccu

De zekeringen zijn in de buurt van de startaccu ingebouwd. De startaccu is op de vloer tussen de stoelen in de bestuurderscabine onder een afdekking toegankelijk.

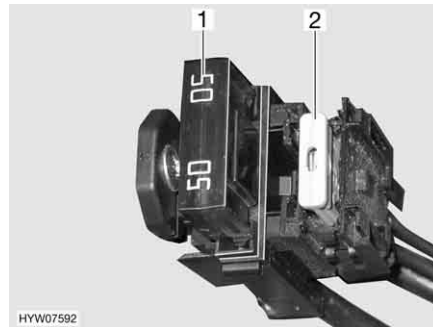

- 1 Platte zekering 20 A/geel (voor koelkast)
- 2 Platte Jumbo-zekering 50 A/rood

Afb. 176 Zekeringen aan de startaccu

Zekeringen aan de woonruimteaccu

De zekeringen zijn naast de woonruimteaccu ingebouwd.

- 1 Platte Jumbo-zekering 50 A/rood (voor elektroblok)
- 2 Platte zekering 2 A/grijs (voor accuvoeler woonruimteaccu)

Afb. 177 Zekeringen aan de woonruimteaccu

Zekeringen aan de relaisbox AD01

In een van beide stoelconsoles is een relaisbox (AD01) ingebouwd. De relaisbox dient ervoor om de niet door het basisvoertuig beschikbaar gestelde signalen voor de chassisverlichting te genereren. De relaisbox is universeel inzetbaar.

De door ons gebruikte schakeling kan van de door de fabrikant aangebrachte schakeling afwijken. Daardoor kan de schakeling ook van de weergave op het typeplaatje van de relaisbox, dat de fabrikant heeft aangebracht, afwijken.

Ze-nr	Functie	Waarde/kleur
B2	Kl. 15 (contact Aan)	15 A blauw
B3	Kl. 30 (permanent plus)	15 A blauw
B5	D+ signaal	Interne polyswitch (2 A)
B6	Reserve	15 A blauw
B7	Contourlampen voor (wt/rood)	5 A lichtbruin

Zekeringen aan het elektroblok (EBL 99)

Functie	Waarde/kleur
Interne laadmodule	20 A geel
Compressor-/AES-koelkast	20 A geel
Verwarming	10 A rood
Basisverlichting/opstap, elektrisch/radio	25 A wit
Reserve 4	25 A wit
Reserve 3	25 A wit
Reserve 2	15 A blauw
Reserve 1	15 A blauw
Zon	15 A blauw
Reserve 5	15 A blauw
Reserve 6	15 A blauw
Extra laadapparaat	20 A geel
Verbruikerscircuit 1	10 A rood

Functie	Waarde/kleur
Verbruikerscircuit 2	10 A rood
TV	10 A rood
Pomp voor water	5 A lichtbruin

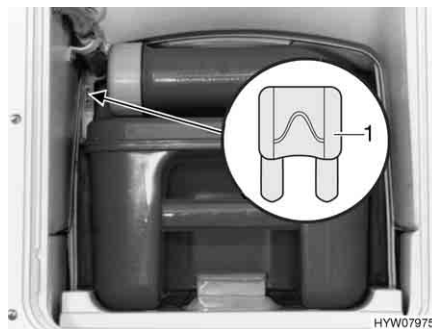
Zekeringen van de luchtvering

De zekeringen zijn in de zekeringenkast van het basisvoertuig ingebouwd.

Functie	Waarde/kleur
Besturing	7,5 A bruin
Compressor	40 A groen

Zekering van het Thetford-toilet (zwenkbaar toilet)

De zekering bevindt zich in het behuizingsframe van de Thetford-cassette.

1 Platte zekering 3 A/violet

Afb. 178 Zekering van het Thetford-toilet

Vervangen:

- Het luik voor de Thetford-cassette buiten aan het voertuig openen.
- De Thetford-cassette er volledig uittrekken.
- De zekering (Afb. 178,1) vervangen.

Zekering van het Thetford-toilet (vast bank)

De zekering bevindt zich in het behuizingsframe van de Thetford-cassette.

1 Platte zekering 3 A/violet

Afb. 179 Zekering van het Thetford-toilet

Vervangen:

- Het luik voor de Thetford-cassette buiten aan het voertuig openen.
- De Thetford-cassette verwijderen en het luik in de behuizingswand naar buiten klappen.
- De zekering (Afb. 179,1) vervangen.

Zekering van de verwarming voor afvalwaterleidingen

De zekeringen bevinden zich op de regelaar (Afb. 180,1).

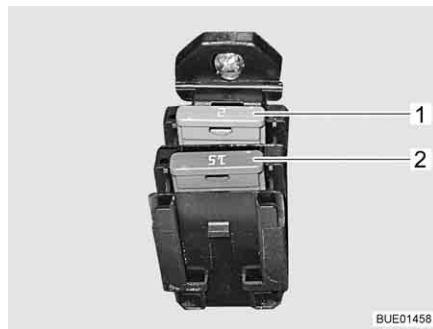
Afb. 180 Regelaar verwarming voor afvalwaterleidingen

Vervangen:

- Verwarming uitschakelen
- De zekering (Afb. 180,2) vervangen.

Zekering van de brandstofcel (speciale uitvoering)

Er bevinden zich twee zekeringen bij de woonruimteaccu.

Afb. 181 Zekeringen voor brandstofcel

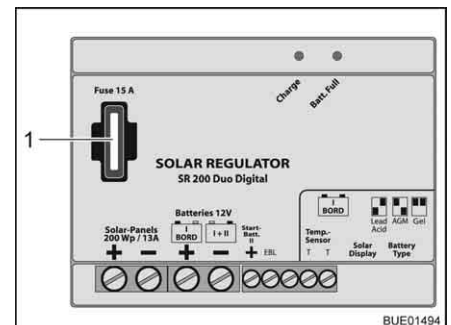
- 1 Platte zekering 2 A/grijs
- 2 Platte zekering 15 A/blauw

Zekering op zonneregelaar (speciale uitvoering)

De zekering bevindt zich op de zonneregelaar.

Afb. 182 Zerkering zonneregelaar 100 W

Afb. 183 Zerkering zonneregelaar 200 W

Zerkering op zonneregelaar 100 W vervangen:

- Alle 12-V-verbruikers uitschakelen.
- Platte zekering 5 A/lichtbruin (Afb. 182,1) vervangen.

Zekering op zonneregelaar
200 W vervangen:

- Alle 12-V-verbruikers uitschakelen.
- Platte zekering 15 A/blauw (Afb. 183,1) vervangen.

8.10.2 Zekering 230 V

- ▷ De aardlekschakelaar bij elke aansluiting aan de 230-V-voorziening, minstens echter om de 6 maanden controleren.

Afb. 184 230-V-zekeringenkast met beveiligingsautomaat en FI-schakelaar

Een aardlekschakelaar (FI-schakelaar) (Afb. 184,4) in de zekeringenkast (Afb. 184,3) beveiligt het volledige voertuig tegen lekstroom (0,03 A).

De nageschakelde beveiligingsautomaat (10 A) (Afb. 184,2) beveiligt de 230-V-contactdoos, het stroomvoorzieningsapparaat, het extra laadapparaat en de koelkast.

Bij voertuigen met speciale uitvoering, bijv. klimaatregeling, beveiligt een extra beveiligingsautomaat (16 A) (Afb. 184,1) het apparaat.

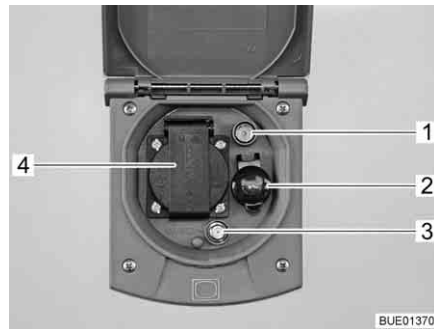
Inbouwplaats

Zie hoofdstuk 16.

Aardlekschakelaar
controleren:

- Als het voertuig aan de 230-V-voorziening is aangesloten, testknop (Afb. 184,5) indrukken. De aardlekschakelaar (FI) moet activeren.

8.11 Buitencontactdoos (speciale uitvoering)

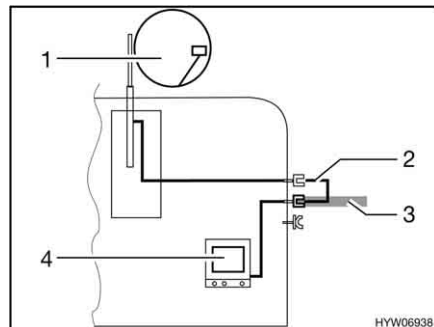
- 1 TV-contactdoos
- 2 12-V-contactdoos
- 3 SAT-contactdoos
- 4 230-V-contactdoos

Afb. 185 Buitencontactdoos

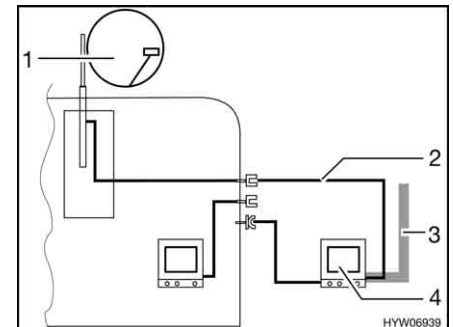
Met de 230-V-contactdoos en de 12-V-contactdoos kunnen elektrische apparaten in de voortent gebruikt worden.

Aansluitmogelijkheden

De TV-contactdoos en de SAT-contactdoos bieden meerdere mogelijkheden voor het gebruik van de TV:

Afb. 186 TV in het voertuig

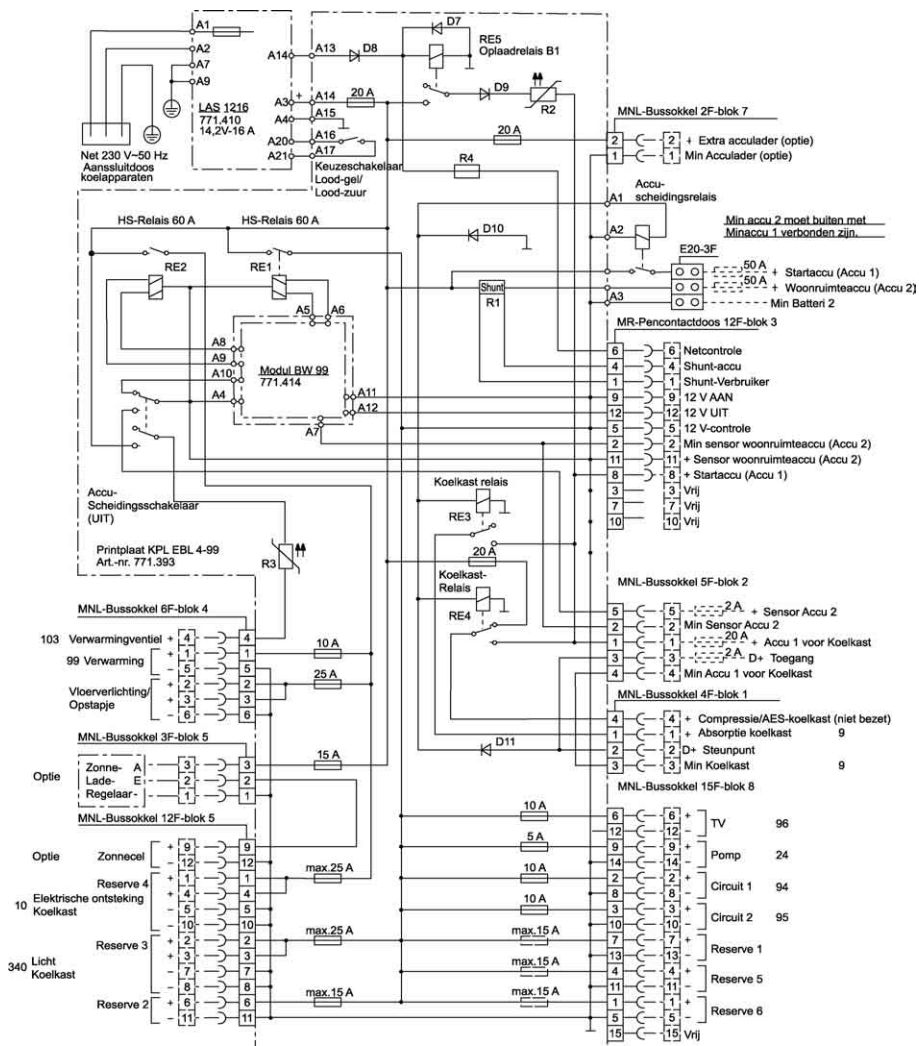

Afb. 187 TV in de voortent

- TV in het voertuig (Afb. 186,4): Aansluiting aan dakantenne (Afb. 186,1) met verbindingkabel (Afb. 186,2)
- TV in het voertuig (Afb. 186,4): Aansluiting aan externe antenne (Afb. 186,3)
- TV in de voortent (Afb. 187,4): Aansluiting aan dakantenne (Afb. 187,1) met verbindingkabel (Afb. 187,2)
- TV in de voortent (Afb. 187,4): Aansluiting aan externe antenne (Afb. 187,3)

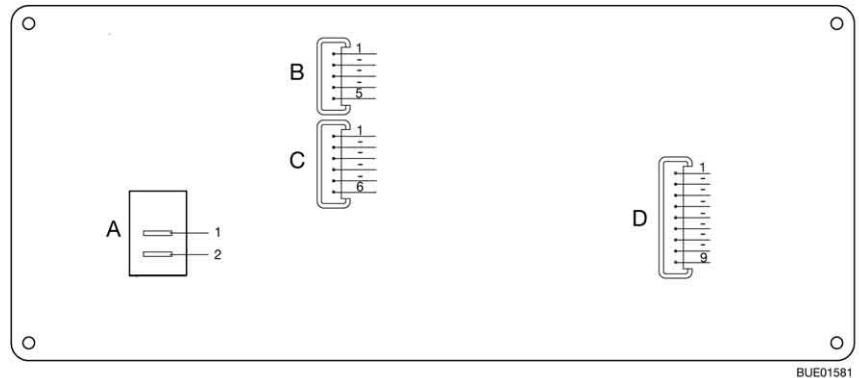
8.12 Stroomschema's

8.12.1 Stroomschema's binnen

BUE00746

Afb. 188 Stroomschema binnen (EBL 99)

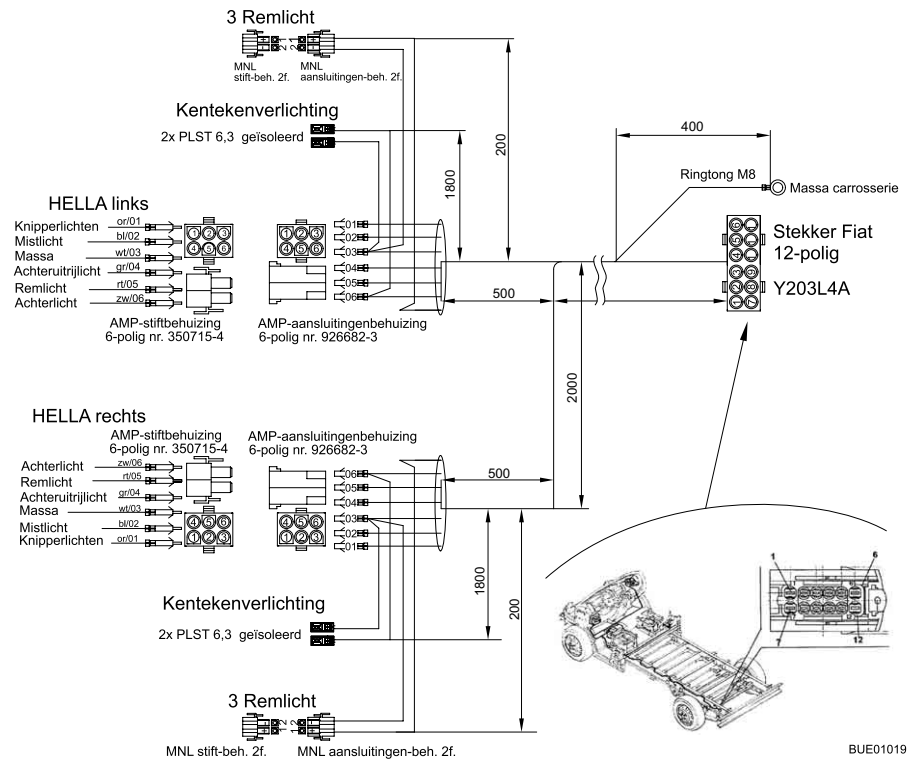

Afb. 189 Aansluitschema paneel (IT 96-2)

A	2 x AMP insteekklemmen 4,8 x 0,8
1	+ 12 V
2	Pomp
B	Lumberg MSFQ 5-voudig
1	Vol
2	3/4
3	1/2
4	1/4
5	Basis afvalwatertank
C	Lumberg MSFQ 6-voudig
1	Vol
2	3/4
3	1/2
4	1/4
5	Basis watertank
6	n. c.
D	Lumberg MSFQ 9-voudig
1	12-V-controle
2	Hoofdschakelaar 12 V Uit
3	Hoofdschakelaar 12 V Aan
4	+ Startaccu 12 V
5	+ Sensor woonruimteaccu
6	Min sensor woonruimteaccu
7	230-V-controle
8	n. c.
9	n. c.

8.12.2 Stroomschema buiten

Fiat

Afb. 190 Stroomschema buiten

Linkerkant

Kleuren Bürstner	Aansluiting
Grijs	Richtingaanwijzer links
Blauw	Mistlamp achter
Wit	Massa
Groen	Achteruitrijlicht
Rood	Remlicht
Zwart	Achterlicht links

Rechterkant

Grijs	Richtingaanwijzer rechts
Blauw	Mistlamp achter
Wit	Massa
Groen	Achteruitrijlicht
Rood	Remlicht
Zwart	Achterlicht rechts

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de inbouwapparatuur van het voertuig. De instructies hebben alleen betrekking op de bediening van de inbouwapparatuur.

Verdere informatie over de inbouwapparatuur kunt u in de gebruiksaanwijzingen van de inbouwapparatuur vinden, die apart bij het voertuig zijn meegeleverd.

De instructies hebben betrekking op:

- de verwarming
- de klimaatregeling
- de boiler
- het gaskooktoestel
- de gasbakoven
- de magnetron
- de afzuigkap
- de koelkast

9.1 Algemeen

- ▷ De warmtewisselaar van de heteluchtverwarming Truma moet na 30 jaar worden vervangen. De warmtewisselaar van de warmwaterverwarming Alde moet na 10 jaar worden vervangen. Alleen de fabrikant van de verwarming of een erkende werkplaats mag de warmtewisselaar vervangen. De gebruiker van de verwarming moet voor de vervanging zorgen.
- ▷ Uit veiligheidsoverwegingen moeten reserveonderdelen voor verwarmingsapparaten beantwoorden aan de opgaves van de producent en door hem als reserveonderdeel zijn toegelaten. Deze reserveonderdelen mogen alleen door de producent van het apparaat of een erkende werkplaats worden ingebouwd.

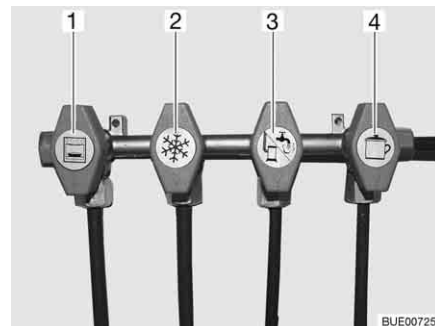

- ▷ Nadere informatie kan worden ontleend aan de aparte gebruiksaanwijzing van het betreffende inbouwapparaat.

In het voertuig zijn al naargelang uitvoering de inbouwapparaten verwarming, klimaatregeling, boiler, kookplaat en koelkast ingebouwd.

In deze gebruiksaanwijzing worden alleen de bediening en de bijzonderheden van de inbouwapparatuur beschreven.

Voor ingebruikname van een op gas werkend inbouwapparaat de hoofdafsluitkraan op de gasfles en de desbetreffende gasafsluitkraan openen.

- 1 Bakoven
- 2 Koelkast
- 3 Verwarming/boiler
- 4 Kookplaat

Afb. 191 Symbolen van de gasafsluitkranen

9.2 Verwarming

- ▶ Gas wegens explosiegevaar nooit onverbrand laten uitstromen.
- ▶ Bij het tanken, op veerboten en in de garage de verwarming nooit in gasgebruik laten werken. Explosiegevaar!
- ▶ In gesloten ruimtes (bijv. garages) de verwarming nooit op gas laten werken. Vergiftigings- en verstikkingsgevaar!
- ▶ De gasafvoerschoorsteen niet afsluiten of dichtbouwen.
- ▶ De ruimte achter de verwarming niet als opbergruimte gebruiken.

- ▷ De circulatieluchtventilator schakelt automatisch in, zodra de heteluchtverwarming in gebruik wordt genomen en wordt tijdens het gebruik via een thermostaat automatisch uit- en weer ingeschakeld. Daardoor wordt de woonruimteaccu extreem belast, als het voertuig niet op een externe 230-V-voorziening is aangesloten. Houdt er rekening mee, dat de woonruimteaccu maar een beperkte energievoorraad heeft.

Eerste ingebruikname

Bij de eerste ingebruikname van de verwarming treedt er kortstondig een lichte rook- en geurhinder op. Onmiddellijk de verwarming met de bedieningschakelaar op de hoogste stand zetten. Ramen en deuren openen en goed ventileren. Rook en geur verdwijnen na korte tijd vanzelf.

9.2.1 Modeluitvoeringen met gasafvoerschoorsteen aan de rechter voertuigkant

- ▶ Als de voortent is opgebouwd en de verwarming in gasgebruik is ingeschakeld, kunnen de afvoergassen van de verwarming zich ophopen in de ruimte van de voortent. Verstikkingsgevaar! Zorgen voor een toereikende ventilatie.

9.2.2 Juist verwarmen

Afb. 192 Luchtuitstroomopening

Verdeling van de hete lucht

In het voertuig zijn verschillende luchtuitstroomopeningen (Afb. 192) aangebracht. Buizen leiden de warme lucht naar de luchtuitstroomopeningen. De luchtuitstroomopeningen zo draaien, dat de warme lucht daar naar buiten gaat, waar het gewenst is. Om tocht te vermijden de luchtuitstroomopeningen op het dashboard sluiten en de luchtverdeling van het basisvoertuig op circulatielucht zetten.

**Instelling van de
luchtuitstroomopeningen**

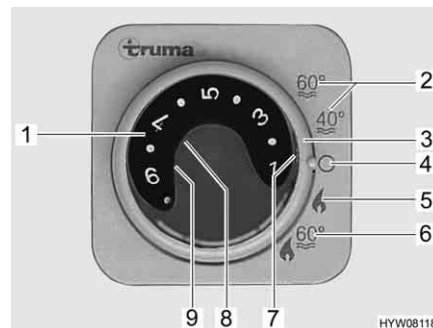
- Helemaal geopend: Volle warme luchtstroom
- Half of slechts gedeeltelijk geopend: Verminderde warme luchtstroom

Als er 5 luchtuitstroomopeningen volledig zijn geopend, dan komt er bij elke opening minder warme lucht naar buiten. Als er echter slechts 3 luchtuitstroomopeningen zijn geopend, dan stroomt uit elke opening meer warme lucht.

9.2.3 Heteluchtverwarming Truma Combi

- ▷ Als de verwarming bij vorstgevaar niet wordt gebruikt, de boiler leegmaken.

Al naargelang de uitrusting zijn in de voertuigen verschillende verwarmingen ingebouwd. De verwarmingen verschillen met betrekking tot de energiesoort, waarop ze werken.

- 1 Temperatuurdraaiknop
- 2 Zomergebruik watertemperatuur 40 °C of 60 °C
- 3 Draaischakelaar
- 4 Uit
- 5 Wintergebruik "Verwarming zonder boiler"
- 6 Wintergebruik "Verwarming en boiler"
- 7 Groen controlelicht "Gebruik verwarming"
- 8 Rood controlelicht "Storing"
- 9 Geel controlelicht "Boiler opwarmfase"

Afb. 193 Bedieningspaneel voor verwarming/boiler

Gebruikswijzen

Alle verwarmingen hebben twee gebruikswijzen:

- Wintergebruik
- Zomergebruik

Het verwarmen van het voertuig is alleen mogelijk met de gebruikswijze "Winter". Bij de gebruikswijze "Zomer" wordt alleen het water in de boiler verwarmd. Het verwarmen van het voertuig is bij deze gebruikswijze niet mogelijk.

Gebruikswijze instellen:

- Gebruikswijze instellen met de draaischakelaar (Afb. 193,3).

De spanningsvoorziening van de verwarming kan via de hoofdschakelaar 12 V niet worden onderbroken.

**Variant: Verwarming met
gasgebruik**

De verwarming wordt uitsluitend met gas gebruikt.

Wintergebruik

De verwarming kiest naargelang de gewenste ruimtetemperatuur zelfstandig het vereiste branderniveau. Als de gewenste ruimtetemperatuur is bereikt, schakelt de brander uit. Bij gebruikswijze "Verwarming en boiler" (Afb. 193,6) wordt ook het water in de boiler opgewarmd. De verwarming kan in de gebruikswijze "Verwarming zonder boiler" (Afb. 193,5) met lege boiler werken.

- Inschakelen:*
- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en de gasafsluitkraan "Verwarming/Boiler" openen.
 - Temperatuurdraaiknop (Afb. 193,1) op het bedieningspaneel instellen op de gewenste verwarmingsstand.
 - Draaischakelaar (Afb. 193,3) op wintergebruik "Verwarming zonder boiler" (Afb. 193,5) of op wintergebruik "Verwarming en boiler" (Afb. 193,6) instellen.

Het groene controlelicht (Afb. 193,7) brandt.

De circulatieluchtventilator schakelt automatisch in, als de verwarming in gebruik wordt genomen.

- Uitschakelen:*
- Draaischakelaar (Afb. 193,3) op "O" (Afb. 193,4) zetten.
 - Gasafsluitkraan "Verwarming/boiler" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

Na uitschakelen van de verwarming kan de circulatieluchtventilator nalopen om de restwarmte te verbruiken.

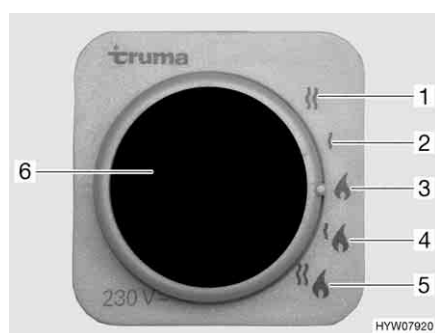
Zomergebruik

Het verwarmen van het voertuig is in de gebruikswijze "Zomer" niet mogelijk. Bij deze gebruikswijze wordt alleen het water in de boiler verhit.

Variant: Verwarming met gas- en 230-V-elektragebruik

- ▷ Het 230-V-elektragebruik is alleen mogelijk, als het voertuig op de 230-V-voorziening is aangesloten.
- ▷ De capaciteitsstand bij het 230-V-elektragebruik zo kiezen dat deze met de beveiliging van de 230-V-aansluiting overeenkomt (900 W bij 3,9-A-zekering, 1800 W bij 7,8-A-zekering).
- ▷ Als de verwarming bij het bedieningspaneel op zomergebruik is gezet en de energiekeuzeschakelaar op gemengd gebruik wordt gezet, verwarmt de verwarming alleen het water in de boiler. Bovendien werkt de verwarming alleen in het 230-V-gebruik. De gasbrander wordt niet ingeschakeld. Het voertuig wordt niet verwarmd.

- 1 230-V-elektragebruik (1800 W)
- 2 230-V-elektragebruik (900 W)
- 3 Gasgebruik
- 4 Gas- en 230-V-elektragebruik (900 W)
- 5 Gas- en 230-V-elektragebruik (1800 W)
- 6 Geel controlelicht "230-V-elektragebruik"

Afb. 194 Energiekeuzeschakelaar voor verwarming/boiler

De verwarming kan met de volgende energiesoorten worden gebruikt:

- Gasgebruik (Afb. 194,3)
- 230-V-elektragebruik met de capaciteitsstanden 900 W (Afb. 194,2) of 1800 W (Afb. 194,1)
- Gasgebruik en 230-V-elektragebruik (gemengd gebruik) met de capaciteitsstanden 900 W (Afb. 194,4) of 1800 W (Afb. 194,5)

De combinatie gasgebruik en 230-V-elektragebruik verkort de opwarmtijd van het voertuig (alleen mogelijk als de verwarming bij het bedieningspaneel (Afb. 193) op wintergebruik is gezet).

Als het 230-V-elektragebruik is gekozen, brandt het gele controlelicht (Afb. 194,6).

- ▷ Verdere informatie ontlenu aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.
- ▷ Verdere informatie voor de bediening van de boiler zie sectie "Boiler".

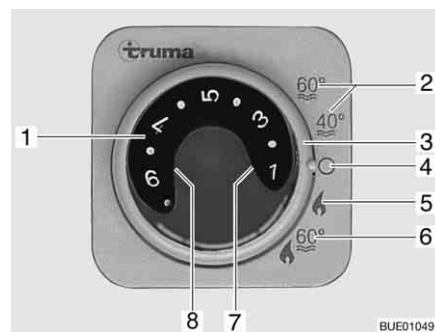
9.2.4 Heteluchtverwarming Truma Combi D

- ▶ Het apparaat buiten bedrijf stellen door de zekering te verwijderen en de klantenservice bezoeken wanneer een van de volgende situaties optreedt: Langdurig aanhoudende, sterke rookontwikkeling; ongewone brandgeluiden; brandstofgeur; voortdurende uitschakeling door storing met foutmelding (knippercode).

- ▷ De verwarming werkt op dieselbrandstof uit de brandstoftank van het basisvoertuig. Voor het werken op biodiesel (PME, RME, AME) is de verwarming niet goedgekeurd.
- ▷ De brandstoftank bij gebruik van de verwarming niet tot aan het reservepeil van de tankindicatie leegrijden, om te voorkomen dat er lucht in de toevoeringen komt.
- ▷ De verwarming om de vier weken ca. 10 minuten laten werken, om te voorkomen dat bewegende delen gaan vastzitten.
- ▷ Als de verwarming bij vorstgevaar niet wordt gebruikt, de boiler leegmaken.

- 1 Temperatuurdraaiknop
- 2 Zomergebruik watertemperatuur 40 °C of 60 °C
- 3 Draaischakelaar
- 4 Uit
- 5 Wintergebruik "Verwarming zonder boiler"
- 6 Wintergebruik "Verwarming en boiler"
- 7 Groen controlelicht "Gebruik verwarming"
- 8 Geel controlelicht "Boiler opwarmfase" resp. rood controlelicht "Storing"

Afb. 195 Bedieningspaneel voor verwarming/boiler

Gebruikswijzen

Alle verwarmingen hebben twee gebruikswijzen:

- Wintergebruik
- Zomergebruik

Het verwarmen van het voertuig is alleen mogelijk met de gebruikswijze "Winter". Bij de gebruikswijze "Zomer" wordt alleen het water in de boiler verwarmd. Het verwarmen van het voertuig is bij deze gebruikswijze niet mogelijk.

Gebruikswijze instellen:

- Gebruikswijze instellen met de draaischakelaar (Afb. 195,3).

De spanningsvoorziening van de verwarming kan via de hoofdschakelaar 12 V niet worden onderbroken.

Wintergebruik De verwarming kiest naargelang de gewenste ruimtetemperatuur zelfstandig het vereiste branderniveau. Als de gewenste ruimtetemperatuur is bereikt, schakelt de brander uit. De ruimtetemperatuur wordt gemeten met de temperatuursensor naast het paneel. Bij gebruikswijze "Verwarming en boiler" (Afb. 195,6) wordt ook het water in de boiler opgewarmd. De verwarming kan in de gebruikswijze "Verwarming zonder boiler" (Afb. 195,5) met lege boiler werken.

- Inschakelen:*
- Temperatuu draaiknop (Afb. 195,1) op het bedieningspaneel instellen op de gewenste temperatuurstand.
 - Draaischakelaar (Afb. 195,3) op wintergebruik "Verwarming zonder boiler" (Afb. 195,5) of op wintergebruik "Verwarming en boiler" (Afb. 195,6) instellen.

Groen controlelicht (Afb. 195,7) licht op en geeft tegelijkertijd de gekozen temperatuurstand aan.

Het gele controlelicht (Afb. 195,8) geeft bij een gevulde boiler de opwarmfase van het water aan.

De circulatieluchtventilator schakelt automatisch in, als de verwarming in gebruik wordt genomen.

- Uitschakelen:*
- Draaischakelaar (Afb. 195,3) op "O" (Afb. 195,4) zetten.

Na uitschakelen van de verwarming kan de circulatieluchtventilator nalopen om de restwarmte te verbruiken.

Zomergebruik Het verwarmen van het voertuig is in de gebruikswijze "Zomer" niet mogelijk. Bij deze gebruikswijze wordt alleen het water in de boiler verhit.

- ▷ Verdere informatie ontlennen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

9.2.5 Warmwaterverwarming Alde (speciale uitvoering Nexxo)

- ▷ Warmwaterverwarming nooit zonder verwarmingsvloeistof gebruiken. Letten op instructies uit hoofdstuk 12.
- ▷ Nooit gaten in de vloer boren. Daardoor kunnen de warmwaterbuizen beschadigd raken.

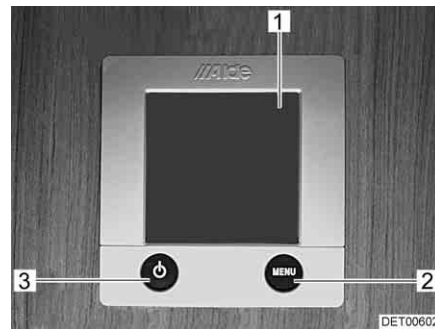

- ▷ Als de warmwaterverwarming in gebruik is, moet altijd de circulatiepomp aangeschakeld zijn.
- ▷ Na het eerste verwarmen adviseren wij om het verwarmingssysteem te ontluichten en het glycolgehalte te controleren. Letten op instructies uit hoofdstuk 12.
- ▷ Als de verwarming wordt ingeschakeld, start deze met de als laatste gebruikte instellingen.
- ▷ Meer informatie vindt u in de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant. Zie voor het onderhoud de instructies in hoofdstuk 12.
- ▷ Verdere informatie voor de bediening van de boiler zie sectie "Boiler".

De warmwaterverwarming is in de kledingkast of onder de bedden ingebouwd.

Bedieningspaneel Het bedieningspaneel bestaat uit twee gedeeltes:

- Display (touchscreen)
- Bedieningstoetsen

- 1 Display (touchscreen)
- 2 Toets "Menu"
- 3 Toets "Aan/uit"

Afb. 196 Bedieningspaneel voor warmwaterverwarming

- ▷ Als er geen toets wordt ingedrukt, schakelt het bedieningspaneel na twee minuten automatisch in ruststand.
- ▷ Wijzigingen aan de instellingen worden na 10 seconden automatisch opgeslagen.

Bedieningstoetsen De bedieningstoetsen hebben de volgende functies:

Pos. in Afb. 196	Toets	Functie
2	MENU	Instelmenu openen
3		Verwarming activeren

Display Het display (Afb. 196,1) is als contactvlak (touchscreen) ontworpen. Het aanraken van symbolen roept de bijbehorende functie op.

BUE01495

Afb. 197 Startscreen

Startscreen Na het inschakelen van de verwarming verschijnt het startscreen op het display. Het startscreen bevat de volgende informatie:

Symbol	Betekenis
	Dit symbool verschijnt als de circulatiepomp geactiveerd is
	Dit symbool verschijnt als een omschakelinstallatie voor gasflessen geactiveerd is
	Dit symbool verschijnt als een spanning van 230 V aan de verwarming voorhanden is
	Naast dit symbool wordt de binnentemperatuur weergegeven
	Naast dit symbool wordt de buitentemperatuur weergegeven voor zover een buitensensor gemonteerd is

Instelmenu De toets "MENU" roept het instelmenu op. De betekenis van de verschillende symbolen is in de volgende tabel beschreven.

Via de symbolen "+" of "-" kunnen waarden verhoogd of verlaagd worden.

Symbol	Betekenis
	Gewenste temperatuur van +5 tot +30 °C instellen
	Watertemperatuur in de boiler instellen
	Verwarmingsvermogen in het elektragebruik instellen
	Functie "Verwarmen in het gasgebruik" activeren
	Vrijschakelmenu voor de gereedschapmenu's oproepen

Gereedschapmenu's Via de gereedschapmenu's kunnen de verschillende functies van de verwarming opgeroepen en ingesteld worden. De pijlsymbolen dienen voor het wisselen tussen de menu's. De betekenis van de verschillende functies is in de gebruiksaanwijzing van de fabrikant beschreven.

Gebruikswijze instellen De warmwaterverwarming kan met de volgende energiebronnen worden gebruikt:

- Gasgebruik
- 230-V-elektragebruik
- Gas- en 230-V-elektragebruik

De gebruikswijze wordt via het bedieningspaneel geselecteerd.

Gasgebruik kiezen:

- Toets "On" naast het symbool " " indrukken. Het gasgebruik wordt geactiveerd.

230-V-elektragebruik kiezen:

- Toets "+" naast het symbool " " indrukken tot het gewenste verwarmingsvermogen bereikt is.
- ▷ De capaciteitsstand bij het 230-V-elektragebruik zo kiezen dat deze met de beveiliging van de 230-V-aansluiting overeenkomt:
Stand 1 (1 kW) bij 6 A
Stand 2 (2 kW) bij 10 A
Stand 3 (3 kW) bij 16 A

Gas- en 230-V-elektragebruik kiezen:

- Op het bedieningspaneel zowel gasgebruik als 230-V-elektragebruik selecteren.
- ▷ Wanneer gas- en 230-V-elektragebruik wordt geselecteerd en het voertuig op de 230-V-voorziening is aangesloten, werkt de warmwaterverwarming in eerste instantie alleen met 230-V-elektragebruik. Pas als de verwarmingscapaciteit niet meer voldoende is, wordt het gasgebruik automatisch ingeschakeld.
- ▷ Het gasgebruik is alleen mogelijk als de hoofdafsluitkraan op de gasfles en de gasafsluitkraan geopend zijn.
- ▷ Het 230-V-elektragebruik is alleen mogelijk, als het voertuig op de 230-V-voorziening is aangesloten.

Als de verwarming wordt ingeschakeld, start deze met de als laatste ingestelde gebruikswijze.

Verwarming inschakelen:

- Toets " " indrukken. Het startscherm verschijnt op het display. De verwarming start automatisch.

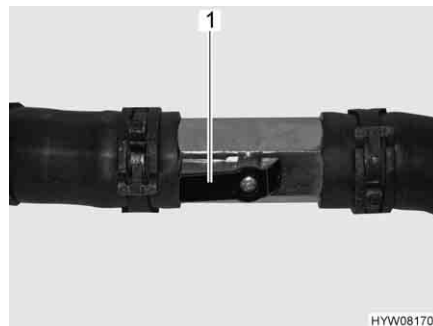
Verwarming uitschakelen:

- Toets " " indrukken. De verwarming schakelt uit.

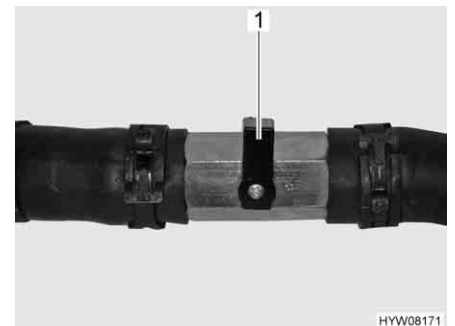
Warmteverdeling

Afhankelijk van het model kan de temperatuur van de convectors in het achterste gedeelte apart geregeld worden. In het voertuig is daarvoor in het achterste gedeelte een afsluitkraan ingebouwd.

Met de afsluitkraan wordt de doorstroming naar de convectors in het achterste gedeelte geregeld.

Afb. 198 Afsluitkraan geopend

Afb. 199 Afsluitkraan gesloten

Toevoer naar de convectors openen:

- De hendel (Afb. 198,1) parallel aan de buisleiding zetten (Afb. 198). Hoe verder de afsluitkraan wordt geopend, des te hoger is de verwarmingscapaciteit.

Toevoer naar de convectors blokkeren:

- De hendel (Afb. 199,1) dwars op de buisleiding zetten.

Toerental van de circulatiepomp instellen

- ▷ De warmwaterverwarming is uitgerust met een zeer sterke pomp. De pomp bij kleinere voertuigen alleen dan op vol vermogen gebruiken als de buisleidingen worden ontluicht. Anders versnelt de slijtage, harde geluiden van de pomp zijn het gevolg.

Afb. 200 Toerentalverlaging

Met de draairegelaar (Afb. 200,2) kan het toerental van de circulatiepomp ingesteld worden. Bij een gereduceerd toerental vermindert het geluid dat de pomp maakt.

De draairegelaar bevindt zich op de circulatiepomp (Afb. 200,1).

Capaciteit instellen:

- De draairegelaar (Afb. 200,2) tegen de klok in draaien. De capaciteit is minder.
- De draairegelaar met de klok mee draaien. De capaciteit wordt verhoogd.

Warmtewisselaar Alde (speciale uitvoering)

- ▷ De warmtewisselaar functioneert alleen als de voertuigmotor draait.
- ▷ Als de warmtewisselaar niet wordt gebruikt (bijv. in de zomer), de warmtewisselaar met de afsluitkraan afsluiten.

Met de warmtewisselaar kan de woonruimte van het voertuig tijdens de rit worden verwarmd, zonder de warmwaterverwarming van de woonruimte in gebruik te nemen.

De warmtewisselaar is op het koelcircuit van de voertuigmotor aangesloten en heeft zo dezelfde functie als de verwarming van het voertuig.

De verwarmingscapaciteit wordt via de verwarmingsregeling van de woonruimte ingesteld.

De afsluitkraan voor de warmtewisselaar bevindt zich direct aan de warmtewisselaar.

Interieurverwarming via warmtewisselaar inschakelen:

- Controleren of de afsluitkraan voor de warmtewisselaar open is.
- Toets "☺" (Afb. 196,3) op het bedieningspaneel (Afb. 196) indrukken. Het startscherm verschijnt op het display. De verwarmingsregeling is nu ingeschakeld en de circulatiepomp draait.
- Toets "MENU" (Afb. 196,2) indrukken.

- Gasgebruik of 230-V-elektragebruik uitschakelen (indien ingeschakeld).
- Gewenste ruimtetemperatuur instellen. Hiertoe toets "+" of "-" naast het symbool "🏠" indrukken.
- Toets "⏻" (Afb. 196,3) op het bedieningspaneel (Afb. 196) indrukken.

*Interieurverwarming via
warmtewisselaar
uitschakelen:*

Afb. 201 Warmtewisselaar Alde

- Aanzetten:** ■ Greep (Afb. 201,1) van de afsluitkraan parallel aan de buisleiding zetten.
- Afsluiten:** ■ Greep (Afb. 201,1) van de afsluitkraan dwars op de buisleiding zetten.

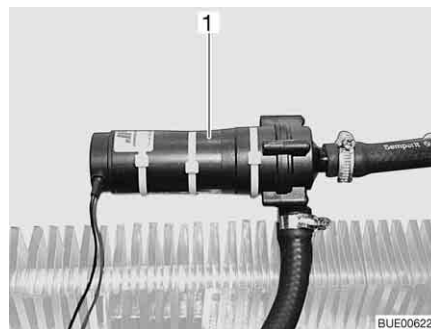
Inbouwplaats

De warmtewisselaar is in de achterste kist van de middelste zitgroep ingebouwd.

Extra circulatiepomp Alde (speciale uitvoering)

- ▷ De extra circulatiepomp functioneert alleen als de warmtewisselaar is ingebouwd en ingeschakeld en de warmwaterverwarming werkt.

Afb. 202 Extra circulatiepomp

Via de extra circulatiepomp (Afb. 202,1) kan de motor van het voertuig bij stilstand worden verwarmd.

De extra circulatiepomp is op het koelcircuit van de voertuigmotor aangesloten en heeft zo dezelfde functie als een motorverwarming.

Afb. 203 Bedieningsschakelaar extra circulatiepomp

De schakelaar (Afb. 203) voor de extra circulatiepomp bevindt zich naast het bedieningspaneel van de warmwaterverwarming. Het gele controlelicht brandt als de pomp in gebruik is.

9.2.6 Extra warmtewisselaar (gedeeltelijk speciale uitvoering)

- ▷ De ventilator aan de extra warmtewisselaar kan als ventilatie worden gebruikt.
- ▷ De verwarmingscapaciteit wordt traploos ingesteld.

De extra warmtewisselaar is ingebouwd in de zitkist.

Met de extra warmtewisselaar kan de woonruimte van het voertuig tijdens de rit extra worden verwarmd.

De extra warmtewisselaar is in het verwarmingscircuit van het basisvoertuig geïntegreerd en daarom alleen in gebruik als de voertuigmotor draait.

Afb. 204 Bedieningselementen extra warmtewisselaar

- Inschakelen:*
- De schuifregelaar (Afb. 204,1) van de doorstromingsregelaar tot de gewenste positie naar beneden draaien. Het watercircuit is open.
 - De ventilatorschakelaar (Afb. 204,2) van de circulatieluchtventilator met de klok mee draaien.
- Uitschakelen:*
- De ventilatorschakelaar (Afb. 204,2) op "0" draaien.
 - De schuifregelaar (Afb. 204,1) van de doorstromingsregelaar volledig naar boven schuiven.

9.2.7 Elektrische vloerverwarming (speciale uitvoering)

- ▶ Bij modellen met elektrische vloerverwarming mogen in geen geval gaten in de vloer geboord of schroeven ingedraaid worden. Let op met puntige voorwerpen. Gevaar voor een stroomschok of kortsluiting door beschadiging van een verwarmingsdraad.

- ▷ De transformator niet afdekken. Gevaar voor oververhitting!

- ▷ De elektrische vloerverwarming werkt alleen als het voertuig aan de 230-V-voorziening is aangesloten.
- ▷ De capaciteit van de elektrische vloerverwarming is niet voldoende om de woonruimte te verwarmen.

Afb. 205 Transformator voor de elektrische vloerverwarming

Afb. 206 Schakelaar voor de elektrische vloerverwarming

De transformator (Afb. 205,1) voor de elektrische vloerverwarming is al naargelang het model in de zitkist of in de bedkast ingebouwd.

Inschakelen:

- Het voertuig op de 230-V-voorziening aansluiten (zie hoofdstuk 8).
- De wipschakelaar (Afb. 206,2) indrukken. Het controlelicht (Afb. 206,1) in de schakelaar brandt.

Uitschakelen:

- De wipschakelaar (Afb. 206,2) indrukken. Het controlelicht (Afb. 206,1) in de schakelaar gaat uit.

Na het uitschakelen blijft de vloer nog een tijdje warm door restwarmte.

Als de transformator overbelast wordt, spreekt de overbelastingsbeveiliging aan. De pen (Afb. 205,2) springt eruit.

Overbelastingsbeveiliging inschakelen:

- De pen (Afb. 205,2) aan de overbelastingsbeveiliging indrukken als de transformator is afgekoeld.

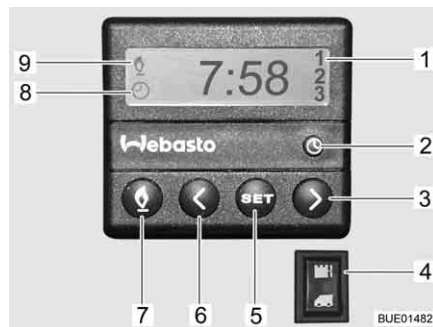
9.2.8 Standverwarming (speciale uitvoering)

- ▶ De verwarming niet gebruiken in gesloten ruimten. Verstikkingsgevaar!
- ▶ De verwarming niet gebruiken op tankstations. Explosiegevaar!

Met de standverwarming kunnen het interieur en de motor worden verwarmd. De verwarming van de motor kan worden uitgeschakeld.

De standverwarming kan handmatig of door een tijdschakeling in- en uitgeschakeld worden. Het tijdstip waarop de verwarming moet aanslaan kan nauwkeurig worden ingesteld, variërend van 1 minuut tot 24 uur. De programmering van 3 schakeltijden is mogelijk, hiervan kan er echter slechts een worden geactiveerd. De maximale inschakelduur bedraagt 60 minuten.

Afb. 207 Bedieningspaneel voor standverwarming

Verwarming van het basisvoertuig inschakelen:

- Verwarmingsregelaar op "Warm" instellen.
- Ventilator inschakelen.
- Voor continue werking: Ventilator op laagst mogelijke ventilatorstand zetten (vanwege accucapaciteit).
- Voor snelle verwarming van het voertuig: Ventilator op hogere ventilatorstand zetten.
- Luchtuitstroomopeningen van het basisvoertuig naar wens openen en sluiten.

Standverwarming handmatig inschakelen:

- Toets (Afb. 207,7) indrukken. De verwarming wordt door het symbool (Afb. 207,9) getoond. De ventilator wordt pas ingeschakeld bij een koelwatertemperatuur van 30 °C.

Standverwarming handmatig uitschakelen:

- Toets (Afb. 207,7) indrukken. Het symbool (Afb. 207,9) gaat uit.

Motorverwarming inschakelen:

- Schakelaar (Afb. 207,4) beneden indrukken. Motor wordt voorverwarmd. De ventilator wordt meteen ingeschakeld.

Motorverwarming uitschakelen:

- Schakelaar (Afb. 207,4) boven indrukken. Motor blijft koud.

Tijd instellen:

- Toets (Afb. 207,2) indrukken. De tijdsinstelling wordt door het symbool (Afb. 207,8) getoond.
- Met de toetsen (Afb. 207,3 en 6) de tijd instellen.

Begin verwarming programmeren:

- Toets (Afb. 207,5) indrukken.
- Binnen 10 seconden met de toetsen (Afb. 207,3 en 6) de inschakeltijd instellen.

Geprogrammeerde inschakeltijd selecteren:

- Toets (Afb. 207,5) indrukken tot het gewenste programmanummer (Afb. 207,1) op het display verschijnt.

9.3 Klimaatregeling (speciale uitvoering)

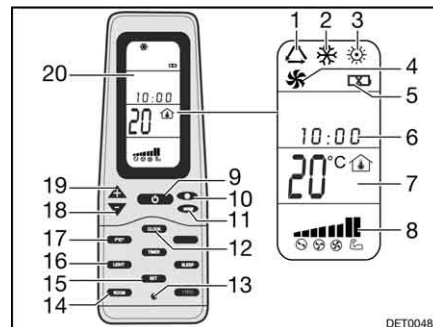
9.3.1 Dometic

- ▷ Als het apparaat in gebruik is, altijd ten minste één ventilatieklep openen.

- ▷ De verwarming van het voertuig kan in de winter door de klimaatregeling worden ondersteund, maar niet hierdoor worden vervangen.
- ▷ Neem ook de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

Afb. 208 Afstandsbediening

- 1 Symbool gebruikswijze automatisch
- 2 Symbool gebruikswijze koud
- 3 Symbool gebruikswijze warm
- 4 Symbool gebruikswijze ventilatie
- 5 Symbool accu's ontladen
- 6 Tijd
- 7 Indicatie temperatuur
- 8 Indicatie ventilatiesnelheid
- 9 Toets ON/OFF
- 10 Toets ventilatiesnelheid
- 11 Toets gebruikswijze "MODE"
- 12 Toets tijd "CLOCK"
- 13 Toets Reset
- 14 Toets binnentemperatuurindicatie "ROOM"
- 15 Toets opslaan "SET"
- 16 Toets licht "LIGHT" (optie)
- 17 Toets wissel temperatuureenheid "F/C"
- 18 Toets temperatuurverlaging "-"
- 19 Toets temperatuurverhoging "+"
- 20 Display

Voor het uitvoeren van de aparte schakelcommando's de afstandsbediening altijd op de dakunit richten.

Gebruikswijzen

De klimaatregeling heeft de volgende gebruikswijzen:

- Automatisch
- Ventilatie, handmatig
- Koeling, handmatig
- Verwarming, handmatig

Inschakelen:

- De toets ON/OFF (Afb. 208,9) indrukken.
- De toets "Mode" (Afb. 208,11) net zo vaak indrukken, tot de gewenste bedrijfsmodus (Afb. 208,1, 2, 3 of 4) op het display (Afb. 208,20) wordt weergegeven.
- Met de toetsen "+" (Afb. 208,19) en "-" (Afb. 208,18) de gewenste temperatuur instellen.
- Met de toets ventilatorsnelheid (Afb. 208,10) de gewenste ventilatorstand kiezen.

Uitschakelen: ■ De toets ON/OFF (Afb. 208,9) indrukken.

Afb. 209 Klimaatregeling (Dometic)

Lichtdiode De lichtdiode (LED) (Afb. 209,4) aan de dakunit (Afb. 209,1) duidt de gebruikswijze van de klimaatregeling aan:

Toestand LED	Betekenis
Uit	Klimaatregeling uit
Oranje	Klimaatregeling bedrijfsklaar
Groen	Klimaatregeling in gebruik
Rood (permanent)	230-V-stroomaansluiting ontbreekt
Rood (enkel knipperend)	Storing van de temperatuursensor binnen
Rood (dubbel knipperend)	Storing van de temperatuursensor buiten

Luchtstroom De luchtstroom kan in verschillende richtingen gestuurd worden. De verdeling van de luchtstroom naar voren of achteren is traploos instelbaar.

Luchtstroom instellen:

- De beide omkeerders (Afb. 209,3 en 5) in de gewenste stand zetten.
- Draaiknop (Afb. 209,2) aan de draaiknop een kwartslag tegen de klok in draaien. De schuifregelaar voor de luchtverdeling is ontgrendeld.
- De schuifregelaar naar voren of achteren in de gewenste stand schuiven. Die kant waaraan de schuifregelaar zich bevindt, wordt gesloten.
- Draaiknop met de klok mee vastdraaien.

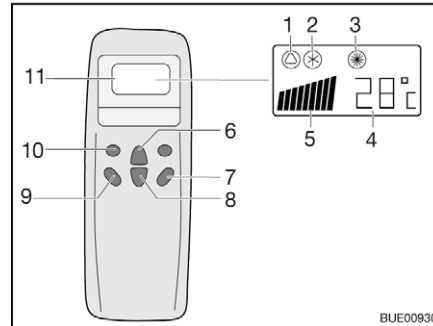
9.3.2 Telair

- ▷ Tussen het uitschakelen en het herinschakelen altijd ten minste 2 minuten wachten. Anders wordt de compressor beschadigd.
- ▷ Als het apparaat in gebruik is, altijd ten minste één ventilatieklep openen.

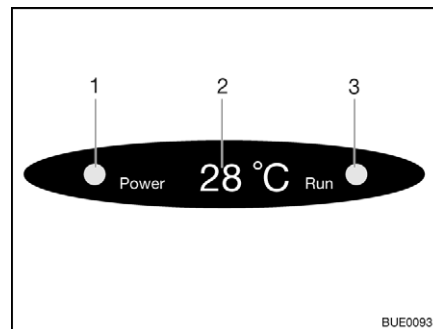

- ▷ De klimaatregeling is alleen actief, als het voertuig op een 230-V-voorziening is aangesloten.
- ▷ De verwarming van het voertuig kan in de winter door de klimaatregeling worden ondersteund, maar niet hierdoor worden vervangen.
- ▷ Na het inschakelen heeft de klimaatregeling ca. 3 minuten nodig, tot de compressor is gestart en koude of warme lucht zal afgeven.
- ▷ Neem ook de gebruiksaanwijzing van de fabrikant in acht.

- 1 Symbool automatisch
- 2 Symbool koeling
- 3 Symbool verwarming
- 4 Weergave temperatuur (ingesteld)
- 5 Indicatie ventilatiesnelheid
- 6 Toets temperatuurverhoging
- 7 Toets "ON/OFF"
- 8 Toets temperatuurverlaging
- 9 Toets ventilatoroerental
- 10 Toets bedrijfsmodus ("Mode")
- 11 Display

Afb. 210 Afstandsbediening

- 1 Controlelicht netaansluiting
- 2 Weergave temperatuur (actueel)
- 3 Controlelicht bedrijfsmodus
Groen: Koeling
Rood: Verwarming

Afb. 211 Weergave op de diffusor

Voor het uitvoeren van de aparte schakelcommando's de afstandsbediening altijd op de ontvanger richten.

Gebruikswijzen

- Automatisch
- Koeling
- Verwarming

Inschakelen:

- De toets "ON/OFF" (Afb. 210,7) indrukken.
- De toets "Mode" (Afb. 210,10) net zo vaak indrukken, tot de gewenste bedrijfsmodus (Afb. 210,1, 2 of 3) op het display wordt weergegeven. Het betreffende controlelicht op de weergave op de diffusor (Afb. 211,3) brandt.
- Met de toetsen temperatuurverhoging (Afb. 210,6) of temperatuurverlaging (Afb. 210,8) de gewenste temperatuur instellen.
- Met de toets ventilatoroerental (Afb. 210,9) de gewenste ventilatorstand kiezen.

Uitschakelen:

- ▶ Als de klimaatregeling voor verwarming is gebruikt, loopt de ventilator nog enkele minuten na, om de warmte volledig af te voeren.

9.4 Boiler

- ▶ Gas wegens explosiegevaar nooit onverbrand laten uitstromen.
- ▶ Bij het tanken, op veeboten en in de garage de boiler nooit op gas laten werken. Explosiegevaar!

- ▶ In gesloten ruimtes (bijv. garages) de boiler nooit op gas laten werken. Vergiftigings- en verstikkingsgevaar!
- ▶ Het water in de boiler kan tot 65 °C worden verwarmd. Gevaar voor brandwonden!

- ▷ Boiler nooit aanzetten zonder waterinhoud.
- ▷ Boiler bij vorstgevaar leegmaken, als de boiler niet in gebruik is.
- ▷ Boiler uitsluitend met maximale temperatuurinstelling gebruiken als er veel warm water nodig is. Hierdoor wordt de boiler beschermd tegen verkalking.

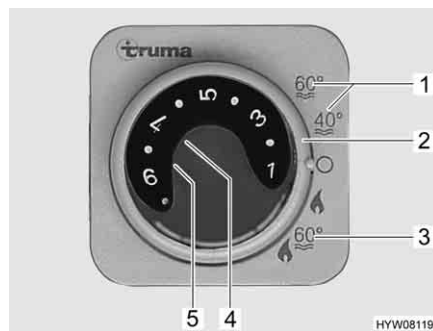
- ▷ Het water uit de boiler niet als drinkwater gebruiken.

9.4.1 Modeluitvoeringen met gasafvoerschoorsteen aan de rechter voertuigkant

- ▶ Als de voortent is opgebouwd en de boiler in gasgebruik is ingeschakeld, kunnen de afvoergassen van de boiler zich ophopen in de ruimte van de voortent. Verstikkingsgevaar! Zorgen voor een toereikende ventilatie.

9.4.2 Boiler Truma Combi

- 1 Zomergebruik watertemperatuur 40 °C of 60 °C
- 2 Draaischakelaar
- 3 Wintergebruik "Verwarming en boiler"
- 4 Rood controlelicht "Storing"
- 5 Geel controlelicht "Boiler opwarmfase"

Afb. 212 Bedieningspaneel voor verwarming/boiler

De boiler is in de verwarming geïntegreerd en wordt met gas (gasgebruik) resp. met gas en/of stroom (gas- en 230-V-elektragebruik) gebruikt. De boiler wordt ingeschakeld op het bedieningspaneel (Afb. 212) met de draaischakelaar (Afb. 212,2). Op de energiekeuzeschakelaar (Afb. 214) wordt de energiesoort ingesteld (gas- en 230-V-elektragebruik).

Bij wintergebruik "Verwarming en boiler" (Afb. 212,3) wordt bij het aanzetten van de verwarming automatisch ook het water in de boiler verhit. Als de verwarming bij het bereiken van de gewenste ruimtetemperatuur uitschakelt, dan verhit de boiler verder tot de watertemperatuur is bereikt.

Bij zomergebruik (Afb. 212,1) wordt alleen het water in de boiler tot 40 °C of 60 °C verwarmd. Het water wordt in ca. 25 minuten tot 60 °C verhit. Het gele controlelicht (Afb. 212,5) licht op tijdens de opwarmfase van de boiler.

De spanningsvoorziening voor het toestel kan via de hoofdschakelaar 12 V niet worden onderbroken. Bij storing licht het rode controlelicht (Afb. 212,4) op het bedieningspaneel op (zie hoofdstuk 14).

Veiligheids-/aftapventiel

De boiler is uitgerust met een veiligheids-/aftapventiel (Afb. 213). Het veiligheids-/aftapventiel voorkomt, dat het water in de boiler bevroest als bij vorst de verwarming niet is ingeschakeld.

- ▷ Veiligheids-/aftapventiel openen en de boiler leegmaken, als het voertuig langere tijd niet wordt gebruikt.
- ▷ Bij temperaturen onder 2 °C gaat het veiligheids-/aftapventiel automatisch open. Pas wanneer de temperatuur bij het veiligheids-/aftapventiel boven 6 °C ligt, kan het veiligheids-/aftapventiel weer afgesloten worden.
- ▷ De waterpomp en de waterarmaturen zijn niet tegen vorst beschermd door het veiligheids-/aftapventiel.

- ▷ De aftapaansluiting van het veiligheids-/aftapventiel moet altijd vrij van verontreinigingen (bijv. bladeren, ijs) zijn.

Afb. 213 Veiligheids-/aftapventiel van de boiler

Inbouwplaats Zie hoofdstuk 16.

Variant: Boiler met gasgebruik De boiler werkt alleen op gas.

Wintergebruik Bij wintergebruik is in de schakelaarstand "Verwarming en boiler" de boiler reeds uitgeschakeld.

Zomergebruik Bij zomergebruik kan het water tot 40 °C of 60 °C worden verwarmd.

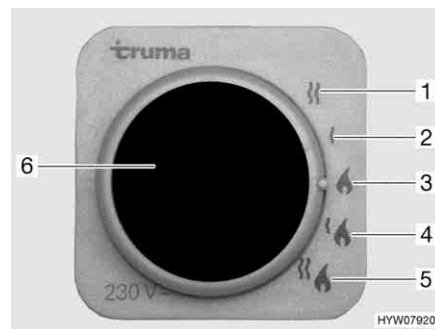
- Inschakelen:*
- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en de gasafsluitkraan "Verwarming/Boiler" openen.
 - Op het bedieningspaneel (Afb. 212) de draaischakelaar (Afb. 212,2) op "Zomergebruik" (Afb. 212,1) zetten.

Het gele controlelicht (Afb. 212,5) licht op tijdens de opwarmfase. Bij het bereiken van de ingestelde watertemperatuur is de opwarmfase beëindigd en het gele controlelicht gaat uit.

- Uitschakelen:*
- Op het bedieningspaneel (Afb. 212) de draaischakelaar (Afb. 212,2) op "O" zetten.
 - Gasafsluitkraan "Verwarming/boiler" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

Variant: Boiler met gas- en 230-V-elektragebruik

- ▷ Het 230-V-elektragebruik is alleen mogelijk, als het voertuig op de 230-V-voorziening is aangesloten.
- ▷ De capaciteitsstand bij het 230-V-elektragebruik zo kiezen dat deze met de beveiliging van de 230-V-aansluiting overeenkomt (900 W bij 3,9-A-zekering, 1800 W bij 7,8-A-zekering).
- ▷ Als de boiler bij het bedieningspaneel op zomergebruik is gezet en de energiekeuzeschakelaar op gemengd gebruik wordt gezet, verwarmt de verwarming alleen het water in de boiler. Bovendien werkt de verwarming alleen in het 230-V-gebruik. De gasbrander wordt niet ingeschakeld.

- 1 230-V-elektragebruik (1800 W)
- 2 230-V-elektragebruik (900 W)
- 3 Gasgebruik
- 4 Gas- en 230-V-elektragebruik (900 W)
- 5 Gas- en 230-V-elektragebruik (1800 W)
- 6 Geel controlelicht "230-V-elektragebruik"

Afb. 214 Energiekeuzeschakelaar voor verwarming/boiler

De boiler kan met verschillende energiesoorten worden gebruikt:

- Gasgebruik (Afb. 214,3)
- 230-V-elektragebruik met de capaciteitsstanden 900 W (Afb. 214,2) of 1800 W (Afb. 214,1)
- Gasgebruik en 230-V-elektragebruik (gemengd gebruik) met de capaciteitsstanden 900 W (Afb. 214,4) of 1800 W (Afb. 214,5)

De combinatie gasgebruik en 230-V-elektragebruik verkort de opwarmtijd van de boiler (alleen mogelijk als de boiler bij het bedieningspaneel (Afb. 212) op wintergebruik is gezet).

Als het 230-V-elektragebruik is gekozen, brandt het gele controlelicht (Afb. 214,6).

Boiler vullen/leegmaken

De boiler wordt uit de watertank van water voorzien.

Boiler met water vullen:

- 12-V-voorziening op het paneel inschakelen.
- Veiligheids-/aftapventiel sluiten. Hiervoor de draaiknop (Afb. 213,1) dwars ten opzichte van het veiligheids-/aftapventiel draaien en de drukknop (Afb. 213,2) indrukken.
- Alle waterkranen op "Warm" zetten en openen. De waterpomp wordt ingeschakeld. De warmwaterleidingen worden gevuld met water.
- Waterkranen zolang geopend laten tot het water zonder luchtbelletjes uit de waterkranen stroomt. Alleen zo is gegarandeerd dat de boiler met water is gevuld.
- Alle waterkranen sluiten.

Boiler leegmaken:

- Op het bedieningspaneel (Afb. 212) de draaischakelaar (Afb. 212,2) op "O" zetten.
- Het veiligheids-/aftapventiel openen. Hiervoor de draaiknop (Afb. 213,1) parallel ten opzichte van het veiligheids-/aftapventiel draaien. De draaiknop (Afb. 213,2) springt naar buiten. De boiler wordt via het veiligheids-/aftapventiel naar buiten toe afgetapt.
- Controleren, of het water uit de boiler volledig wegloopt (ca. 12 liter).

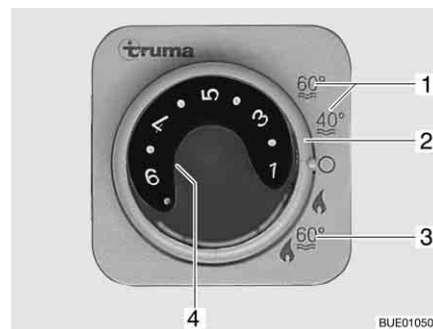

- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

9.4.3 Boiler Truma Combi D

- ▶ Het apparaat buiten bedrijf stellen door de zekering te verwijderen en de klantenservice bezoeken wanneer een van de volgende situaties optreedt: Langdurig aanhoudende, sterke rookontwikkeling; ongewone brandgeluiden; brandstofgeur; voortdurende uitschakeling door storing met foutmelding (knippercode).

- 1 Zomergebruik watertemperatuur 40 °C of 60 °C
- 2 Draaischakelaar
- 3 Wintergebruik "Verwarming en boiler"
- 4 Geel controlelicht "Boiler opwarmfase" resp. rood controlelicht "Storing"

Afb. 215 Bedieningspaneel voor verwarming/boiler

De boiler is geïntegreerd in de verwarming en werkt op dieselbrandstof uit de brandstoftank. De boiler wordt ingeschakeld op het bedieningspaneel (Afb. 215) met de draaischakelaar (Afb. 215,2).

Bij wintergebruik "Verwarming en boiler" (Afb. 215,3) wordt bij het aanzetten van de verwarming automatisch ook het water in de boiler verhit. Als de verwarming bij het bereiken van de gewenste ruimtetemperatuur uitschakelt, verhit de boiler verder tot de watertemperatuur is bereikt.

Bij zomergebruik (Afb. 215,1) wordt alleen het water in de boiler tot 40 °C of 60 °C verwarmd. Het water wordt in ca. 25 minuten tot 60 °C verhit. Het gele controlelicht (Afb. 215,4) licht op tijdens de opwarmfase van de boiler.

De spanningsvoorziening voor het toestel kan via de hoofdschakelaar 12 V niet worden onderbroken. Bij storing licht het rode controlelicht (Afb. 215,4) op het bedieningspaneel op (zie hoofdstuk 14).

Veiligheids-/aftapventiel

De boiler is uitgerust met een veiligheids-/aftapventiel (Afb. 216). Het veiligheids-/aftapventiel voorkomt, dat het water in de boiler bevroert als bij vorst de verwarming niet is ingeschakeld.

- ▷ Veiligheids-/aftapventiel openen en de boiler leegmaken, als het voertuig langere tijd niet wordt gebruikt.
- ▷ Bij temperaturen onder 2 °C gaat het veiligheids-/aftapventiel automatisch open. Pas wanneer de temperatuur bij het veiligheids-/aftapventiel boven 6 °C ligt, kan het veiligheids-/aftapventiel weer afgesloten worden.
- ▷ De waterpomp en de waterarmaturen zijn niet tegen vorst beschermd door het veiligheids-/aftapventiel.

- ▷ De aftapaansluiting van het veiligheids-/aftapventiel moet altijd vrij van verontreinigingen (bijv. bladeren, ijs) zijn.

Afb. 216 Veiligheids-/aftapventiel van de boiler

Inbouwplaats Zie hoofdstuk 16.

Wintergebruik Bij wintergebruik is in de schakelaarstand "Verwarming en boiler" de boiler reeds uitgeschakeld.

Zomergebruik Bij zomergebruik kan het water tot 40 °C of 60 °C worden verwarmd.

Inschakelen: ■ Op het bedieningspaneel (Afb. 215) de draaischakelaar (Afb. 215,2) op "Zomergebruik" (Afb. 215,1) zetten.

Geel controlelicht (Afb. 215,4) licht op tijdens de opwarmfase. Bij het bereiken van de ingestelde watertemperatuur is de opwarmfase beëindigd en het gele controlelicht gaat uit.

Uitschakelen: ■ Op het bedieningspaneel (Afb. 215) de draaischakelaar (Afb. 215,2) op "O" zetten.

Boiler vullen/leegmaken De boiler wordt uit de watertank van water voorzien.

- Boiler met water vullen:*
- 12-V-voorziening op het paneel inschakelen.
 - Op het paneel evt. de stroomvoorziening van de waterpomp inschakelen.
 - Veiligheids-/aftapventiel sluiten. Draai daarvoor de draaiknop (Afb. 216,1) dwars ten opzichte van het veiligheids-/aftapventiel en druk de drukknop (Afb. 216,2) in.
 - Alle waterkranen op "Warm" zetten en openen. De waterpomp wordt ingeschakeld. De warmwaterleidingen worden gevuld met water.
 - Waterkranen zolang geopend laten tot het water zonder luchtbellen uit de waterkranen stroomt. Alleen zo is gegarandeerd dat de boiler met water is gevuld.
 - Alle waterkranen sluiten.

- Boiler leegmaken:*
- Op het paneel evt. de stroomvoorziening van de waterpomp uitschakelen.
 - Op het bedieningspaneel (Afb. 215) de draaischakelaar (Afb. 215,2) op "O" zetten.
 - Alle waterkranen op "Warm" zetten en openen.
 - Het veiligheids-/aftapventiel openen. Draai daarvoor de draaiknop (Afb. 216,1) parallel ten opzichte van het veiligheids-/aftapventiel. De draaiknop (Afb. 216,2) springt naar buiten. De boiler wordt via het veiligheids-/aftapventiel naar buiten toe afgetapt.
 - Controleren, of het water uit de boiler volledig wegloopt (ca. 10 liter).
- ▷ Verdere informatie ontlene aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

9.4.4 Boiler Alde (speciale uitvoering Nexxo)

Boiler inschakelen/ uitschakelen

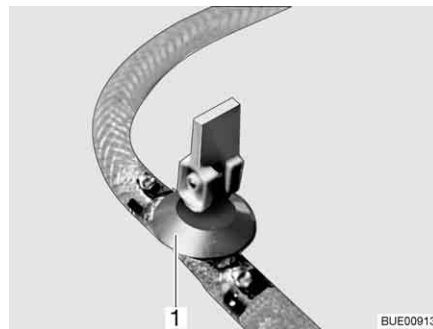
De boiler is in de warmwaterverwarming geïntegreerd. Een afzonderlijke bediening is niet mogelijk. Voor de bediening van de warmwaterverwarming zie sectie 9.2.5.

Boiler vullen/leegmaken

De boiler wordt uit de watertank van water voorzien.

- ▷ Al naargelang het model is het voertuig van een of twee aftapkranen voorzien.

Afb. 217 Aftapkraan

- Boiler met water vullen:*
- Aftapkraan/aftapkranen sluiten. Daarvoor kiphendel (Afb. 217,1) horizontaal zetten.
 - 12-V-voorziening op het paneel inschakelen.
 - Alle waterkranen op "Warm" zetten en openen. De waterpomp wordt ingeschakeld. De warmwaterleidingen worden gevuld met water.
 - Waterkranen zolang geopend laten tot het water zonder luchtbelletjes uit de waterkranen stroomt. Alleen zo is gegarandeerd dat de boiler met water is gevuld.
 - Alle waterkranen sluiten.

- Boiler leegmaken:*
- Boiler uitschakelen.
 - Alle waterkranen openzetten en in de middelste stand zetten.
 - Aftapkraan/aftapkranen (Afb. 217) openen. Daarvoor kiphendel (Afb. 217,1) verticaal zetten. De boiler wordt naar buiten toe afgetapt.
 - Controleren, of het water uit de boiler volledig wegloopt (ca. 10 liter).

- ▷ Meer informatie vindt u in de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant. Zie voor het onderhoud de instructies in hoofdstuk 12.

**Inbouwplaats van de
aftapkraan/aftapkranen**

Zie hoofdstuk 16.

9.5 Kookplaat

- ▶ Gas wegens explosiegevaar nooit onverbrand laten uitstromen.
- ▶ Voor ingebruikname van de kookplaat voor een toereikende ventilatie zorgen. Raam of dakluis openen.
- ▶ Gaskooktoestel of gasbakoven niet voor het verwarmen gebruiken.
- ▶ In de directe omgeving van de kookplaat geen gordijnen aanbrengen. Brandgevaar!
- ▶ Voor het hanteren van hete pannen en dergelijke voorwerpen ovenwanten of pannenlappen gebruiken. Verwondingsgevaar!

9.5.1 Gaskooktoestel

- ▶ Tijdens het inschakelen en als het gaskooktoestel wordt gebruikt, mogen er geen brandbare of licht ontvlambare voorwerpen zoals theedoeken, servetten enz. in de buurt van het gaskooktoestel zijn. Brandgevaar!
- ▶ Bij aansteken moet het ontstekingsproces zichtbaar zijn en mogen er nog geen pannen neergezet worden.
- ▶ Als er een vlambeschermingsplaat aanwezig is, de vlambeschermingsplaat bij gebruik van het gaskooktoestel altijd overeind zetten.
- ▶ De afdekking van het gaskooktoestel wordt door veerkracht dichtgetrokken. Bij het sluiten bestaat verwondingsgevaar!

- ▷ Geen hete voorwerpen zoals pannen op de afdekking van de spoelbak zetten. De kunststof kan vervormen.
- ▷ De glazen afdekking van het gaskooktoestel niet als kookveld gebruiken.
- ▷ De afdekking van het gaskooktoestel niet sluiten als het gaskooktoestel wordt gebruikt.
- ▷ De afdekking van het gaskooktoestel niet belasten wanneer deze gesloten is.
- ▷ Geen hete pannen op de afdekking van het gaskooktoestel zetten.
- ▷ De afdekking van het gaskooktoestel na het koken zolang de branders warmte afgeven open laten staan. De glasplaat kan anders barsten.

- ▷ Alleen pannen gebruiken waarvan de diameter geschikt is voor het rooster van de brander van het gaskooktoestel.
- ▷ Als de vlam uitgaat, blokkeert het ontstekingsbeveiligingsventiel automatisch de gastoevoer.
- ▷ Verdere informatie ontlenuen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant van de apparatuur.

Het keukenblok van het voertuig is uitgerust met een 3-pits-gaskooktoestel.

De bedieningselementen voor het gaskooktoestel bevinden zich direct op het kooktoestel.

Handmatige ontsteking

Het gaskooktoestel moet handmatig worden aangestoken.

Afb. 218 Gaskooktoestel

Inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Kookplaat" openen.
- Afdekking (Afb. 218,1) van het gaskooktoestel openen.
- Draairegelaar (Afb. 218,2) van de gewenste brander in de ontstekingsstand (grote vlam) draaien.
- De draairegelaar indrukken en ingedrukt houden.
- De brander met een gasaansteker, een lucifer of met andere geschikte ontstekingsmiddelen aansteken.
- Als de vlam brandt, de draairegelaar nog 10 tot 15 seconden ingedrukt houden tot het ontstekingsbeveiligingsventiel de gastoevoer open houdt.
- Draairegelaar loslaten en in de gewenste instelling draaien.
- Als het aansteken niet is gelukt, de procedure vanaf het begin herhalen.

Uitschakelen:

- Draairegelaar in 0-stand draaien. De vlam dooft.
- Gasafsluitkraan "Kookplaat" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

Ontstekingsautomaat

Het gaskooktoestel is uitgerust met een elektronische ontsteking.

Afb. 219 Bedieningselementen voor gaskooktoestel

Inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Kookplaat" openen.
- Afdekking van het gaskooktoestel openen.
- Afhankelijk van het model de vlambeschermingsplaat openklappen en ver-grendelen.
- Draairegelaar (Afb. 219,1) van de gewenste brander in de ontstekingsstand (grote vlam) draaien.

- De draairegelaar indrukken en ingedrukt houden. De ontstekingsautomaat wekt ontstekingsvonken op. Er is een klikkend geluid hoorbaar.
- Als de vlam brandt, de draairegelaar nog 10 tot 15 seconden ingedrukt houden tot het ontstekingsbeveiligingsventiel de gastoevoer open houdt.
- Draairegelaar loslaten en in de gewenste instelling draaien.

Uitschakelen:

- Draairegelaar in 0-stand draaien. De vlam dooft.
- Gasafsluitkraan "Kookplaat" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

9.5.2 Gasbakoven (Dometic) (speciale uitvoering)

- ▶ De ventilatieopeningen op de gasbakoven niet bedekken.
- ▶ Bij het ontsteken en wanneer de bakoven wordt gebruikt, mogen er geen brandbare of licht ontvlambare voorwerpen zoals theedoeken, kleding enz. in de buurt van de gasbakoven zijn. Brandgevaar!
- ▶ Als het aansteken niet is gelukt, de procedure vanaf het begin herhalen. Zonodig controleren of gas en/of stroom in de gasbakoven ontbreken.
- ▶ Als de gasbakoven toch niet functioneert, de gasafsluitkraan sluiten en het servicepunt inlichten.
- ▶ Als de brandervlam per ongeluk wordt gedoofd, draairegelaar op "0" draaien en de brander tenminste 1 minuut uitgeschakeld laten. Pas daarna opnieuw ontsteken.
- ▶ Bij gebruik worden de delen van de gasbakoven zeer heet. Hete delen niet met blote handen aanraken.
- ▶ Maaltijden, rooster en bakplaat zodanig in de gasbakoven plaatsen, dat deze niet in contact met de vlam komen.
- ▶ Bakoven en grill alleen ontsteken als de bakovendeur geopend is.
- ▶ Bakovendeur bij het grillen altijd half open laten staan.
- ▶ Grill niet langer dan 25 minuten gebruiken.

- ▷ Afhankelijk van het model worden twee verschillende uitvoeringen van de gasbakoven toegepast. De bediening van beide gasbakovens is identiek; alleen het uiterlijk van de ovens verschilt.
- ▷ Al naargelang het model is in de gasbakoven een grill geïntegreerd.
- ▷ Voor de eerste ingebruikname van de gasbakoven 30 minuten op de hoogste temperatuur en zonder inhoud verwarmen.
- ▷ Als de vlam uitgaat, blokkeert het ontstekingsbeveiligingsventiel automatisch de gastoevoer.
- ▷ Een veiligheidsschakelaar voorkomt het ontsteken als de bakovendeur gesloten is.
- ▷ Als de ontstekingsprocedure meermaals mislukt, draairegelaar op "0" draaien. Na minstens 1 minuut wachttijd gasbakoven handmatig ontsteken. Zonodig controleren of gas en/of stroom in de gasbakoven ontbreken. Als de gasbakoven dan niet functioneert, de gasafsluitkraan sluiten en het servicepunt inlichten.
- ▷ Verdere informatie omtrenten aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

De gasbakoven is uitgerust met een elektronische ontsteking.

Afb. 220 Gasbakoven (Dometic Tec-Tower)

Afb. 221 Gasbakoven (Dometic)

De betekenis van de symbolen op de draairegelaars (Afb. 220,1 en Afb. 221,1) van de beide gasbakovens zijn identiek:

- en duiden bakoven aan
- en duiden grille aan.

Bakoven inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Bakoven" openen.
- Bakovendeur helemaal openen. De veiligheidsschakelaar staat dan de ontsteking toe.
- De draairegelaar indrukken, ingedrukt houden en naar links op de gewenste instelling draaien. De draairegelaar nog 5-10 seconden ingedrukt houden. Ontsteken gaat automatisch.
- De draairegelaar loslaten.
- Bakovendeur sluiten.

Grill inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Bakoven" openen.
- Bakovendeur minstens tot de eerste stand (ca. 45°) openen.
- De draairegelaar indrukken, ingedrukt houden en naar rechts op het grille-symbool draaien. De draairegelaar nog 5-10 seconden ingedrukt houden. Ontsteken gaat automatisch.
- De draairegelaar loslaten.
- ▷ Bakovendeur bij gebruik van de grill niet sluiten.

Uitschakelen:

- De draairegelaar op "O" zetten. De vlam dooft.
- Gasafsluitkraan "Bakoven" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

9.5.3 Magnetron (speciale uitvoering)

- ▶ Alleen vaklieden mogen de magnetron repareren. Door ondeskundige reparaties kan ernstig gevaar voor de gebruiker ontstaan.
- ▶ De veiligheidsvoorziening tegen het uittreden van magnetronenergie nooit verwijderen.
- ▶ De magnetron alleen gebruiken, als deze volgens voorschrift is ingebouwd.
- ▶ De magnetron uitsluitend in gebruik nemen als de deurafdichting niet beschadigd is.
- ▶ De magnetron niet zonder toezicht laten, als deze in bedrijf is.
- ▶ Bij rookvorming de magnetron gesloten houden, uitschakelen en de stroomvoorziening onderbreken.

- ▷ De magnetron alleen met draaiplateau en draaikruis gebruiken.
- ▷ Alleen servies gebruiken dat geschikt is voor de magnetron.
- ▷ De magnetron niet leeg, maar enkel met geschikte inhoud in bedrijf stellen.

- ▷ Voor kooktijden van minder dan 2 minuten: De draairegelaar voor de kooktijd eerst verder dan "2" draaien en vervolgens teruggedraaien naar de gewenste kooktijd.
- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

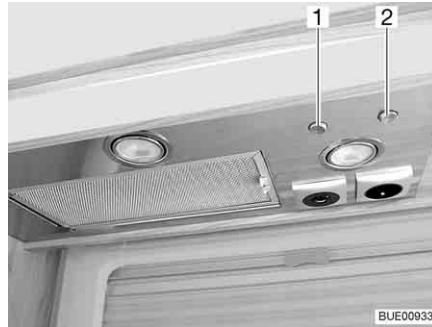
Afb. 222 Bedieningselementen voor de magnetron

- Inschakelen:**
- Toets (Afb. 222,3) voor het openen van de deur indrukken en het voedsel in de kookruimte zetten.
 - Deur sluiten. Bij het sluiten is een klikgeluid hoorbaar.
 - Met de draairegelaar (Afb. 222,1) het vermogen kiezen.
 - De kooktijd met de draairegelaar (Afb. 222,2) instellen. Het verwarmen begint.

Wanneer de kooktijd is verstreken klinkt een signaal. De magnetron schakelt automatisch uit.

- Uitschakelen:**
- Toets (Afb. 222,3) voor het openen van de deur indrukken en het voedsel uitnemen.

9.5.4 Afzuigkap (speciale uitvoering)

Afb. 223 Afzuigkap

De kookplaat is voorzien van een afzuigkap. De ingebouwde krachtige ventilator transporteert de kookdampen rechtstreeks naar buiten. Voor het inschakelen van de afzuigkap de rechter tuimelschakelaar (Afb. 223,2) drukken.

Met de linker tuimelschakelaar (Afb. 223,1) kunnen de beide lampen in de afzuigkap worden ingeschakeld.

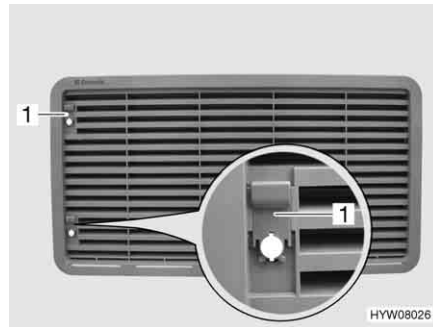
9.6 Koelkast

Tijdens de rit de koelkast alleen via het 12-V-boordnet gebruiken. Bij hoge omgevingstemperaturen bereikt de koelkast geen volle koelcapaciteit meer. Bij hoge buitentemperaturen is de volledige koelcapaciteit van het koelaggregaat alleen gegarandeerd, als de koelkast voldoende wordt geventileerd. Om een betere ventilatie te verkrijgen, kunnen de koelkast-ventilatieroosters worden weggenomen.

- ▷ Bij het verlaten van het voertuig altijd de koelkast-ventilatieroosters in elkaar zetten. Bij regen kan er anders water binnendringen.
- ▷ De koelcapaciteit van de koelkast is afhankelijk van de stand van het voertuig. Reeds vanaf een schuine stand van 5° kan de koelcapaciteit dalen. Daarom het voertuig op de opstelplaats altijd horizontaal zetten.
- ▷ Absorbeerkoelkasten werken bij normale kamertemperatuur (ca. 21 °C) in het aangegeven temperatuurbereik. Bij duidelijke hogere omgevingstemperaturen (> 30 °C) daalt de koelcapaciteit. De reden daarvoor is, dat de "verdampertemperatuur" van het koudemiddel bij absorbeerkoelkasten lager is dan bij compressorkoelkasten.

9.6.1 Koelkast-ventilatioerooster

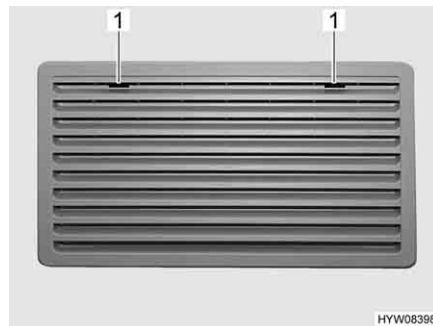

Afb. 224 Koelkast-ventilatioerooster (met schuif)

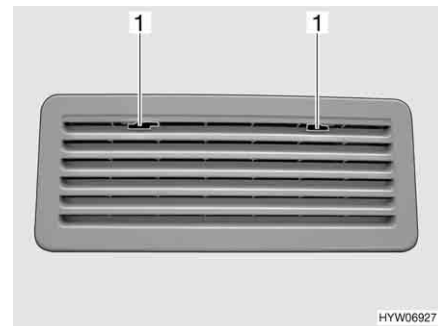

Afb. 225 Koelkast-ventilatioerooster (met schroef)

- Verwijderen:*
- Al naargelang de uitvoering de schuif (Afb. 224,1) naar boven schuiven of de schroef (Afb. 225,1) met behulp van een munt een kwartslag draaien.
 - Koelkast-ventilatioerooster wegnemen.

Afb. 226 Koelkast-ventilatioerooster (Thetford groot)

Afb. 227 Koelkast-ventilatioerooster (Thetford klein)

- Verwijderen:*
- Vergrendeling (Afb. 226,1 of Afb. 227,1) naar het midden schuiven.
 - Koelkast-ventilatioerooster wegnemen.

9.6.2 Gebruik (Dometic 8-serie met handmatig energiekeuze-systeem HES)

Gebruikswijzen De koelkast heeft 3 gebruikswijzen:

- Gasgebruik
- 230 V wisselspanning
- 12 V gelijkspanning

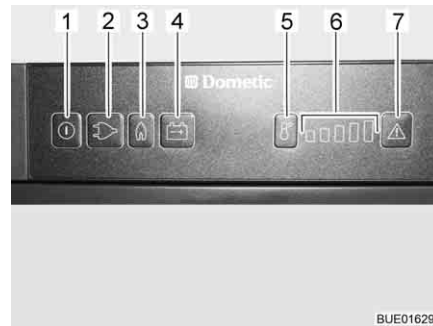
De gebruikswijze wordt ingesteld via het bedieningspaneel aan de voorzijde van de koelkast.

- ▷ Slechts één energiebron inschakelen.
- ▷ De koelkast heeft altijd 12-V-regelspanning nodig, onafhankelijk van de omstandigheid met welke energiesoort hij wordt gebruikt. De regelspanning is aanwezig, als het elektroblok is ingeschakeld. Daardoor stroomt er ook bij uitgeschakelde koelkast altijd een ruststroom. Bij een tijdelijke buitenbedrijfstelling van de koelkast altijd het elektroblok uitschakelen.

Gasgebruik

► Gas wegens explosiegevaar nooit onverbrand laten uitstromen.

- 1 Toets Aan/Uit
- 2 Lichttoets gebruikswijze "230 V"
- 3 Lichttoets gebruikswijze "Gas"
- 4 Lichttoets gebruikswijze "12 V"
- 5 Toets temperatuurstandenkeuze
- 6 Indicatie temperatuurstanden
- 7 Lichttoets "Storing"

Afb. 228 Bedieningselementen voor de koelkast (Dometic 8-serie met HES)

Inschakelen:

- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Koelkast" openen.
- Toets Aan/Uit (Afb. 228,1) ca. 2 seconden lang indrukken. De koelkast wordt ingeschakeld. De toets van de laatst gekozen bedrijfsmodus licht op.
- Evt. toets voor de bedrijfsmodus "Gas" (Afb. 228,3) indrukken. De toets licht op. De gastoevoer is geopend. Ontsteken gaat automatisch. Er klinkt een tikkend geluid tot het gas ontstoken is.
- Koeltemperatuur met de toets Temperatuurstandenkeuze (Afb. 228,5) instellen.

Uitschakelen:

- Toets Aan/Uit ca. 2 seconden lang indrukken. De koelkast is uitgeschakeld.
- Gasafsluitkraan "Koelkast" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

Elektrisch gebruik

▷ De gasafsluitkraan "Koelkast" sluiten als de koelkast op elektriciteit werkt.

De koelkast kan werken met de volgende spanningen:

- 230 V wisselspanning
- 12 V gelijkspanning

230-V-gebruik inschakelen:

- Toets Aan/Uit (Afb. 228,1) ca. 2 seconden lang indrukken. De koelkast wordt ingeschakeld. De toets van de laatst gekozen bedrijfsmodus licht op.
- Evt. toets bedrijfsmodus "230 V" (Afb. 228,2) indrukken. De toets licht op.
- Koeltemperatuur met de toets Temperatuurstandenkeuze (Afb. 228,5) instellen.

230-V-gebruik uitschakelen:

- Toets Aan/Uit ca. 2 seconden lang indrukken. De koelkast is uitgeschakeld.

- 12-V-gebruik inschakelen:*
- Toets Aan/Uit (Afb. 228,1) ca. 2 seconden lang indrukken. De koelkast wordt ingeschakeld. De toets van de laatst gekozen bedrijfsmodus licht op.
 - Evt. toets bedrijfsmodus "12 V" (Afb. 228,4) indrukken. De toets licht op.
 - Koeltemperatuur met de toets Temperatuurstandenkeuze (Afb. 228,5) instellen.

- 12-V-gebruik uitschakelen:*
- Toets Aan/Uit ca. 2 seconden lang indrukken. De koelkast is uitgeschakeld.

Bij 12-V-gebruik wordt de koelkast uitsluitend door de startaccu van het voertuig met stroom gevoed. De startaccu voedt de koelkast echter alleen dan met 12 V als de voertuigmotor draait. Als de voertuigmotor is uitgeschakeld, wordt de koelkast elektrisch afgesloten van de spanningsvoeding in de woonruimte. Bij langere pauzes daarom omschakelen op gasgebruik.

- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing "Koelkast".

9.6.3 Gebruik (Dometic RMD 8-serie met een automatisch energiekeuze-systeem en frameverwarming)

Gebbruikswijzen

De koelkast is uitgerust met een automatisch energiekeuze-systeem (AES). Wanneer de keuzeschakelaar op "AES" is gezet, kiest het AES automatisch de optimale energiebron uit en regelt de werking van de koelkast. Manuele ingrepen voor de energiekeuze zijn niet vereist, maar zijn mogelijk.

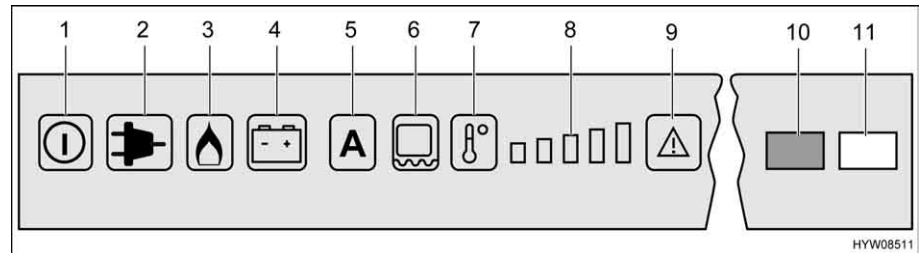
Het AES kiest uit de volgende energiebronnen:

- 12 V zonne-energie (speciale uitvoering)
- 230 V wisselspanning
- Gas
- 12 V gelijkspanning

De prioriteit van de energiebron is vastgelegd in deze volgorde.

- ▷ De koelkast heeft altijd 12-V-regelspanning nodig, onafhankelijk van de omstandigheid met welke energiesoort hij wordt gebruikt. De regelspanning wordt uit de woonruimteaccu gehaald. Daardoor stroomt er ook bij uitgeschakelde koelkast altijd een ruststroom. Bij een tijdelijke stilstand de koelkast altijd van de stroomtoevoer loskoppelen.

Afb. 229 Bedieningselementen voor de koelkast (Dometic RMD)

- 1 Toets Aan/Uit
- 2 Lichttoets gebruikswijze "230 V"
- 3 Lichttoets gebruikswijze "Gas"
- 4 Lichttoets gebruikswijze "12 V"
- 5 Lichttoets gebruikswijze "AES" (automatisch energiekeuze-systeem)
- 6 Lichttoets frameverwarming
- 7 Toets temperatuurstandenkeuze
- 8 Indicatie temperatuurstanden
- 9 Lichttoets "Storing"/"Reset" bij gasgebruik
- 10 Controlelicht "Storing" (zichtbaar bij gesloten koelkastdeur)
- 11 Controlelicht "Bedrijf" (zichtbaar bij gesloten koelkastdeur)

230-V-gebruik Als de bedrijfsmodus "AES" ingesteld en de 230-V-voorziening aangesloten is, dan kiest het AES bij voorkeur deze energiebron.

12-V-gebruik Als de bedrijfsmodus "AES" ingesteld is, kiest het AES het 12-V-gebruik alleen dan, wanneer de voertuigmotor draait (dynamosignaal D+).

Gasgebruik

► Gas wegens explosiegevaar nooit onverbrand laten uitstromen.

- ▷ Bij gebruik van autogas moet de gasbrander vaker gereinigd worden.
- ▷ De hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Koelkast" openen.

Als de bedrijfsmodus "AES" ingesteld, de 230-V-voorziening **niet** aangesloten en de voertuigmotor **uitgeschakeld** is, kiest het AES de gasvoorziening. Bij het selecteren van het gebruik op gas wordt de ontstekingsbeveiliging automatisch geopend, zodat er gas naar de brander kan stromen. Tegelijkertijd wordt de elektronische ontsteker ingeschakeld. Wordt de gasvlam bijv. door een windstoot gedoofd, dan wordt de ontsteker onmiddellijk geactiveerd en steekt deze het gas weer aan. Bij een storing van het gasgebruik knipperen de lichttoetsen "Gas" (Afb. 229,3) en "Storing" (Afb. 229,9). Het controlelicht "Storing" (Afb. 229,10) brandt en er klinkt 20 seconden lang een akoestisch alarm.

Omschakeling tussen energiebronnen

- ▶ In de buurt van tankstations is het gebruik van open vuur verboden. Indien het oponthoud langer duurt dan 15 minuten, moet de koelkast met de energiekeuzeschakelaar worden uitgeschakeld.

Bij het omschakelen van de energiebronnen 230 V of 12 V op gas zijn er omschakelvertragingen in het AES ingebouwd. Bij het omschakelen van bijv. 12-V-gebruik op gasgebruik is in het AES een 15-minuten durende vertraging ingebouwd. Daardoor wordt het omschakelen op gasgebruik bij een korte stop van het voertuig met afgezette motor (bijv. tankstop) verhinderd.

Koeltemperatuur-regeling

Na het inschakelen kiest de koelkast automatisch de middelste thermostaatinstelling. Deze instelling kan handmatig worden bijgesteld met de toets temperatuurstandenkeuze (Afb. 229,7). De controlelichten (Afb. 229,8) tonen de geselecteerde thermostaatinstelling. Met de toets temperatuurstandenkeuze wordt de koeltemperatuur voor alle drie de energiesoorten ingesteld. Het duurt een paar uur, tot de koelkast de normale bedrijfstemperatuur heeft bereikt. Bij het omschakelen van de gebruikswijze blijft de thermostaatinstelling behouden. De koeltemperatuur blijft onafhankelijk van de energiesoort behouden.

Frameverwarming (FV)

- ▷ Wanneer de frameverwarming is ingeschakeld, verbruikt deze ongeveer 4 watt, ook bij gasgebruik. Om te voorkomen dat de woonruimteaccu zich ontlad, bij gasgebruik de frameverwarming niet in continue werking gebruiken of de frameverwarming uitschakelen.

Voor de frameverwarming kunnen de volgende gebruiksduurwaarden worden gekozen:

- 2 uur
- 5 uur
- Continue werking (30 minuten lang ingeschakeld, dan wisselend telkens 5 minuten ingeschakeld en 5 minuten uitgeschakeld)

Gebruiksduur instellen:

- Frameverwarming voor een periode van 2 uur inschakelen: Toets (Afb. 229,6) eenmaal indrukken. Eén balkje van de temperatuurstandenweergave (Afb. 229,8) gaat branden.
- Frameverwarming voor een periode van 5 uur inschakelen: Toets (Afb. 229,6) tweemaal indrukken. Twee balkjes van de temperatuurstandenweergave (Afb. 229,8) gaan branden.
- Frameverwarming op continue werking instellen: Toets (Afb. 229,6) driemaal indrukken. Drie balkjes van de temperatuurstandenweergave (Afb. 229,8) gaan branden.

De temperatuurstandenweergave (Afb. 229,8) geeft enkele seconden lang de gebruiksduur van de frameverwarming aan.

Bij hoge buitentemperaturen en hoge luchtvochtigheid kunnen er zich waterdruppels op het metalen frame van het vriesvak vormen. Daarom is de koelkast met een frameverwarming voor het vriesvak uitgerust. Bij hoge temperaturen en hoge luchtvochtigheid de frameverwarming met de toets (Afb. 229,6) inschakelen. Zo kan corrosie worden vermeden. Als de frameverwarming is ingeschakeld, brandt de lichttoets (Afb. 229,6).

Handmatige modus

- Inschakelen:*
- De hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Koelkast" openen.
 - Toets Aan/Uit (Afb. 229,1) ca. 2 seconden lang indrukken. De koelkast wordt ingeschakeld, de laatst ingestelde energiesoort of "AES" wordt getoond.
 - Toets voor de gewenste energiesoort of de automatische modus "AES" indrukken.
 - Koeltemperatuur met de toets temperatuurstandenkeuze (Afb. 229,7) instellen. De controlelichten (Afb. 229,8) tonen de geselecteerde thermostaatinstelling.

Bij 12-V-gebruik wordt de koelkast uitsluitend door de woonruimteaccu met stroom gevoed.

- ▷ Als de koelkast handmatig op "12 V" is gezet, verbruikt hij continu stroom. Daarom op gasgebruik instellen, als de voertuigmotor **niet** draait en het voertuig **niet** aan de 230-V-voorziening is aangesloten.

- Uitschakelen:*
- Toets Aan/Uit (Afb. 229,1) ca. 2 seconden lang indrukken. De koelkast wordt uitgeschakeld, er branden geen indicaties meer.
 - Gasafsluitkraan "Koelkast" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.

Extra functies

In de automatische modus worden "AES" en de actueel gebruikte energiesoort getoond. De helderheid van de indicatie wordt na enkele seconden minder als er geen andere toets wordt ingedrukt. Als de deur geopend is, gaat de binnenverlichting na 2 minuten uit. Wanneer de deur langer dan 2 minuten open staat, knippert het controlelicht bedrijf en weerklinkt er een akoestisch waarschuwingssignaal.

- ▷ Verdere informatie ontlenen aan de aparte gebruiksaanwijzing "Koelkast".

9.6.4 Gebruik (Thetford met SES)

- ▷ Verdere informatie ontlenen aan de aparte gebruiksaanwijzing "Koelkast".

Gebruikswijzen

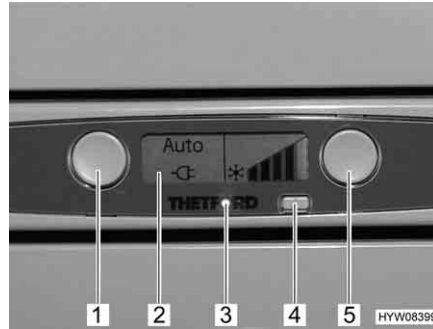
De koelkast is uitgerust met een automatisch energiekeuze-systeem SES. Het SES kiest automatisch de optimale energiebron uit en regelt de werking van de koelkast. Manuele ingrepen voor de energiekeuze zijn niet vereist.

Het SES kiest in de gebruikswijze Automatisch uit de volgende energiebronnen:

- 230 V wisselspanning
- 12 V gelijkspanning
- Gas

De prioriteit van de energiebron is vastgelegd in deze volgorde.

Na het inschakelen is de laatst ingestelde gebruikswijze geselecteerd.

- 1 Toets voor gebruikswijze
- 2 Display
- 3 Bedrijfsindicatie (blauw)
- 4 Toets Aan/Uit
- 5 Toets voor temperatuur

Afb. 230 Bedieningselementen voor de koelkast (Thetford met SES)

Als er voor de ingestelde energiebron een storing optreedt, schakelt het systeem naar de volgende beschikbare energiebron om. Als er geen andere energiebronnen meer beschikbaar zijn, knippert de bedrijfsindicatie en wordt op het display een foutcode weergegeven.

230-V-gebruik

Is de 230-V-voorziening aangesloten, dan wordt deze energiebron als eerste prioriteit geselecteerd door het SES.

12-V-gebruik

12-V-gebruik wordt alleen geselecteerd door het SES, als de voertuigmotor loopt en de dynamo voldoende 12-V-bedrijfsspanning levert.

Gasgebruik

- ▶ Gas wegens explosiegevaar nooit onverbrand laten uitstromen.

- ▷ De hoofdafsluitkraan op de gasfles en gasafsluitkraan "Koelkast" openen.

Als de 230-V-voorziening niet aangesloten en de voertuigmotor uitgeschakeld is, kiest het SES de voeding met gas. Bij het selecteren van het gebruik op gas wordt de ontstekingsbeveiliging automatisch geopend, zodat er gas naar de brander kan stromen. Tegelijkertijd wordt de elektronische ontsteker ingeschakeld. Wordt de gasvlam bijv. door een windstoot gedoofd, dan wordt de ontsteker onmiddellijk geactiveerd en steekt deze het gas weer aan.

Omschakeling tussen energiebronnen

- ▶ In de buurt van tankstations is het gebruik van open vuur verboden. Indien het oponthoud langer duurt dan 15 minuten, moet de koelkast met de toets Aan/Uit worden uitgeschakeld.

Bij het omschakelen tussen de afzonderlijke energiebronnen zijn er opzettelijke vertragingen ingebouwd in het SES. De koelkast is daarom na het omschakelen op een nieuwe energiebron niet meteen bedrijfsklaar. Bij het omschakelen van 12-V-gebruik op gebruik op gas is in het SES een 15 minuten durende vertraging ingebouwd. Daardoor wordt het omschakelen op gasgebruik bij een korte stop van het voertuig met afgezette motor (bijv. tankstop) verhinderd.

Te lage spanning

Bij elektrisch gebruik wordt er voortdurend door het SES toegezien op de hoogte van de geleverde elektrische spanning. Is de elektrische spanning gedurende een bepaalde periode te laag, dan schakelt het SES automatisch om op gasgebruik. Het SES blijft zolang in deze gebruikswijze, tot de hoogte van de elektrische spanning weer overeenkomt met de normale waarde.

Koeltemperatuur-regeling

Na het inschakelen kiest de koelkast automatisch de laatst ingestelde thermostaatinstelling. Deze instelling kan handmatig worden bijgesteld met de toets voor de temperatuur (Afb. 230,5). De balken op het display (Afb. 230,2) tonen de geselecteerde thermostaatinstelling.

De hoogte van de balken geeft de ingestelde koelcapaciteit aan:

- Kleine balken = lage koelcapaciteit
- Grote balken = hoge koelcapaciteit

Met de toets wordt de koeltemperatuur voor alle drie de energiesoorten ingesteld. Het duurt een paar uur tot de koelkast de ingestelde bedrijfstemperatuur heeft bereikt. Bij het omschakelen van de gebruikswijze blijft de thermostaatinstelling behouden. De koeltemperatuur blijft onafhankelijk van de energiesoort behouden.

Bediening*Inschakelen:*

- Toets Aan/Uit (Afb. 230,4) indrukken. De bedrijfsindicatie (Afb. 230,3) brandt blauw. Alle symbolen op het display lichten kort op.

Met de toets voor de gebruikswijze (Afb. 230,1) kan het automatisch gebruik of een vast ingestelde energiebron worden gekozen. Met elke druk op de toets wordt de gebruikswijze gekozen in de volgende volgorde:

- Automatische energiekeuze (aanbevolen)
- 12 V gelijkspanning
- Gas
- 230 V wisselspanning

De keuzemogelijkheden worden op het display weergegeven.

- Koeltemperatuur met de toets voor de temperatuur (Afb. 230,5) instellen. Balken op het display (Afb. 230,2) tonen de geselecteerde thermostaatinstelling.

Uitschakelen:

- Toets Aan/Uit (Afb. 230,4) indrukken. De bedrijfsindicatie (Afb. 230,3) brandt niet meer.
- Gasafsluitkraan "Koelkast" en hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten.
- ▷ Verdere informatie ontlenen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

9.6.5 Vergrendeling van de koelkastdeur

Afhankelijk van het model heeft de koelkast een apart vriesvak. De informatie in deze sectie geldt ook voor de deur van het vriesvak.

- ▷ Tijdens de rit moet de koelkastdeur altijd gesloten en in de gesloten stand gearreteerd zijn.

- ▷ Als de koelkast is uitgeschakeld, de koelkastdeur in ventilatiestand vastzetten. Zo kan schimmelvorming worden vermeden.

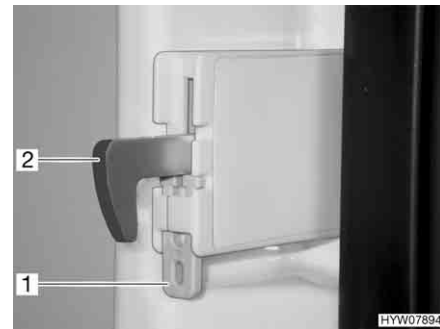
De koelkastdeur kan in twee standen worden vergrendeld:

- Gesloten koelkastdeur tijdens de rit en als de koelkast wordt gebruikt
- Licht geopende koelkastdeur als ventilatiestand, als de koelkast is uitgeschakeld

Dometic 8-serie

Afb. 231 Ontgrendelingsknop van de koelkastdeur (Dometic 8-serie)

Afb. 232 Vastzetten vergrendelingshaak

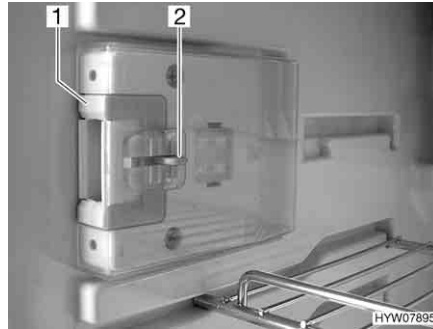
Openen: ■ De ontgrendelingsknop (Afb. 231,1) indrukken en de koelkastdeur openen.

Sluiten: ■ De koelkastdeur sluiten. De vergrendelingshaak klikt hoorbaar vast.

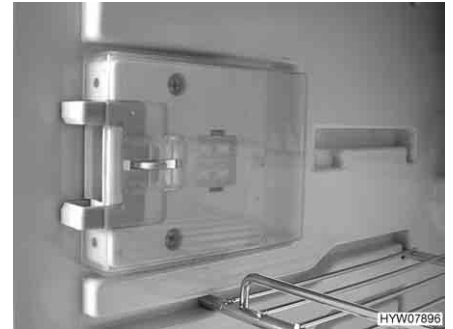
Als het voertuig is opgesteld, kan de vergrendelingshaak worden vastgezet. De koelkastdeur kan dan worden geopend, zonder dat de ontgrendelingsknop ingedrukt hoeft te worden.

Vergrendelingshaak vastzetten: ■ De grendelschuif (Afb. 232,1) naar boven drukken. De vergrendelingshaak (Afb. 232,2) wordt naar boven gedrukt en is buiten werking.

Vergrendelingshaak losmaken: ■ De vergrendelingshaak (Afb. 232,2) naar beneden drukken. De vergrendelingshaak werkt weer.

Afb. 233 Sluiting in normale stand

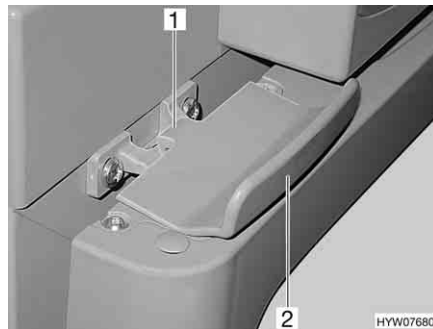
Afb. 234 Sluiting in ventilatiestand

In ventilatiestand vergrendelen:

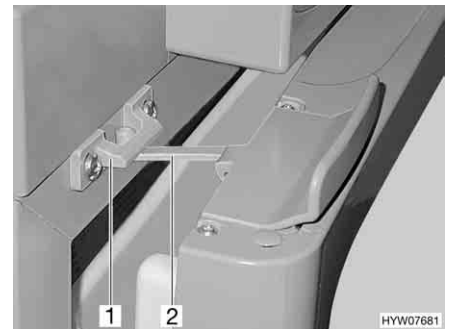
- De koelkastdeur openen.
- De ontgrendeling (Afb. 233,2) indrukken.
- De sluiting (Afb. 233,1) naar voren schuiven (Afb. 234).

Als de koelkastdeur nu wordt gesloten, blijft de koelkastdeur op een kier geopend staan.

Thetford

Afb. 235 Vergrendeling van de koelkastdeur, gesloten (Thetford)

Afb. 236 Koelkastdeur in ventilatiestand (Thetford)

Openen:

- Koelkastdeur aan de greep (Afb. 235,2) openen. De vergrendeling (Afb. 235,1) wordt automatisch ontgrendeld.

Sluiten:

- Koelkastdeur helemaal sluiten. Erop letten dat de vergrendeling inklikt.

In ventilatiestand vergrendelen:

- Koelkastdeur iets openen.
- Vergrendeling (Afb. 236,2) omhoog klappen en in de vergrendelingshouder (Afb. 236,1) arreteren. De koelkastdeur blijft zo op een kier geopend.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de sanitaire inrichtingen van het voertuig.

De instructies hebben betrekking op:

- de watertank
- de afvalwatertank
- de afvalwatertankverwarming
- de verwarming voor de afvalwaterleidingen
- de complete waterinstallatie
- de toiletruimte
- het toilet

10.1 Watervoorziening, algemeen

- ▶ Watertank alleen vullen uit verzorgingsinstallaties met aantoonbare drinkwaterkwaliteit.
- ▶ Voor het vullen alleen slangen of reservoirs gebruiken, die zijn goedgekeurd voor drinkwater.
- ▶ Vulslang of reservoir vóór het gebruik grondig spoelen met drinkwater (2- tot 3-voudige hoeveelheid van de inhoud).
- ▶ Vulslang of reservoir na het gebruik volledig leegmaken en openingen van de vulslang of het reservoir afsluiten.
- ▶ Staand water in de watertank of in waterleidingen wordt na korte tijd ondrinkbaar. Daarom voor ieder gebruik van het voertuig de waterleidingen en de watertank grondig reinigen. Na ieder gebruik van het voertuig de watertank en alle waterleidingen volledig leegmaken.
- ▶ Bij stilstand van meer dan één week de waterinstallatie vóór het gebruik van het voertuig ontsmetten (zie hoofdstuk 11).

- ▷ Als het voertuig gedurende meerdere dagen niet wordt gebruikt of bij vorstgevaar niet wordt verwarmd, de totale waterinstallatie leegmaken. Ervoor zorgen dat de waterpomp op het paneel is uitgeschakeld. De waterpomp loopt anders warm en kan beschadigd worden. De waterkranen in de middelste stand geopend laten. Het veiligheids-/aftapventiel (indien aanwezig) en alle aftapkranen geopend laten. Zo kunnen vorstschade aan de inbouwapparatuur, vorstschade aan het voertuig en afzettingen in watervoerende componenten worden vermeden.
- ▷ De waterpomp loopt zonder water warm en kan beschadigd worden. Waterpomp nooit gebruiken als de watertank leeg is.

Het voertuig is uitgerust met een ingebouwde watertank. Een elektrische waterpomp pompt het water naar de afzonderlijke waterwinplaatsen. Door het openen van een waterkraan wordt de waterpomp automatisch ingeschakeld en pompt ze water naar de waterwinplaats.

De afvalwatertank vangt het vervuilde water op. Op het paneel kan worden afgevraagd hoe vol de watertank of de afvalwatertank is.

- ▷ Voordat de waterarmaturen kunnen worden gebruikt, moeten de 12-V-voorziening en de waterpomp via het paneel zijn ingeschakeld. De waterpomp werkt anders niet.
- ▷ Wanneer de watertank met vers water wordt gevuld kan onderin de pomp een luchtbel worden gevormd. Deze luchtbel het aanzuigen van het water. De waterpomp krachtig in het water heen en weer schudden.

10.2 Watertank

10.2.1 Vulhoeveelheden

- ▷ In de watertank past 120 l. De vulhoeveelheid is echter om bijladingsredenen tot 60 l beperkt (geïnstalleerde overloop). Het paneel is niet op deze vulhoeveelheid aangepast. De vulpeilindicatie op het paneel toont het daadwerkelijk vulpeil van de watertank.

Indien nodig resp. als de resterende bijlading groot genoeg is, kan de watertank tot zijn daadwerkelijke volume worden gevuld. Daarvoor de overloop sluiten. De draaigreep bevindt zich op de watertank.

10.2.2 Drinkwatervulopening met deksel

Afb. 237 Afsluitdeksel voor drinkwatervulopening

De drinkwatervulopening is al naargelang de uitvoering van het model aangebracht aan de linker- of rechterkant van het voertuig.

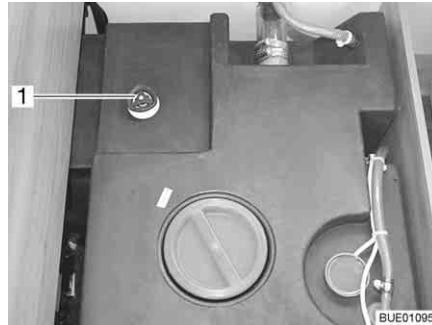
De drinkwatervulopening is gekenmerkt met het symbool "☰" (Afb. 237,1). De afsluitdeksel wordt met de sleutel voor de sloten van de serviceluisen aan de buitenkant geopend en gesloten.

- Openen:**
- Sleutel in cilinderslot (Afb. 237,2) steken en een kwartslag tegen de klok in draaien.
 - Afsluitdeksel verwijderen.
- Sluiten:**
- Afsluitdeksel weer op de drinkwatervulopening plaatsen.
 - Sleutel een kwartslag met de klok mee draaien.
 - De sleutel eruit trekken.
 - Controleren, of het afsluitdeksel vast in de drinkwatervulopening zit.

10.2.3 Overloop sluiten/openen

- ▶ Bij het vullen van de watertank de technisch toegelaten totale massa van het voertuig in acht nemen. Als de watertank vol is, moet de bagage overeenkomstig worden gereduceerd.

Afb. 238 Watertank met draaigreep

- Sluiten:*
- Op de watertank de draaigreep (Afb. 238,1) met de klok mee tot de aanslag draaien.
 - Watertank met drinkwater vullen.
- Openen:*
- Op de watertank de draaigreep (Afb. 238,1) tegen de klok in tot de weerstand draaien. Het water loopt weg tot er nog 60 liter over is.

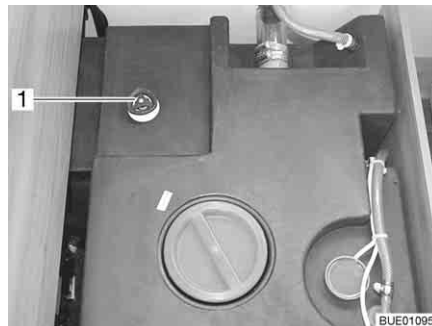
10.2.4 Water vullen

- ▶ Bij het vullen van de watertank de technisch toegelaten totale massa van het voertuig in acht nemen. Als de watertank vol is, moet de bagage overeenkomstig worden gereduceerd.

- Drinkwatervulopening openen.
- Watertank met drinkwater vullen. Voor het vullen een waterslang, waterjerrycan met trechter o.d. gebruiken.
- Drinkwatervulopening sluiten.

10.2.5 Water aftappen (draaigreep met overloop)

Afb. 239 Watertank met draaigreep

- Op de watertank de draaigreep (Afb. 239,1) tegen de klok in over de weerstand heen tot aan de aanslag draaien om de afvoeropening volledig te openen.

10.3 Afvalwatertank

- ▷ Nooit kokend water direct in de afvoer gieten. Kokend water kan tot vervormingen en lekken in het afvalwater-buizensysteem leiden.

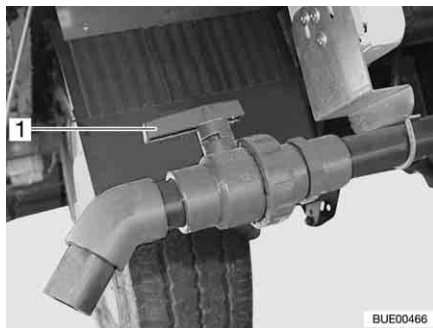

- ▷ De afvalwatertank alleen leegmaken op daarvoor aangewezen sanitairstations op campings of staanplaatsen.

10.3.1 Afvalwater aftappen

- ▷ Bij vorstgevaar de afvalwatertank met zo'n hoeveelheid antivries (bijv. keukenzout) vullen, dat het afvalwater niet kan bevriezen.

Afb. 240 Aftapkraan

De afvalwatertank bevindt zich in het achterste gedeelte van het voertuig. Hij is onder de voertuigbodem aangebracht.

Het afvalwater van de keuken en het wasgedeelte stroomt via kunststofleidingen in de afvalwatertank.

De aftapkraan en de reinigungsopening bevinden zich aan de onderkant van de afvalwatertank.

In de afvalwatertank past 90 liter.

Leegmaken:

- Afvalwaterslang op de afvoerbuis steken.
- De greep (Afb. 240,1) van de aftapkraan in stromingsrichting draaien.
- Afvalwatertank volledig leegmaken.
- Greep van de aftapkraan dwars op de stromingsrichting draaien.
- Afvalwaterslang aftrekken.

10.3.2 Verwarming voor afvalwatertank en afvalwaterleidingen (speciale uitvoering)

Ter voorkoming van bevriezing van de afvalwaterinstallatie, kunnen de afvalwatertank en de afvalwaterleidingen gescheiden van elkaar, elektrisch worden verwarmd.

Als de verwarming ingeschakeld is, bewaken temperatuursensoren de oppervlaktetemperatuur bij de afvalwatertank en de omgevingstemperatuur bij de afvalwaterleidingen. Als de temperatuur onder de 5 °C komt, worden de verwarmingselementen ingeschakeld en de afvalwatertank en afvalwaterleidingen verwarmd. Als de temperatuur boven een bepaalde waarde komt, worden de verwarmingselementen weer uitgeschakeld. Bij de afvalwaterleidingen is deze waarde 7 °C, bij de afvalwatertank 30 °C.

Afb. 241 Regelapparaat

Afb. 242 Schakelaar controlelichten

Het regelapparaat (Afb. 241) is in de kledingkast of in een zitkist ingebouwd. De controlelichten op het regelapparaat hebben de volgende betekenis:

- Controlelicht (Afb. 241,2) licht groen op: Regelaar in gebruik.
- Controlelicht (Afb. 241,1) licht rood op: Afvalwatertank wordt verwarmd.
- Controlelicht (Afb. 241,3) licht rood op: Afvalwaterleidingen worden verwarmd.

De schakelaar (Afb. 242) voor het in- en uitschakelen is aan de voorkant van de kist of van het bed ingebouwd. Voor het inschakelen de schakelaar naar boven drukken, voor het uitschakelen de schakelaar naar beneden drukken.

10.3.3 Verwarming voor afvalwaterleidingen (speciale uitvoering)

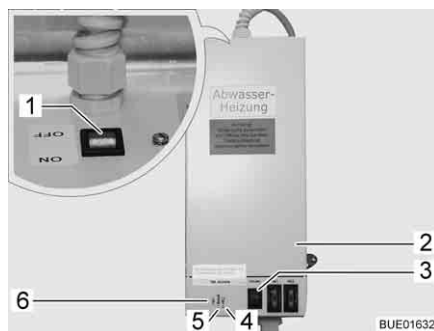
- ▷ De testknop altijd maar kort indrukken.

- ▷ De verwarming werkt alleen als het voertuig is aangesloten op een 230-V-voorziening.

Ter voorkoming van bevriezing van de afvalwaterleidingen kunnen deze elektrisch worden verwarmd.

Bij ingeschakelde verwarming wordt met temperatuursensoren de temperatuur bij de afvalwaterleidingen bewaakt. Als de temperatuur onder de 5 °C daalt, worden de verwarmingselementen ingeschakeld en de afvalwaterleidingen verwarmd. Wanneer de temperatuur boven 7 °C komt, worden de verwarmingselementen weer uitgeschakeld.

Afb. 243 Transformator met regelapparaat

De transformator 230 V AC/12 V DC (Afb. 243,2) is al naargelang het model in de klerkast of in kist de van de zitgroep gemonteerd.

Het regelapparaat is geïntegreerd in de behuizing van de transformator. De controlelichten hebben de volgende betekenis:

- Controlelicht (Afb. 243,5) licht groen op: Regelaar in gebruik.
- Controlelichten (Afb. 243,4 en 6) lichten rood op: Afvalwaterleidingen worden verwarmd.

In de behuizing is een testknop (Afb. 243,3) geïntegreerd, waarmee het regelapparaat gedurende korte tijd kan worden aangezet. Door op de testknop te drukken, kan de werking van de verwarming worden getest, ook wanneer de omgevingstemperatuur hoger dan 5 °C is.

- Inschakelen:*
- Voertuig op 230-V-voorziening aansluiten (zie sectie 8.9.1).
 - Schakelaar (Afb. 243,1) aan de transformator (Afb. 243,2) op "ON" zetten.
- Uitschakelen:*
- Schakelaar (Afb. 243,1) aan de transformator (Afb. 243,2) op "OFF" zetten.

10.4 Waterinstallatie vullen

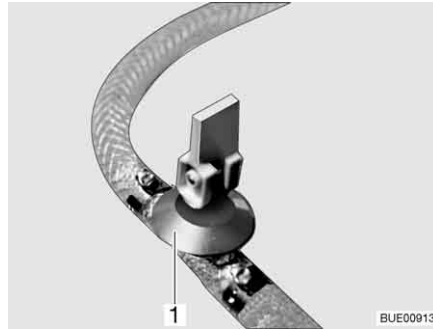
- ▶ Bij het vullen van de watertank de technisch toegelaten totale massa van het voertuig in acht nemen. Als de watertank vol is, moet de bagage overeenkomstig worden gereduceerd.

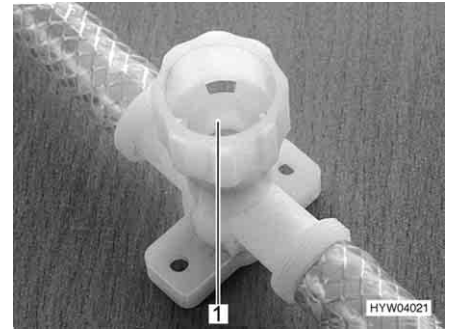
- ▷ De waterpomp loopt zonder water warm en kan beschadigd worden. Waterpomp nooit gebruiken als de watertank leeg is.

- ▷ De Truma installatie (verwarming/boiler) heeft een veiligheids-/aftapventiel en afhankelijk van het model een of twee aftapkranen voor het legen.
- ▷ De Alde-installatie (verwarming/boiler) heeft afhankelijk van het model een of twee aftapkranen voor het legen.
- ▷ Terwijl de watertank wordt gevuld, kan de waterhoeveelheid op het paneel worden gecontroleerd.

Afb. 244 Aftapkraan (met kiphendel)

Afb. 245 Aftapkraan (met draaikap)

- Voertuig horizontaal zetten.
- 12-V-voorziening op het paneel inschakelen.
- Evt. de waterpomp op het paneel inschakelen.
- Waterinstallatie reinigen resp. ontsmetten.
- Veiligheids-/aftapventiel (Truma) sluiten. Daarvoor de draaiknop dwars ten opzichte van het veiligheids-/aftapventiel draaien en de drukknop indrukken.
Bij temperaturen onder de 6 °C kan het veiligheids-/aftapventiel niet worden gesloten. Daarom de woonruimteverwarming inschakelen en wachten tot de temperatuur bij het veiligheids-/aftapventiel boven 6 °C ligt.
- Alle aftapkranen sluiten. Daartoe de kiphendel van de aftapkraan (Afb. 244,1) horizontaal zetten of de kap van de aftapkraan (Afb. 245,1) met de klok mee draaien.
- De aftapopening van de watertank sluiten.
- Alle waterkranen sluiten.
- Drinkwatervulopening buiten aan het voertuig openen.
- Watertank met drinkwater vullen. Voor het vullen een waterslang, waterjerrycan met trechter o.d. gebruiken.
- Alle waterkranen op "Warm" zetten en openen. De waterpomp wordt ingeschakeld. De warmwaterleidingen worden gevuld met water.
- Waterkranen zolang geopend laten tot het water zonder luchtballen uit de waterkranen stroomt. Alleen zo is gegarandeerd dat de boiler met water is gevuld.
- Alle waterkranen op "Koud" zetten en geopend laten. De koudwaterleidingen worden gevuld met water.
- Waterkranen zolang geopend laten tot het water zonder luchtballen uit de waterkranen stroomt.
- Alle waterkranen sluiten.
- Drinkwatervulopening sluiten.
- Controleren of de afsluitdeksel van de watertank dicht is.

Inbouwplaats van de aftapkranen en het veiligheids-/aftapventiel

Zie hoofdstuk 16.

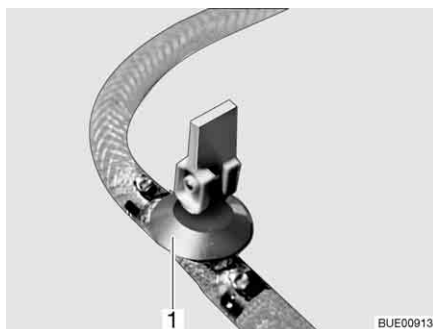
10.5 Waterinstallatie leegmaken

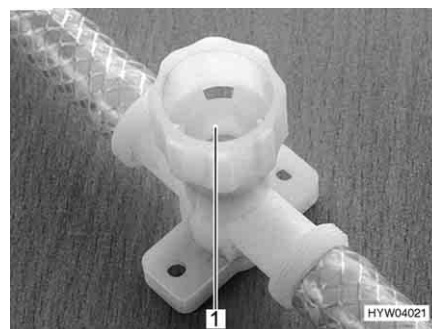
- ▷ Als het voertuig gedurende meerdere dagen niet wordt gebruikt of bij vorstgevaar niet wordt verwarmd, de totale waterinstallatie leegmaken. Ervoor zorgen dat de waterpomp op het paneel is uitgeschakeld. De waterpomp loopt anders warm en kan beschadigd worden. De waterkranen in de middelste stand geopend laten. Het veiligheids-/aftapventiel (indien aanwezig) en alle aftapkranen geopend laten. Zo kunnen vorstschade aan de inbouwapparatuur, vorstschade aan het voertuig en afzettingen in watervoerende componenten worden vermeden.
- ▷ Als de waterpomp via het paneel kan worden uitgeschakeld, dan voor het leegmaken van de waterinstallatie altijd de waterpomp op het paneel uitschakelen. De waterpomp draait anders door tot de pomp oververhit raakt, of de accu leeg is.

- ▷ De Truma installatie (verwarming/boiler) heeft een veiligheids-/aftapventiel en afhankelijk van het model een of twee aftapkranen voor het legen.
- ▷ De Alde-installatie (verwarming/boiler) heeft afhankelijk van het model een of twee aftapkranen voor het legen.

Afb. 246 Aftapkraan (met kiphendel)

Afb. 247 Aftapkraan (met draaikap)

Als volgt te werk gaan om de waterinstallatie voldoende leeg te maken en te ventileren. Zo wordt vorstschade vermeden:

- Voertuig horizontaal zetten.
- Waterpomp op het paneel uitschakelen.
- De 12-V-voorziening op het paneel uitschakelen.
- Boiler uitzetten (zie sectie 9.4).
- Alle aftapkranen openen. Daartoe de kiphendel van de aftapkraan (Afb. 246, 1) verticaal zetten of de kap van de aftapkraan (Afb. 247, 1) tegen de klok in draaien.
- Het veiligheids-/aftapventiel (Truma) openen. Daarvoor de draaiknop parallel ten opzichte van het veiligheids-/aftapventiel draaien. De drukknop springt naar buiten.
- Open de afvoer van de watertank.
- Alle waterkranen openzetten en in de middelste stand zetten.
- Handsproeier naar boven in douchestand hangen.
- Waterpomp omhooghouden tot de waterleidingen volledig leeg zijn.
- Controleren of de watertank volledig is leeggemaakt.
- Het water dat in de waterleidingen is achtergebleven, eruitblazen (max. 0,5 bar). Daarvoor de slang van de waterpomp trekken en in de slang blazen.

- De afvalwatertank leegmaken. Milieu-instructies in dit hoofdstuk in acht nemen.
- Toilet-cassette of fecaliëntank leegmaken. Milieu-instructies in dit hoofdstuk in acht nemen.
- Watertank reinigen en vervolgens grondig doorspoelen.
- Waterinstallatie zo lang mogelijk laten drogen.
- Na de lediging alle waterkranen in de middelste stand geopend laten.
- Alle aftapkranen geopend laten.

**Inbouwplaats van de
aftapkranen en het
veiligheids-/aftapventiel**

Zie hoofdstuk 16.

10.6 Toiletruimte

- ▷ Geen zware lasten in de douchebak zetten. De douchebak of andere delen in de toiletruimte kunnen beschadigd raken.

- ▷ Om te ventileren tijdens of na het douchen of om natte kleding te drogen de deur van de toiletruimte sluiten en het raam of het dakluik van de toiletruimte openen. De lucht kan dan beter circuleren.
- ▷ Het douchegordijn bij het douchen volledig sluiten, zodat er geen water tussen de wasruimtemwand en de douchebak kan komen.
- ▷ Na het douchen dienen de zeepresten uit de douchebak gespoeld te worden, anders ontstaan er te zijner tijd scheuren in de bak.
- ▷ Douche na gebruik droogvegen, anders kan er zich vocht afzetten.
- ▷ Verdere informatie over de reiniging van de toiletruimte vindt u in de paragraaf 11.3.

10.7 Toilet

- ▷ Fecaliëntank (cassette) leegmaken als er vorstgevaar bestaat en het voertuig niet is verwarmd.
- ▷ Niet op het toiletdeksel gaan zitten. Het deksel is niet berekend op het gewicht van personen en kan breken.
- ▷ Voor het toilet een geschikt chemisch middel gebruiken. De ventilatie verwijdert uitsluitend geurtjes, geen bacteriën of gassen. Deze bacteriën en gassen vreten het rubber van de afdichting aan.
- ▷ Toiletvloeistof nooit direct in de toiletpot gieten.

- ▷ Verdere informatie ontleen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant van de apparatuur.

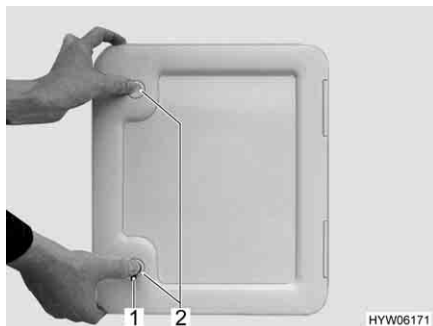
- ▷ Fecaliëntank (cassette) alleen leegmaken op daarvoor aangewezen sanitairstations op campings of staanplaatsen.

De spoeling van het toilet verloopt rechtstreeks via de waterinstallatie van het voertuig.

10.7.1 Toilet voorbereiden

- ▷ De fecaliëntank (cassette) kan alleen worden verwijderd als de schuif is gesloten.

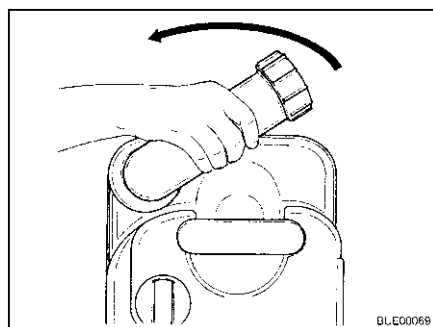

Afb. 248 Luik voor fecaliëntank

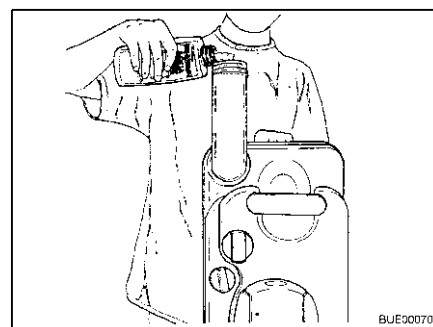

Afb. 249 Fecaliëntank

- Luik voor de fecaliëntank buiten aan het voertuig openen. Daarvoor de sleutel in cilinderslot van het drukslot (Afb. 248,1) steken en een kwartslag draaien.
- De sleutel eruit trekken.
- Beide druksloten (Afb. 248,2) tegelijkertijd met de duimen indrukken en het luik openen.
- Bevestigingsbeugel (Afb. 249,3) omhoog trekken en fecaliëntank (Afb. 249,1) aan de greep (Afb. 249,2) tot aan de aanslag recht naar buiten trekken.
- Fecaliëntank licht kantelen en daarna geheel uitnemen.

Afb. 250 Aftapaansluiting draaien

Afb. 251 Toiletvloeistof vullen

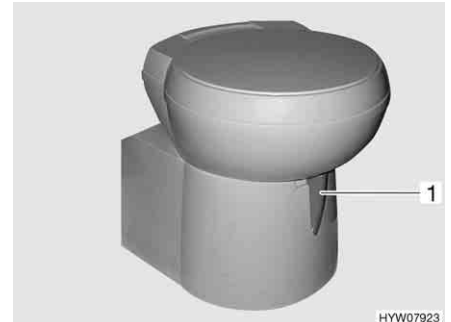
- Fecaliëntank verticaal zetten.
- Aftapaansluiting naar boven draaien.
- Het afsluitdeksel van de aftapaansluiting verwijderen.
- Aangegeven hoeveelheid toiletvloeistof in de fecaliëntank gieten.
- Daarna zoveel water bijvullen, tot de bodem van de fecaliëntank in horizontale stand helemaal is bedekt.
- Aftapaansluiting met de afsluitdeksel sluiten.
- Aftapaansluiting terugdraaien.
- Fecaliëntank zonder overmatig veel kracht te gebruiken op zijn plaats terugschuiven.
- Let erop, dat de fecaliëntank met een bevestigingsbeugel is vergrendeld.
- Luik voor de fecaliëntank afsluiten.

10.7.2 Zwenkbaar toilet

De spoeling van het Thetford-toilet verloopt rechtstreeks via het watersysteem van het voertuig. Indien nodig kan de toiletpot in de gewenste positie worden gedraaid.

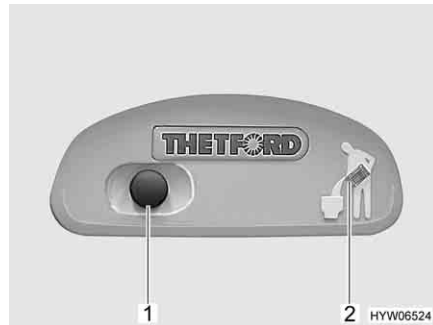

Afb. 252 Thetford-toilet, zwenkbaar

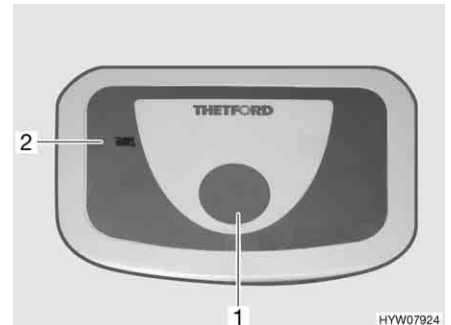

Afb. 253 Thetford-toilet, zwenkbaar (alternatief)

Het bedieningspaneel bevindt zich in de buurt van de toiletpot.

Afb. 254 Spoelknop/controlelicht Thetford-toilet

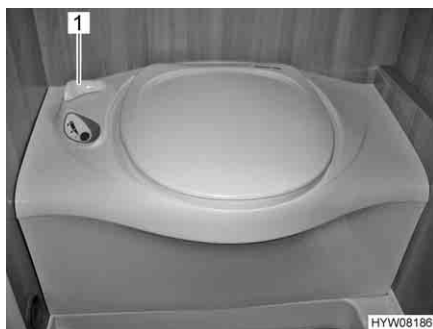
Afb. 255 Spoelknop/controlelicht Thetford-toilet (alternatief)

- Spoelen:**
- Alvorens te spoelen de schuif van het Thetford-toilet openen. Daarvoor de schuifhendel (Afb. 252,1 resp. Afb. 253,1) tegen de klok in schuiven.
 - Om te spoelen de blauwe spoelknop (Afb. 254,1 resp. Afb. 255,1) indrukken.
 - Na het spoelen de schuif sluiten. Hiervoor de schuifhendel met de klok mee schuiven.

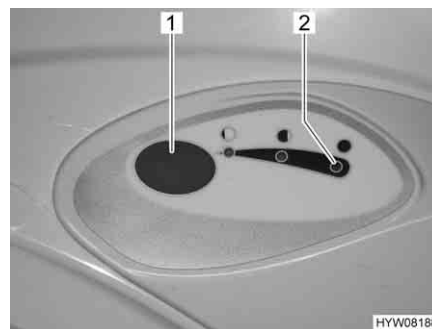
Het controlelicht (Afb. 254,2 resp. Afb. 255,2) brandt als de fecaliëntank moet worden geleegd.

10.7.3 Toilet met vaste bank

De spoeling van het toilet verloopt via het watersysteem van het voertuig.

Afb. 256 Thetford-toilet

Afb. 257 Spoelknop/controlericht Thetford-toilet

- Spoelen:*
- Alvorens te spoelen de schuif van het Thetford-toilet openen. Daarvoor de schuifhendel (Afb. 256,1) tegen de klok in draaien.
 - Om te spoelen de blauwe spoelknop (Afb. 257,1) indrukken.
 - Na het spoelen de schuif sluiten. Hiervoor de schuifhendel (Afb. 256,1) met de klok mee draaien.

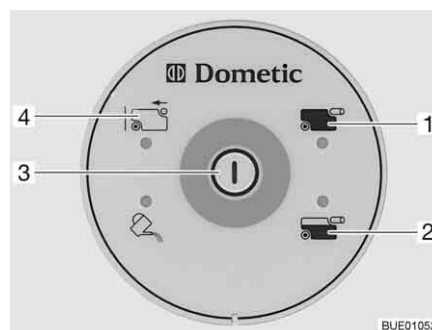
Het controlelicht (Afb. 257,2) brandt als de fecaliëntank moet worden geleegd.

10.7.4 Toilet (Dometic)

De spoeling van het toilet verloopt rechtstreeks via het watersysteem van het voertuig. Indien nodig kan de toiletspot in de gewenste positie worden gedraaid.

Afb. 258 Toiletspot met controle- en bedieningspaneel

Afb. 259 Controle- en bedieningspaneel toilet

Voor gebruik van het toilet een beetje water in de toiletspot laten lopen. Daartoe de spoelknop (Afb. 259,3) op het controle- en bedieningspaneel (Afb. 258,2) indrukken.

- Spoelen:*
- Alvorens te spoelen de schuif van het toilet openen. Daartoe de schuifhendel (Afb. 258,1) uittrekken.
 - Om te spoelen de spoelknop (Afb. 259,3) indrukken.
 - Na het spoelen de schuif sluiten. Daartoe de schuifhendel indrukken.

Het controlelicht (Afb. 259,2) brandt als de fecaliëntank voor 3/4 is gevuld.

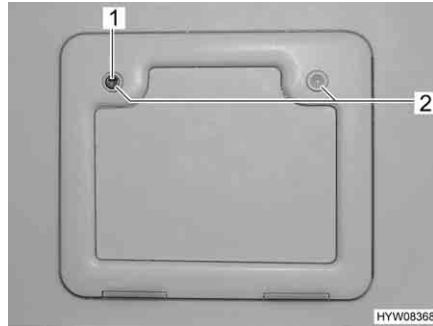
Het controlelicht (Afb. 259,1) brandt als de fecaliëntank moet worden geleegd.

Het controlelicht (Afb. 259,4) brandt als de fecaliëntank is verwijderd.

10.7.5 Fecaliëntank leegmaken

▷ De fecaliëntank kan alleen worden verwijderd als de schuif is gesloten.

Afb. 260 Luik voor de fecaliëntank

Afb. 261 Fecaliëntank

- De schuifhendel op de toiletpot met de klok mee schuiven. De schuif wordt gesloten.
- Het luik voor de fecaliëntank buiten aan het voertuig openen. Daarvoor de sleutel in cilinderslot van het drukslot (Afb. 260,1) steken en een kwartslag met de klok mee draaien.
- De sleutel eruit trekken.
- Beide druksloten (Afb. 260,2) tegelijkertijd met de duimen indrukken en het luik voor de fecaliëntank openen.
- Bevestigingsbeugel (Afb. 261,1) naar boven trekken en fecaliëntank (Afb. 261,2) eruit trekken.
- De fecaliëntank naar een daarvoor aangewezen sanitairstation brengen en volledig leegmaken.

▷ Voor volledig leegmaken met de duimen de beluchtingsknop van de fecaliëntank bedienen.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de verzorging van het voertuig.

De instructies hebben betrekking op:

- de buitenkant van het voertuig
- het interieur
- de waterinstallatie
- de afzuigkap
- de klimaatregeling
- het wintergebruik

Aan het eind van het hoofdstuk vindt u checklists met maatregelen, die u moet uitvoeren als u het voertuig lange tijd niet gebruikt.

De checklists hebben betrekking op:

- de tijdelijke stilstand
- de stilstand in de winter
- de ingebruikname na een stilstand

11.1 Uitwendige verzorging

11.1.1 Algemeen

De normale uitwendige verzorging bestaat uit regelmatig wassen. Daarbij hangt het van de gebruiks- en omgevingsvoorwaarden af, hoe vaak het voertuig moet worden gewassen. In gebieden met een sterke luchtvervuiling of wanneer er over wegen wordt gereden, die met strooizout zijn behandeld, het voertuig vaker wassen. Ook wanneer het voertuig is blootgesteld aan zouthoudende en vochtige lucht (kustgebieden, vochtigwarm klimaat), het voertuig vaker wassen.

Indien mogelijk niet onder bomen parkeren. De harsachtige uitscheidingen die van veel bomen naar beneden druppelen, zorgen ervoor dat de lak er mat gaat uitzien en stimuleren ook het mogelijke corrosieproces.

Uitwerpselen van vogels meteen en grondig afwassen, aangezien deze bijzonder bijtend werken.

11.1.2 Wassen met hogedrukreiniger

- ▷ Banden niet reinigen met hogedrukreiniger. De banden kunnen beschadigd worden.
- ▷ Buitentoepassingen (decoratiefolies) niet direct met de hogedrukreiniger besproeien. De buitentoepassingen kunnen loskomen.

Alvorens het voertuig te wassen met een hogedrukreiniger, de gebruiksaanwijzing van de hogedrukreiniger in acht nemen.

Bij het wassen met de rondstraalbuis tussen het voertuig en de reinigingsbuis een minimum afstand van ca. 700 mm in acht nemen.

Houd er rekening mee, dat de waterstraal met kracht uit de reinigingsbuis komt. Door verkeerd gebruik van de hogedrukreiniger kunnen er beschadigingen aan het voertuig ontstaan. De watertemperatuur mag 60 °C niet overschrijden. De waterstraal tijdens het hele wasproces blijven bewegen. De waterstraal niet direct op deurspleten, elektrische aanbouwonderdelen, stekerverbindingen, dichtingen, het ventilatierooster of de dakluiken richten. Het voertuig kan beschadigd worden of er kan water in het interieur binnendringen.

11.1.3 Voertuig wassen

- ▷ Het voertuig nooit in wasstraten laten reinigen. In de koelkast-ventilatie-roosters, gasafvoerschoorstenen, de ontluchtingsopeningen van de afzuigkappen of in de kunstmatige ventilatieopeningen kan water binnendringen. Het voertuig kan beschadigd worden.
- Het voertuig alleen op een wasplaats reinigen, die voor het wassen van voertuigen is bestemd.
Direct zonlicht vermijden. Maatregelen ter bescherming van het milieu in acht nemen.
- Buitenarmaturen en aanbouwonderdelen van kunststof alleen schoonmaken met veel warm water, afwasmiddel en een zachte doek.
- Voertuig afwassen met zo veel mogelijk water, een schone spons of met een zachte borstel. Bij hardnekkig vuil afwasmiddel bij het water doen.
- Gelakte buitenwanden kunnen bovendien met een caravanreiniger worden gereinigd.
- Aanbouwonderdelen van glasvezelversterkte kunststof (GVK) regelmatig met een polijstmiddel nabehandelen. Daarmee wordt een vergeling van de aanbouwdelen uit glasvezelversterkt kunststof voorkomen en de aflakking van het oppervlak blijft behouden.
- Rubberen dichtingen aan deuren en serviceluiken inwrijven met talk.
- Cilindersloten aan deuren en serviceluiken behandelen met grafietstof.

11.1.4 Vensterruiten uit plexiglas

Plexiglasruiten eisen vanwege hun gevoeligheid een heel bijzondere, zorgvuldige behandeling.

- ▷ Vensterruiten uit plexiglas nooit droog afwrijven omdat stofkorrels het oppervlak beschadigen.
- ▷ Vensterruiten uit plexiglas alleen schoonmaken met veel warm water, een beetje afwasmiddel en een zachte doek.
- ▷ In geen geval glasreiniger met chemische, schurende, alcoholhoudende additieven gebruiken. Een voortijdig bros worden van de ruiten en daarna scheurvormingen zouden het gevolg zijn.
- ▷ Reinigers die worden gebruikt voor carrosserie (bijv. teer- of siliconeverwijderaars) niet in aanraking brengen met plexiglas.
- ▷ Niet in wasstraten rijden.
- ▷ Geen stickers op de venterruiten uit plexiglas plakken.
- ▷ Na de reiniging van de plexiglasruiten van het voertuig nog eens spoelen met veel schoon water.
- ▷ Rubberafdichtingen met talk insmeren.

- ▷ Voor de reinigingsnabehandeling is een plexiglasreiniger met antistatische werking geschikt. Kleine krassen kunnen met een plexiglaspolijst behandeld worden. De toebehorenhandel biedt deze middelen aan.

11.1.5 Onderkant

De vloer aan de onderkant van het voertuig is gedeeltelijk van een verouderingsbestendige bodembescherming voorzien. Bij beschadigingen aan de bodembescherming deze meteen laten herstellen. Vlakken die met bodembescherming zijn behandeld, niet behandelen met spray-olie.

- ▷ Alleen producten gebruiken die door de fabrikant zijn vrijgegeven. Onze geautoriseerde dealers en servicepunten adviseren u graag.

11.1.6 Opstap

Als de opstap wordt gesmeerd, kunnen zich tijdens de rit grotere verontreinigingen vastzetten en zo de werking van de opstap verstoren of de opstap beschadigen. Daarom de beweeglijke delen van de opstap niet met vet insmeren of oliën.

11.2 Luchtvering

- ▷ De afzonderlijke onderdelen van de luchtvering nooit met hogedrukreinigers, schuurmiddelen of organische oplosmiddelen reinigen.

De luchtveringsbalgen, luchtleidingen en schokdempers regelmatig reinigen. Voor reiniging zeeploog, methanol, ethanol of isopropylalcohol gebruiken.

11.3 Inwendige verzorging

- ▷ Als het mogelijk is, vlekken altijd onmiddellijk behandelen.
- ▷ Plexiglasruiten eisen vanwege hun gevoeligheid een heel bijzondere, zorgvuldige behandeling (zie sectie 11.1.4).
- ▷ Kunststof onderdelen in toilet en woonruimte vergen vanwege hun gevoeligheid een heel bijzondere, zorgvuldige behandeling. Gebruik geen oplosmiddelen of alcoholhoudende reinigingsmiddelen en geen schuurmiddelen. Daarmee wordt verbrossing en scheurvorming voorkomen.
- ▷ Haarkleurmiddel, nagellak, sigarettenas en dergelijke stoffen kunnen op kunststofdelen vlekken of verkleuringen veroorzaken, die niet meer verwijderd kunnen worden. Om deze reden vermijden dat deze stoffen op kunststofdelen terecht komen. Deze stoffen direct verwijderen, indien ze toch op de kunststofdelen terecht gekomen zijn.
- ▷ Geen bijtende producten in de afvoeropeningen gieten. Geen kokend water in de afvoeropeningen gieten. Bijtende producten of kokend water beschadigen afvoerbuizen en sifons.
- ▷ Voor de reiniging van het toilet en de waterinstallatie alsook bij het ontkalken van de waterinstallatie geen azijn essence gebruiken. Azijn essence kan dichtingen of onderdelen van de installatie beschadigen. Voor het ontkalken in de handel verkrijgbare ontkalkingsmiddelen gebruiken.
- ▷ Zuinig met water omgaan. Alle waterresten opdrogen.
- ▷ Tapijten en kussens regelmatig met een geschikt borstelhulpstuk schoonzuigen.

▷ Voor informatie over het gebruik van verzorgingsmiddelen staan onze servicepunten tot uw beschikking.

- Meubeloppervlakken, meubelgrepen, lampen en alle kunststof delen in het toilet en de woonruimte reinigen met water en een wollen doek. Bij het water kan een zacht reinigingsmiddel gedaan worden. Indien nodig gelakte oppervlakken met polijstmiddel voor meubels verzorgen.
- Reinig kussenstof met droog kussenschuim of met het schuim van een zacht wasmiddel. Kussenstoffen niet wassen, enkel laten reinigen. Kussens beschermen tegen zonnestraling, opdat ze niet verbleken.
- Kussenstoffen van novalife® enkel met schoon water schoonmaken.
- Lederen overtrekken alleen met een katoenen doek en een zacht zeepsop (huishoudezeep) schoonmaken. Erop letten, dat het leer niet vochtig wordt en dat er geen water door de naden van de lederen overtrekken sijpelt.
- Gordijnen en stores naar een chemische reiniging brengen.
- Tapijtvloer indien nodig reinigen met tapijtschuim en stofzuigen.
- PVC-vloerbedekking met een mild, zeephoudend reinigingsmiddel voor PVC-vloeren afvegen. Tapijtvloer niet op de natte PVC-vloerbedekking leggen. Tapijtvloer en PVC-vloerbedekking kunnen aan elkaar vastkleven.
- Spoelbakken en gaskooktoestel nooit reinigen met een zandhoudend schuurmiddel. Alles vermijden, wat krassen en groeven zou kunnen veroorzaken.
- De branders van het gaskooktoestel alleen vochtig reinigen. Er mag geen water door de openingen van de branderafdekkingen dringen. Water kan de branders van het gaskooktoestel beschadigen.
- Hor aan ramen, deuren en dakluiken afborstelen met een zachte borstel of schoonzuigen met het borstelhulpstuk van de stofzuiger.
- Verduisteringsrollo's met een zachte borstel schoonmaken of met het borstelhulpstuk van de stofzuiger schoonzuigen. Vet of hardnekkig vuil verwijderen met een 30 °C warm zeeploog (harde zeep).
- Vouwverduisteringen met een zachte borstel schoonmaken of met het borstelhulpstuk van de stofzuiger schoonzuigen. Vet of hardnekkig vuil verwijderen met een 30 °C warm zeeploog (harde zeep).
- Veiligheidsgordels kunnen afgerold met een warm zeeploog gereinigd worden. Voor het oprollen moeten de veiligheidsgordels volledig droog zijn.
- De brandstofcel met een vochtige, zachte doek afvegen.

11.4 Waterinstallatie

11.4.1 Afvalwatertank reinigen

De afvalwatertank na ieder gebruik reinigen.

- Afvalwatertank leegmaken.
- De reinigingsopening op de afvalwatertank en de aftapkraan openen.
- Afvalwatertank grondig met vers water uitspoelen.
- Indien mogelijk de afvalwatersondes door de reinigingsopening met de hand reinigen.

11.4.2 Watertank reinigen

- Watertank leegmaken en aftapopening sluiten.
- Afsluitdeksel van de watertank afnemen.
- Watertank met water met een beetje afwasmiddel vullen (geen schuurmiddelen gebruiken).
- Met een in de handel verkrijgbare afwasborstel de watertank schrobben, tot er geen zichtbare aanslag meer aanwezig is.
- De pompbehuizing eveneens afschrobben.
- Indien mogelijk verswatersondes door de reinigungsopeningen met de hand reinigen.
- Watertank met een ruime hoeveelheid drinkwater uitspoelen.

11.4.3 Waterleidingen reinigen

- ▷ Alleen geschikte reinigungsmiddelen uit de vakhandel gebruiken.
- ▷ Het reinigungsmiddel moet voldoen aan de nationale voorschriften en (indien voorgeschreven) voor gebruik toegestaan zijn.

- ▷ Uitstromend mengsel van water met reinigungsmiddel opvangen en vakkundig als afval afvoeren.

- Waterinstallatie leegmaken.
- Alle aftapopeningen en aftapkranen sluiten.
- Watertank vullen met mengsel van water en reinigungsmiddel. Daarbij de mengverhouding uit de voorschriften van de fabrikant in acht nemen.
- De aftapkranen één voor één openen.
- De aftapkranen zolang geopend laten, tot het mengsel van water en reinigungsmiddel de betreffende afvoeropening heeft bereikt.
- De aftapkranen weer sluiten.
- Alle waterkranen op "Warm" zetten en openen.
- Waterkranen zolang geopend laten, tot het mengsel van water en reinigungsmiddel de afvoeropening heeft bereikt.
- Alle waterkranen op "Koud" zetten en openen.
- Waterkranen zolang geopend laten, tot het mengsel van water en reinigungsmiddel de afvoeropening heeft bereikt.
- Alle waterkranen sluiten.
- Toilet meermaals doorspoelen.
- Het reinigungsmiddel volgens de voorschriften van de fabrikant laten inwerken.
- Waterinstallatie leegmaken. Daarbij het mengsel van water en reinigungsmiddel opvangen en vakkundig als afval afvoeren.
- Voor het doorspoelen van de volledige waterinstallatie deze meermaals met drinkwater vullen en weer leegmaken.

11.4.4 Waterinstallatie ontsmetten

- ▷ Alleen geschikte ontsmettingsmiddelen uit de vakhandel gebruiken.
- ▷ Het ontsmettingsmiddel moet voldoen aan de nationale voorschriften en (indien voorgeschreven) voor gebruik toegestaan zijn.

- ▷ Uitstromend mengsel van water met ontsmettingsmiddel opvangen en vak-kundig als afval afvoeren.

Bij het ontsmetten van de waterinstallatie op dezelfde wijze te werk gaan als bij het reinigen van de waterleidingen (zie sectie 11.4.3). Hierbij echter ontsmettingsmiddel in plaats van reinigingsmiddel gebruiken.

11.5 Afzuigkap

De filter van de afzuigkap zo nu en dan reinigen. Hoe vaak een reiniging nodig is, is afhankelijk van hoe vaak de afzuigkap wordt gebruikt. De filter niet pas reinigen, als de capaciteit van de afzuigkap merkbaar minder wordt.

Filter reinigen: ■ De filter met warm water en een beetje afwasmiddel schoon wassen.

11.6 Klimaatregeling

11.6.1 Dometic

Afb. 262 Klimaatregeling (Dometic)

In het onderste deel van de dakunit van de klimaatregeling (Afb. 262,2) bevinden zich achter de ventilatiesroosters (Afb. 262,1 en 3) telkens een pluizenfilter en een adsorptiekoolfilter. De pluizenfilter moeten in regelmatige tijds-pannes gereinigd en als nodig gewisseld worden. De fabrikant beveelt u aan de adsorptiekoolfilter jaarlijks te vervangen.

Aan de linker kant van de dakunit (buiten het voertuig) bevinden zich de afvoeropeningen voor het condenswater. Om ervoor te zorgen dat het condenswater onbelemmerd kan weglopen, de afvoeropening vrij van vuil, bladeren en dergelijke houden.

11.6.2 Telair

De filter en de ventilatieroosters aan de buitenkant van de behuizing zo nu en dan reinigen. Hoe vaak een reiniging nodig is, is afhankelijk van hoe vaak de klimaatregeling wordt gebruikt. De filter en de ventilatieroosters niet pas reinigen als de capaciteit van de klimaatregeling merkbaar minder wordt.

- ▷ Voor het reinigen van de filter uitsluitend milde reinigungsoplossingen en nooit benzine of oplosmiddelen gebruiken.

Filter reinigen:

- De filter met warm water en een beetje afwasmiddel schoon wassen.
- De filter voor het weer inbouwen goed laten drogen.

Ventilatierooster reinigen:

- Ventilatiooster aan de buitenkant met een borstel ontdoen van grovere vervuilingen en afzettingen. Bij het gebruik van een reinigungsoplossing er op letten, dat er geen water binnendringt in de behuizing.

11.7 Winterverzorging

Strooizout schaadt de onderkant en de delen, die zijn blootgesteld aan spatwater. Wij adviseren, het voertuig in de winter vaker te wassen. Vooral de mechanische en de aan de oppervlakte behandelde delen en de onderkant van het voertuig worden belast en dienen derhalve grondig te worden gereinigd.

- ▷ Bij vorstgevaar de verwarming altijd tot tenminste 15 °C laten verwarmen. Circulatieluchtventilator (indien aanwezig) op automatisch zetten. Bij extreme buitentemperaturen bovendien meubelluiken en -deuren iets openen. De binnenstromende warme lucht kan het bevroren, bijv. van waterleidingen en de vorming van condenswater in de opbergruimten tegengaan.
- ▷ Bij vorstgevaar aanvullend aan de buitenkant van het voertuig de ramen afdekken met winter-isoleermatten.
- ▷ Gasafvoerschoorstenen en kunstmatige ventilatieopeningen sneeuwvrij houden. Evt. een schoorsteenverlenging gebruiken.

11.7.1 Voorbereidingen

- Voertuig controleren op lak- en roestschade. Schade evt. herstellen.
- Zorg ervoor, dat er geen water in de ventilatieopeningen in de vloer en in de verwarming terecht kan komen.
- De metalen delen aan de onderkant met een beschermmiddel op wasbasis beschermen tegen roest.
- Gelakte buitendelen met een hiervoor geschikt middel conserveren.

11.7.2 Wintergebruik

Bij wintergebruik ontstaat door het bewonen van het voertuig bij lage temperaturen condenswater. Om een goede luchtkwaliteit in de caravan te garanderen en schade aan het voertuig door condenswater te voorkomen, is een toereikende ventilatie zeer belangrijk.

- In de opwarmfase van het voertuig de verwarming op de hoogste stand zetten en dakopbergkasten, gordijnen en rolgordijnen openen. Daardoor wordt een optimale be- en ontluchting bereikt.
- Alleen verwarmen als ook de circulatieluchtinstallatie is ingeschakeld.
- 's Ochtends alle kussens verwijderen, de opbergcompartimenten ventileren en vochtige plekken drogen.

- ▷ Als er ergens condenswater is ontstaan, veeg dit dan weg.
- ▷ Een onbeperkte geschiktheid voor winterse omstandigheden is bij modellen zonder dubbele bodem alleen in combinatie met het "winterpakket" uit de eerste uitrusting gegarandeerd.

11.7.3 Na het winterseizoen

- Bodem van de camper en de motoren grondig wassen. Daardoor worden corrosiebevorderende dooimiddelen (zout, loogresten) verwijderd.
- Voertuig aan de buitenkant reinigen en plaatstaal met in de handel verkrijgbare autowas conserveren.

11.8 Stilstand

11.8.1 Tijdelijke stilstand

- ▶ Na langere stilstand (ca. 10 maanden) reminstallatie en gasinstallatie door een geautoriseerde werkplaats laten controleren.
- ▶ Houd er rekening mee dat het water al binnen korte tijd ondrinkbaar is.
- ▶ Kabelschade door dieren kan tot kortsluiting leiden. Brandgevaar!

Voor de stilstand checklist doornemen:

Basisvoertuig

Activiteiten	Gedaan
Brandstoftank helemaal vullen. Daardoor kunnen beschadigingen door corrosie aan de tankinstallatie worden vermeden	
Voertuig opbokken zodat wielen ontlast zijn of voertuig om de 4 weken bewegen. Daardoor worden drukpunten op banden en wiel-lagers voorkomen	
De banden tegen directe zonnestraling beschermen. Gevaar voor scheurvorming!	
Banden tot de aanbevolen maximumdruk oppompen	
Op de onderkant altijd zorgen voor voldoende luchtcirculatie	
 ▷ Vocht of te weinig zuurstof, bijv. door afdekking met plastic, kunnen op de onderkant optische onregelmatigheden veroorzaken.	
Neem bovendien de aanwijzingen in de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig in acht	

Opbouw

Alle schoorstenen met de passende afdekkappen afsluiten en alle andere openingen (behalve de kunstmatige ventilatie) afdichten. Zo wordt het binnendringen van dieren (bijv. muizen) verhinderd	
Om de vorming van condenswater en daaruit resulterende schimmelvorming te voorkomen, het interieur, alle van buitenaf toegankelijke opbergruimten en de staanplaats (bijv. garage) om de drie weken ventileren	

	Activiteiten	Gedaan
Interieur	Kussens zo plaatsen dat ze geventileerd worden en afdekken	
	Koelkast schoonmaken	
	Koelkastdeur en vriesvak licht geopend houden	
	Naar sporen van binnengedrongen dieren zoeken	
	Flatscreen van het net scheiden en evt. uit het voertuig verwijderen	
Gasinstallatie	Hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten	
	Alle gasafsluitkranen sluiten	
	Gasflessen altijd uit de gaskast halen, ook als ze leeg zijn	
Elektrische installatie	Woonruimteaccu en startaccu vol laden ▷ Voor een tijdelijke stilstand de accu ten minste 20 uur laden.	
	Woonruimteaccu loskoppelen van het 12-V-boordnet. Daarvoor de accu-scheidingsschakelaar op het elektroblok uitschakelen (zie hoofdstuk 8)	
Waterinstallatie	Complete waterinstallatie leegmaken. Het restwater uit de waterleidingen blazen (max. 0,5 bar). De waterkranen in de middelste stand geopend laten. Veiligheids-/aftapventiel (indien aanwezig) en alle aftapkranen geopend laten. Letten op instructies uit hoofdstuk 10	

11.8.2 Stilstand in de winter

Bij stilstand in de winter zijn aanvullende maatregelen nodig:

	Activiteiten	Gedaan
Basisvoertuig	Carrosserie en onderkant grondig reinigen en met hete was behandelen of met een middel voor lakonderhoud conserveren	
	Brandstoftank met winterdiesel vullen	
	Vorstbeveiliging in het koelwater controleren	
	Schade aan de lak herstellen	
Opbouw	Voertuig van buiten grondig reinigen	
	Kunstmatige ventilatieopeningen open laten	
	Aangebouwde steunen reinigen en smeren	
	Alle deur- en luikenscharnieren reinigen en smeren	
	Vergrendelingen met olie of glycerine insmeren	
	Alle dichtrubbers inwrijven met talkpoeder	
	Cilinderslot met grafietpoeder behandelen	
Interieur	Luchtontvochtiger opstellen	
	Kussens uit het voertuig halen en droog bewaren	
	Iedere 3 weken de binnenruimte ventileren	

	Activiteiten	Gedaan
	Alle kasten en opbergcompartimenten leegmaken en kleppen, deuren en laden openen	
	Interieur grondig reinigen	
	Bij vorstgevaar het flatscreen uit het voertuig verwijderen	
Elektrische installatie	Startaccu en woonruimteaccu verwijderen en vorstvrij bewaren (zie hoofdstuk 8) resp. het voertuig op een 230-V-voorziening aansluiten	
Waterinstallatie	Waterinstallatie met speciale reinigingsmiddelen uit de vakhandel reinigen	
Totale voertuig	Dekzeilen zo leggen dat de ventilatieopeningen niet worden afgedekt of luchtdoorlatende zeilen gebruiken	

11.8.3 Ingebruikname van het voertuig na tijdelijke stilstand of na stilstand in de winter

Voor ingebruikname checklist doornemen:

	Activiteiten	Gedaan
Basisvoertuig	Bandenspanning controleren	
	Bandenspanning van het reservewiel controleren	
Opbouw	Draailager van de opstap schoonmaken	
	Werking van de aangebouwde steunen controleren	
	Werking van de deuren, ramen en dakluiken controleren	
	Werking controleren van alle buitensloten, bijv. voor serviceluiken, vulopening en ingang deur	
	Afdekking van de gasafvoerschoorsteen van de verwarming verwijderen (indien aanwezig)	
	Winterafdekking van de koelkast-ventilatioeroosters verwijderen (indien aanwezig)	
Gasinstallatie	Gasflessen in de gaskast plaatsen, vastbinden en op de gasdrukregelaar aansluiten	
Elektrische installatie	230-V-voorziening via buitencontactdoos aansluiten	
	Woonruimteaccu en startaccu vol laden	
	 ▷ Accu na stilstand tenminste 20 uur laden.	
	Woonruimteaccu aansluiten op het 12-V-boordnet. Daarvoor de accu-scheidingsschakelaar op het elektroblok inschakelen (zie hoofdstuk 8)	
	Werking controleren van de elektrische installatie, bijv. binnenverlichting, contactdoos en de geïnstalleerde elektrische apparaten	

	Activiteiten	Gedaan
Waterinstallatie	Waterleidingen en watertank ontsmetten	
	Werking van de bedieningshendel voor de afvalwatertank controleren	
	Veiligheids-/aftapventiel (indien aanwezig), aftapkranen en waterkranen sluiten	
	Dichtheid van de waterinstallatie controleren	
Inbouwapparatuur	Werking van de inbouwapparatuur controleren	

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor inspectie- en onderhoudswerkzaamheden aan het voertuig.

De onderhoudsinstructies hebben betrekking op:

- de deuren
- de woonruimteaccu
- de brandstofcel
- de warmwaterverwarming Alde
- de standverwarming
- het vervangen van gloeilampen

Aan het einde van het hoofdstuk vindt u belangrijke instructies voor het bezorgen van reserveonderdelen.

12.1 Inspectiewerkzaamheden

Zoals ieder technisch apparaat moet het voertuig met regelmatige intervallen worden geïnspecteerd.

Deze inspectiewerkzaamheden moeten door vaklieden worden uitgevoerd.

Voor deze werkzaamheden wordt speciale vakkennis vereist, die in het kader van deze gebruiksaanwijzing niet kan worden uiteengezet. Deze vakkennis staat bij al onze servicepunten ter beschikking. Ervaring en regelmatige technische instructies vanuit de fabriek alsmede voorzieningen en gereedschap bieden een garantie voor vakkundige inspectie van het voertuig, die aan de nieuwste eisen beantwoordt.

De "eerste geplande inspectie" 12 maanden na de aflevering van het kentekenbewijs bij een van onze servicepunten laten uitvoeren.

Alle andere inspecties jaarlijks laten uitvoeren.

Het dienstverlenende servicepunt bevestigt de uitgevoerde werkzaamheden.

De inspectiewerkzaamheden voor het chassis laten bevestigen in het klantenserviceboekje van de fabrikant van het chassis.

- ▷ De door de fabrikant voorgeschreven inspecties in acht nemen en binnen de voorgeschreven intervallen laten uitvoeren. Zo blijft de waarde van het voertuig behouden.
- ▷ De bevestiging van de uitgevoerde inspectiewerkzaamheden geldt tegelijk als bewijs bij eventueel optredende schade- en garantiegevallen.

12.2 Onderhoudswerkzaamheden

Zoals ieder technisch apparaat heeft het voertuig onderhoud nodig. De omvang en de frequentie van de onderhoudswerkzaamheden richten zich naar verschillende gebruiks- en inzetwaarden. Bij verzwaarde gebruiksomstandigheden het voertuig vaker laten onderhouden.

Het basisvoertuig en de inbouwapparatuur binnen de intervallen laten onderhouden die in de betreffende gebruiksaanwijzingen zijn opgegeven.

12.3 Deuren

Om de glij-eigenschappen tussen veer en scharnier te behouden, de scharnieren van de ingang deur regelmatig invetten.

- ▷ Wij adviseren als smeervet Molykote PG 65 of vaseline.

12.4 Woonruimteaccu

- ▷ Bij het vervangen van de accu, alleen accu's van hetzelfde type gebruiken (zelfde capaciteit en spanning, met vaste cyclus).
- ▷ In geen geval conventionele auto-accu's (startaccu's) gebruiken. Een lood-zuur-accu mag niet worden vervangen door een lood-gel-accu.
- ▷ Geen zogenaamde verbeteringsmiddelen gebruiken.

Om een langere levensduur van de accu te bereiken, de volgende instructies in acht nemen:

Zuurdichtheid

- Oppervlak van de accu schoon en droog houden.
- Zuurstand regelmatig controleren en evt. ontzout of gedestilleerd water bijvullen. Nooit zuur bijvullen.
- Bij hoog waterverlies de reguleurspanning door een geautoriseerde werkplaats laten controleren.
- De laadtoestand van de accu met een zuurdichtheidmeting controleren.
- Bij een zuurdichtheid onder 1,21 kg/l moet de accu worden bijgeladen. Als er accumulatorzuur met een dichtheid van 1,23 kg/l wordt gebruikt, moet de accu bij een zuurdichtheid onder 1,18 kg/l worden bijgeladen.
- Bij een zuurdichtheid van 1,21 kg/l is de accu tot -15 °C tegen bevriezing beschermd (bij 1,28 kg/l tot -70 °C).

De accu heeft een vaste cyclus en is daardoor speciaal geschikt voor de boordnetvoorziening. De vaste cyclus van de accu betekent dat er veel ontlaad-/laadprocedures mogelijk zijn.

12.5 Brandstofcel

12.5.1 Tankpatroon vervangen

- ▶ Bij het vervangen van de tankpatroon niet roken en geen open vuur ontsteken. Brandgevaar!
- ▶ Methanol is giftig. Inademen, inslikken en ieder contact met de huid of de ogen vermijden.

- ▷ Bij het aansluiten van de tankaansluiting erop letten dat de tankslang niet geknikt of gedeukt is.
- ▷ Alleen originele tankpatronen van de firma SFC gebruiken.

- ▷ De tankpatroon kan bij draaiend systeem worden vervangen.
- ▷ Ontsnapte methanol verdampt zonder reststoffen.
- ▷ Originele tankpatronen zijn bij alle geautoriseerde dealers en servicepunten verkrijgbaar.

- Tankpatroonaansluiting van de lege tankpatroon afschroeven.
- Sjorriem aan de tankpatroon losmaken.
- Lege tankpatroon uit de tankpatroonhouder verwijderen.
- Tankpatroon na gebruik correct met de afsluitkap afsluiten.
- Nieuwe originele tankpatroon afgesloten in de tankpatroonhouder aanbrengen.
- Tankpatroon correct met sjorriem bevestigen.
- Afsluitkap openen en bewaren.
- Tankpatroonaansluiting op de nieuwe tankpatroon schroeven.
- In het menu "Hoofdmenu > tankpatroon" de grootte van de aangebrachte tankpatroon aangeven en met "OK" bevestigen.

12.5.2 Onderhoudsvloeistof bijvullen

- ▷ Alleen originele bijvulsets van de firma SFC gebruiken.
- ▷ Onderhoudsvloeistof alleen bijvullen wanneer de betreffende aanduiding op het bedieningspaneel verschijnt.
- ▷ Opletten dat er geen vuil of vreemde voorwerpen in de invoeropening komen.

- ▷ Originele bijvulsets zijn bij alle geautoriseerde dealers en servicepunten verkrijgbaar.
- ▷ Overgelopen onderhoudsvloeistof met een doek opweilen.
- De brandstofcel uitschakelen en de aansluitstekker van het apparaat uittrekken.
- De uitlaatslang aftrekken.
- Het uiteinde van het mondstuk aan de bijvulfles afsnijden.
- De volledige inhoud van de bijvulfles in de aansluiting voor de uitlaatslang gieten.
- De uitlaatslang weer plaatsen.
- De aansluitstekker van het apparaat weer plaatsen.
- De reset-toets indrukken.

12.6 Warmwaterverwarming Alde

- ▷ Het peil van het warme water regelmatig via de buffertank controleren.
- ▷ Tijdens of na de eerste bedrijfsuren van de warmwaterverwarming kan de vulstand omwille van het systeem dalen onder de minimumstand. Vul in dit geval verwarmingsvloeistof bij.
- ▷ Na het eerste verwarmen adviseren wij om het verwarmingssysteem te ontluchten en het glycolgehalte te controleren.
- ▷ Laat de verwarmingsvloeistof ca. om de twee jaar door de geautoriseerde dealer of het servicepunt vervangen omdat de corrosiebescherming na verloop van tijd afneemt.
- ▷ Het verwarmingssysteem alleen met een water-glycol-mengsel (60 : 40) bijvullen. Dit mengsel is bij vorst beschermd tot ca. -25 °C. Bij het bijvullen van warmwaterverwarmingen die op het koelcircuit van de voertuigmotor zijn aangesloten, de gegevens in de gebruiksaanwijzingen van de fabrikant in acht nemen.

- ▷ Verdere informatie ontlenen aan de aparte gebruiksaanwijzing van de fabrikant.

12.6.1 Vloeistofpeil controleren

Afb. 263 Buffertank met afscherming

Afb. 264 Buffertank zonder afscherming

- Warmwaterverwarming uitschakelen en laten afkoelen.
- Controleren of de vloeistof in de buffertank (Afb. 263 resp. Afb. 264) tussen de "MIN"-markering (Afb. 263,3 resp. Afb. 264,3) en de "MAX"-markering (Afb. 263,2 resp. Afb. 264,2) staat.

12.6.2 Verwarmingsvloeistof bijvullen

- Het voertuig horizontaal zetten. Zo kunnen luchtbellen worden vermeden.
- Warmwaterverwarming uitschakelen en laten afkoelen.
- Evt. afscherming (al naargelang het model) eraf schroeven of eraf trekken.
- De draaisluiting (Afb. 263,1 resp. Afb. 264,1) van de buffertank open-draaien.
- Deksel verwijderen.
- Bescherming tegen vorst met een anti-vriesmeter controleren. Het anti-vriesgehalte moet 40 % bedragen of overeenkomen met een bescherming tot -25 °C.
- Water-antivries-mengsel langzaam in de buffertank gieten.

- ▷ Het optimale vloeistofpeil is bereikt, wanneer de vloeistof in de buffertank in de afgekoelde toestand 1 cm boven de "MIN"-markering staat.

12.6.3 Verwarmingsinstallatie ontluichten

Afb. 265 Ontluchtingsventiel warmwaterverwarming

De ontluchtingsventielen zijn bij de verwarmingen ingebouwd.

- Warmwaterverwarming uitschakelen en laten afkoelen.
- Het ontluchtingsventiel (Afb. 265, 1) openen en open laten tot er geen lucht meer ontsnapt.
- Het ontluchtingsventiel sluiten.
- Deze procedure bij alle ontluchtingsventielen herhalen.
- Controleren of de warmwaterverwarming warm wordt.

12.7 Standverwarming

De standverwarming minstens een keer per maand, bij koude motor en laagste ventilatorstand, gedurende 10 minuten in gebruik nemen.

Voor begin van de verwarmingsperiode de standverwarming door een geautoriseerde werkplaats laten nakijken.

12.8 Vervangen van gloeilampen, buiten

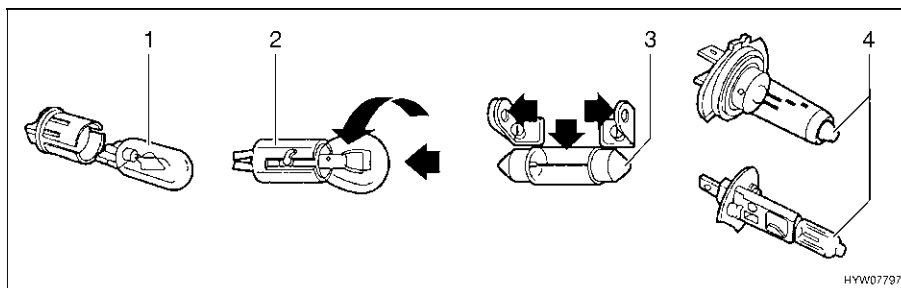

- ▶ Gloeilampen en lamphouders kunnen erg warm worden. Daarom voor het vervangen van gloeilampen de lamp laten afkoelen.
- ▶ Gloeilampen ontoegankelijk voor kinderen bewaren.
- ▶ Geen gloeilamp gebruiken die is gevallen of die krassen heeft in het glas. De gloeilamp zou kunnen springen.

- ▷ Een nieuwe gloeilamp niet vastpakken met de vingers. Om de nieuwe gloeilamp in te zetten een stoffen doek gebruiken.
- ▷ Gloeilampen alleen door lampen van hetzelfde type en het juiste vermogen gebruiken (zie sectie 12.8.4 "Gloeilamptypen voor buitenverlichting").
- ▷ Wanneer LED's in lampen defect zijn, een officiële dealer of een servicepunt opzoeken.

Gloeilamptypen In het voertuig worden verschillende gloeilamptypen gebruikt. Hierna wordt de vervanging van het betreffende gloeilamptype beschreven.

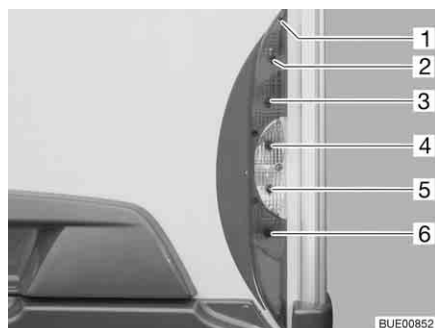
Afb. 266 Gloeilamptypen

Pos. in Afb. 266	Sokkeltype/gloeilamptype	Vervangen
1	Steeksokkel	Voor het uitnemen de gloeilamp eruit trekken
		Voor het inzetten de gloeilamp met lichte druk in de fitting schuiven
2	Bajonetsokkel	Voor het uitnemen de gloeilamp naar beneden drukken en tegen de klok in draaien
		Voor het inzetten de gloeilamp in de fitting zetten en met de klok mee draaien
3	Cilindrische gloeilampen	Voor het uitnemen en voor het inzetten de contacten van de lamphouder voorzichtig naar buiten buigen
4	Halogeengloeilamp	Voor het uitnemen de sluitveer losmaken
		Na het inzetten de sluitveer weer inhangen

12.8.1 Verlichting front

De lampen voor dimlicht, grootlicht en parkeerlicht alsmede voor de richtingaanwijzer zijn bestanddeel van het basisvoertuig. Het vervangen van de gloeilampen is in de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig beschreven.

12.8.2 Verlichting achter

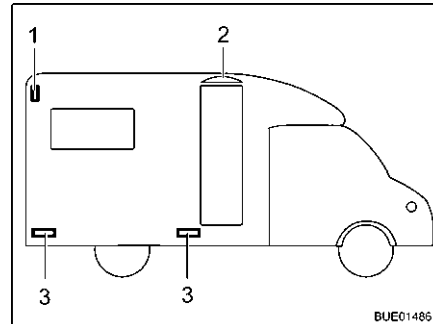
- 1 Behuizingsschroeven
- 2 Achterlicht
- 3 Remlicht
- 4 Richtingaanwijzer
- 5 Achteruitrijlicht
- 6 Mistlamp achter

Afb. 267 Verlichting achter

- Vijf behuizingsschroeven (Afb. 267,1) losdraaien.
- Behuizing wegnemen.
- Gloeilamp verwijderen.

- Nieuwe gloeilamp plaatsen.
- Lamp in omgekeerde volgorde in elkaar zetten.

12.8.3 Verlichting zijkant

- 1 Contourverlichting
- 2 Voortentverlichting
- 3 Breedtelicht

Afb. 268 Verlichting zijkant

Contourverlichting De contourverlichting (Afb. 268,1) is boven in het zijwandgedeelte van het voertuig aangebracht.

Breedtelichten De breedtelichten (Afb. 268,3) zijn onderaan het voertuig aangebracht.

Voortentverlichting De voortentverlichting (Afb. 268,2) is boven de ingang deur aangebracht.

- ▷ De lampen zijn voorzien van LEDs. Zoek voor vervanging van de LEDs een officiële dealer of een servicepunt op.

12.8.4 Gloeilamptypen voor buitenverlichting

	Buitenverlichting	Gloeilamptype
Achter	Remlicht	Ba15s 12 V 21 W
	Achterlicht	Ba15s 12 V 5 W
	Richtingaanwijzer	Ba15s 12 V 21 W oranje
	Mistlamp achter	Ba15s 12 V 21 W
	Kentekenplaatlampje	Soffitte 12 V 5 W
	Achteruitrijlicht	Ba15s 12 V 21 W
	Derde remlicht	LED
Zijde	Contourverlichting	LED
	Voortentverlichting	LED
	Breedtelicht	LED

12.9 Vervangen van gloeilampen, binnen

- ▶ Gloeilampen en lamphouders kunnen erg warm worden. Daarom voor het vervangen van gloeilampen de lamp laten afkoelen.
- ▶ Vóór het vervangen van de gloeilampen de stroomtoevoer naar de beveiligingsautomaat in de 230-V-zekeringenkast uitschakelen.
- ▶ Gloeilampen ontoegankelijk voor kinderen bewaren.
- ▶ Geen gloeilamp gebruiken die is gevallen of die krassen heeft in het glas. De gloeilamp zou kunnen springen.
- ▶ Lampen kunnen zeer heet worden. Als de lamp is ingeschakeld, moet de veiligheidsafstand tot brandbare voorwerpen altijd 30 cm bedragen. Brandgevaar!
- ▶ LED's in lampen niet vervangen met gewone gloeilampen. Brandgevaar door sterke hitteontwikkeling.

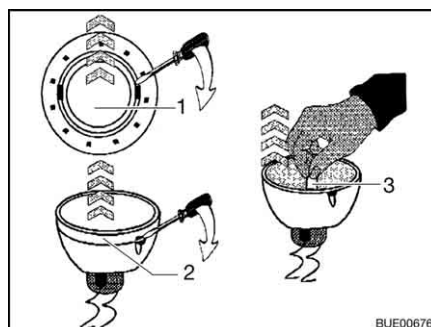

- ▷ Een nieuwe gloeilamp niet vastpakken met de vingers. Om de nieuwe gloeilamp in te zetten een stoffen doek gebruiken.
- ▷ Alleen gloeilampen van hetzelfde type en met het juiste aantal watt gebruiken.
- ▷ Wanneer LED's in lampen defect zijn, een officiële dealer of een servicepunt opzoeken.

12.9.1 Halogeen-inbouwlamp

Afb. 269 Halogeen-inbouwlamp (plat)

Afb. 270 De halogeengloeilamp verwisselen

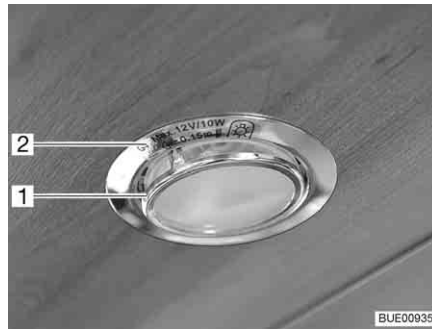
Halogeengloeilamp 12 V/10 W

De halogeen-inbouwlamp (Afb. 269,1) is verzonken ingebouwd.

Lamp vervangen:

- Binnenste afdekking (Afb. 270,1) met een schroevendraaier van de behuizing losmaken.
- Afdekking met de glasschijf (Afb. 270,2) met een schroevendraaier losmaken van het onderste gedeelte van de halogeen-inbouwlamp.
- Halogeengloeilamp (Afb. 270,3) verwijderen.
- Nieuwe halogeengloeilamp plaatsen.
- Lamp in omgekeerde volgorde in elkaar zetten.

12.9.2 Halogeen-inbouwlamp (plat)

Afb. 271 Halogeen-inbouwlamp (plat)

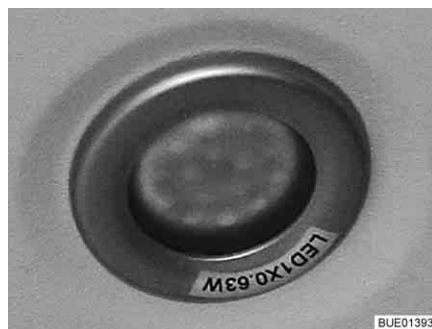
Halogeengloeilamp G4 12 V/10 W

De halogeen-inbouwlamp (Afb. 271,2) is in de afscherming verzonken ingebouwd.

Lamp vervangen:

- Binnenste afdekking met glasschijf (Afb. 271,1) met geschikt gereedschap (bijv. een schroevendraaier) uit de behuizing wippen.
- Halogeengloeilamp verwijderen.
- Nieuwe halogeengloeilamp plaatsen.
- Lamp in omgekeerde volgorde in elkaar zetten.

12.9.3 Inbouwlamp met LED

Afb. 272 Inbouwlamp

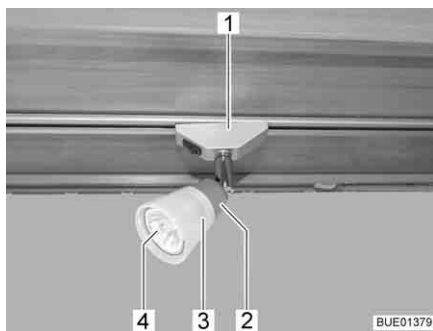

- ▷ LED-lichten hebben een zeer lange levensduur. Vervangen van deze lichten is normaal gesproken niet nodig.

Lamp vervangen:

- Dealer of een servicepunt opzoeken.

12.9.4 Halogeenspotlight (verschuifbaar)

Afb. 273 Halogeenspotlight (verschuifbaar)

Afb. 274 Zuignap voor het vervangen van lampen

Halogeengloeilamp 12 V/10 W

Lamp vervangen:

- Halogeenspotlight (Afb. 273,1) 90° draaien en uit de rail nemen.
- Lampenkap (Afb. 273,3) tegen de klok in draaien.
- Lampenkap met halogeengloeilamp (Afb. 273,4) voorzichtig uit de fitting (Afb. 273,2) trekken.
- Halogeengloeilamp verwijderen.
- Lampenkap op de fitting schroeven.
- Nieuwe halogeengloeilamp in de lampenkap plaatsen en in de fitting drukken.
- Halogeenspotlight in de rail plaatsen.

- ▷ Als hulpmiddel voor het vervangen van lampen is een zuignap (Afb. 274,1) meegeleverd.

12.9.5 Halogeenspotlight (verschuifbaar)

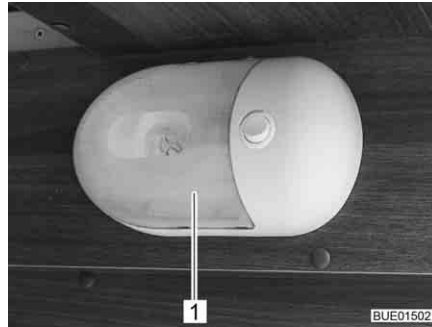
Afb. 275 Halogeenspotlight (verschuifbaar)

Halogeengloeilamp 12 V/10 W

Lamp vervangen:

- De buitenste ring (Afb. 275,1) tegen de klok in draaien tot deze loskomt van de behuizing.
- Bevestigingsring uitnemen.
- Halogeengloeilamp verwijderen.
- Nieuwe halogeengloeilamp plaatsen.
- Lamp in omgekeerde volgorde in elkaar zetten.

12.9.6 Garageverlichting

Afb. 276 Garageverlichting

Halogeengloeilamp 12 V/16 W

Lamp vervangen:

- Transparante afdekking (Afb. 276,1) voorzichtig aan beide zijden samendrukken, iets bij de schakelaar vandaan trekken en naar voren toe verwijderen.
- Halogeengloeilamp verwijderen.
- Nieuwe halogeengloeilamp plaatsen.
- Lamp in omgekeerde volgorde in elkaar zetten.

12.10 Reserveonderdelen

- ▶ Elke wijziging van de toestand van het voertuig, zoals deze bij levering door de fabriek was, kan een negatieve invloed hebben op het rijgedrag en de verkeersveiligheid.
- ▶ Door ons aanbevolen speciale uitvoeringen en originele reserveonderdelen zijn speciaal voor uw voertuig ontwikkeld en vrijgegeven. De geautoriseerde dealer of het servicepunt biedt deze producten aan. De geautoriseerde dealer of het servicepunt is geïnformeerd over toegestane technische details en voert de noodzakelijke werkzaamheden vakkundig uit.
- ▶ Niet door ons vrijgegeven toebehoren-, aan-, om- of inbouwdelen kunnen het voertuig beschadigen en tot een verminderde verkeersveiligheid leiden. Zelfs als er voor deze onderdelen een goedkeuring van een deskundige, een algemene bedrijfstoelating of een goedkeuring van de constructie bestaat, bestaat daarmee nog geen zekerheid ten aanzien van de reglementaire kwaliteit van het product.
- ▶ Als producten die door ons niet werden vrijgegeven beschadigingen veroorzaken, kan daarvoor geen aansprakelijkheid worden aanvaard. Dit geldt ook voor niet goedgekeurde wijzigingen aan het voertuig.

Uit veiligheidsoverwegingen moeten reserveonderdelen voor apparaten beantwoorden aan de opgaves van de producent en door hem als reserveonderdeel zijn toegelaten. De reserveonderdelen mogen alleen door de producent van het apparaat of een erkende werkplaats worden ingebouwd. Voor reserveonderdelen staan de geautoriseerde dealers en servicepunten ter beschikking.

Hier zijn enige suggesties voor belangrijke reserveonderdelen:

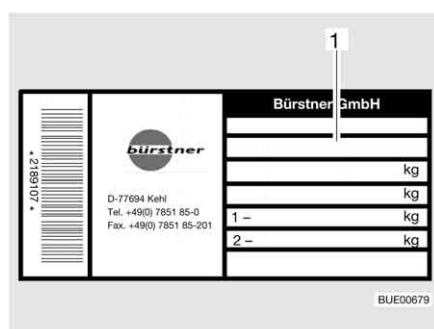
- Zekeringen
- V-snaar

- Ruitenwischerbladen
- Gloeilampen
- Waterpomp (dompelpomp)

Bij bestellingen van reserveonderdelen het chassisnummer en het voertuigtype opgeven bij de dealer.

Het in deze gebruiksaanwijzing beschreven voertuig is volgens fabrieksnormen geconstrueerd en uitgerust. Al naargelang het doel van zijn inzet wordt er nuttig speciaal toebehoren aangeboden. Bij de aanbouw van speciaal toebehoren controleren of dit in de voertuigpapieren geregistreerd moet worden. Let op de technisch toegelaten totale massa. De geautoriseerde dealer of het servicepunt adviseert u graag.

12.11 Typeplaatje

1 Chassisnummer

Afb. 277 Typeplaatje

Het typeplaatje (Afb. 277) met het chassisnummer is binnen in het instage-deelte aangebracht.

Typeplaatje niet verwijderen. Het typeplaatje:

- Identificeert het voertuig
- Helpt bij het bestellen van reserveonderdelen
- Geeft in combinatie met de voertuigpapieren informatie over de eigenaar

- ▷ Bij navragen aan de klantenservice altijd het **chassisnummer** erbij vermelden.

12.12 Waarschuwings- en aanwijzingsstickers

Op en in het voertuig zijn waarschuwings- en aanwijzingsstickers aangebracht. Waarschuwings- en aanwijzingsstickers dienen de veiligheid en mogen niet worden verwijderd.

- ▷ Reservestickers kunnen bij de officiële dealer of bij het servicepunt besteld worden.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor de banden van het voertuig.

De instructies hebben betrekking op:

- de keuze van de banden
- de omgang met de banden
- het verwisselen van de wielen
- de reservewielhouder

Aan het einde van het hoofdstuk vindt u een tabel, waarin de correcte bandenspanning voor uw voertuig kan worden gevonden.

13.1 Algemeen

- ▶ Regelmatig voor het begin van de rit of iedere 2 weken de bandenspanning controleren. Een verkeerde bandenspanning veroorzaakt overmatige slijtage en kan de banden beschadigen of zelfs doen klappen. Het voertuig kan uit controle raken.

- ▷ Bandenspanning alleen controleren bij koude banden.
- ▷ Aan het voertuig zijn binnenbandloze banden gemonteerd. Monteer nooit binnenbanden in deze banden.
- ▷ Gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig in acht nemen.

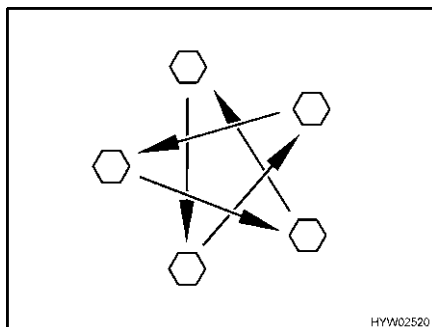

- ▷ Al naar gelang het basisvoertuig en de uitvoering zijn de voertuigen standaard alleen met een bandreparatieset uitgerust.
- ▷ Bij bandenpech het voertuig naar de rechter zijde van de weg rijden. Het voertuig beschermen met een gevarendriehoek. Waarschuwingssknipperlicht aanzetten.
- ▷ Bij voertuigen met tandem-as kan het afhankelijk van het systeem komen tot extra bandenslijtage.
- ▷ Banden mogen niet ouder zijn dan 6 jaar omdat het materiaal mettertijd broos wordt. Het viercijferige DOT-nummer op de zijkant van de band geeft de productiedatum aan. De eerste twee cijfers geven de week aan, de laatste twee het productiejaar.

Voorbeeld: (0513) Week 05, productiejaar 2013.

In acht nemen:

- Banden regelmatig (om de 14 dagen) nakijken op gelijkmatige profielslijtage, profieldiepte en uitwendige beschadiging.
- De door de wetgever voorgeschreven minimumprofieldiepte in acht nemen.
- Altijd banden van dezelfde bouwwijze, hetzelfde fabrikaat en dezelfde uitvoering (zomerbanden of winterbanden) gebruiken.
- Alleen voor het velgtype toegelaten banden gebruiken. De toegelaten velgenmaten en bandenmaten staan in de voertuigpapieren van het voertuig, maar ook de geautoriseerde dealer of het servicepunt geeft u graag advies.
- Nieuwe banden op een traject van ca. 100 km met gematigde snelheid inrijden, aangezien pas dan de volledige grip is verkregen.

Afb. 278 Wielmoeren of wielschroeven kruisgewijs aandraaien

- Wielmoeren of wielschroeven regelmatig controleren op vastzitten. Wielmoeren of wielschroeven van een vervangen wiel na 50 km kruisgewijs aandraaien (Afb. 278).
Aandraaimoment zie sectie 13.5.2.
- Als er nieuwe of pas gelakte velgen worden gebruikt, dan de wielmoeren of wielschroeven extra na ca. 1.000 tot 5.000 km aandraaien.
- Bij stilstand of langere standtijden drukpunten op banden en wiellagers voorkomen:
Het voertuig zo opbokken dat de wielen zijn ontlast of het voertuig om de 4 weken zo bewegen dat de stand van de wielen verandert.

13.2 Keuze van de banden

- ▶ De verkeerde bandenkeuze kan tijdens de rit beschadiging van de banden tot en met klappen tot gevolg hebben.

- ▷ Als er banden worden gemonteerd die niet voor het voertuig zijn toegestaan, kan de vergunning voor het voertuig en daarmee de verzekeringsdekking vervallen. De geautoriseerde dealer of het servicepunt adviseert u graag.

De voor uw voertuig vrijgegeven bandenmaten staan in de voertuigpapieren of kunnen bij de geautoriseerde dealers of servicepunten worden opgevraagd. Elke band moet bij het voertuig passen, waaraan hij aangebracht wordt. Dit geldt in eerste instantie voor de afmetingen van de buitenkant (diameter, breedte), die door de genormeerde maataanduiding worden aangegeven. Daarnaast moet de band aan de eisen van het desbetreffende voertuig voldoen met betrekking tot gewicht en snelheid.

Bij het gewicht wordt van de toegestane maximale asbelasting uitgegaan, die over twee banden wordt verdeeld. De maximale draagkracht van een band blijkt uit zijn load-index (= LI, getal voor draagkracht).

Ook de asgeometrie van een voertuig, zoals wielvlucht en spling, is voor de keuze van de banden belangrijk. De hoogste snelheid die voor een band is toegestaan (bij volle draagkracht) wordt door zijn speed-index (= GSY, snelheidssymbool) aangegeven. Load-index en speed-index vormen samen de code voor het gebruik van een band. Ze zijn bestanddeel van de volledige, genormeerde aanduiding die op elke band zelf staat. Deze aanduidingen op de band moeten met die in de voertuigpapieren overeenkomen.

13.3 Aanduidingen op de band

215/70 R 15C 109/107 Q
(voorbeeld)

Naam	Verklaring
215	Breedte van de band in mm
70	Verhouding hoogte tot breedte van de band in procent
R	Bandentype (R = radiaal)
15	Velgdiameter in inch
C	Commercial (Transporter)
109	Getal draagkracht enkele banden
107	Getal draagkracht dubbele banden
Q	Snelheidssymbool (Q = 160 km/u)

13.4 Omgang met banden

- Over stoepranden in een stompe hoek rijden. De band kan anders aan de zijkant ingeklemd worden. Het rijden over een stoeprand in een spitse hoek kan tot beschadiging van de band en als gevolg daarvan tot klappen van de band leiden.
- Over hoogliggende riooldeksels langzaam rijden. De band kan anders ingeklemd worden. Het snel rijden over een hoogliggende riooldeksel kan tot beschadiging van de band en als gevolg daarvan tot klappen van de band leiden.
- Schokdempers regelmatig laten controleren. Het rijden met slechte schokdempers leidt tot duidelijk verhoogde slijtage.
- Bij ongelijkmatige profielslijtage voorsprong en wielvlucht laten controleren. Het rijden met verkeerd ingestelde voorsprong of eenzijdig ingestelde wielvlucht leidt tot duidelijk verhoogde slijtage.
- Hard remmen vermijden. Bij hard remmen, waarbij de wielen blokkeren, slijten de banden sneller en onregelmatig. Dit vermindert het rijcomfort. De banden kunnen zelfs onbruikbaar worden.
- De banden niet reinigen met hogedrukreiniger. De banden kunnen binnen een paar seconden sterk beschadigd worden en als gevolg daarvan klappen.
- Banden ontzien bij het rijden. Hard remmen, start met plankgas en lange ritten op slechte straten vermijden.

13.5 Wiel vervangen

13.5.1 Algemene instructies

- ▶ Het voertuig moet op een effen, vaste en glijvaste ondergrond staan.
- ▶ In de eerste versnelling schakelen. Bij een automatische versnellingsbak in de stand "P" schakelen.
- ▶ Alvorens het voertuig op te tillen, de handrem vast aantrekken.
- ▶ Het voertuig met wielkeggen aan de tegenover gelegen kant beveiligen tegen weggrollen.
- ▶ Het voertuig in geen geval optillen met de aangebouwde steunen.
- ▶ Als er een aanhanger is aangekoppeld: De aanhanger afkoppelen voordat het voertuig wordt opgetild.
- ▶ De wagenkrik nooit onder de opbouw, maar onder de as zetten.
- ▶ De wagenkrik nooit overbelasten. De maximaal toegelaten belasting is op het typeplaatje op de wagenkrik aangegeven.
- ▶ De wagenkrik alleen voor het kortstondig optillen van het voertuig tijdens het verwisselen van de band inzetten.
- ▶ Terwijl het voertuig is opgetild, mogen zich geen personen in het voertuig bevinden.
- ▶ De motor niet starten, terwijl het voertuig is opgetild.
- ▶ Er mogen geen personen onder het opgetilde voertuig gaan liggen.

- ▷ Bij een wielwisseling de schroefdraad van de schroefdraadbout of van de wielschroef niet beschadigen.
- ▷ Wielmoeren of wielschroeven kruisgewijs aandraaien (Afb. 278).
- ▷ Bij overschakelen op andere velgen (bijv. aluminiumvelgen of wielen met winterprofiel) moeten de bijbehorende wielschroeven met de juiste lengte en kraagvorm worden gebruikt. De veilige bevestiging van de wielen en de werking van de reminstallatie zijn daarvan afhankelijk.
- ▷ Velgen en banden die niet voor het voertuig zijn toegestaan kunnen de verkeersveiligheid beperken en moeten apart door een bevoegd keuringsbureau worden getest en goedgekeurd.
- ▷ Wielen niet kruisgewijs vervangen.

- ▷ Het voertuig conform de nationale voorschriften, bijv. met gevarendriehoek, beschermen.
- ▷ Voor de vervanging van de banden de velgen- en bandenmaat, de draagkracht van de banden en de snelheidsindex op de banden controleren. Alleen de in de voertuigpapieren opgegeven velgen- en bandenmaten gebruiken.
- ▷ Verdere informatie ontlenen aan de gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig.

13.5.2 Aandraaimoment

Afhankelijk van het velgtype en de velgenfabrikant moeten de wielen met verschillende aandraaimomenten worden vastgedraaid.

Stalen velg

- Stalen velg 15": Aandraaimoment 160 Nm
- Stalen velg 16": Aandraaimoment 180 Nm

Lichtmetalen velg Borbet

Afb. 279 Lichtmetalen velg Borbet

- Lichtmetalen velg 15" Borbet HW65560: Aandraaimoment 130 Nm
- Lichtmetalen velg 16" Borbet HW65660: Aandraaimoment 130 Nm

Lichtmetalen velg Tomason

Afb. 280 Lichtmetalen velg Tomason

- Lichtmetalen velg 15" Tomason TN3F-6515: Aandraaimoment 180 Nm
- Lichtmetalen velg 16" Tomason TN3F-6516: Aandraaimoment 180 Nm

Lichtmetalen velg Goldschmitt

Afb. 281 Lichtmetalen velg Goldschmitt

- Lichtmetalen velg 15" Goldschmitt GSM1-1560: Aandraaimoment 180 Nm
- Lichtmetalen velg 16" Goldschmitt GSM1-1665: Aandraaimoment 180 Nm

13.5.3 Wiel vervangen

- ▶ De voetplaat van de wagenkrik moet plat op de grond staan.
- ▶ De wagenkrik niet schuin neerzetten.

- ▷ Laat het vervangen wiel direct repareren.
- ▷ Algemene instructies in dit hoofdstuk in acht nemen.

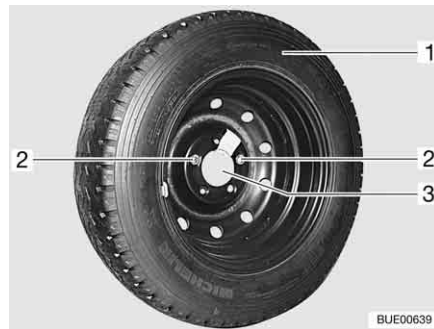

Afb. 282 Voertuig beveiligen

- Het voertuig op een zo effen en vast mogelijke ondergrond parkeren.
- Motor uitzetten en gevarenszone afzetten.
- In de eerste versnelling schakelen. Bij een automatische versnellingsbak in de stand "P" schakelen.
- De handrem aantrekken.
- Wielkeggen of andere geschikte voorwerpen onder de tegenover gelegen wielen leggen om het voertuig te beveiligen (Afb. 282).
- Reservewiel uit de reservewielhouder nemen.
- Bij een zachte ondergrond een stabiele onderlegger onder de wagenkrik leggen, bijv. een houten plank.
- Krik tegen de daarvoor bestemde opnamepunten plaatsen (gebruiksaanwijzing van het basisvoertuig lezen).
- Wielschroeven met wielsleutel enkele slagen losdraaien, maar niet eruit draaien.
- Voertuig optillen, tot het wiel zich 2 of 3 cm boven de grond bevindt.
- Wielschroeven eruit draaien en wiel afnemen.
- Reservewiel op wielnaaf zetten en afstellen.
- Wielschroeven erin draaien en kruisgewijs licht aandraaien.
- Wagenkrik naar beneden draaien en verwijderen.
- Wielschroeven met wielsleutel gelijkmatig aandraaien (aandraaimoment zie sectie 13.5.2).
- Aandraaimoment door een geautoriseerde werkplaats laten controleren.

13.6 Reservewielhouder (speciale uitvoering)

De reservewielhouder is in de garage achter ingebouwd.

Afb. 283 Reservewielhouder in de garage achter

Reservewiel eruit nemen:

- Serviceluik van de garage achter openen.
- De beide bevestigingsschroeven (Afb. 283,2) met het boordgereedschap eruit draaien en verwijderen.
- Het reservewiel (Afb. 283,1) van de houder (Afb. 283,3) verwijderen.

13.7 Bandenspanning

- ▶ Een te lage bandenspanning leidt tot oververhitting van de band. Dit kan zware schade in de band tot gevolg hebben.
- ▶ Regelmatig voor het begin van de rit of iedere 2 weken de bandenspanning controleren. Een verkeerde bandenspanning veroorzaakt overmatige slijtage en kan de banden beschadigen of zelfs doen klappen. Het voertuig kan uit controle raken.
- ▶ Alleen ventielen gebruiken die voor de voorgeschreven bandenspanning zijn toegelaten.

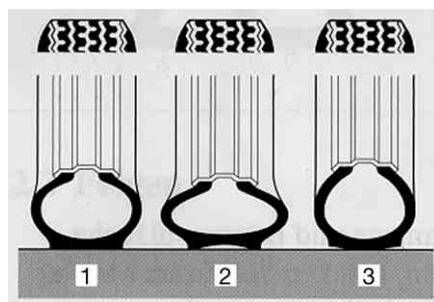

- ▷ Bandenspanning alleen controleren bij koude banden.

De draagkracht en daarmee de houdbaarheid van een band hangt direct samen met de bandenspanning. Lucht is een vluchtig medium, dat onvermijdelijk ook uit de banden ontsnapt.

Als vuistregel kan ervan uitgegaan worden, dat bij een gevulde band na twee maanden een spanningsverlies van 0,1 bar optreedt. Om schade of klappen van de banden te vermijden, de bandenspanning regelmatig controleren.

Afhankelijk van de bandenspanning verandert het draagvlak van de band.

- 1 Juiste bandenspanning
- 2 Te lage bandenspanning
- 3 Te hoge bandenspanning

BUE00098

Afb. 284 Draagvlak van de band

- ▷ De opgaven van de bandenspanningswaarden gelden voor beladen voertuigen bij koude banden.
- ▷ Bij warme banden moet de spanning rond 0,3 bar hoger zijn dan bij koude banden. De juiste spanning bij koude banden opnieuw controleren.
- ▷ Opgave van de spanning in bar.
- ▷ Boven 4,75 bar is altijd een metalen ventiel noodzakelijk.
- ▷ De spanningstolerantie bedraagt +/- 0,05 bar.

Typen	Bandenmaat	Luchtdruk voor in bar	Luchtdruk achter in bar
Alle typen	215/70 R 15 C (109/107) Q	4,1	4,5
Alle typen met camperbanden	215/70 R 15 CP (109/107) Q	5,0	5,5
Alle typen met winterbanden (M+S)	215/70 R 15 C (109/107) Q	4,3	4,75
Alle typen	225/75 R 16 C (116/114) Q	4,5	5,0
Alle typen met camperbanden	225/75 R 16 CP (116/114) Q	5,5	5,5
Alle typen met winterbanden (M+S)	225/75 R 16 C (116/114) Q	5,2	5,2
Alle typen	225/75 R 16 C (116/114) Q (tandem-as)	4,5	3,8
Alle typen met camperbanden	225/75 R 16 CP (116/114) Q (tandem-as)	5,5	3,8
Alle typen met winterbanden (M+S)	225/75 R 16 C (116/114) Q (tandem-as)	5,2	3,8

De voertuigen worden voortdurend aan de laatste stand van de techniek aangepast. Het is mogelijk, dat er in deze tabel nog geen rekening is gehouden met nieuwe bandenmaten. In dit geval stelt de geautoriseerde dealer of het servicepunt u graag de nieuwste waarden ter beschikking.

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk staan instructies voor mogelijke storingen aan uw voertuig. De storingen zijn met hun mogelijke oorzaak en een suggestie voor de remedie vermeld.

De instructies hebben betrekking op:

- de reminstallatie
- de luchtvering
- de elektrische installatie
- de brandstofcel
- de gasinstallatie
- de verwarming
- de boiler
- de klimaatregeling
- het gaskooktoestel
- de gasbakoven
- de magnetron
- de koelkast
- de watervoorziening
- de opbouw

De vermelde storingen kunnen zonder een uitgebreide vakkennis en in slechts enkele handelingen worden verholpen. Als de suggesties tot remedie die in deze gebruiksaanwijzing staan, niet helpen, moet een erkende werkplaats de oorzaak van de storing zoeken en verhelpen.

14.1 Reminstallatie

- ▶ Gebreken aan de reminstallatie meteen laten verhelpen door een geautoriseerde werkplaats.

14.2 Luchtvering

- ▶ Gebreken aan de luchtvering meteen laten verhelpen door een geautoriseerde werkplaats.

Storing	Oorzaak	Remedie
Voertuig staat scheef	Wisselen van belading na uitschakelen van de luchtvering	Luchtvering inschakelen, laten zakken en rijniveau opnieuw instellen.
Afstandsbediening reageert niet	Contact uitgeschakeld	Contact inschakelen
	Zekering 7,5 A defect	Zekering 7,5 A vervangen
	Bedrijfsspanning te laag	Voertuigaccu opladen
Compressor loopt niet	Contact uitgeschakeld	Contact inschakelen
	Zekering 40 A defect	Zekering vervangen
	Bedrijfsspanning te laag	Startaccu laden

Storing	Oorzaak	Remedie
Compressor wordt niet uitgeschakeld	Compressor-relais defect	Zekering 40 A verwijderen
	Luchtverlies	Vakkundige werkplaats raadplegen
Luchtvering gaat niet omhoog	Rijsnelheid te hoog	Grenssnelheid in acht nemen
	Zekering defect	Zekering 7,5 A vervangen
Luchtvering gaat niet omhoog	Voertuig te zwaar beladen	Belading verminderen

- ▷ Wanneer het systeem een storing vaststelt, knippert het controlelicht. Via de stoptoets kan dan een storingscode worden opgeroepen. Gebruiksaanwijzing van de fabrikant raadplegen voor de betekenis van de afzonderlijke storingscodes.

14.3 Elektrische installatie

- ▷ Bij het vervangen van de woonruimteaccu alleen accu's van dezelfde bouwwijze en dezelfde capaciteit gebruiken.

- ▷ Voor het vervangen van de zekeringen zie hoofdstuk 8.

Storing	Oorzaak	Remedie
Verlichtingsinstallatie werkt niet meer volledig	Gloeilamp defect	Gloeilamp vervangen. Let op het vermogen (W) en de spanning (V)
Binnenverlichting werkt niet meer volledig	Gloeilamp defect	Gloeilamp vervangen. Let op het vermogen (W) en de spanning (V)
	Stekkerverbinding of bedrading defect	Klantenservice opzoeken
	Zekering op elektroblok defect	Zekering op elektroblok vervangen
De elektrische opstap kan niet in- of uitgeklapt worden	Zekering op elektroblok defect	Zekering op elektroblok vervangen
230-V-controlelicht brandt niet, hoewel 230-V-netspanning aangesloten is	Netaansluiting heeft geen spanning	Netaansluiting (bijv. campingplaats) controleren
Geen 230-V-voorziening ondanks aansluiting	230-V-beveiligingsautomaat is geactiveerd	230-V-beveiligingsautomaat inschakelen

Storing	Oorzaak	Remedie
Startaccu of woonruimteaccu wordt bij aansluiting op 230 V niet opgeladen	Platte Jumbo-zekering (50 A) aan de startaccu of aan de woonruimteaccu defect	Platte Jumbo-zekering (50 A) aan de startaccu of aan de woonruimteaccu vervangen
	Laadmodule in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
Woonruimteaccu wordt door het voertuig niet opgeladen	Zekering van dynamo klem D+ defect	Zekering vervangen
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
12-V-voorziening werkt niet	12-V-voorziening uitgeschakeld	12-V-voorziening inschakelen
	Accu-scheidingsschakelaar op elektroblok uitgeschakeld	Accu-scheidingsschakelaar inschakelen
	Woonruimteaccu is ontladen	Woonruimteaccu laden
	Platte Jumbo-zekering (50 A) aan de woonruimteaccu defect	Platte Jumbo-zekering (50 A) aan de woonruimteaccu vervangen
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	12-V-voorziening werkt niet bij 230-V-gebruik	12-V-voorziening uitgeschakeld
12-V-voorziening werkt niet bij 230-V-gebruik	Accu-scheidingsschakelaar op elektroblok uitgeschakeld	Accu-scheidingsschakelaar inschakelen
	Laadmodule in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	230-V-beveiligingsauto-maat is geactiveerd	Klantenservice opzoeken
	Platte Jumbo-zekering (50 A) aan de woonruimteaccu defect	Platte Jumbo-zekering (50 A) aan de woonruimteaccu vervangen
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
Startaccu wordt bij 12-V-gebruik ontladen	Accu-scheidingsschakelaar op elektroblok uitgeschakeld	Accu-scheidingsschakelaar inschakelen
	Woonruimteaccu is ontladen	Woonruimteaccu direct opladen ▷ Diepontlading is schadelijk voor de accu. Wanneer het voertuig langere tijd stilstaat, de woonruimteaccu vol laden De ontlading vindt plaats door stille verbruikers (zie hoofdstuk 8)

Storing	Oorzaak	Remedie
Controlelicht 12 V brandt niet	12-V-voorziening uitgeschakeld	12-V-voorziening inschakelen
	Accu-scheidingschakelaar op elektroblok uitgeschakeld	Accu-scheidingschakelaar inschakelen
	Startaccu of woonruimteaccu niet geladen	Startaccu of woonruimteaccu laden
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	Platte zekering (2 A) aan de woonruimteaccu defect	Platte zekering (2 A) aan de woonruimteaccu vervangen
Afzuigkap functioneert niet	230-V-beveiligingsautomaat uitgeschakeld	230-V-beveiligingsautomaat inschakelen
	Zekering (15 A) op het elektroblok defect	Zekering (15 A) vervangen
	Afzuigkap defect	Klantenservice opzoeken

14.4 Brandstofcel

- ▷ De brandstofcel niet openen. De brandstofcel bevat geen delen die zelf gerepareerd zouden kunnen worden.
- ▷ Niet alle fouten worden op het display getoond. Als de fout niet met behulp van de volgende tabel of de gebruiksaanwijzing van de brandstofcel kan worden verholpen, de klantenservice opzoeken.

Storing (indicatie)	Oorzaak	Remedie
Brandstofcel kan niet worden ingeschakeld	Geen accu aangesloten, accu verkeerd aangesloten of diep ontladen	Aansluiting controleren
	Zekering defect	Zekering vervangen, bij herhaald optreden klantenservice opzoeken
Onderbreking: Omgeving te warm	Omgevingstemperatuur te hoog (40 °C)	Brandstofcel start weer, als de omgevingstemperatuur tussen 0 °C en 40 °C ligt

14.5 Gasinstallatie

- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie (gaslucht, hoog gasverbruik) bestaat explosiegevaar! Onmiddellijk de hoofdafsluitkraan op de gasfles sluiten. Ramen en deuren openen en goed ventileren.
- ▶ Bij een defect aan de gasinstallatie: Niet roken, geen open vuur en geen elektrische apparaten (lichtschakelaar enz.) bedienen.
- ▶ Defect aan de gasinstallatie door een geautoriseerde werkplaats laten verhelpen.

Storing	Oorzaak	Remedie
Geen gas	Gasfles leeg	Gasfles vervangen
	Gasafsluitkraan gesloten	Gasafsluitkraan openen
	Hoofdafsluitkraan op de gasfles gesloten	Hoofdafsluitkraan op de gasfles openen
	Buitentemperatuur te laag (-42 °C bij propaan-gas, 0 °C bij butaangas)	Wachten tot buitentemperatuur hoger wordt
	Inbouwapparaat defect	Klantenservice opzoeken

14.6 Verwarming/boiler

Bij een defect de dichtstbijzijnde servicewerkplaats van het betreffende apparaat informeren. Bij de papieren van het apparaat zit een adressenlijst. Alleen geautoriseerde vaklieden mogen het apparaat repareren.

14.6.1 Verwarming/boiler Truma (gasverwarming)

Storing	Oorzaak	Remedie
Verwarming ontsteekt niet	Temperatuursensor aan het bedieningspaneel of afstandssensor defect	Stekker aan het bedieningspaneel aftrekken. De verwarming functioneert dan zonder thermostat. Zo spoedig mogelijk klantenservice opzoeken
Rood controlelicht "Storing" brandt	Lucht in gasleidingen	Uitschakelen en opnieuw inschakelen. Na twee vergeefse startpogingen eerst 10 minuten wachten en dan nog eens proberen
	Gastekort	Hoofdafsluitkraan en gasafsluitkraan openen
		Volle gasfles aansluiten
Defecte zekeringsschakel	Klantenservice opzoeken	
Rood controlelicht "Storing" knippert	Bedrijfsspanning te laag	Woonruimteaccu (laten) laden of vervangen
Groen controlelicht achter draaiknop brandt niet	Zekering op elektroblok defect	Zekering op elektroblok vervangen
	Zekering in de elektronische besturingsunit werd geactiveerd	Klantenservice opzoeken
	Woonruimteaccu defect	Woonruimteaccu (laten) laden of vervangen
Geel controlelicht op de energiekeuzeschakelaar brandt niet	Geen voedingsspanning	230-V-aansluiting en zekeringen controleren
	Oververhittingsschakelaar is geactiveerd geweest	Oververhittingsschakelaar indrukken

Storing	Oorzaak	Remedie
Boiler gaat vanzelf leeg, veiligheids-/aftapventiel is geopend	Binnentemperatuur onder 8 °C	Binnenruimte verwarmen
Veiligheids-/aftapventiel kan niet worden gesloten	Temperatuur bij veiligheids-/aftapventiel onder 8 °C	Binnenruimte verwarmen
Rode en groene controlelicht branden niet	Zekering defect	Zekering op elektroblok vervangen
Rotor loopt luidruchtig of niet regelmatig	Rotor vervuild	Truma service raadplegen

14.6.2 Verwarming/boiler Truma (dieserverwarming)

Storing	Oorzaak	Remedie
Er licht geen controlelicht op na inschakeling	Zekering op elektroblok defect	Zekering op elektroblok vervangen
	Zekering in de elektronische besturingsunit van het apparaat defect	Zekering van het apparaat vervangen. Als de zekering weer defect raakt, contact opnemen met de klantenservice
	Geen bedrijfsspanning	Woonruimteaccu (laten) laden of vervangen Alle stekkerverbindingen controleren
Verwarming ontsteekt niet (groen controlelicht op)	Ruimtetemperatuur is hoger dan de ingestelde temperatuurstand	Hogere temperatuurstand instellen
	Temperatuursensor defect	Klantenservice opzoeken
Rood controlelicht "Storing" knippert	Bedrijfsspanning te laag	Woonruimteaccu (laten) laden of vervangen
	Uitstroom warme lucht geblokkeerd	Luchtuitstroomopeningen openen
	Circulatielucht-aanzuiging geblokkeerd	Blokkade van de circulatielucht-aanzuiging opheffen
Rood controlelicht "Storing" brandt	Zomergebruik bij lege boiler	Boiler met water vullen
	Toevoer verbrandingslucht of uitstroom afvoergassen geblokkeerd	Blokkade (bijv. sneeuw of stof) wegnemen
	Tekort aan brandstof	Tank met brandstof vullen
	Verkeerde brandstof	Brandstof verversen
Groene en rode controlelichten knipperen na uitschakeling	Apparaat is bij storing uitschakeld	Nalopen van het apparaat afwachten. Daarna apparaat inschakelen en weer uitschakelen

Storing	Oorzaak	Remedie
Groen controlelicht knippert na uitschakeling	Nalopen voor afkoeling van het apparaat actief	Nalopen (ca. 5 minuten) afwachten
Veiligheids-/aftapventiel gaat na uitschakeling open	Binnentemperatuur onder 3 °C	Binnenruimte verwarmen
Veiligheids-/aftapventiel kan niet worden gesloten	Temperatuur bij veiligheids-/aftapventiel onder 7 °C	Binnenruimte verwarmen
	Draaischakelaar staat op "Uit"	Draaischakelaar naar een gebruikswijze draaien
Water stroomt stotend uit de afvoeropening	Waterdruk te hoog (meer dan 2,8 bar)	Bij aansluiting op een centrale watervoorziening drukregelaar gebruiken
		Klantenservice opzoeken

14.6.3 Verwarming/boiler Aide

- ▷ Wanneer er een fout in het systeem optreedt, wordt de oorzaak op het display weergegeven.

Storing	Oorzaak	Remedie
Verwarming ontsteekt niet bij gebruik op gas	Gastekort	Hoofdafsluitkraan en gasafsluitkraan openen
		Volle gasfles aansluiten
Verwarming ontsteekt niet	Accuspanning te laag	Accu laden. Wanneer de accuspanning boven de 11 V stijgt, springt de verwarming automatisch aan
Verwarming ontsteekt niet bij 230-V-elektragebruik	Geen 230-V-voorziening	230-V-beveiligingsauto-maat inschakelen
		230-V-voorziening aansluiten
Verwarming schakelt uit	Oververhitting	Verwarming laten afkoelen. Voor het terugzetten van de weergave de 12-V-stroomvoorziening naar de verwarming verbreken en weer aansluiten
Verwarming functioneert, maar geen warmte aan de convectors	Circulatiepomp functioneert niet	Ruimtethermostaat inschakelen
		Klantenservice opzoeken
Verwarming en circulatiepomp functioneren, maar geen warmte aan de convectors	Lucht in het verwarmingssysteem	Warmwaterverwarming ontluchten

14.7 Klimaatregeling

14.7.1 Dometic

Storing	Oorzaak	Remedie
Klimaatregeling start niet	Geen 230-V-voorziening	Voertuig aansluiten op de plaatselijke stroomvoorziening
	230-V-beveiligingsautomaat is geactiveerd	230-V-beveiligingsautomaat inschakelen
	Batterijen van de afstandsbediening leeg	Batterijen van de afstandsbediening vervangen
Klimaatregeling koelt niet	Temperatuur onder 16 °C	–
	Temperatuur verkeerd ingesteld	Temperatuur instellen
	Thermostaat defect	Klantenservice opzoeken
Klimaatregeling verwarmt niet	Temperatuur boven 30 °C	–
	Temperatuur verkeerd ingesteld	Temperatuur instellen
	Thermostaat defect	Klantenservice opzoeken
Water in het voertuig	Afvoergaten voor het condenswater verstopt	Klimaatregeling reinigen
	Dichting defect	Klantenservice opzoeken
Geen luchtcirculatie meer	Luchtfilter verstopt	Luchtfilter reinigen
	Rotor defect	Klantenservice opzoeken

14.7.2 Telair

Storing	Oorzaak	Remedie
Klimaatregeling start niet	Geen 230-V-voorziening	230-V-voorziening aansluiten
	230-V-beveiligingsautomaat is geactiveerd	230-V-beveiligingsautomaat inschakelen
	Batterijen in de afstandsbediening leeg	Batterijen vervangen (2 x AAA)
Klimaatregeling koelt niet	Ruimtetemperatuur lager dan de ingestelde temperatuur	Temperatuur opnieuw instellen
Klimaatregeling verwarmt niet	Ruimtetemperatuur hoger dan de ingestelde temperatuur	Temperatuur opnieuw instellen
Niet voldoende ventilatiecapaciteit	Ventilatiekleppen gesloten	Ten minste één ventilatieklep openen
	Filter vervuild	Filter reinigen
Water in het voertuig	Afvoergaten voor het condenswater verstopt	Klimaatregeling reinigen

14.8 Kookplaat

14.8.1 Gaskooktoestel/gasbakoven

Storing	Oorzaak	Remedie
Ontstekingsbeveiligingen reageren niet (vlam brandt na het loslaten van de regelgreep niet)	Te korte opwarmtijd	Na ontsteking de regelgreep ca. 15 tot 20 seconden ingedrukt houden
	Ontstekingsbeveiliging defect	Klantenservice opzoeken
Vlam dooft bij de lage instelling	Ontstekingsbeveiligingsvoeler niet correct	Ontstekingsbeveiligingsvoeler correct instellen (niet buiten). De sensorpunt moet 5 mm boven de brander uitsteken. De hals van de voeler mag niet meer dan 3 mm verwijderd zijn van de branderkrans; evt. contact opnemen met de klantenservice

14.8.2 Magnetron

- ▶ Alleen vaklieden mogen de magnetron repareren. Door ondeskundige reparaties kan ernstig gevaar voor de gebruiker ontstaan.

Storing	Oorzaak	Remedie
Magnetron schakelt niet in	Zekering defect	Zekering vervangen
	Deur van de magnetron is niet goed gesloten	Vreemde voorwerpen, die tussen de deur van de magnetron klemmen, verwijderen en de deur goed sluiten

14.9 Koelkast

Bij een defect de dichtstbijzijnde servicewerkplaats van het betreffende apparaat informeren. Bij de papieren van het apparaat zit een adressenlijst. Alleen geautoriseerde vaklieden mogen het apparaat repareren.

14.9.1 Dometic 8-serie

- ▷ Bij een storing brandt ook altijd de controlelamp "Storing" en klink er ca. 20 seconden lang een akoestisch signaal.

Storing	Oorzaak	Remedie
LED " " knippert	Geen 230-V-voorziening	230-V-voorziening aansluiten
	230-V-beveiligingsauto-maat is geactiveerd	230-V-beveiligingsauto-maat inschakelen
	Te lage bedrijfsspanning 230 V	230-V-voorziening door werkplaats laten controleren
LED " " knippert	Zekering op elektroblok defect	Zekering op elektroblok vervangen
	Scheidingsrelais in het elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
	Te lage bedrijfsspanning 12 V	12-V-voorziening door werkplaats laten controleren
	Geen signaal D+	Klantenservice opzoeken
LED " " knippert ¹⁾	Gastekort	Hoofdafsluitkraan en gasafsluitkraan openen
		Volle gasfles aansluiten
LED " " knippert ¹⁾	Spinnenwebben of verbrandingsresten in de verbrandingskamer	Buiten aan het voertuig het ventilatierooster verwijderen en de verbrandingskamer reinigen
		Klantenservice opzoeken
LED's voor de indicatie van de temperatuurstand knipperen	Temperatuursensor defect	Klantenservice opzoeken
LED " " en LED's voor de indicatie van de temperatuurstand knipperen	230-V-verwarmingselement defect	Klantenservice opzoeken
LED " " en LED's voor de indicatie van de temperatuurstand knipperen	12-V-verwarmingselement defect	Klantenservice opzoeken
LED " " en LED's voor de indicatie van de temperatuurstand knipperen	Brander of aggregaat defect	Klantenservice opzoeken
Koelkast koelt niet naar behoren	Ventilatie van aggregaat ontoereikend	Controleren of ventilatierooster is afgedekt; evt. afdekkingen verwijderen
		Ventilatierooster afnemen en ruimte erachter schoonmaken (bijv. bladeren verwijderen)
	Omgevingstemperaturen te hoog	Ventilatierooster tijdelijk afnemen

¹⁾ Na het verhelpen van de storing de lichttoets "Storing/Reset" indrukken.

14.9.2 Koelkast Thetford

Foutcode	Oorzaak	Remedie
1	De 230-V-voorziening ligt 75 % onder de vereiste bedrijfsspanning	Klantenservice opzoeken
2	De 12-V-voorziening ligt 75 % onder de vereiste bedrijfsspanning	Klantenservice opzoeken
3	De koelkast werkt in 230-V-gebruik, hoewel er geen 230-V-gebruik is geselecteerd	Klantenservice opzoeken
4	De koelkast werkt in 12-V-gebruik, hoewel er geen 12-V-gebruik is geselecteerd	Klantenservice opzoeken
5	De koelkast werkt op gas, hoewel er geen gasgebruik is geselecteerd	Klantenservice opzoeken
6	Het gasventiel wordt als open geregistreerd, hoewel het gesloten moet zijn	Klantenservice opzoeken
7	Het gasventiel wordt als gesloten geregistreerd, hoewel het open moet zijn	Klantenservice opzoeken
8	De 230-V-voorziening ligt 20 % onder de vereiste bedrijfsspanning	230-V-voorziening controleren
9	De gastoevoer werd gesloten. De vlam werd bij gasgebruik niet binnen 30 seconden ontstoken	<ul style="list-style-type: none"> ● Gasvoorziening controleren ● Het ontsteken 3 tot 4 keer herhalen ● Klantenservice opzoeken
10	De koelkast staat op 12-V-gebruik en de voertuigmotor draait niet	De voertuigmotor starten of een andere energiebron kiezen
11	De koelkast staat op "AUTO"-modus en er is geen energiebron beschikbaar	Een energiebron beschikbaar stellen en de koelkast terugzetten. Daarvoor de koelkast uit- en weer inschakelen
12	–	Klantenservice opzoeken
13	De temperatuursensor is defect	Controleren of de stekker boven de lamel binnen in de koelkast juist is ingestoken. Indien ja: Klantenservice opzoeken
14	De verbinding tussen bedieningselementen en regelapparaat is onderbroken	Klantenservice opzoeken

14.10 Watervoorziening

Storing	Oorzaak	Remedie
Lekwater in voertuig	Lekkage	Plaats van lekkage opsporen, waterleidingen opnieuw vastklemmen
Geen water	Watertank leeg	Drinkwater bijvullen
	Aftapkraan niet gesloten	Aftapkraan sluiten
	12-V-voorziening uitgeschakeld	12-V-voorziening inschakelen
	Zekering van de waterpomp defect	Zekering op elektroblok vervangen
	Waterpomp defect	Waterpomp (laten) vervangen
	Waterleiding geknikt	Waterleiding recht leggen of vervangen
	Elektroblok defect	Klantenservice opzoeken
Toilet heeft geen spoelwater	Watertank leeg	Drinkwater bijvullen
	Zekering voor toilet defect	Zekering vervangen
Indicatie voor afvalwater en water geeft een onjuiste waarde aan	Meetsonde in afvalwatertank of watertank vervuild	Afvalwatertank/watertank reinigen
	Meetsonde defect	Meetsonde vervangen
Afvalwatertank kan niet worden geleegd	Aftapkraan verstopt	Reinigingsdeksel van afvalwatertank openen en afvalwater weg laten lopen. Afvalwatertank goed spoelen
Uitloop bij ééngreepsmengkraan verstopt	Perlator verkalkt	Perlator verwijderen, in water met azijn ontkalken (alleen bij producten van metaal)
Sproeier van douchekop verstopt	Sproeier verkalkt	Douchekop in water met azijn ontkalken (alleen bij producten van metaal) of zachte sproeinoppen schoonwrijven
Water loopt langzaam of helemaal niet uit de douchebak weg	Voertuig staat niet horizontaal	Voertuig horizontaal zetten
Vertroebeling van het water	Vervuild water bijgevoeld	Watertank mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen
	Sediment in watertank of in de waterinstallatie	Waterinstallatie mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen

Storing	Oorzaak	Remedie
Smaak- en reukveranderingen van het water	Vervuild water bijgevuld	Waterinstallatie mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen
	Per ongeluk brandstof in de watertank gevuld	Waterinstallatie mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen. Indien zonder resultaat: Vakkundige werkplaats raadplegen
	Microbiologische afzettingen in de waterinstallatie	Waterinstallatie mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen
Afzettingen in de watertank en/of in watervoerende componenten	Te lange verblijfsduur van het water in de watertank en in de watervoerende componenten	Waterinstallatie mechanisch en chemisch reinigen, daarna ontsmetten en met overvloedig drinkwater doorspoelen

14.11 Opbouw

Storing	Oorzaak	Remedie
Luikenscharnieren/deurscharnieren draaien zwaar	Luikenscharnieren/deurscharnieren niet/onvoldoende gesmeerd	Luikenscharnieren/deurscharnieren met zuurvrij en harsvrij vet smeren
Scharnieren/gewrichten in de natte cel/in de toiletruimte draaien zwaar/knarsen	Scharnieren/gewrichten niet/onvoldoende gesmeerd	Scharnieren/gewrichten met oplosmiddelvrije en zuurvrije olie smeren ▷ Sproeiapparaten bevatten vaak oplosmiddelen
Scharnieren opbergkasten draaien zwaar/knarsen	Scharnieren niet/onvoldoende gesmeerd	Scharnieren met zuurvrije en harsvrije synthetische olie smeren
Draaidakluik beweegt stroef	Schroefdraadspil niet gesmeerd	Schroefdraadspil invetten
	Schroefdraadspil defect	Nieuwe schroefdraadspil laten aanbrengen

- ▷ Voor reserveonderdelen staan de geautoriseerde dealers en servicepunten ter beschikking.

15.1 Gewichten van speciale uitvoeringen

- ▶ Niet door ons vrijgegeven toebehoren-, aan-, om- of inbouw delen kunnen het voertuig beschadigen en tot een verminderde verkeersveiligheid leiden. Zelfs als er voor deze onderdelen een goedkeuring van een deskundige, een algemene bedrijfstoelating of een goedkeuring van de constructie bestaat, bestaat daarmee nog geen zekerheid ten aanzien van de reglementaire kwaliteit van het product.
- ▶ Elke wijziging van de toestand van het voertuig, zoals deze bij levering door de fabriek was, kan een negatieve invloed hebben op het rijgedrag en de verkeersveiligheid.
- ▶ Als producten die door ons niet werden vrijgegeven beschadigingen veroorzaken, kan daarvoor geen aansprakelijkheid worden aanvaard. Dit geldt ook voor niet goedgekeurde wijzigingen aan het voertuig.

In de tabel is het gewicht voor in de fabriek aangeboden speciale uitvoeringen opgesomd. Als deze voorwerpen in of op het voertuig worden meegevoerd en niet tot de standaarduitrusting behoren, moet daar rekening mee worden gehouden bij het bepalen van het laadvermogen.

Alle gewichten zijn "circa"-gegevens.

Let op de technisch toegelaten totale massa.

Benaming artikel	Extra gewicht (kg)
Afvalwateringsleidingen, geïsoleerd en verwarmd	2
Afvalwatertank te verwarmen door verwarmingsspiraal	1
Airbag (passagier)	3
Aluminiumvelgen	-15
Aanhangerkoppeling	40
Dashboardveredeling	2
Opbouwdeur eendelig met raam en hor (Premium)	30
Opbouwdeur eendelig met raam (XL)	5
Belading 3850 kg	40
Buitendouche	1
Buitenspiegels, elektrisch	2
Buitencontactdoos	1
Automatische versnellingsbak	17
Autoradio met cd	1
Brandstofcel	7
Dakluik Heki midi	8
Dakluik Skyroof	12
Dakreling	5
Driepunts-veiligheidsgordels tegen rijrichting (2 x)	30
Afzuigkap	1
Instaprede elektrisch	5
Elektronisch stabiliteitsprogramma (ESP)	3
Reservewiel met houder 15"	20

Benaming artikel	Extra gewicht (kg)
Reservewiel met houder 16"	21
Externe gasaansluiting	1
Fietsenrek voor 2 fietsen	10
Fietsenrek voor 2 fietsen, neerlaatbaar	18
Fietsenrek voor 3 fietsen	11
Fietsenrek voor 3 fietsen, neerlaatbaar	20
Fietsenrek voor E-Bikes	25
Vouwverduistering, bestuurderscabine	4
Vloerverwarming	4
Gasbakoven	17
Gasfles (11 kg) van aluminium	12
Alarminstallatie voor gasgevaar	5
Houder voor flatscreen	3
Achterraam	3
Garagedeur achter, links	3
Ladder achter	10
Verwarming Alde	30
Verwarming Truma Combi 6 EH	3
Hoogteset Truma D	1
Hor, deur (volledige hoogte)	4
Klimaatregeling (Dometic)	40
Klimaatregeling bestuurderscabine	18
Klimaatregeling (Telair)	34
Brandstoftank 120 l	50
Koelkast (160 l)	14
Koelkast (Tec-Tower)	30
Draaidakluik (Heki 3)	15
L-zitgroep	10
Dynamo 180 Ah	2
Luchtvering	79
Luftvering, achter	45
Markies 260 cm	27
Markies 300 cm	28
Markies 350 cm	33
Markies 400 cm	38
Magnetron	14
Minisafe	12
Middelste zitgroep kan tot bed worden omgebouwd	2
Motorhouder	38

Benaming artikel	Extra gewicht (kg)
Motorhouder in garage achter	12
Multimediasysteem Pioneer	5
Navigatietoestel Zenec	4
Mistlampen	4
Parkeerafstandscontrole	1
Radiovoorbereiding	4
Achteruitrijcamera	4
Satellietinstallatie (Alden) + LCD-televisie	14–25
Satellietinstallatie (Oyster) + LCD-televisie	14
Zwenkboxen in garage achter	6
Stoel, in hoogte verstelbaar	2
Zonnepanelen 1 x 140 W	15
Zonnepanelen 2 x 100 W	20
Standverwarming	3
Opbergruimte, groter (door verlagingsmechanisme)	12
Steunen, elektrisch	20
Steunen achter	5
Dagafdekking	2
Dagrijlicht	1
Telescoopladder	10
Tempomat	3
Tapijtvloer in bestuurderscabine	2
Tapijtvloer in de woonruimte	3
Omschakelinstallatie, gas	2
Waszak bij éénpersoonsbedden	2
Winterisoleermat, buiten	3
Extra accu	27
Extra kussen (noodbed)	2
Extra warmtewisselaar (verwarming) voor opbouw	3
Twee dwarstraversen en bescherming voor dakrek	3

Motorvarianten

De massa in rijklare toestand heeft betrekking op het basisvoertuig. Wanneer een krachtigere motor is ingebouwd, wordt de massa in rijklare toestand verhoogd.

Motorvariant	Extra gewicht (kg)
2,3 Mjet	15
3,0 Mjet	50
2,3 Mjet Maxi	55
3,0 Mjet Maxi	90

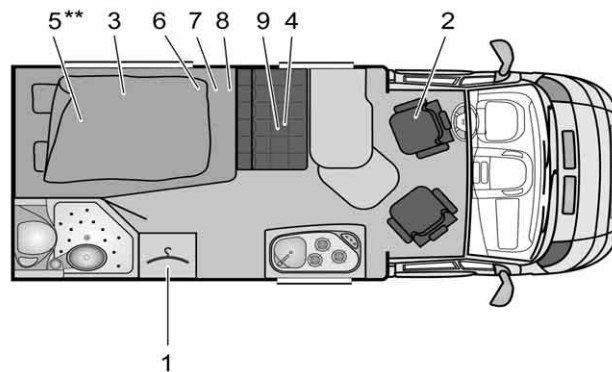
Uitrustingspakketten De uitrustingspakketten zijn modelafhankelijk. U kunt het extra gewicht berekenen door het extra gewicht van de afzonderlijke speciale uitvoeringen per pakket op te tellen.

16.1 Aanzicht plattegronden

Verklaringen

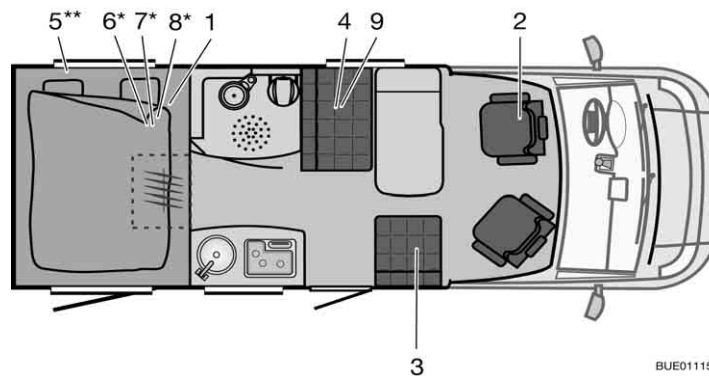
- (1) Zekering 230 V
- (2) Elektroblok met zekeringen 12 V
- (3) Woonruimteaccu met hoofdzekering
- (4) Waterpomp in het tankbereik gemonteerd
- (5) Aftapkraan afvalwatertank
- (6) Veiligheids-/aftapventiel
- (7) Boiler/verwarming
- (8) Aftapkraan water - geel
- (9) Watertank
- (10) Extra verwarming (gedeeltelijk speciale uitvoering)
- (11) Aftapkraan water - wit
- * Toegang via serviceluik
- ** Onder het voertuig
- *** Toegang via keukenonderkast

Gegevens zonder garantie

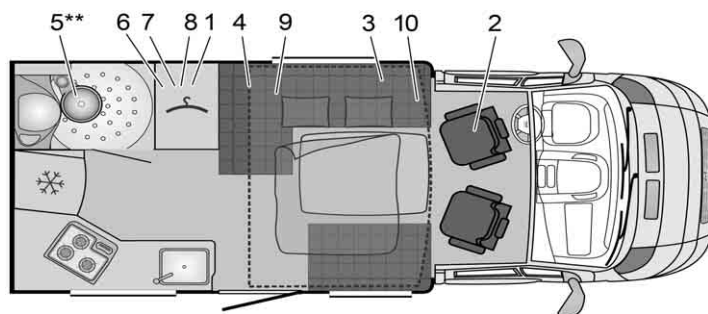
BUE01291

Afb. 285 Plattegrond T 569 Nexxo

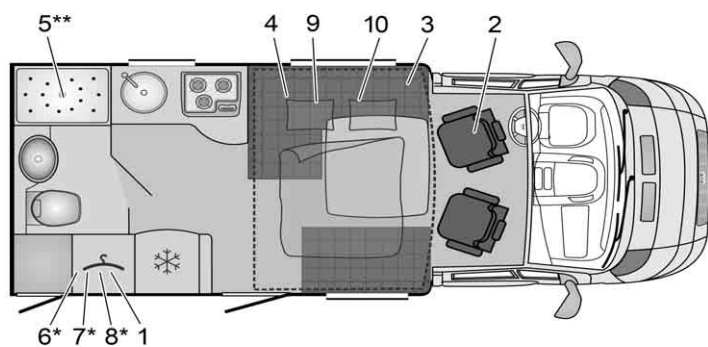
BUE01115

Afb. 286 Plattegrond T 571 G Travel Van

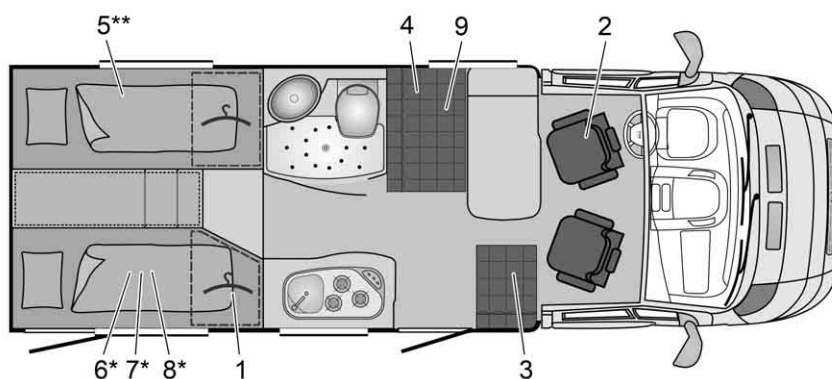
BUE01649

Afb. 287 Plattegrond IT 586 Ixeo Time

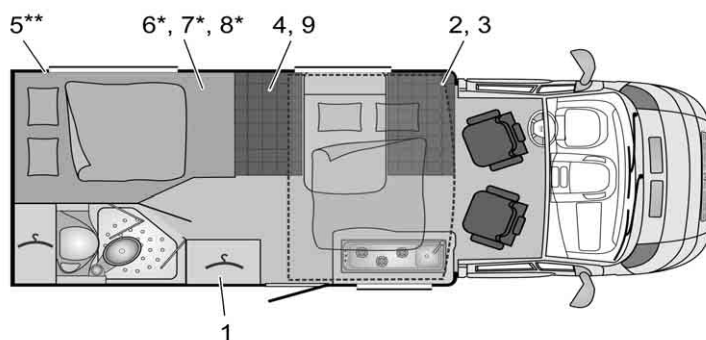
BUE01674

Afb. 288 Plattegrond IT 590 Ixeo Time

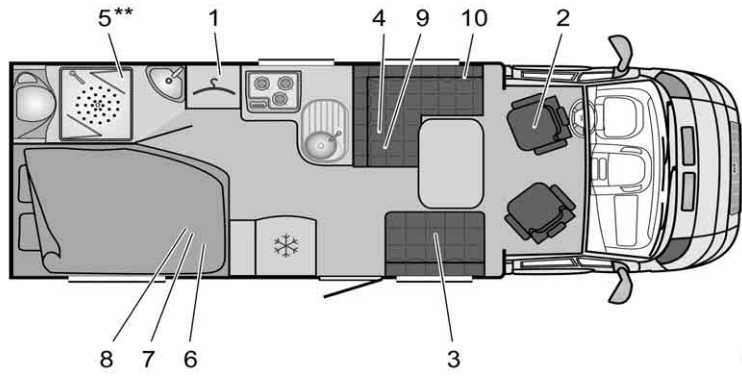
BUE01675

Afb. 289 Plattegrond T 620 G Travel Van

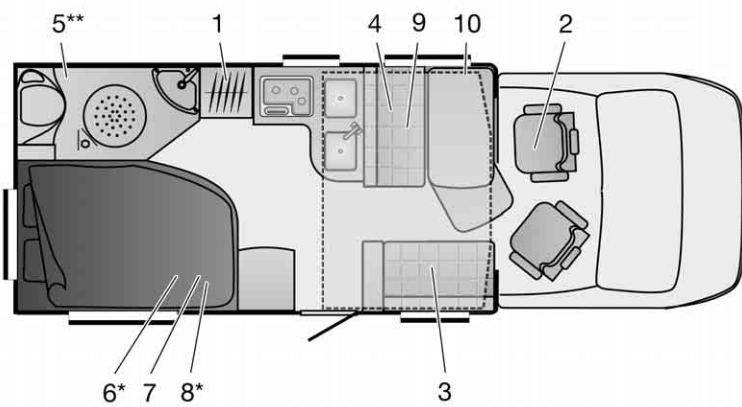
BUE01285

Afb. 290 Plattegrond IT 650 Ixeo Time

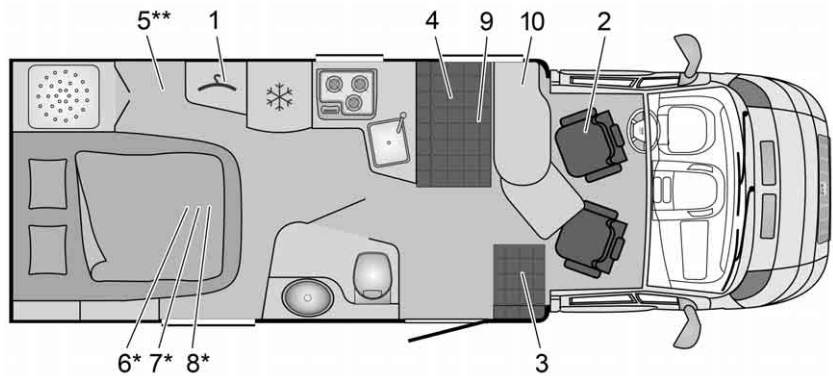
BUE01292

Afb. 291 Plattegrond T 660 Nexxo

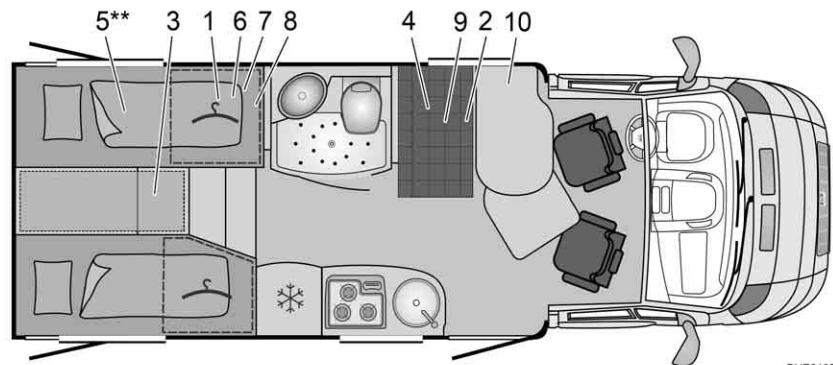
BUE01034

Afb. 292 Plattegrond IT 664 Ixeo

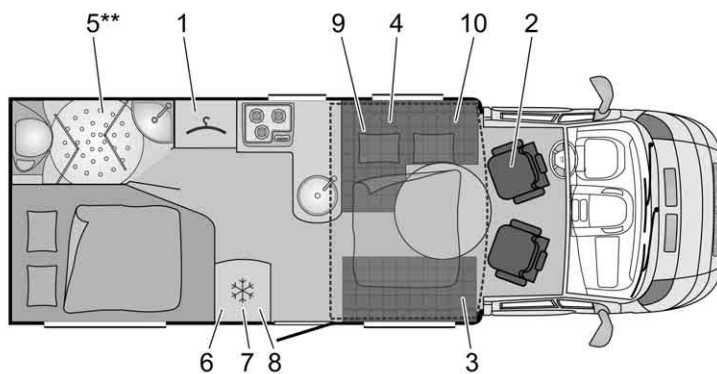
BUE01650

Afb. 293 Plattegrond T 685 Nexxo

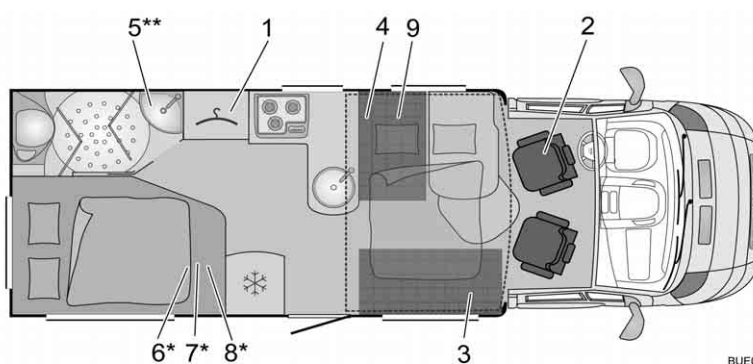
BUE01651

Afb. 294 Plattegrond T 690 G Nexxo

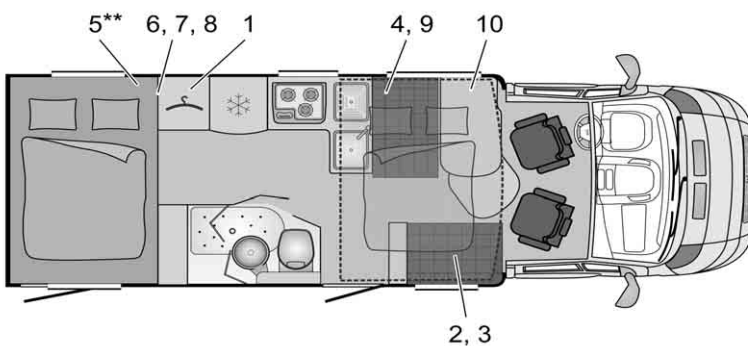
BUE01504

Afb. 295 Plattegrond IT 695 Ixeo Time

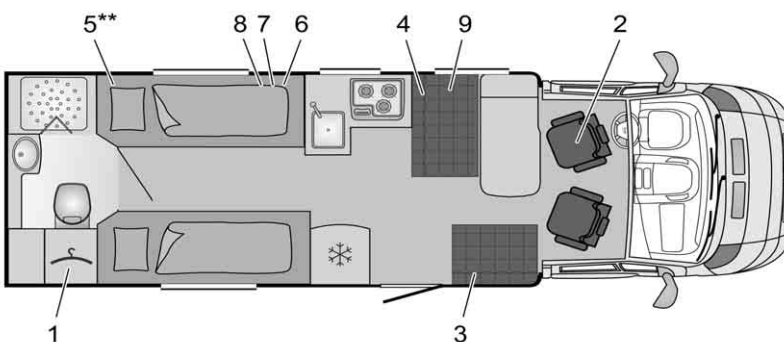
BUE01384

Afb. 296 Plattegrond IT 700 Ixeo

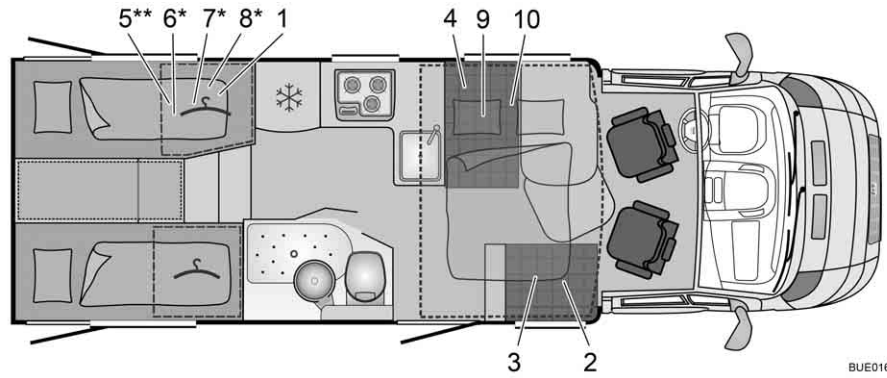
BUE01287

Afb. 297 Plattegrond IT 710 G Ixeo Time

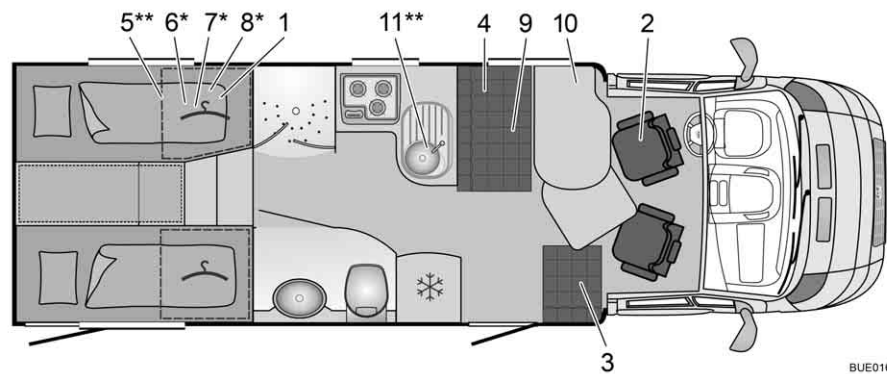
BUE01288

Afb. 298 Plattegrond T 720 Nexxo

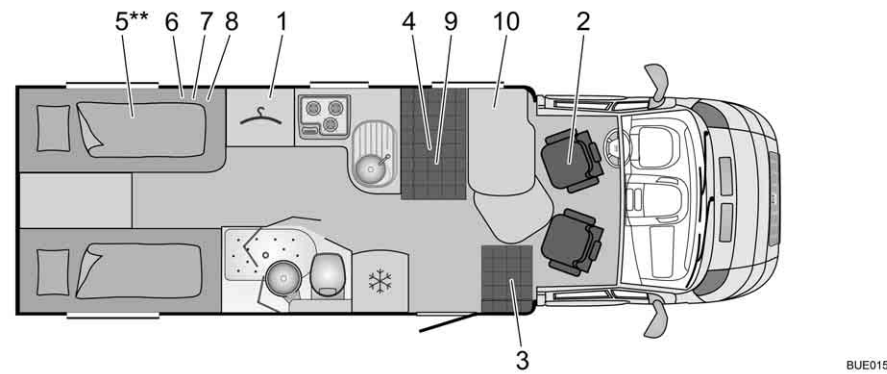
BUE01676

Afb. 299 Plattegrond IT 726 G Ixeo Time

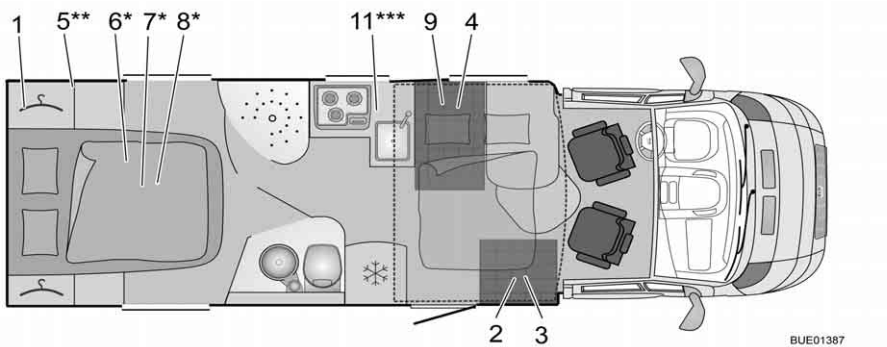
BUE01677

Afb. 300 Plattegrond T 728 G Nexxo

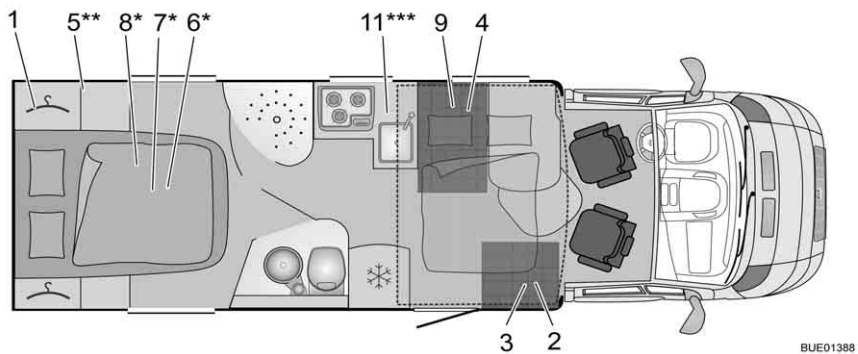
BUE01506

Afb. 301 Plattegrond T 729 Nexxo

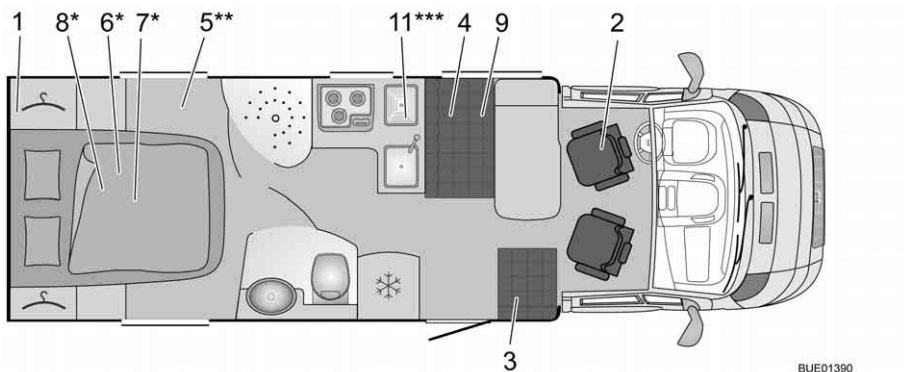

BUE01387

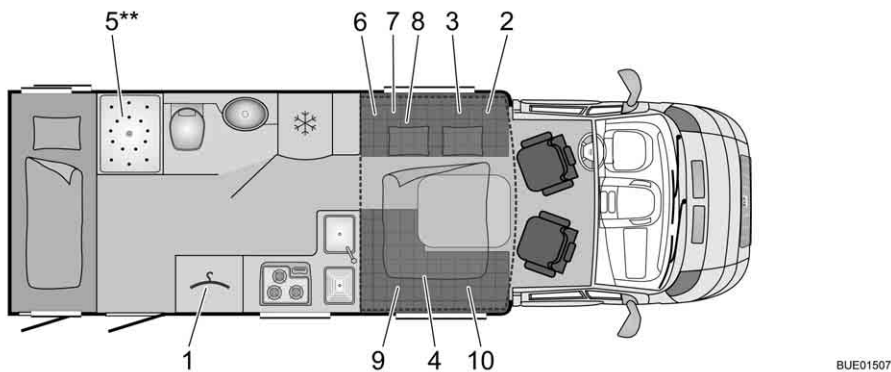
Afb. 302 Plattegrond IT 734 Ixeo Time

Afb. 303 Plattegrond IT 735 Ixeo

Afb. 304 Plattegrond T 740 Nexxo

Afb. 305 Plattegrond IT 745 Ixeo Time

16.2 Lengtemaattabel

Type	Opbouw- breedte buiten	Totale lengte zonder lad- der ¹⁾	Wielstand	Totale hoogte zonder anten- ne
T 569	2300	5690	3450	2750
T 571 G	2180	6320	3450	2900
IT 586	2300	5990	3800	2750
IT 590	2300	5990	3800	2750
T 620 G	2180	6600	3450	2900
IT 650	2300	6540	3800	2750

Type	Opbouw- breedte buiten	Totale lengte zonder lad- der ¹⁾	Wielstand	Totale hoogte zonder anten- ne
T 660	2300	6790	3800	2750
IT 664	2300	6740	3800	2750
T 685	2300	6980	3800	2750
T 690 G	2300	6890	3800	2750
IT 695	2300	7040	4035	2750
IT 700	2300	7040	4035	2750
IT 710 G	2300	7140	4035	2750
T 720	2300	7440	4035	2750
IT 726 G	2300	7390	4035	2750
T 728 G	2300	7440	4035	2750
T 729	2300	7390	4035	2750
IT 734	2300	7390	4035	2750
IT 735	2300	7390	4035	2750
T 740	2300	7390	4035	2750
IT 745	2300	7390	4035	2750

¹⁾ Met ladder: + 70 mm

16.3 Stroomvoorziening

Netaansluiting	Veiligheidsklasse I	230 V (± 10 %), 47 - 63 Hz
Netaansluitingswaarde		400 VA
Geschikte accu's	6-cellige lood-zuur- en lood-gel-accu's vanaf 55 Ah	
Laadkarakteristiek	IUoU	
Laadeindspanning		14,3 V
Laadstroom	18 A in totale netspan- ningsbereik, elektronisch begrensd	18 A
Druppelladingsspanning	Automatische omschake- ling	13,8 V
Vernieuwde laadcyclus (omschakeling op "hoofdla- den")	Bij < ca. 13,8 V accuspan- ning (met ca. 5 sec. vertra- ging)	
Keerstroom (zonder net en met aangesloten accu)	Na ca. 3 minuten "Net Uit"	< 0,3 mA
Veiligheidsstroomkringen	Beschermd tegen kortslui- ting door ingebouwde auto- zekering (FKS)	
	Smeltzekering 3,15 AT in netingang	
	Oververhittingsbeveiliging	

Laadstroomverdeling bij netaansluiting	Druppellading van de startaccu met max. 2 A	Max. 2 A
	Lading van de woonruimteaccu met max. 18 A	Max. 18 A
Laadstroomverdeling tijdens de rit	Gelijktijdige lading van de start- en de woonruimteaccu door de dynamo	50 A
	Parallelschakeling van de accu's via scheidingsrelais	
	Maximaal toegelaten dynamolaadstroom naar de woonruimteaccu: 50 A (zie blokschema)	
Accubewaking	Uitschakeling	10,5 V \pm 0,1 V
Accubewaking	Minimale spanning voor inschakeling	11,0 V \pm 0,1 V

Hoofdstukoverzicht

In dit hoofdstuk vindt u nuttige tips voor de reis.

De instructies hebben betrekking op:

- de hulp in Europese landen
- de verkeersbepalingen in Europese landen
- de gasvoorziening in Europese landen
- de bepalingen m.b.t. tol in Europese landen
- het veilig overnachten onderweg
- de wintercamping

Aan het einde van het hoofdstuk vindt u een checklist, waarin de belangrijkste uitrustingen en voorwerpen voor de reis kunnen worden gevonden.

17.1 Verkeersbepalingen in het buitenland

- ▷ De chauffeur is verplicht om zich voor de reis te informeren over de verkeersbepalingen in de landen waar de reis doorheen voert. Informatie is te verkrijgen bij de automobielclubs of de vertegenwoordigende instanties van het land.
- ▷ In enkele Europese landen moeten waarschuwingsvesten worden gedragen, als buiten de bebouwde kom in geval van pech of bij ongevallen het voertuig wordt verlaten.
- ▷ In veel landen gelden bepaalde en ten dele andere voorschriften en regels (bijv. andere waarschuwingsborden voor houders aan de achterkant, verplichting tot meenemen van alcoholtester, reservelampen, waarschuwingsvesten, toegelaten grootte van jerrycans). De chauffeur moet voor de rit informatie inwinnen over deze regelingen.
- ▷ De recentste informatie is over het algemeen op de websites van nationale autoclubs te vinden.

De informatie over de verkeersbepalingen is erg belangrijk, omdat in geval van schade het recht van het betreffende land geldt. Voor de eigen veiligheid bij reizen naar het buitenland altijd de volgende punten in acht nemen:

- De verzekeringspapieren meenemen.
- Bij ongelukken in elk geval door de politie een proces-verbaal laten opmaken.
- Geen documenten ondertekenen, die niet volledig zijn gelezen en begrepen.

17.2 Hulp op de Europese wegen

Land	+ Redding ★ Politie	☎ Wegenwacht
België	+ 112 ★ 112	☎ TCB Brussel 0 70 34 47 77
Bulgarije	+ 112/150 ★ 112/166	☎ UAB (02) 9 11 46/146 ¹⁾
Denemarken	+ 112 Kosteloos ★ 112 Kosteloos	☎ FDM 45 27 07 07

Land	+ Redding ★ Politie	☎ Wegenwacht
Duitsland	+ 112 ★ 110	☎ ADAC 22 22 22 ¹⁾
Estland	+ 112 ★ 110/112	☎ EESTI (0) 6 97 91 88/18 88 ¹⁾
Finland	+ 112 ★ 112	☎ Helsinki (09) 77 47 64 00
Frankrijk	+ 15/112 ★ 17	☎ Lyon (08) 25 80 08 22
Griekenland	+ 112/166 ★ 100/112	☎ ELPA 104 00
Groot-Brittannië	+ 112 ★ 112	☎ AA (08 00) 0 28 90 18
Ierland	+ 112 ★ 112	☎ AA Dublin 18 00 66 77 88
IJsland	+ 112 ★ 112	☎ F.I.B 5 11 21 12
Italië	+ 118/112 ¹⁾ ★ 112	☎ ACI 8 00 11 68 00
Kroatië	+ 112 ★ 112	☎ HAK 9 87/ 0 19 87 ¹⁾
Letland	+ 03/112 ¹⁾ ★ 02/112 ¹⁾	☎ LAMB 18 88
Litouwen	+ 03/112 ¹⁾ ★ 02/112 ¹⁾	☎ LAS 8 80 00 00 00/18 88 ¹⁾
Luxemburg	+ 112 ★ 113/112 ¹⁾	☎ ACL 2 60 00
Macedonië	+ 194 ★ 192	☎ AMSM +389 2 31 81 196
Montenegro	+ 94 ★ 92	☎ AMSCG 19807
Nederland	+ 112 ★ 112	☎ ANWB (088) 2 69 28 88
Noorwegen	+ 113 ★ 112	☎ NAF 0 85 05
Oostenrijk	+ 144/112 ¹⁾ ★ 133/112 ¹⁾	☎ ÖAMTC 120
Polen	+ 999/112 ¹⁾ ★ 997/112 ¹⁾	☎ PZM 022 5 32 84 33
Portugal	+ 112 ★ 112	☎ ACP Lissab. (21) 9 42 91 03 ACP Porto (22) 8 34 00 01

Land	+ Redding ★ Politie	☎ Wegenwacht
Roemenië	+ 961/112 ¹⁾ ★ 955/112 ¹⁾	☎ ACR (021) 2 22 22 22
Rusland	+ 03 ★ 02	☎ RAS 8- (4 95) 7 47 66 66
Zweden	+ 112 ★ 112	☎ (08) 6 90 38 00
Zwitserland	+ 144 ★ 117/112 ¹⁾	☎ TCS 1 40/03 18 50 53 11 ¹⁾
Servië	+ 94 ★ 92	☎ AMSS 987
Slowakije	+ 112 ★ 112	☎ SATC 1 81 24
Slovenië	+ 112 ★ 113	☎ AMZS (1) 9 87/ 00386 1 5 30 53 53 ¹⁾
Spanje	+ 061/112 ¹⁾ ★ 112	☎ RACE 9 15 93 33 33
Tsjechische Republiek	+ 112 ★ 112	☎ UAMK CR 12 30
Turkije	+ 112 ★ 155/112 ¹⁾	☎ TTOK (02 12) 2 82 81 40
Oekraïne	+ 03 ★ 02	☎ 112 UA (8-032) 2 97 65 50
Hongarije	+ 104/112 ¹⁾ ★ 107/112 ¹⁾	☎ MAK 1 88/(06) 13 45 17 44 ¹⁾
Cyprus	+ 112 ★ 112	☎ AA (022) 31 31 31

¹⁾ In het mobiele netwerk

Stand 07/2012
Gegevens zonder garantie

17.3 Verkeersbepalingen voor campers

Ter informatie de snelheidsbepalingen (in km/u), alcoholpromillages en verlichtingseisen van de meest bezochte landen:

Vakantie-land	Snelheidsbepaling in km/u					Promillage	Ver-eiste ver-lichting over-dag
	Be-bouw-de kom	Buiten de be-bouwde kom		Snelweg			
		Tot/boven 3,5 t ¹⁾	Tot 3,5 t	Bo-ven 3,5 t ¹⁾	Tot 3,5 t		
België	50	90	90	120	90	0,5	Nee
Bosnië en Herzegovina	50	80	80	130	130	0,3	Ja
Bulgarije	50	90	70	130	130	0,5	Nov. tot maart
Denemarken	50	80	70	130	80	0,5	Ja
Duitsland	50	100	80	130 ²⁾	100	0,5	Nee
Estland	50	90	70	110	90	0,2	Ja
Finland	50	80/100 ³⁾	80/100 ³⁾	80/100 ³⁾	80/100 ³⁾	0,5	Ja
Frankrijk	50	90 ⁴⁾	80	130 ⁴⁾	110	0,5	Bij regen
Griekenland	50	90-110 ⁵⁾	90-110 ⁵⁾	130	130	0,5	Nee
Groot-Brittannië	48	96-112 ⁵⁾	96-112 ⁵⁾	112	112	0,8	Nee
Ierland	50	80-100 ⁵⁾	80-100 ⁵⁾	120	80	0,5	Nee
Italië	50	90-110 ⁵⁾ 6)	80	130 ⁶⁾	100 ⁷⁾	0,5	Ja
Kroatië	50	90-110 ⁸⁾	90-110 ⁸⁾	130	130	0,5	Ja ⁹⁾
Letland	50	90-100 ⁵⁾	90-100 ⁵⁾	110 ⁸⁾	110 ⁸⁾	0,5	Ja
Litouwen	50	90-110 ⁵⁾ 10)	80 ¹⁰⁾	110	90	0,4	Ja
Luxemburg	50	90	75	130 ¹¹⁾	90	0,5	Nee
Macedonië	40-60 ⁵⁾	80	80	80	80	0,5	Ja

Vakantie-land	Snelheidsbeperking in km/u					Pro-milla-ge	Ver-eiste ver-lich-ting over-dag
	Be-bou-w-de kom	Buiten de be-bouwde kom		Snelweg			
		Tot/boven 3,5 t ¹⁾	Tot 3,5 t	Bo-ven 3,5 t ¹⁾	Tot 3,5 t		
Montene-gro	50	80	80	100 ⁸⁾	100 ⁸⁾	0,5	Ja
Neder-land	50	80-100 ⁸⁾	80	120	80	0,5	Nee
Noorwe-gen	50	80-100 ⁸⁾	80	90-100 ⁵⁾	80	0,2	Ja
Oosten-rijk	50	100	70	130	80	0,5	Nee
Polen	50 ¹²⁾	90-100 ⁸⁾	70-80 ⁸⁾	140	80	0,2	Ja
Portugal	50	90-100 ⁵⁾	80-90 ⁵⁾	120	110	0,5	Nee
Roeme-nië	50	80-90 ⁸⁾	80-90 ⁸⁾	120	110	0,0	Ja
Zweden	_ ⁵⁾	_ ⁵⁾	_ ⁵⁾	_ ⁵⁾	_ ⁵⁾	0,2	Ja
Zwitser-land	50	80-100 ⁸⁾	80-100 ⁸⁾	120	100	0,5	Nee
Servië	50	80	80	80	80	0,3	Ja
Slowakije	50	90	80	130	90	0,0	Ja
Slovenië	50	90-100 ⁸⁾	80	130	80	0,5	Ja
Spanje	50	80-90 ⁸⁾	80-90 ⁸⁾	100 ¹³⁾	100 ¹³⁾	0,5	Nee
Tsjechi-sche Re-publiek	50	90-130 ⁸⁾	80	130	80	0,0	Ja
Hongarije	50	90-110 ⁸⁾	70	130	80	0,0	Buiten de be-bouw-de kom

- 1) Campers tot 7,5 t totaal gewicht
- 2) Adviesnelheid
- 3) Bij aflevering van kentekenbewijs vanaf 01.01.1995 en leeg gewicht tot 1875 kg resp. vanaf 01.01.1981 en leeg gewicht tot 1800 kg
- 4) Bij regen buiten de bebouwde kom 80, op snelwegen 110 km/u
- 5) Volgens de borden
- 6) Bij regen of sneeuw op snelwegen 90 km/u tot 110 km/u
- 7) Op snelwegen met groene borden
- 8) Op snelwegen
- 9) Van laatste zondag in oktober tot laatste zondag in maart

¹⁰⁾ Op niet-geasfalteerde wegen 70 km/u

¹¹⁾ Bij regen 110 km/u

¹²⁾ 60 km/u tussen 23.00 en 5.00

¹³⁾ Ook op snelwegachtige wegen. In enkele landen gelden voor beginnende chauffeurs aparte regels.

Stand 2012

Bron: ADAC

Gegevens zonder garantie

17.4 Overnachten in het voertuig buiten campings

Land	Overnachten op wegen en pleinen		Overnachten op privé-terrein		Opmerkingen
	ja	nee	ja	nee	
België		X	X		Op parkeerplaats langs de snelweg max. 24 uur toegestaan
Bulgarije		X		X	
Denemarken		X	X		
Duitsland	X		X		Eenmalig overnachten om daarna uitgerust verder te rijden is toegestaan. Regionale en lokale beperkingen zijn mogelijk
Finland		X		X	Met toestemming van de eigenaar van het grondstuk mogelijk
Frankrijk	(X)		X		Toestemming van de gemeentelijke instanties of van de eigenaar van het grondstuk noodzakelijk. Staan en overnachten in het open veld verboden
Griekenland		X		X	Eenmalig overnachten op gemarkeerde plekken toegestaan
Groot-Brittannië		X	X		Geregeld door lokale voorschriften
Ierland		X	X		Geregeld door lokale voorschriften
Italië	X		X		Eenmalig overnachten op parkeerplaatsen en parkeerplaatsen langs de snelweg toegestaan. Lokale beperkingen in acht nemen. Staan en overnachten in het open veld verboden
Kroatië		X		X	
Luxemburg		X		X	
Macedonië		X		X	
Nederland		X		X	Het overnachten op wegen en pleinen in enkele gemeenten toegestaan

Land	Overnachten op wegen en pleinen		Overnachten op privé-terrein		Opmerkingen
	ja	nee	ja	nee	
Noorwegen	X		X		Officieel verbod op parkeerplaatsen langs de snelweg en op gecultiveerde terreinen. Verboden over landwegen te rijden; lokale voorschriften in acht nemen
Oostenrijk		X		X	Eenmalig overnachten om daarna uitgerust verder te rijden toegestaan, maar niet in beschermde natuurgebieden. Regionale en lokale beperkingen in acht nemen. In Tirol in het algemeen verboden
Polen		X	X		Toestemming van de eigenaar van het grondstuk noodzakelijk
Portugal		X		X	Eenmalig overnachten op parkeerplaatsen langs de snelweg en parkeerplaatsen tot 10 uren getolereerd
Roemenië		X		X	
Rusland		X		X	
Zweden	X		X		Niet op landbouwterreinen en in de buurt van huizen. Verboden over het open veld te rijden; lokale voorschriften in acht nemen
Zwitserland		X	X		Een overnachting wordt op parkeerplaatsen langs de snelweg en in enkele kantons getolereerd
Servië en Montenegro		X		X	
Slowakije		X	X		Het overnachten op privé-terrein is alleen toegestaan als er een toilet aanwezig is
Slovenië		X		X	
Spanje	X		X		Gedeeltelijk zijn er regionale verboden, vooral bij stranden
Tsjechische Republiek		X	X		Het overnachten op privé-terrein is alleen toegestaan als er een toilet aanwezig is
Turkije	X		X		
Oekraïne	X		X		
Hongarije		X	X		Overnachting op privé-terrein alleen met aanmelding bij de politie toegestaan

Gegevens zonder garantie

17.5 Gasvoorziening in Europese landen

- ▷ In Europa bestaan er verschillende aansluitsystemen voor gasflessen. Het vullen of vervangen van de eigen gasflessen is in het buitenland niet altijd mogelijk. Laat u voor u op reis gaat informeren, bijv. bij de automobiellclub of door de vakbladen, over de aansluitsystemen in uw gastland.

Algemene tips

De volgende instructies altijd in acht nemen:

- Alleen met volle gasflessen op vakantie gaan.
- Maximaal mogelijke capaciteit aan gasflessen gebruiken.
- Adaptersets (verkrijgbaar in de campinghandel) voor het vullen van de gasflessen in het buitenland alsmede voor het aansluiten van de gasdrukregelaar aan buitenlandse gasflessen meenemen.
- In de koude seizoenen op vulling met propaangasgehalte letten (butaan neemt geen gasvorm meer aan onder 0 °C).
- Blauwe flessen van de firma Campingaz gebruiken (wereldwijd verkrijgbaar). De gasflessen alleen met een veiligheidsventiel gebruiken.
- Als er buitenlandse flessen worden gebruikt, de gaskast controleren of de gasflessen erin passen. Buitenlandse flessen zijn niet altijd even groot als de eigen gasflessen.

17.6 Bepalingen m.b.t. tol in Europese landen

In veel Europese landen bestaat tegenwoordig een tolplicht. De bepalingen voor de tol en de wijze van heffing zijn zeer verschillend. Onwetendheid beschermt echter niet tegen bekeuring en de bekeuringen kunnen behoorlijk hoog zijn.

Zoals bij de verkeersbepalingen is de chauffeur verplicht, voor de reis informatie in te winnen over de modaliteiten van de tol. Zo is bijvoorbeeld in Oostenrijk bij motorvoertuigen van meer dan 3,5 t totaal gewicht het vignet niet meer voldoende. Er moet een zogenaamde "Go-Box" worden gekocht en geladen.

Informatie is verkrijgbaar bij alle automobiellclubs of in het internet.

- ▷ Voorruitens met solar filter kunnen de foutloze werking van automatische afschrijvingsystemen (bijv. Go-Box) verhinderen. Hiermee moet bij de aankoop van de apparaten rekening worden gehouden (bijv. Split-Go-Box).

17.7 Tips voor veilig overnachten onderweg

Bedachtzaam handelen is de beste maatregel voor een veilige nacht in de camper.

Het risico van diefstal wordt tot een minimum gereduceerd als de volgende basisregels in acht worden genomen:

- Alle ramen, deuren en dakluiken sluiten en vergrendelen.
- Tijdens het hoogseizoen niet op parkeerplaatsen langs de snelweg overnachten, die aan typische vakantieroutes liggen.
- Meerdere voertuigen op een plek zorgen niet per se voor bescherming tegen diefstal. Het eigen gevoel over de standplaats laten beslissen.
- Ook voor slechts één overnachting een campingplaats zoeken.
- Bij overnachten in het open veld vluchtmogelijkheid vrijhouden. De weg naar de bestuurdersstoel moet vrij zijn. De contactsleutel moet binnen handbereik liggen.

- Alleen waardevolle spullen meenemen die onderweg per se nodig zijn. Waardevolle spullen als dit mogelijk is in een kleine safe opbergen en niet direct in de buurt van ramen of deuren neerleggen.
- Het voertuig altijd afsluiten.

17.8 Tips voor winterkampeers

De volgende tips dragen ertoe bij dat winterkamperen aangename herinneringen achterlaat.

- Staanplaats op tijd reserveren. Goede wintercampings zijn vaak al snel volgeboekt.
- Niet zonder winterbanden starten.
- Sneeuwkettingen meenemen.
- Staanplaats doordacht kiezen. Op de ondergrond letten. Sneeuw en ijs kunnen eventueel dooien.
- Als het voertuig is opgesteld, handrem loszetten om bevriezen te voorkomen.
- Sneeuwwallen mogen nooit ingebouwde ventilatieopeningen afdekken.
- De ingebouwde ventilatieopeningen sneeuw- en ijsvrij houden.
- Op goede luchtcirculatie letten. Een goede luchtcirculatie vermijdt vocht en de woonruimte kan makkelijker verwarmd worden.
- De ramen van de bestuurderscabine met enkele beglazing met isoleermatten afdekken, zodat er geen plekken zijn waar de koude makkelijk binnen kan dringen.
- De instructies in sectie "Gasvoorziening in Europese landen" in acht nemen.
- Voor de gasinstallatie een systeem met twee gasflessen met omschakelautomaat gebruiken, zodat de voorraad niet tijdens de nacht opraakt.
- Gasinstallatie alleen met propaangas gebruiken.
- De ruimte achter de verwarming niet als opbergruimte gebruiken.
- In het voertuig nooit katalysator-kachels of infraroodstralers die op gas werken gebruiken aangezien deze zuurstof aan de ruimte onttrekken voor de verbranding.
- 230-V-voedingskabel zo aanleggen, dat de leiding niet vast kan vriezen of beschadigd kan worden (bijv. bij wegruimen van sneeuw).
- Als het hevig sneeuwt, regelmatig de sneeuw van het dak van het voertuig verwijderen. Enkele centimeters poedersneeuw dienen ter isolatie, maar natte sneeuw vormt snel een overmatige belasting.
- Voor de terugreis de sneeuw op het dak compleet verwijderen, zodat achteropkomend verkeer geen hinder ondervindt van sneeuw die van het dak afwaait.

17.9 Reischecklists

De volgende checklists helpen om belangrijke dingen niet thuis te vergeten, ook al is misschien niet alles nodig wat in deze checklists staat.

- ▷ De reisdocumenten (bijv. papieren en informatie) en de technische toestand van het voertuig niet pas kort voor de reis controleren. Het tijdig plannen en nakijken van de documenten maakt vakantie vanaf het begin mogelijk.

Keuken

✓	Voorwerp	✓	Voorwerp	✓	Voorwerp
	Dweil		Afwasmiddel		Saladebestek
	Bekers		Theedoeken		Snijplank
	Vleesvork		Grillbestek		Schalen
	Blikopener		Koffiepot		Spoelborstel
	Eierdopjes		Kurkentrekker		Spoeldoeken
	Ijsblokjesvorm		Keukenpapier		Lucifers
	Aansteker		Lepels		Kopjes
	Flessenopener		Messen		Borden
	Vershoudbakjes		Afvalzakken		Thermosfles
	Ontbijtbordjes		Pannen		Potten
	Vorken		Roerlepels		Drinkglazen

Bad/Sanitair

	Handdoeken		Toiletborstel		Beker voor tandenpoetsen
	Sanitairproducten		Toiletpapier		

Woonruimte

	Afvalemmer		Insectenlamp		Regenkleding
	Autoatlas		Insectwerende producten		Reisapotheek
	Badhanddoeken		Kaarten		Reisgids/Staanplaatsgidsen
	Badschoenen		Bezem		Rugzak
	Batterijen		Kaarsen		Slaapzakken
	Lakens		Blik		Schrijfgerei
	Beddengoed		Kleerhangers		Schoenen
	Zak voor vuile was		Kleerborstel		Schoenpoetsproducten
	Boeken		Hoofdkussens		Stofzuiger
	Campinggids		Landkaart		Zaklamp
	Reservegloeilampen		Medicijnen		Zakmes
	Veldfles		Muziekcassettes		Tafelkleed
	Verrekijker		Nekkussen		Wasknijpers
	Brandblusser		Naaigerei		Waslijnen
	Gasfles		Radio		

Voertuig/Gereedschap

	Afvaljerrycan		Weefselband		Schroevendraaier
	Adaptercontactdoos		Gietkan voor drinkwater		Stroomcontroleur
	CEE-adapter		Kabelhaspel		Opstap
	Draad		V-snaar		Wielkeggen
	Reservewiel		Lijm		Verbandtrommel
	Reservelampen		Combinatietang		Wagenkrik

✓	Voorwerp	✓	Voorwerp	✓	Voorwerp
	Reservezekeringen		Compressor		Gevarendriehoek
	Reservewaterpomp		Kroonsteentjes		Waarschuwingspaneel
	Hamer		Ogen		Waarschuwingvest(en)
	Gaffelsleutel		Slangadapter		Waarschuwingknipperlicht
	Gasvuladapter		Slangklemmen		
	Gas slang		Sneeuwkettingen (winter)		

Buitenbereik

	Afspankoord		Campingtafel		Slot
	Blaasbalg		Bagagespin		Snoer
	Campingstoelen		Grill		Tentharingen/spanbanden

Documenten

	Adressenlijst		Autopapieren		Paspoort
	Aanmeldingsbevestiging(en)		Rijbewijs		Reisпас
	Allergiepas		Groene verzekeringskaart		Reis- en kredietbrief
	Gebruiksaanwijzingen		Inentingspas		Vignet/tolkaart
	Gebruiksaanwijzing voor medicijnen		Creditcard		Visum

Pos.	Component	Activiteit	Interval
1	Extra steunen	Smeren	Jaarlijks
2	Gewrichten, scharnieren	Smeren	Jaarlijks
3	Koelkast, verwarming, boiler, kooktoestel, verlichting, sluitingen van luiken en deuren, toilet, veiligheids gordels	Funciecontrole	Jaarlijks
4	Ramen, dakluiken	Funciecontrole, controle op lekkage	Jaarlijks
5	Kussens, gordijnen, rolgordijnen	Zichtcontrole	Jaarlijks
6	Dichtingslijsten, -randen, -rubber	Op beschadigingen controleren	Jaarlijks
7	Watervoorziening	Controle op lekkage	Jaarlijks
8	Warmeluchtinstallatie	Funciecontrole, evt. rotor reinigen	Jaarlijks
9	Bodembescherming, bevestiging van de bodemflap	Zichtcontrole	Jaarlijks
10	Hefbedophanging	Funciecontrole	Jaarlijks
11	Elektrische installatie	Funciecontrole	Jaarlijks
12	Gasinstallatie	Officiële gaskeuring	Om de 2 jaar
13	Verbindingen tussen chassis en opbouw	Controle	Om de 2 jaar
14	Onderkant	Zichtcontrole, evt. bodembescherming verbeteren	Om de 2 jaar

Over- dracht	Pos. 1-11

Stempel van Bürstner-dealer	
Datum	Handtek.

1e Jaar	Pos. 1-11

Stempel van Bürstner-dealer	
Datum	Handtek.

2e Jaar	Pos. 1-14

Stempel van Bürstner-dealer	
Datum	Handtek.

3e Jaar	Pos. 1-11

Stempel van Bürstner-dealer	
Datum	Handtek.

4e Jaar	Pos. 1-14

Stempel van Bürstner-dealer	
Datum	Handtek.

5e Jaar	Pos. 1-11

Stempel van Bürstner-dealer	
Datum	Handtek.

6e Jaar	Pos. 1-14

Stempel van Bürstner-dealer	
Datum	Handtek.

7e Jaar	Pos. 1-11

Stempel van Bürstner-dealer	
Datum	Handtek.

8e Jaar	Pos. 1-14

Stempel van Bürstner-dealer	
Datum	Handtek.

12-V-boordnet	129
12-V-controlelicht	139
12-V-voorziening	
Inschakelen	136
Storingsopsporing	243
230-V-aansluiting	60, 144
Serviceluik	69
Storingsopsporing	242
230-V-boordnet	143
230-V-controlelicht	139
230-V-voorziening zie 230-V-aansluiting	144
230-V-zekeringenkast	150

A

Aanbouwonderdelen zie speciale uitvoeringen	10
Aanbouwonderdelen, vergrendelen	34
Aandraaimoment, wielen	236
Aanduidingen op de band	235
Aanhangerkoppeling	31
Aansluitkabel zie 230-V-voorziening	144
Aansluitschema, paneel (IT 96)	152
Aanwijzingsstickers	232
Aardlekschakelaar	144
Controleren	150
Accu zie startaccu of woonruimteaccu	130, 132
Accu-alarm	138
Accubewaking	135
Accu-keuzeschakelaar	135
Accu-scheidingsschakelaar	135
Accuspanning, tonen	136
Achterasbelasting	31
Achteruitrijcamera	42
Afmetingen zie lengtemaattabel	264
Afmetingen, toegelaten	270
Afsluitdeksel drinkwatervulopening	70
Afsluitkraan, verwarmingscircuit	163
Afstandsbediening, centrale vergrendeling	63
Afstandsbediening, elektrische hefsteunen	58
Afstandsbediening, luchtvering	45, 47
Aftapkraan, afvalwatertank	198
Inbouwplaats	259
Aftapkranen, inbouwplaats	178, 259
Afvalwaterhoeveelheid, tonen	138
Afvalwaterslang	198

Afvalwatertank	198
Leegmaken	198
Reinigen	212
Reinigingsopening	198
Storingsopsporing	252
Verwarming	199
Verzorging	212
Vulstand, tonen	138
Afvoer	
Afvalwater	8
Fecaliën	8
Huisvuil	8
Afzuigkap	183
Filter, reinigen	214
Verzorging	214
Algemene instructies	7
Antenneafstelling	61
Automatisch	60
Automatisch energiekeuze-systeem (AES)	186
Automatisch energiekeuze-systeem (SES)	189

B

Bakoven zie gasbakoven	180
Band verwisselen zie wiel vervangen	236
Banden	233
Algemene instructies	233
Bandenkeuze	234
Bandenspanning	239
Draagkracht	236
Kenmerk	235
Omgang met	235
Overmatige slijtage	11, 36, 233, 239
Basisuitrusting	19
Bed opbouwen	103
Bedden	96
Bedverbreding, vergrendelen	34
Belading	22
Dakdrager	23
Fietsenrek	25
Fietsenrek Bike/E-Bike	27
Garage achter	25
Opbergruimte achter	25
Belading zie ook bijlading	22
Bepalingen m.b.t. tol in Europese landen	274
Bestuurdersstoel	51
Beveiligingsautomaat	150
Bijkomende uitrusting	20

Trefwoordenlijst

Bijlading	18	Buitendouche	117
Berekening	21	Aansluiten	117
Samenstelling	19	Leegmaken	117
Voorbeeld berekening	19, 21	Buitenverlichting	
Bijlading zie ook belading	18	Controleren	36
Binnendeur, storingsopsporing	253	Gloeilampen, vervangen	225
Binnenverlichting		Storingsopsporing	242
Gloeilampen, vervangen	228	Butaangas	13, 120
Storingsopsporing	242		
Boiler (Alde)		C	
Inschakelen	177	Campinggasflessen, gebruiken	14, 121
Leegmaken	177	Capaciteit van de accu	128
Storingsopsporing	247	Centrale vergrendeling	63
Uitschakelen	177	Afstandsbediening	63
Veiligheidsinstructies	177	Ontgrendelen	63
Water, vullen	177	Vergrendelen	63
Boiler (Truma)	172, 175	Chassisnummer	232
Gebruikswijzen	172, 175	Checklist	
Inbouwplaats	259	Bij ingebruikname na stilstand	218
Inschakelen	173, 176	Bij stilstand in de winter	217
Leegmaken	174, 176	Bij tijdelijke stilstand	216
Storingsopsporing	245, 246	Verkeersveiligheid	36
Uitschakelen	173, 176	Voor de reis	275
Veiligheids-/aftapventiel	173, 175	Voor het rijden	36
Water, vullen	174, 176	Circulatieluchtventilator	156
Wintergebruik	173, 176	Circulatiepomp, toerental instellen	164
Zomergebruik	173, 176	Condenswater	76, 77
Brand		Aan de schroefverbindingen aan de	
Bestrijding	9	bodem van het voertuig	76
Handelen bij	9	Aan het dubbele plexiglasraam	77
Voorkomen	9	Contactdozen	
Brandstofcel		Buitencontactdoos	151
Bedieningspaneel	140	SAT-contactdoos	151
Bedrijfsstoestand, weergeven	140	TV-contactdoos	151
Componenten	140	USB-aansluiting	129
Functie	140	Contourverlichting	227
Inbouwplaats	140	Controlelicht, 12-V-voorziening	139
Instructies	139	Controlelicht, 230-V-voorziening	139
Onderhoud	222	Controlelicht, opstap	33
Procesmedium bijvullen	223	Controlelicht, toilet	205, 206
Reinigen	212	Controles zie checklist	36, 216
Storingsopsporing	244	Conventionele belasting	20
Tankpatroon, vervangen	222		
Brandstofvulopening	54	D	
Brandveiligheid	9	Dak, opgaan	24
Breedtelicht	227	Dakdrager, belading	23
Buitenaansluiting zie 230-V-aansluiting	60	Daklasten	23
Buitencontactdoos	151		

Dakluik Omni-Vent	88	Verklaring van de begrippen	128
Boost-functie	89	Verlichting, storingsopsporing	242
Ontluchten	88	Elektroblok (EBL 99)	133
Openen	88	Inbouwplaats	134
Sluiten	88	Stroomschema	152
Ventilator, uitschakelen	88, 89	Taken	134
Ventileren	89	Elektroblok, inbouwplaats	259
Dakluik Skyroof	89	Externe gasaansluiting	122
Continue ventilatie	90	Extra warmtewisselaar	
Hor	91	Inschakelen	166
Openen	89	Uitschakelen	166
Sluiten	90		
Vouwverduistering	91	F	
Dakluiken	85	Fecaliëntank	
Storingsopsporing	253	Bevestigingsbeugel	207
Dakreling	23	Leegmaken	207
Deuren		Verwijderen	207
Ingangsdeur	63	Fietsenrek	
Onderhoudswerkzaamheden	222	Belading	25
Slot	64, 65, 66	Fietsen, bevestigen	26, 27
Storingsopsporing	253	Neerlaatbaar	26
Deuren, vergrendelen	34	Niet neerlaatbaar	27
Deurslot	64, 65, 66	Rit met beladen fietsenrek	25
Diepontlading	128	Fietsenrek Bike/E-Bike	
Dimlicht	226	Belading	27
Dometic-toilet	206	Rit met beladen fietsenrek	27
Controlelicht	206	FI-schakelaar zie aardlekschakelaar	150
Spoelen	206	Flatscreen met houder	74
Douche	203	Opbergen	74, 75, 76
Doucheaansluiting, buitendouche	117	Positioneren	74, 75, 76
Draaglasten	18	Fornuis zie gaskooktoestel of gasbakoven ...	178
Draaidakluik	87		
Hor	87	G	
Openen	87	Garage achter	25
Sluiten	87	Garageverlichting	231
Vouwverduistering	87	Garantiekaarten	1
Drinkwatervulopening	196	Gasaansluiting, extern	122
Openen	196	Gasafsluitkranen	122
Sluiten	196	Symbolen	122, 155
		Gasafvoerschousteen aan de	
E		rechterzijde van het voertuig	156, 172
Elektrische hefsteunen		Gasbakoven	180
Afstandsbediening	58	Inschakelen	181
Waarschuwingstoon	58	Storingsopsporing	249
Elektrische installatie	127	Uitschakelen	181
230-V-aansluiting, storingsopsporing	242	Gasdrukregelaar, schroefverbindingen	121
Opstap, storingsopsporing	242	Gasflessen	
Storingsopsporing	242	Veiligheidsinstructies	14, 120
Veiligheidsinstructies	14	Vervangen	121

Trefwoordenlijst

Gasinstallatie	119	Vergroten	94
Algemene instructies	12	Verkleinen	94
Defect	13, 119, 244	Hefbed, elektrisch bedienbaar	100
Omschakelautomaat	123	Bedladder	102
Storingsopsporing	244	Gebruiksklare toestand realiseren	101
Veiligheidsinstructies	12, 119	Neerlaten	102
Gaskast	13, 120	Noodbedrijf	103
Gaskooktoestel		Optillen	102
Inschakelen	179	Overbelastingsbeveiliging	102
Reinigen	212	Veiligheidsriem, spannen	102
Storingsopsporing	249	Hefbed, handmatig bedienbaar	99
Uitschakelen	179, 180	Bedladder	100
Gaslucht	13, 119, 244	Neerlaten	100
Gaslang, controleren	13, 120	Optillen	100
Gasvoorziening in Europese landen	274	Veiligheidsriem, spannen	100
Gebruik van een aanhanger	12	Hefsteunen	56, 57
Algemene instructies	31	Inklappen	57
Veiligheidsinstructies	12	Lengte, verstellen	56, 57
Gebruikswijzen		Uitklappen	56, 57
Boiler (Truma)	172, 175	Heftafel	
Heteluchtverwarming	157, 159	In de breedte verschuiven	95
Klimaatregeling (Dometic)	169	In de lengte verschuiven	95
Klimaatregeling (Telair)	171	Ombouw tot bed-onderstel	96
Koelkast	184, 186	Tafelblad	95
Koelkast met SES	189	Tafelblad naar boven plaatsen	96
Warmwaterverwarming	162	Tafelblad, draaien	96
Geen gas	245	Tafelpoot	95
Gewichten van speciale uitvoeringen	255	Heki-dakluik	86
Gloeilampen, vervangen		Hor	87
Binnenverlichting	228	Openen	86
Buitenverlichting	225	Sluiten	86
Garageverlichting	231	Ventilatiestand	86
Gloeilamptypen, buiten	227	Vouwverduistering	86
Halogeen-inbouwlamp	228, 229	Heteluchtverwarming	
Halogeenspotlight	230	Circulatieluchtventilator	156
Verlichting achter	226	Gebruikswijzen	157, 159
Verlichting zijkant	227	Inbouwplaats	259
Gordijnen, reinigen	212	Inschakelen	158, 160
Grootlicht	226	Storingsopsporing	245, 246
		Uitschakelen	158, 160
H		Hogedrukreiniger, wassen met	209
Halogeen-inbouwlamp	228, 229	Hoofdschakelaar 12 V	136
Halogeenspotlight	230	Hoofdsteunen	52
Handrem	55	Hoog gasverbruik	13, 119, 244
Aantrekken	10	Hor, dakluik Omni-Vent	
Hangtafel		Openen	88
Ombouw tot bed-onderstel	95	Sluiten	88
Tafelblad	94		
Tafelpoot	93		

Hor, dakluik Skyroof			
Openen	91		
Sluiten	91		
Hor, draaidakluik			
Openen	87		
Sluiten	87		
Hor, Heki-dakluik			
Openen	87		
Sluiten	87		
Hor, raam			
Openen	83		
Sluiten	83		
Hor, reinigen	212		
Hordeur			
Openen	67		
Sluiten	67		
Hulp op de Europese wegen	267		
I			
Inbouwapparatuur	155		
Garantiekarten	1		
Gebruiksaanwijzingen	10		
Indicaties			
Accuspanning	136		
Vulstand afvalwatertank	138		
Vulstand watertank	138		
Ingangsdeur	63, 67		
Vouwverduistering, openen	67		
Vouwverduistering, sluiten	67		
Ingangsdeur, binnen			
Openen	64, 65, 66		
Vergrendelen	64, 65, 66		
Ingangsdeur, buiten			
Openen	64, 65, 66		
Vergrendelen	64, 65, 66		
Ingebruikname			
Na stilstand in de winter	218		
Na tijdelijke stilstand	218		
Inspecties	221		
Inspectieschema	279		
Inspectiewerkzaamheden	221		
Inwendige verzorging	211		
K			
Kabelhaspel	144		
Kentekenbewijs	17		
Kinderbedden	99, 101		
Kinderzitjes	50		
Kledingkastverlichting	73		
Klepslot			
Met greepkom	68		
Openen	68, 69, 70		
Serviceluik	69		
Sluiten	68, 69, 70		
Klimaatregeling (Dometic)			
Gebruikswijzen	169		
Inschakelen	169		
Lichtdiode	170		
Luchtstroom, instellen	170		
Onderhoud	214		
Storingsopsporing	248		
Uitschakelen	170		
Verzorging	214		
Klimaatregeling (Telair)			
Filter, reinigen	215		
Gebruikswijzen	171		
Inschakelen	171		
Storingsopsporing	248		
Uitschakelen	171		
Ventilatioerooster, reinigen	215		
Verzorging	214		
Koelkast	60, 183		
12-V-gebruik, in-/uitschakelen	186		
230-V-gebruik, in-/uitschakelen	185		
Bediening	189		
Deurvergrendeling	192		
Frameverwarming	188		
Gasgebruik, inschakelen	185		
Gasgebruik, uitschakelen	185		
Gebruikswijzen	184, 186		
Inschakelen	189		
Koeltemperatuur-regeling	188		
Omschakeling tussen energiebronnen	188		
Storingsopsporing	249, 251		
Uitschakelen	189		
Ventilatioerooster, wegnemen	184		
Koelkast met SES			
Gebruikswijzen	189		
Koeltemperatuur-regeling	191		
Omschakeling tussen energiebronnen	190		
Te lage spanning	191		
Koelkast-ventilatioerooster, wegnemen	184		
Kookplaat	178		
Storingsopsporing	249		
Kunstmatige ventilatie	10, 76		
Kunststofdelen in het toilet en in de woonruimte, reinigen	212		
Kussenstoffen, reinigen	212		

Trefwoordenlijst

L

Laadtoestand, tonen	
Startaccu	136
Woonruimteaccu	136
Ladder achter	23
Lampen	228
Reinigen	212
Lastdrager	29, 30
Lastdrager voor de daklasten	23
Lederen overtrekken, reinigen	212
Leeg gewicht	19
Lekwater in voertuig	252
Lengtemaattabel	264
Lichtschakelaar	
Toiletruimte	72
Woonruimte	72
Luchtuitstroomopeningen, instellen	157
Luchtvering	44
Afstandsbediening	45, 47
Functies	45, 47
Storingsopsporing	241
Veiligheidsinstructies	44
Verzorging	211
Voor- en achteras	46
Luchtvering, achteras	44
L-zitbank, ombouw slapen	112, 113, 114, 116

M

Magnetron	
Inschakelen	182
Storingsopsporing	249
Uitschakelen	182
Markies	62
Massa in rijklare toestand	19, 21
Mechanische hefsteunen	
Inklappen	57
Lengte, verstellen	56, 57
Uitklappen	56, 57
Meubelluiken	70
Openen	70, 71
Sluiten	71
Meubelluiken, storingsopsporing	253
Meubelopervlakken, reinigen	212
Middelste zitbank, ombouw	
slapen	107, 108, 109, 110
Middelste zitgroep, ombouw slapen	105, 106
Milieu-instructies	8
Monitor, achteruitrijcamera	42

O

Ombouw slapen	
L-zitbank	112, 113, 114, 116
Middelste zitbank	107, 108, 109, 110
Middelste zitgroep	105, 106
Ombouw tot bed-onderstel (hangtafel)	95
Ombouw tot bed-onderstel (heftafel)	96
Omgang met banden	235
Omschakelautomaat, gasinstallatie	123
Onderhoud	221
Onderhoudswerkzaamheden	221
Brandstofcel	222
Deuren	222
Klimaatregeling (Dometic)	214
Klimaatregeling (Telair)	214
Standverwarming	225
Warmwaterverwarming	223
Woonruimteaccu	222
Onderkant, verzorgen	211
Opbergruimte achter	25
Oplegdruk	31
Oprijblokken	55
Opstap	55
Controlelicht	32, 33
Elektrisch bedienbaar	32
Inklappen	33
Storingsopsporing	242
Uitklappen	33
Verzorging	211
Opstelling van de zitplaatsen	53
Overladen	22
Overnachten	
Buiten campings	272
Onderweg	274

P

Paneel (IT 96)	136
230-V-controlelicht	139
Aansluitschema	152
Accuspanning, tonen	136
Controlelicht 12 V	139
Hoofdschakelaar 12 V	136
Schakelaar voor waterpomp	138
Vulstand van de afvalwatertank, tonen	138
Vulstand van de watertank, tonen	138
Paneel zie ook indicaties	136
Parkeerafstandscontrole	40
Uitschakelen	41
Parkeerlicht	226

Passagiersstoel	51
Peer zie gloeilampen, vervangen	225
Persoonlijke uitrusting	20
Persoonsbeveiligingsschakelaar (FI)	150
Pilotenstoel zie bestuurdersstoel en passagiersstoel	51
Plattegronden	259
Propaangas	13, 120
PVC-vloerbedekking, reinigen	212

R

Raam	77
Hor	82
Rolhor	82
Verduistering	83
Verduisteringsrollo	82
Vouwverduistering	82, 83
Raam, ingang deur	
Vouwverduistering, openen	67
Vouwverduistering, sluiten	67
Radio	130
Radiokeuzeschakelaar	130
Reinigen	
Waterleidingen	213
Watertank	213
Reinigen zie verzorging	209
Reischecklists	275
Reiswiegen	99, 101
Reminstallatie, storingsopsporing	241
Remmen	43
Controleren	43, 241
Reserveonderdelen	231
Reservewiel	239
Reservewielhouder	239
Richtingaanwijzer	226
Rijden met de camper	39
Rijsnelheid	43
Rolhor, raam	
Openen	82
Sluiten	82
Rolhor, reinigen	212
Rustspanning	128
Ruststroom	128

S

Sanitaire inrichting	195
SAT-contactdoos	151
Satellietinstallatie	60, 61
Met automatische antenneafstelling	60, 61

Serienummer	232
Serviceluiken	68
Klepslot	68, 69
Sleutels	17
Slot	
Ingang deur	64, 65, 66
Meubelluik	70
Serviceluik	68, 69
Sneeuwkettingen	35
Snelheidsbeperkingen	270
Speciale uitvoeringen	255
Beschrijving	7
Gewichten	255
Kenmerk	7
Veiligheidsinstructies	10
Spoelbak, reinigen	212
Spotlight	73, 229
Afnemen	74
Draaien	73
Verschuiven	74
Standverwarming	
Inschakelen	168
Onderhoud	225
Programmeren	169
Uitschakelen	168
Stapelbed	98
Startaccu	130
Instructies	130
Laden	131
Ontlading	130
Spanning, tonen	136
Storingsopsporing	243
Zekeringen	146
Steunen zie hefsteunen	56, 57
Stilstand	
In de winter	217
Tijdelijk	216
Stoelverwarming	52
Stores, reinigen	212
Storingsopsporing	241
12-V-voorziening	243
230-V-aansluiting	242
Accu	243
Afzuigkap	244
Binnendeur	253
Boiler (Alde)	247
Boiler (Truma)	245, 246
Brandstofcel	244
Elektrische installatie	242

Trefwoordenlijst

Gasbakoven	249	Toegestane massa	19
Gasinstallatie	244	Toilet	203
Gaskooktoestel	249	Controlelicht	205
Heteluchtverwarming	245, 246	Spoelen	205
Klimaatregeling (Dometic)	248	Storingsopsporing	252
Klimaatregeling (Telair)	248	Toilet voorbereiden	204
Koelkast	249, 251	Toilet zie Thetford-toilet of Dometic-toilet	203
Kookplaat	249	Toiletruimte	203
Luchtvering	241	Lichtschakelaar	72
Magnetron	249	Ventileren	203
Meubelluiken	253	TV-contactdoos	151
Opbouw	253	Typeplaatje	232
Opstap	242		
Reminstallatie	241	U	
Startaccu	243	Uitwendige verzorging	209
Toilet	252	Uitzetbaar raam	
Verlichting	242	Continue ventilatie	79, 81
Verwarming	245	Hor	83
Warmwaterverwarming	247	Openen	78, 80
Watervoorziening	252	Rolhor	82
Woonruimteaccu	243	Sluiten	78, 80
Stroomschema		Verduisteringsrollo	82
Binnen	152	Vouwverduistering	83
Buiten	154	USB-aansluiting	129
Stroomvoorziening	265		
Symbolen		V	
Gasafsluitkranen	122, 155	Vast bed	96, 97
Voor instructies	7	Hoofddeel, neerlaten	97
		Hoofddeel, optillen	97
T		Openen	97
Tafels	92	Sluiten	97
Tankdeksel zie brandstofvulopening	54	Vast bed, elektrisch verstelbaar	97
Tanken	54	Hoofddeel, instellen	98
Tankpatroon brandstofcel, vervangen	222	Inklappen	98
Tapijtvloer, reinigen	212	Noodbedrijf	98
Technisch toegelaten totale massa	18, 21	Uitklappen	98
Technische gegevens		Vaste tafel	
Afmetingen	264	Tafelblad	92
Stroomvoorziening	265	Tafelblad draaien	93
Televisie	33	Tafelblad, in de breedte verschuiven	93
Thetford-toilet		Tafelblad, in de lengte verschuiven	93
Controlelicht	206	Tafelblad, verschuiven	93
Spoelen	206	Tafelpoot	92
Zekering	148	Veiligheids-/aftapventiel boiler	173, 175
Tijdens de rit	39	Inbouwplaats	173, 176, 259
Tips	267	Veiligheidsgordels	49
Toebehoren, aanbouw	10	Juist dragen	50
Toegelaten totaalgewicht zie technisch		Reinigen	212
toegelaten totale massa	18		

Veiligheidsinstructies	9	Verdeling van de hete lucht	156
Brandveiligheid	9	Warmtewisselaar, vervangen	155
Elektrische installatie	14	Verwarming voor afvalwaterleidingen, zekeringen	149
Gasflessen	120	Verwarming voor afvalwatertank en afvalwaterleidingen	199
Gasinstallatie	12, 119	Verzorging	209
Gebruik van een aanhanger	12	Afvalwatertank	212
Kookplaat	178	Afzuigkap	214
Verkeersveiligheid	11	Bij stilstand in de winter	217
Verwarming	160	Bij tijdelijke stilstand	216
Waterinstallatie	14	Brandstofcel	212
Wiel vervangen	236	Gaskooktoestel	212
Veiligheidsnet, hefbed	100, 102	Gordijnen	212
Velgenmaat	236	Hogedrukreiniger, wassen met	209
Velgtype	233	Hor	212
Vensterruiten, reinigen	210	In de winter	215
Ventileren	76	Inwendige verzorging	211
Toiletruimte	203	Klimaatregeling (Telair)	214
Verdeling van de hete lucht	156	Kunststofdelen binnen	212
Verduistering, dakluik Omni-Vent		Kussenstoffen	212
Openen	88	Lampen	212
Sluiten	88	Lederen overtrekken	212
Verduisteringsrollo, raam		Luchtvering	211
Openen	82	Meubeloppervlakken	212
Sluiten	82	Onderkant	211
Verduisteringsrollo, reinigen	212	Opstap	211
Vergrendeling van de koelkastdeur		PVC-vloerbedekking	212
In ventilatiestand vergrendelen	193	Rolhor	212
Openen	192, 193	Spoelbak	212
Sluiten	192, 193	Stores	212
Vergrendelingsknop, uitzetbaar raam	77, 80, 89	Tapijtvloer	212
Verkeersbepalingen in het buitenland	267	Uitwendige verzorging	209
Verkeersveiligheid	36	Veiligheidsgordel	212
Checklist	36	Vensterruiten	210
Instructies	11	Verduisteringsrollo	212
Verlichting		Vouwverduistering	212
Achter	226	Warmwaterverwarming	223
Front	226	Wassen	210
Lampen, reinigen	212	Waterinstallatie	213
Storingsopsporing	242	Vloerverwarming, elektrisch	
Zijkant	227	Inschakelen	167
Verstelbaar hoofddeel, vast bed	97	Overbelastingsbeveiliging	167
Verstikkingsgevaar	10, 76	Uitschakelen	167
Verwarming	156	Voertuig, wassen	210
Circulatieluchtventilator	156	Voertuigverlichting zie buitenverlichting	225
Eerste ingebruikname	156	Voor het rijden	17
Luchtuitstroomopeningen, instellen	157	Vorstgevaar	15, 195, 202
Storingsopsporing	245	Vouwverduistering Remis	54

Trefwoordenlijst

Vouwverduistering, bestuurdersraam		Onderhoudswerkzaamheden	223
Openen	85	Startscherm	162
Sluiten	84	Storingsopsporing	247
Vouwverduistering, dakluik Skyroof		Toerental, circulatiepomp	164
Openen	91	Veiligheidsinstructies	160
Sluiten	91	Verwarming, inschakelen	163
Vouwverduistering, draaidakluik		Verwarming, uitschakelen	163
Openen	87	Verwarmingsinstallatie, ontluichten	225
Sluiten	87	Verwarmingsvloeistof, bijvullen	224
Vouwverduistering, Heki-dakluik		Verzorging	223
Openen	87	Vloeistofpeil, controleren	224
Sluiten	86	Warmteverdeling	163
Vouwverduistering, passagiersraam		Warmtewisselaar	164
Openen	85	Wassen met hogedrukreiniger	209
Sluiten	84	Waterhoeveelheid, tonen	138
Vouwverduistering, raam		Waterinstallatie	
Openen	83	Drinkwatervulopening	196
Sluiten	83	Leegmaken	202
Vouwverduistering, raam ingangsdeur		Ontsmetten	214
Openen	67	Reinigen	212, 213
Sluiten	67	Veiligheidsinstructies	14
Vouwverduistering, reinigen	212	Verzorging	212, 213
Vouwverduistering, voorruit		Vullen	200
Openen	84	Waterleidingen, reinigen	213
Sluiten	84	Waterpomp	195, 200
Vouwverduistering/vouwgordijn	53	Inbouwplaats	259
Vulstand van de afvalwatertank, tonen	138	Schakelaar	138
Vulstand van de watertank, tonen	138	Watertank	196
		Inbouwplaats	259
		Overloop	197
		Reinigen	213
		Vulhoeveelheden	196
		Vullen	197
		Vulstand, tonen	138
		Water, aftappen	197
		Water, vullen	197
		Watervoorziening	
		Algemeen	195
		Storingsopsporing	252
		Wegenwacht in Europa	267
		Wiel vervangen	236
		Aandraaimoment	236
		Wielen	233
		Wielkeggen	55
		Wintercamping	275
		Wintergebruik	215
		Winterverzorging	215

W

Waarschuwingstickers	232
Waarschuwingstonen, elektrische hefsteunen	58
Warmtewisselaar	
Inschakelen	166
Uitschakelen	166
Warmtewisselaar (Alde)	
Aanzetten	165
Inbouwplaats	165
Uitzetten	165
Warmtewisselaar, verwarming, vervangen	155
Warmwaterverwarming	
230-V-elektragebruik, kiezen	163
Bedieningspaneel	161
Extra circulatiepomp	165
Gas- en 230-V-elektragebruik, kiezen	163
Gasgebruik, kiezen	163
Gebruikswijzen	162
Gereedschapmenu's	162
Instelmenu	162

Woonruimteaccu	132
Accu-alarm	138
Inbouwplaats	259
Instructies	132
Laden	133
Onderhoudswerkzaamheden	222
Spanning, tonen	136
Storingsopsporing	243
Zekeringen	147

Z

Zekering 230 V	150
Inbouwplaats	259
Zekeringen	146
Aan de relaisbox AD01	147
Aan de startaccu	146
Aan de woonruimteaccu	147
Aan het elektroblok EBL 99	147
Op zonneregelaar	149
Voor Thetford-toilet	148
Voor verwarming afvalwaterleidingen	149
Zekering 230 V	143, 150
Zekeringen 12 V	146
Zekeringen 12 V	146
Aan de relaisbox AD01	147
Aan de startaccu	146
Aan de woonruimteaccu	147
Aan het elektroblok	147
Voor Thetford-toilet	148
Voor verwarming afvalwaterleidingen	149
Zekeringenkast	150
Zitgroep tot bed ombouwen	103
Zonnepanelen	142
Zonneregelaar	142
Zonneregelaar	139

